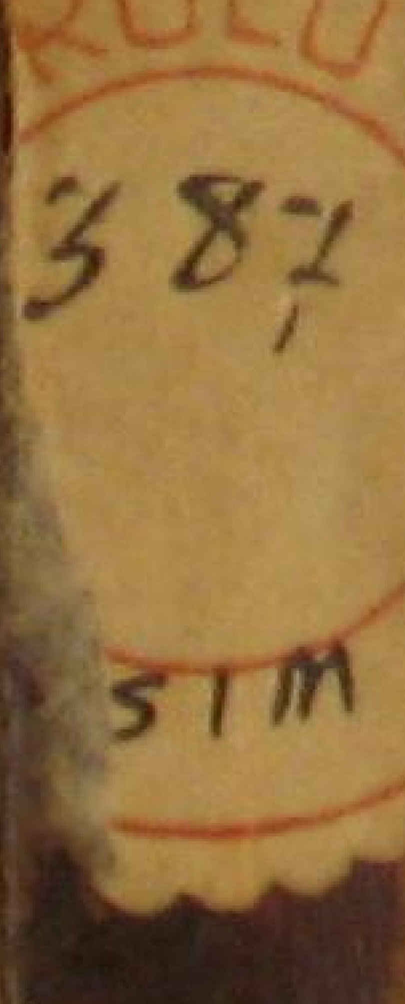

RULU
387
SIM E

لطيفى تذكرهسى

٩٢٦

ترجمهٔ هشت بهشت

تذكرهٔ شعرا

ضيا ...

١٥

تذكرة الشعراء ومفتاح تبصرة النظم ١٥ نجى صحيفه ده ابتدا

لطيفى فهرستى ١٧ نجى صحيفه ده در

عیانشتان
مبحۀ قبال امع الی عیا
والی نجبر کان
یر وقتی دها و
ارسی روروشن.
صفدر زم عارف
هربار تبۀ علام الک نفکان
عنوان و
کاشفی تاریخ امع اجدار اسنای
ارت و ب لات
واثق و رفیع
مالک الک مال بهره اهل سال
ارف افضل بیب
تابش مس عادت بنغ وات واب
ادبی احوال امع دود اراب بال
صدق شعر صافیا بر طرفنغ صلدکی
هرکیم ادفورسه بو طی افرسی ادلسون

دخل في سلك ملك الحقير
[redacted]

دخل في ملك الفقير الحقير
الى الغني

بسم الله الرحمن الرحيم مطلع موزون کلام قدیم محامد منظومهٔ فصاحت نظام
ومدائح منثورهٔ بلاغت انتظام اول مفیض فیض و العالم وملهم خیر الکلام
کرلسان انسانه الفاظ رنکین نطق فصیح وعبارات عبرت قرین ایله
بیان ملیح ویروب لطایف اسمائه ذاتنده ومعارف کبریاء صفاتنده
نکته کوی رموز آموز سوزلرین ابدار ودر سوز ایدوب طبع لطافت شیوه نن
موزون وکلام موزون سلاقت نمونن رشک در مکنون قلدی

شکر ومنت که عقل وجان ویردی   نطفهٔ نطقیله زبان ویردی

بر قادر قدیم وبر صانع کریم درکه لقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم
فحواسنجه وجود انسان بر مشت تراب وبر قطره آب ایکن هو الذی
یصورکم فی الارحام کیف یشاء مقتضاسنجه نکارخانهٔ ارحامده ید قدرت
وقلم حکمت ایله بر شکل صنم مه وش وبر پیکر پری دلکش تحریر وتصویر ایدرکه
طلعت مهر قرنتوری سپهر فصاحت ومطلع ملاحتدن مه چهار دهه باطلوع

باطلوعم دیر   بو نه قدرت اولورکه خاک حقیر
اوله بر وجه لقای منیر   آفرین انجق اوله حسن وکمال
خاک وآبه بودکلو حسن وجمال   زهی نقش حسن آراکه خلق الله آدم

علی صورته مصداقنجه هر جمیلک جمالنده جلوه نما اولوب عین عشاق

مشتاق

مشتاقه هر لحظه بر بوزدن عرض دیدار وکشف رخسار ایلر
کوهر جمالش نشدی در دل عاشق   در وصف غزالان غزل جوش کرودی
بر قدیم قدیر درکه بر اوج خاک خیره بر تو جمال بی مثالندن
بر وجه لطافت وآن ویررکه نیجه لر عشقی یولنده ترک سر ودل وجان
ایدوب حسرت وصالندن قان اغلر وآیینه سیمای صفا غالبری
باعث غزلسرایان طوطی کفتار وموجب شعرکویان مدحت کذار اولوب
شاعران سخن باز وشاعران نکته پرداز اوصاف خط وخالنده
والقاب حسن وجمالنده نکات عجیبه وابیات غریبه ایله نیجه دفتر
ودیوان تدوین ایدوب هر مقالده بیک درلو خیال بغلرلر

ای حسن آفت جهان که تویی   که شناسد ترا چنانکه تویی

صلوات موزون ترین وتحیات مدحت قرین اول مطلع دیوان نبوت
ومقطع قصیدهٔ رسالت آوازه انجا رونثار اولسون که افصح العرب والعجم
وابلغ الترسل الی جمیع الامم در نظم قرآن معجز نظام ایله شعرای سحر آفرین الزام
ایدوب اول قائل او تیت جوامع الکلم کلام انا افصح برله فن فصاحتی
حضیض منزلتدن تنزیل اوج تقدیره ابلتدی   نظم مدیح سلک جهان نوش قصیده
بیت القصیده نعت جمال محمدیست   صلی الله علیه وعلی آله الطیبین واصحابه الطاهرین
ومن تبعهم اجمعین الی یوم الدین

بلبلان باغ بلاغت نمون ومرغان بیجع سخان

فصاحت فزون اعني شعراي سابقون ونظماء افندمون جعلهم الله من زمرة
لا خوف عليهم ولا هم يحزنون كه خزاين سينه‌لري ودفاين دلي بي كينه‌لري
قلوب الشعراء خزاين الرحمن مضمونجه نسيم الهام رباني وهواي فيض سبحاني
هبوب ايدوب بحار ضماير دن امواج افكار له كنار ركلمن جواهر عرفان
وعوارف لآلي معاني ومعارف ايله گنجينهٔ اسرار الهي وخزينهٔ واردات
نامتناهي واقع اولوب اول زرغ صنايع وبدايع سراي غيب‌ده
وسرا پردهٔ لاريب‌ده اولان عرايس نفايس مقالاته ومقصورات
بنات نكاته حليهٔ حلل الفاظله زيور وزيب وزينت ويروب دلفريب
قلوب جهانيان وزينت والفت ويروب قلملر در نته كيم اول كامل الكرامي
حضرت شيخ نظامي خمسه‌ده بيورر مثنوي

قافيه سنجان كه سخن بر كشند	گنج دو عالم بسخن در كشند
خاصه كليدي كه در گنج راست	زير زبان مرد سخن سنج راست
بلبل عرشند سخن پروران	باز چه مانند به از ين ديگران

نثر حتى حكماي حقايق شناس واولياي دقايق اقتباس
شعر الهام وشاعره امير الكلام ديمشلردر مثنوي شعر آرد باميريت نام

كه الشعراء امراء الكلام	ز آتش فكرت چو پريشان شوند
با ملك از جملهٔ خويشان شوند	پردهٔ رازي كه سخن پروريست
پايهٔ از پايهٔ پيغمبريست	پيش پس اينت صف كبريا

پس شعر آمد و پيش انبيا نثر ودخي اول شيخ معنوي وصاحب كتاب مثنوي

شعر ثمرهٔ ولايت وعلامت كشف كرامت ديو بيورمشلردر بيت

از كرامات بلند اوليا	اولا شعرست وآخر كيميا
اين سخن را تو مداني سرسري	شاعري فرع است از پيغمبري

ودخي علما وحكما كلام منظوم وكلمات منتظمه حقنده بي حد ولا تعد فضايل
وفوايد ذكر ايدوب ذخرهٔ انسانه زيور فضل وعرفان دن ويرايهٔ
نطق وبياندن شريف ولطيف نسنه كورمشلردر نته كيم فضلاي فرس
وفقهاي انس دن بري فضيلت سخن بابنده كتاب مستطابنده
بيورمشدر بيت كهر مدي گوهري وراي سخن
آن فرود آمدي بجاي سخن نثر ودخي بيورمشلر مثنوي مثنوي

سخن آواز پر جبرئيلست	فيض بخش دم اسرافيلست
سخن از عرش برين آمده است	بهر پاكان بزمين آمده است

نثر على الخصوص كلام قديم واجب التقديم وفرقان عظيم
لازم التعظيمده نيجه آيات عظيمه وبينات كريمه موزون واقع اولمشدر
مثال بحر رمل المحذوف لن تنالوا البر حتى تنفقوا مثال بحر متقارب
ويرزقه من حيث لا يحتسب مثال بحر هزج تالله لقد آثرك الله علينا
خاصه شعراي عربك افصح وضيلري كلام قديمك كمال بلاغتنده
ايات عظيمه‌نك اكثري تقطيع اولنمغه قابل واسرار معاني‌ده بحر بي پايان
اولدوغي جهتدن تتبع بحور قوافيه شاملدر ديو بيورمشلردر نته‌كم بوندن
غرض نظم قرآن معجز نظامه منظوم ديمك مراد اولا وباوجود موزون واقع

اوکلامی مفصّل ومطوّل اوله نه کیم اول شیخ نامدار حضرت عبد الرحمن جامی
روّح الله روحه وقدّس سرّه سجده بیورر **شعر** بسمله تاج سر فرقانست

زانکه سنجیده بدین میزانست	وزن اکر موجب نقصان بودی

لفظ موزون نه ز قرآن بودی **نثر** حتی کلام قدیمك مفسّر ومحققلری
ونکته دان ومدققلری **یزید فی الخلق ما یشاء** آیتنه تفسیرندن مراد طبع
موزوندر دیو بیورمشلردر اکرچه بعض محدثین قتنده فخر کائنات علیه افضل
الصلوات اندن کلام موزون صادر اولمدی یعنی اولانی دخی قصد معانی
اولوب صدور بولمدی **انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب**
کبی ودخی بوکا بنا وما علمنه کلام معجز مضمونلرندن حکمت بیانلرندن
واقع اولدی لکن شعر بنی مراد اولنمدی اما کلام **انا افصح** برله
فن فصاحت ونظم بلاغته عنبر کوشر **ان من الشعر لحکمة وان**
من البیان لسحرا بیوردیلر نه زانکه اول جمع کمالات علوم شعری فی حد
ذاته مرام مرحوم وشعرای انکله مرادی ایله معاتب وملوم عدّ ایدوب
کلام موزوندن اباء واجتناب ایدیدی **لمؤلفه** نیدر اکه شاعرلق بر شمر
بد موسیقی ده شاعرلق بر شمر **نثر** بلکه منکرین ومشرکین انکار وعناده
مجال بولوب وقرآن عظیمی شعره حمل ایدوب اختلاف واختلاله موجب
وباعث اولمسندن حذر ایتدیلر نه کیم شعرای فرس بیورمشلردر **مثنوی**

ان پر از کوهر ز انکشتش	زان نیالود بشعر انکشتش
تا ز خلقی یکی ن در ماند	کان او کوهر کمر ازیک کانند

نثر کتب تواریخده مسطور والسنه ارباب اشعارده مذکوردر
که حضرت آدم نبی وابو البشر صفی که مسجود ملائکه مقرّبین ومهبط
لغات اوّلیندر وافصح شعر اوّل اندن صادر اولمشدر واوّل زماندن
بو زمانه دکین دیلوب تزاید بولدی اول زمانکه قابیل هابیلی قتل قیلدی
انی کوروب آدم صفینک سینه سندن قرار وسکونی کیتدی نیجه روزکار
واله وزار اولوب مرثیه طرزنده بو نظمی بینی اوقودی **نظم**

تغیرت البلاد ومن علیها	فوجه الارض مغبر قبیح
تغیر کل ذی طعم ولون	وقلّ بشاشة الوجه القبیح
فوا اسفا علی هابیل ابنی	قتیل قد تضمّنه الضریح

اما سائل سؤال ایده که آدم صفی لسان زبانی تکلم ایدردی
بوسنده اولان ابیات منظوم کلمات عربی اولمق ندن کلدی
معترضک اعتراضنه ایکی درلو جواب واردر بری بودرکی **وعلّم آدم**
الاسماء کلها مفهومنجه حضرت حق وفیاض مطلق جمیع السنه یی طریق الهام
ایله بیلدرمش اولا یا خود فضلای ارباب تواریخ لغت سریانیدن لسان
عربیه دوندرمش اولا وبر قولده بو کلام موزون ابتدا فلکده
ملکدن صادر اولدی رب عرش علا یعنی حضرت حق جلّ وعلا یی
موزون ومنظوم تسبیح وتقدیس قلدی دیو بیورمشلردر **لمؤلفه**

ذکر حمدن نظمیه روح ملک اولدی هلاک	نظم حمدن ایتمه نفس نفس اولمه نفس

وحضرت آدم صفیدن غیری انبیانك بعضلرندن صادر اولدی اما حضرت

محمد مصطفی زماننده شعر زیاده شهرت و رغبت بولدی و جمیع مناقب
و مآثردن فصاحت و بلاغت اولی کورلدی بیت شرفی نطقه در انسانک
شرفی نطقی فصاحتدر انک • نثر حتی سلطان انبیایه و برهان اصفیایه
اعنی حضرت محمد مصطفی یه اصحابک شعراسی و احبابک بلغاسی منظوم
لفظلر و موزون مدحتلر دیوب عز و حضورنده اوقورلردی برینه
کیده روک بو مجموعه زاوقومک مرفوعه زبانشر و عده زدعه دی عجب بودر که
زمانمزک اولولری فقنده شعر فصاحت پرور کلمه کفوردن بدتر و جمیع
مناهی و معاصیدن اخر دانشر در مصرع طوتدی جهانی زرق و ریا شعر کهم اوقور
اما کندو حالتلرینه نظر ایلمزلر و سوزلرین انصافله سوتمزلر نه کیم شعرادن
بری دیمشدر بیت ایکن ذم ایمه صوفی باب شعری ؛
ریادن ارتقادن کم دکلدر • نثر و حضرت فخر کاینات و مفخر موجودات
دیو دکلری نعتدن و مدحتدن ریبنی بودر شعر له همم لا منتهی لکبارها
و همته الصغری اجل من الدهر • نثر خصوصا حضرت چهاریارک
و بعض صحابه کبارک منظومتدو نیاتی و مدون ابیاتی واردر و بو شعر عربی
خود اسد الله الغالب علی ابن ابی طالب حضرتلرینک ایدوکی بین الجمهور
مذکور و مشهوردر شعر رضینا قسمة الجبار فینا ؛ لنا علم وللاعداء مال
وان المال یفنی عن قریب ؛ وان العلم باق لا یزال • در بیان
علت شعر لفظنی اشعار و دوجه نظم کردن الفاظ معنوب شد همی
شول شعرای فضلت شعار و بلغای حقیقت کفتار لسان اشعرا مفتاح گنجینه

مغلق گنجینه

مغلقگنجینه مفتاح زبانلری کلید گنجینه کشف و بیان و مفتاح ابواب
جناندر صنایع اشعارلری و بدایع سحر آیله کنوز حقایق اشعار
و رموز دقایق اضمار ایدوب کاه نظم مثنوی برله مقامات توحید الواصلین
و کاه ابیات معنوی برله مواعظ تهدید الغافلین ایدرلر و کاه اسباب
حسن و احوال عشقی نسب ایدنوب ارباب حسنک اصحاب عشقه عشوه
و کرشمه سن استغنا و شیوه سن بیان ایدرلر و کاه راحت سوخته لرینک
آتش اشتیاق و نار فراق ایله سوز و گدازلرین نار و نیازلرین
نظم ایدوب جور حبیب و ظلم رقیبی بر داستان دلستان ایدرلر بیت

گر عشق نبودی و غم عشق نبودی	چندین سخن نغز که دیدی که شنودی

نثر اگرچه ظاهرده سوزلری تعریف حسن و جمال و توصیف خط و خالدر
لکن معنیده تحمید صانع ذو الجلالدر نته کیم اول گلستان نظمک بلبل خوش سرایی
و نکرستان شعرک طوطی شکرخایی اعنی میر علی شیر نوایی رحمة الله
علیه بیوررشعر بیت گل یوزیدا بلبل سنینک سرا بنکا ناطق ؛
شمع اوبیدا پروانه سینک حسنینکا شیدا • نثر و لیکن حسن و طلعت و جمال
و بهجت کمالی عارفلر حق ارایسنده بر صورتدر لاجرم ارباب معنی صورتده
قالیوب هر جمیلک جمالنده پرتو دیدار حق و سر نور جمال مطلق سیر ایدوب
فاینما تولوا فثم وجه الله مضمونجه نقشنده نقاشی و اثرنده موثری مشاهده

قیلورلر قطعه او در عالمده محبوب حقیقی	بیلورلر آنی که عرفانی صنعتدر
جمالی مظهر حسن خوبان ؛	جمال آینه لرده عیان بیدر

و بو تقدیرجه شعرا صانع فنیک وصافلری و اشعار حسن تعبیرلک مرآتلری
دکلدرلر بلکه فی المثل هر کیمسنه بر بنای زیبا و عمارت رعنا بنیاد ایتسه
اول جامع بر صنایعی تفرج و تماشا ایدنلر مدح و تحسین ایدرلر فی الحقیقه
اول مدح بنایه دکل بلکه بانیه در زیرا کشینک استعدادنه کوره بر آلتی و جانبلری
کوره بر روشی واردر

بیت

بهار عالم حسنش دل و جان تازه میدارد
برنک اصحاب صورت را ببوی ارباب معنی را

و اکر شعرانک شعری مجازی لباس
وحقیقت البسنده دف و نی و معشوق و می اشعار ایدر عبارات و استعاراتی
کلور ظاهره ناظر اولور اوصاف شراب و شاهد و خال یار و ساعد
ملاحظه اولنمیه که لسان ارباب طریقتده و زبان اصحاب حقیقتده هر لفظک
بر معناسی و هر اسمک بر مسماسی و هر کلمه نک بر تأویلی و هر نادیدنک بر تمثیلی اولور
نته کیم اول عشق میخانه بینک پردازی و معشوق و می الفاظنک نکته سازی
اعنی خواجه حافظ شیرازی سقی الله ثراه الرحمة روحه بویورر بیت

چو بشنوی سخن اهل دل مکو که خطاست
سخن شناس نه ای دلبرا خطا اینجاست

تز و مجمل اکر اوصاف خوبانه در و اکر مدایح شاهانه در طریق حق بین و اهل الله وحدت
آیین مذهبنده خالق ذو الجلال و اجل حضرت خدای متعاله عابد و راجعدر
جل شانه و تبرکاته مصرع که وصف جلالش شنیدی رهبری مادح
شاهان جهان را امداح کستودی علی الخصوص که مادحک ممدوحی پادشاه
اسلام و سلطان غزات انام اولان پادشاهم حضرت سلطان سلیمان
و اسکندر دوران کبی مدح و ثناسن اتمک حاقه شعرانینه فرض و واجب

و خیر دعاسن تعلیق عامه مسلمینه هر وجهله لازم و لا زبدر در مدح
پادشاه اسلام ظل الله علی العالم دام ظل الله الی یوم الحشر و القیام

اول مالک ممالک اقبال و عرفان و ناظم انتظام انس و جان مفخر سلاطین
آل عثمان الا و هو السلطان ابن السلطان سلطان سلیمان بن سلیم خان
ابن بایزید خان خلدت خلافته و ابدت سلطنته مجموعه اقالیم سبعه
ممالک محمیه سندن بر فرج ورق و دوایر مملکت سنیه سندن بر ایکی بر افروز
عتبه علیه سی ارباب فنون و فضایل و سده رفیعه سی مرجع اهالی و افاضل
کلستان و صافنده اوصاف معارفه سن ایدر هزار عنادل نظم سرافراز
و شکستان مداحنده اصناف مآثره سن ایدر هزاران طوطی سخن آرا منتظمدر
و بر صاحب قران بر اقتدار در که ساعد مساعد قوت قاهره سیله پنجه
روزکاری بورمشدر و بر قهرمان روزکار در که تیغ زر غلاف بینه شکاف ایله
سر جلاد جبابره اورمشدر و بر پادشاه غازی در و شهنشاه مغازیدر که تیغ غزا
و قمع کافر ده حمایل تیغی هر دم بلنده و تمثال سبحه اخلاص عثمان ظفر
قرآنی دایم الندهٔ توجه تخت همایونه سرحد چین و انتهای زمین
بر لحظه لق یولدر و توسن اغراض زیر دان عزمنده زبون و زلولدر
بو سطوت و صلابتله هر فتنه بر عدوی دین و سرکش هر دارنم دین
و اور قلیجی النده مغلوب و مقهور ایدوب قوت قاهره دین و ایمانی
هر وجهله اعلام و اظهار ایتمشدر نظم

سام و رستم کبی کارزار و حرب
تیغ الننده زبون هر شرق و غرب
بر سلطان عظیم الشان در

وخاقان سليمان نشانلركه هر خطه ده خطبه سي وقفوزده اقاليم سبعه ده
سكه سي يوريدي بيك بر قلعه ده نوبتي دوكلوردي قافدن قافه نولا حكم آلتنه اسكندر كبي
كيم ايرشدي ملكنك سرحدي حد ظلمته هم واقاليم سبعه سردارلري اوكنجه خادم
خدمتكذاردر ونيجه سكون شهريارلري خدمتنده آلوده غبار اولوب
عرض عبوديت ايدرلر معلوم دكلدركه عرصه خاكده وتحت افلاكده
ذات اعلاي بي همتاسنه معادل وعادل بر ظل الله هما ظل اولا المؤلف

سلطان بحر وبر جهاندار شرق وغرب	اسكندر زمان وسليمان روزكار

لابد تيغ فتح آيات ظفر غاياتني مغاد بر عدا اعدايه كسر ايدوب ممالك
ملوك ملك روم حتم ايتدوكي كبي نام دلنشين تيغ زبان جلوب
سخن ولايتنك فاتحي وعدل واحسان آيينك شارحي اولمشدر
ذات پاك روشن نهادي مجموعه علوم وكمالات وضمير منير تابناكي
موقع فيوض الهيه اولمغله المؤلف نه علم اولدي به عقل وكلده حاصل
اولور عقلي انك كلينه شامل
سبب تأليف رساله وباعث تصنيف مقاله
هركون كه زهره زهرا ترنم شعري شعرايله بر كردوب شعرانكه مطلع آفتابي كبي
روشن مطلعلرين هزار شيوه قبله تقرير ودبير تير اول مطلعلري مهر كبي
خامه زرين ايله جريده سپهر برينه تحرير ايدردي بن دخي بو شوق وشعف
وحالت ذوق وطربدن خامه خوب وامي ودفتر اوراق كلفامي
الا الوب سرو قدلر ولاله خدلر وصفنده واردات اولان كلام موزون
وكلمات پرفنوني قبل حلول الاجل تدوين ايتمكي مراد ايدنوب بونجي

اوقوردم

اوقوردم المؤلف كلاي لطيفه دفتر دلكش درمدن فلك ديوانه اولمه شعرونكي ديوان ودفتر — ابت
نعم الانيس الكتاب بنعيس مضمونجه فصلا سلفك مؤلفاتن الكيف جان وتصنيفات
انيس جان ايدنوب بو شعري حسب حالم ذلك ايما انشدهم المؤلف

هردم اهل دلكرك يا بنده ه ريدر كتاب	مونس ووفاده ياري غمكسار دور كتاب
نيجه كم الكلبو سدر ل وجاهي جاهلك	اهل عرفانكده هال بي شمار دور كتاب
غنچه وش دلتنك اولانلك كلشن او كل كبي	حسان كل صد برك فصل نوبهار دور كتاب
يكدر ريك كان زردن اهل فضله روشنا	جاهل الدر بولنغسون نه كار دور كتاب
اول كشي بولمدي جهان اچنده ياري حلل	اي لطيفه اكمك بانده يار دور كتاب

نثر لاجرم الوحدة خير من جليس السوء مضمونجه تلوث علائق خلق بعدمن الدونو
وپاي اختلاط وآرطباطي دامن فراغته قولوب كنج عزلت وكوشه
وحدت اختيار ايتمش ايدم وبعضن تجلمش ايدم كه وحدت كبي راحت
روح وعزلت كبي فتوح وفتوح الظفر عالمده قناعت كبي غنا واحتياجدن
بدتر عنا اولمز زيرا بولانلر عزتي عزلتده وعنايتي قناعتده بولمشلر ودخي طمع
وخوده نشنت ايدنلر عيس توكل تعويضدن ازدم اولمشلر در بيت زاغبان دهر وقفس جوق نجي — شود
خوش وقت اكر معتكف كنج عزلتست نظم بوطريق جمله وحدت وراحت ولطف
دوسيله اولوب عالمك دوست صورت دشمن سيرت نامه صفت ايكي يوزلو
وخامه مثال ايكي دللو معتمد وغماز وحسود وهماز حرماضلردن امين ومطمئن — كن
اولدم بيت هر كس دوستي كر ديلنه او دشمن جانست بچون كر نيستي دشمن بر دم دوستي كم
نظم بو طريق اوزره دفاتر ودواوينه انس تام وظواهر صفا وبذل الفت مالا — كلام

واریدی بحسب الاستعداد مائدهٔ معرفتک لذت یافته‌سی و شهد فضلک
علی قدر الحال ذوق چشیده‌سی ایدم روی کتاب یار خوش منظر کبی
منظورم و تکاسل و بطالت منفورم و نفورم ایدی بو هوس ایله رغبت
ایله هر کتاب و دفتر نظر مده بر دلبر نو خط و عنبر و بر دلربای چیچک
ایدی و حروف نقط صفحهٔ عذار رنده مانند خال و خط اولوب
هر سطر مسلسل سنک مثال زلف کره کیر پرچین و شکل زنجیر عنبرین
کورینوریدی و سواد ظلمت خط ایچره خضر دلی آب حیات بولنوردی

بیت آب حیوانی که اسکندر بتاریکی نیافت	در سواد خط مکتوبات مضمر یافتم

خاصه که هنوز طفل سخن آموز یکن نظم و انشا ایله انس و الفتم و فضل
و هنره صمیم جاندن توجه و رغبتم اول معنین سن الاثنی عشره بو جنبجه
واهب الآمال دقایق متعالی کمال لطفندن تأمل مأمولم و مبذول بیوروب
خاصه فهمه عبارات فصیحه و استعارات ملیحه بر له منظوم و منثور
سنه ایام و بروج سپهر مینا فام کبی اون ایکی عدد کتاب و رساله و منشآت
و مقاله تحریر و تألیف ایتمش ایدم اتفاق اول روز سیروزده بو عبد عاصی
بر معاصی بدایة الیف و ایش او المنش انواع معارفله معروف
بر یار بی ریا م واریدی که بهرهٔ علم و عرفاندن بالتمام بهره مند
و نطق و بیان و عذوبت لسان امله بین الانام امجد و ارجمند ایدی
و طبع پاک لطف او اوراکله طریق نظم و انشانک یولنی وارمش
و فن لغز و معماده خیلی دچیغرمش ایدی و بر کامل کامل العیار ایدی که

صحیفهٔ خاطر و سفینهٔ سینه‌سنده و جونک کبی ابیات و اشعار لطایف و لمعاز
بی شمار ایدی و اول قدر طالب فضل و هنر و راغب دیوان و دفتر
ایدی که هر دم اللرندن جزو ایدوررسایل و بر دم دللرندن کلمات افاضل کم ایدی

وجودی حلیه‌سی فضلیله مالی	حدودی ملک نظم و نثره والی

لا بد اول فاضل فضیلت مآب الله بر کتاب بلاغت نصاب واریدی
اجوبهٔ هر فصل و بابندن بو حقیره خیلی خطاب ایتدی مکرر اول کتاب
کرامی بهارستان حضرت شیخ جامی ایدی افاض الله نوره و قدس سره
کتاب مذکوری شیخ مزبور ریاض رضوان و حدایق جنان کبی هکز روضه‌یه
تقسیم ایدوب هر روضه‌سنده افاضل شعرای عجم تراجم و مناقبن
و معاد بر و مناصبن بیان ایتمش و اوج نمط نسق اوزره اول نکرستان نظمک
نکر خانی و کلستان شوک عندلیب سخن سرایی اعنی میر علی شیر نوایی نور الله
مرقده و طاب مشهده کندولن فی اوزره مجالس النفایس نام بر کتاب
ترتیب و تحریر ایدوب شعرای سلف ترکک بعضی ایله کندو دیارنده و روزکارنده
واقع اولان عزیزلرک انفاس نفیسه‌سن اول کتابه کتب اتمکله اثر وجودلرین احیا
و نام و نشانلرین جهان فانیده ابقا ایتمش بیت

دو چیز حاصل عمرست خیر و نام نکو	ازین جو در کذری کل من علیها فان

والحاصل اول یار قدیم و غمکسار کریم بو بر کمینه و کاستندن درخواست
ایتدی که ولایت روم شاعرلرین و ترکی عبارت ناظملرین عفی عنهم ذکر اولنان
اسلوب اوزره اسمی و رسمی ایله تحریر و تذکره ایدوب هر برنک کمیت و کیفیتن

واستعدادو استطاعتن باذل وفاقه علی قدر الطاقه بیان ایتدوم
تاکه بونلر دخی خیر دعادن یاد وروح روانلری شاد اولمسنه موجب و باعث

همین بوندن مراد اولمش دعادر	اوله بیت جهانک حاصلی یاد وفادر

در بیان اظهار کردن عجز و اعتذار این فقیر بی مقدار

اما بو کمینه کم مقدار هر عجز و قصوری اظهار ایدوب بو وجهله اعتذار ایتدوم که
شرایط ایجاد و تألیف و روابط ایراد و تصنیفدن بری التفات یاد
روزگار و مساعده مکنت و اقتدار در تا کیم مؤلف کتاب اولن
تشویش معاشدن و قید انتعاشدن فارغ البال آسوده حال
اولوب مانند سحر حلال تزیین مقال ایده بو خصوصده چوق سعی بلیغ
و جهد جمیع دریغ کرکدر ارباب فضل و کمال حضورنده فی الجمله توجه
و نظره قابل اوله زیرا ابنای زمان غایتده نازک و نکته دان
اولمشلردر بر کلام ایسترلر که انواع صنایعه شامل و بلغا دیلرلر که
برنیجه معانی اخذ اتمکه قابل اوله زیرا بو دملرده کی افاضل سلفک
بدیع و عجیب و سحر و اعجازه قریب تألیفات و تصنیفاتن تتبع و تفحص
ایتمشلردر که هر برنک اسلوب غریبنده عقل چالاک و طرز دلفریبنده ادراک
دراک متحیر و اندیشناک اولور

للمؤلفه ساحری کورسا کر نظم فسون سازلرین	
شعر علی الخصوص بو جهه فضلا و فصحانک	دیه سحارملره اولنه بودر سحر حلال

مقادیر و مناقبن بیان ایتمک خیلیجه کار و بو قدر شعرا و بلغای بی بدلن
فرق ایتمک غایتده مشکل و دشوار در و هم بو کمینه کم بضاعه‌ده اول قدر

بضاعه و استطاعه یوقدر که اهالی و افاضلک مراتب و مآثرن تعیین و تبیین ایدم
بلکه بو اثره مباشر اولمغه مقادیر عالیه‌دن بهره کسبی و فضل و فنون ایله شهرت
و شهره سی کرکدر که پیش و کم هر نه کیم دیرسه مولانا فلان الدینکدر دیو زعم
هر مقلدک و طایفه اهل تقلیدک مانند نص قاطع و مثال برق ساطع

بیت تشخیص نیک و بد قنی تقلید درمحال ده	مانند مقبول و مسلم اوله
کمینه خود بر درویش بی نام و نشان	او مار مسکه دلکه کشنده تمیز اولا

و دلریش لامکان و بی خان و مان شوریده حال و شیدا مشرب
و دیوانه آیین و لاابالی مذهب نه دولت مجمل ایله اهل قدر و فضل
و هنر ایله صاحب صدرم بو مقوله شخصک تمیزینک و بدین کیم فرق ایده و بیجر
بلکه بنم کبی کشینک طبعی دوغی موسیقی بر نیکجر بیت

حایل اولورلر شعاع فضلکه مانند میغ	افتاب دلسک کلیدستر ایدرلر بی دریغ

خصوصا زمانه‌ده اهل حسد و بدبین و بدچین غایتده بی حد و نهایتده
لابعد در هر برینک صفحه حالنده کشف اهل حسد و احوال ابنای [illegible] نکته‌سی مرسوم و نامه
اعمال و افعالی ارقام بخل و بغضله مرقومدر اکر ارقام علوم فنونیله
انواع حقایق و دقایق تألیف و تصنیفده اصناف صنایع و بدایع ایله
درج ایده و بیلمونه سحر حلال انسک وقت قبل و قال فیلی فرق یارینک
و هر مقاله‌یه جک درلو خیال انسک یعنی سوزی سرحد اعجازه ایلتسک قدح
و تعیب بیه مقرر و اعتراض و انکار هر آینه مقدردر بیت

کافر از معجزات انبیا کی باورست	منکر انوار واردات عارفان بود قبول

صفت اهل حسد و احوال ابنا غرضدر

نثر بو باعثدن ابنای جنسدن امثال واقران کچینلرک اکثری
بر برینک عنوان ورجانته قابل ولمیوب انا خیر منه دیوب
دیکلکری غایتده ظاهردر ونقدر که بیده ولکزین ایلسک
کوزه کوسترمیوب هر بری فضل و هنرکی عیبده کوسترمکه قادر
اکر محل تحسین وموقع آفرین اوله بر قوری پسنده عار ایدوب
استماع واصغاسنده استغنا واستکبار ایدرلر بو علتدن که
اهل هنره حسد ایدر چوقدر وبی هنره کیمسنک شک وغبطه‌سی یوقدر
لابد بونلر نکوکیمه‌لر محسود اقران ونیر طعنهٔ حساده نشانه اولورلر

چشم بداندیش که برکنده باد	عیب نماید هنرت در نظر نثر

واکر حروف ونقطه‌دن جیبط وخطر وسهو وغلط واقع اولوب
برنادره صادر اوله سبب سوء ظن وباعث دخل وطعن ایدوب
قدح وذمده جال بولورلر والکار وامانت ایله نکاه ایدوب
نه قدری بهانه ایله بر اولمزنسنه‌یه بهانه قیلورلر بیت

برعیبک اولورسه بیک هنرده	اولدر کورینن همان نظرده

صفت مشاهدهٔ شناعت دور روزکار وحکایت تاثیر چرخ منقلب الاطوار
بع هذا زمانه‌ده مقولهٔ فضل وهنر اولقدر متاع معتبر دکلدر که موجب
دولت ومنوجب عزت اوله بلکه باعث ذلت ودوزنهٔ فقر وفلاکتدر لمؤلفه

شعار شعر ایله برعیب اولورمرد	کر اولورسه هزاران فضله فرد
الکون نظم غرا اولدی معدوم	که نا اهل اولدی ممدوح اهل مذموم

مذاق اهل دنیادن لذت شناسه معرفت کیتمش ودون هم نظم ونثرک محبوب
کذشته کبی صفالی نیتمز فنونک اکثری کتب منسوخه کبی علمدن قالمش وسوف
حطب مثالی زوایای بیوت نسیانده زنک المته ارباب فضل وکمال فوز الذین
بی‌مال ولایق قدر ودیوسته صدر ایکن اراذل وادانی کبی هر بری

صف نعالده در قطعه فضل اهلی جهانده خوار ومحتاج
هرسفله عزیز واهل دیباج بیت جاهل زر وسیمه هر بری غرق

عارف سرو پاسی ایدر فرق نثر خلق عالم مبلغ مبالغه ایله زر وربوده
دوشوب فضل وهنردن مستغنی اولمشلر ونفسلرینک لذتی شهرت ونیوده
دریا ورباسنده بولمشلردر برمرتبه مایل درهم ودینار ومبتدهٔ دنیای غدار
اولمشلردر که بیک درلو معارفدن بر ذره زینت زخارفی هزار کره
بیک کوررلر ومجموعهٔ نظم دلکشی بی خود کیم اوقور کیم دکلر بیت

معرفت نیست درین قوم خدا را سببی	تا برم کوهر خود را بخریدار دکر

نثر وبالجمله بو کوهر قیمت دارکه قدر وقیمتنی بیلور بر صراف کلام ومعیر ناقص
وتام قالمشدر که اکا عرض هنر واظهار کهر ایدوب طونالیم جواهر کلامک
وکلات لآلی انتظامک درمکنون اولمش درهم نفعله جوهری بولنمز کیم جمع ایش
واولدرنمینک ثمن سنکینی بولنمیوب پاره‌ء سنک کبی بیابانی آرتش بیت

قیمتنه قیمت اولمز نسنه	کهر بر پاره طاشدر جوهر بسنز

نثر زمانه‌ده وجود تمیزنک دیر وازرعان قبول ورد بر مرتبه که فرق خطا
وصوابده نقصه تحسین وکیله عتاب ایلرلر بری بخفته رخ ودبو ددکر تمهٔ حسن

بسوحت عقل زحیرت که این چه بو العجبست نثر محصل کلام وملخص مرام اولدرکی
فضل وکماله میل ورغبت ومتاع معرفته قدر وقیمت ایشی تمام اولمشدر
برنسنه در که زمانده زاید اولا اندن اهلنه نه عاید اوله اکثر تالیفدن
مراد براثر وسبب دعا وخیرات بونک کبی زمانده اثر قوبوب نقد نام
ونشان ایتمک اولا م ویکرمی کلده جکل اوکر نوب قبا منده جی جالام
عنفوان جوانیدن بوانه دک تعب بیهوده چکوب منظوم ومنثور تروح سپهر
مینا فام کبی اون ایکی عدد کتاب ورساله ومنشآت ومقاله تحریر
وتدوین ایتدم بربیندن بهره مند اولمدم وبرسینی مقصوده وسیله
اولوب حصول مراده وصول بولمدم مثنوی

هنر نمی خود ایام ازان تنکست دلم	کجا روم بتجارت بدین متاع هنر
تمتعی که من از فضل در جهان دیدم	همین جفای پدر بود وسیلی استاد

وهم تحریر وتالیفه کتنی ده فی الجمله مجال ووسعت حال کرکدر که ترتیب الفاظ
معانی ترکیبه ابتهج واقفده حلل خیالات وحلیه مکانته تجلی وقرین
اولوب محل قبوله قرین اوله روزکار محنت غبار بو حقیر خاکساره
کرد درد بی شمار دن کوزمی اچدرکی دنیا یوزین کورم وبو دل رمیده
آرمیده اولوب جمعیت خاطری میسر اولورکه عقلم ویروب برنجه سوزه
ارتباط وانتظام ویرم دم اولمزکه آتش غم والمدن دود دلم
کوکه اغمیه وسهام حوادث چرخ اوقی کبی فلکدن اوشمه یغمیه بیت

بکجا بو طالع مددی یارب بو شکایتلر	بو کونا کون بلالر بو محنتلر نه محنتلر

نثر بس بو الام ومصالبله طبیعت کلال بولمش ایکن بو دلفکار کم
افکاره نه مجالی وبو دل افسرده نک خاطر ترم ده ایله قیل وقال ایده جک
نه حالی اوله دیر سن مصرع کی شعر تو انکیزد خاطر که حزین باشد
والحاصل نهایتده اعتذار وغایتده اطناب واکثار اولدرکه
بو دل نامراد وناشاد یله بونجه غموم وهموم که هجومندن عقل عقیم
وطبع سقیم ایکن بو شغل عظیمه مباشرت همان سبب خنده عرفان

وباعث ضحک طعنه زنان اولور	المؤلفه	هیچ دلدن دلا دونسه مزلر
دهن خلقه دوشمسن کبی دریای غم		دیلر درحق شعرای مقلدین وقاصرین

نه علی الخصوص بونک کبی زمانده وبو مقوله اوانده شعرا ونظما ایچون
تذکره وتبصره یازوب عقلانک وسفهانک دخل وطعنه ولوم وسومنه
منظور دوشمک بهت فکر صحیحدن دور وصوب صوابدن بعید ومهجوردر
زیرا زمانده شاعر ومشاعر نامعلوم اولوب عرصه نظم اهل تقلیدله
طولمش والسنه معتبره ده بر لغظ قالمش که انکا انکرار تخلص ویمنار
بحور وقوافی نه بیلدن وتقطیع واوزانی جبر دآرا اولمدین
هر کلستان اوقیان شاعر وایکی مصراع بیت دیر اولانلر مبدع وماهر کچوب
بش بیته مالک اولنلر جواب بیج کنجه قصد ایدوب صاحب خمسه ایله

همچه دیر بلور	المؤلفه	شوک لطیفی اولدی اشی هپ یوز دیلر

عالم مقلد اولدی جهان صنعت ادغروسی	نه	عجبه بودر که شعردن شعری

بلمیلر وصنایع شعریه به اصلا شعوری المحبوب کند وشانه مناسب وملایم

مخلص بولمنلر سخندان وسخن رانلق قصدن ایدوب فی الجمله کلام
موزونه قادر اولنلر کندولرنی زمانک حسانی ودورانک سلمانی
تصور ایدرلر بیت کشی دها پشنیه کوره کرک لاف
که دیکمز اطلس زربور باف اکی بیتی اوراق واشجاردن
تتبع وتفحص ایدر اولسک کلمات مأخوذه سنک مأخذی معلوم اولور
هر بیتی بر دیوانون المشدر وهر معنی بر دیواندن صاحب عرفاندن
چالمشدر حاصله که الفاظ غیری یاقمش وکندویه اسناد ایدوب کیمی
صنایع ومعانی اصلا اغزینه دکمش امعان نظر اتسک
ایراد وابراز اتیدوکلری کلام کرامت پایه مرتبه لرینک
قطعا مناسبتی شول ولده بکزرکه والدینه اصلا شبهی اولمیه
دزدیده بوداکمه خانه بخداوند مضمونجه سخندان صاحب عرفان
اولنلر کوریجه بیلورلر وکندو زاده طبعی ایله غیرک حاصله فرقنی معلوم
قیلورلر بیت اگر سوز کوهری عالم طلودر بیلور صراف اولن اولمز طلودر
بو وجهله هر ناداندن ونجلف غارتکر معانی دیوان سلف اولوب
صنایع استعاره وعاریتی شعار ودثار ایله کندویه غرور وبررور
ویکر فکره قادر اولمدم دیو بر کوسکی ایله کردکه کبر وز وتندو بنات
متقدمیندن افراز اتیدوکلری معانی مأخوذی وجه تجاهلدن
بزم اماليده حاصله وترابد دیرلر وسرقه صریحه لری معلوم اولسه
صورت تغافلدن تحفیف وتواردر دیرلر وکیمی برنجه الفاظ ماهرا اولکه

برنجه

برنجه تشبیه وتمثیل بی معنی ولا یعنی ایله مخلوط ایدوب کندویه
صاحب کتاب وسخن کذار ونادره روزکاردیو زعم وپندار
واستغنا واستکبار ایله حضرت شیخ نظامی یه نه باش اکر ونه حضرت
منلا جامی یه اکر اگرچه بوکونه زعم فکر فاسد وخیال کاسد
توللنوب کندولرین اعداد شعرادن عد ایدر فوق الحد
لایحصی ولا یعد لمؤلفه چوق اولدی کرچه سوز بحرینه غواص
بولنمز بکده بری کوهری خاص نثر اک بلیمدک شاعر ادیبی
حالنجه دانا وزعمنجه مولانا ایکن انا فرید العصر دعوسین ایلر
اصل اسلوفه وحلوفه قایل دکلدر بونلری سن نیجه القابله تکریم ایدرسین
و بر بیتدن نه وجهله تقدیم وتأخیر ایدرسین وهم بوطایفه حددن بیرون
وعددن افزوندر اگر فرد افرد هر برینک اشعاریندن وکفتارندن
نوکهارندن برنجه سطر مسطور اولورسه اقلام واشجار ومداد بحار
صحایف روزکار ودفاتر لیل ونهاره صیغمیه اگر بعضنی تحریر وبعضنی ترک
ایدرسک ارباب نظمدن نیجه اخوان عرفانک بوخصوصده بو فقیره
خاطر عاطرلری قالور ویاران قدیم میاننده باعث بغض و
عداوت اولور وناجی بونامه ده ذکر اولنمدیغنه منقبض ومنکسر
اولوب خامه بیزبان ونامه طعنه زبان کبی اولورا اولمز
حیف بر حیف اتمه وکمال فضلا انکار ایدوب کندوبی خلقه
فاضل صنمق منفوردر تذکره سنده فلان فی ذکر اتمامش وفلانه

کی بو حوقه حقنی ویردب فلان تخلی مرعی فکر ایتمش فلانی تقدیم وترجیح
وفلانی تردید وتقبیح ایتمش دیو حقد وحسددن نیجه بهانه علیله وعللر
کرکدر که بو نقد برجه تحریر وتذکره نیچه بیتسز ومقصوردر بو بابده برکتاب
تألیف ایتمکدن آکی فنونده برنیچه پاره رساله ومقاله تحریر وتصنیف
ایتمک اهون واساندر لطف ایدوب بو خصوصده الحاح وابرامی
والزام وافدامی مرفوع بیورک که بو صورتده صواب اکرمز دیدم

لمؤلفه جهان باشدن باشه هب کفت کودر | انی هر کیمکه بیلدی ایسم اوکدی

دربیان جواب دادن آن یار وفادار باین قدوه‌ی مقدار

وفاکه اول یار صادق ومخلص موافق بو کلمه‌یه تکلمزدن بو امتناعی
استماع ایتدی اصلا بو عذری معذور وبو مقوله بهانه‌یی مقبول کورمیوب
انواع مقدمات مسلمه ایله حسن خطاب ورد جواب ایدوب احسن وجوه
اوزره اعتراضلری دفع واحترازلری رفع ایدوب دیدیکه بو ایراد
وابراز ایتدیکك جوابده صواب بو قدر بو کونه خاطره خطور
واوهام وخیالات چوقدر بلکه تعللدن وتکاسلدن ناشی
اولور براولمر بهانه واهمال ومساهله محل دکلدر اولمر عبث
افسانه در عاقل وعارف اولدر که تحصیل فضل وشرف ایچون حضور
نفسی برطرف ایده بو جهان فانیده بر اثر قویه کیده
زیرا که متاع دنیادن مراد بر خیر دعادر وابواب دنیه یاد اولمقدر
وسایر اسباب حشمة خصما ومیراث حاصلدر عاقل اولدر که قویه دنیه ده

بر قوباز

اثری اولمیانك کورکه برنیه یل اثر | بو جهان ایچره انکه کیم اثری باقیدر

اولمز اول خفر صفت زنده رزمانه نثر اگرچه بازار روزکارده کور کالا
دارو دیارده متاع معرفت کالای کاسد ونامقبول ونظم وانشا نیچه‌لکی حالده
براحرزاید در حاشا که زینت اسیرلرینه وزمانه‌نك شهرت نما وزیب پذیرلری
اولقدر لازم مقصود ومهم بیهوده دکلدر لکن چارسوی معارفده
کمیت کلامك قیمت وعبارنه واقف نافذ جواهر سخن وبایع جنس وثمن
عارف بولنور تمه الندره برکشینك زر وکوهری اولسون عالمده بو
مشتری اولسون

بیت اگر قیمتت کوهری غم مدار | ما

که ضایع نکردانند روزکار

نثر هرکه زیور فضیلت وحلیه اهلیت ایله
مزین ومتحلی اولا اسباب فرق فاقت دنیادن او لحظه فقر اکا نقصان
وبر ضرر واساقل دادا انجق نظر دونندن اکا دنائت ایرمز لمؤلفه
اهل هنرك زاری هنردر | ما | ز خاك رهنر کهر در نثر نه فضل وهنر مراتبه وحصا
نافع ونه جهل وحماقت تحصیل مال ومناله مانعدر بیت
دولت نه باکتساب وفضل وهنرست | وابسته باحکام قضا وقدرست
نثر عالمده مرد نعیی از آرایش وشکل صورت وکشیده فضل وموقف دولته
کوره بی اولور که خاردن کل تر وخارادن کهر صادر اولور وکنج ویرانه ده
بولنور بیت جهان معموره سبینه عرض قبل کل | ما
بو ویران کوکلك کنجینه سینی

نثر وشول کیمسه که لباس فضل وعرفان ایله
وثیاب معارف حقیقت انسانیدن عور وعریاندر ونه فقر حال واخر

وجاهه فاقوني اولان لا فقر اشد من الجهل مفهومنجه عند العرفا
مفلس وبي كس ودون وخسدر مال ومنصبي اكا فضل وبرتر وجاهه
وجلالي بايه معرفتك كمال پايه سنه ايرمز قوله جهله بكزر جهانده فقر اولمز

فني بو خصوص جهانده جاهلدر مال الله جاهلي غني صنمه
اول كشي در غني كه كاملدر نثر ودخي بو رشنلر دركه بيت

كر فريدون شود بنعمت ومال | بي هنر را بهيچ كس مشمار

ومشقت روزكاردن منشكي اولماكه زحمت دنيا علامت راحت
عقبادر فقر وفنا نصيب اوليا وانبيادر ع زحمت نصيب مردم الا كهر بود
نثر وارباب غرضك انكار واعتراضندن اعراض واعتراض
ايتمه كه نظم باكه تمام قدرتك وفني وانشاده اختراعه هر وجهله
استطاعتك وار نظم ونثرده كلامك طور وطرزنه وسوزك اسلوب تعزنه
هر وجهله عارف وسوق كلام واقتضاي رآمده كلماتك وكاتنه
دكج وكانسنه كماهي واقفسن تتبع مستوفي ايله احوال شعرايه بالتمام
شعورك ووقوف كلي ايله مابينلرنده اولان تفاوت وتباينه اطلاع بي
قصورك واردر بو قدر تأليف وتصنيف نتيجه طبع سليمك وتصرف
ذهن مستقيمكدر بحمد الله ابداع سخنده سلامت طبع دراكك
وتصرف ذهن پاكك وار كيمدن نه باكك وار بو عطيه ربانيه
وهديه يزداني برنواله دركه قولنه حضرت جانب حقدن حواله در

ع قبول خاطر ولطف سخن خداداد ست نثر احوال حسد حق باطل

دبدوكلرسندن نه اولور اكر ظاهرلري انكار ايدرسه باطنلري بيلور
حاصلي كلام ونهايت مرام اولدركه تحريره وتاليفه شروع ايدنلر
حريف وقف كبرلرك حرف اتماسندن غم چكمز مثل مشهوردركه
سرچه دن قورقان طاري اكمز بيت دريای محيط راكه باكست
از كنده دهان سك چه باكست

دربيان اقسام مراتب شعرا

اكرچه زمانه ده شاعر ومتشاعر فرق اولنموب واهل اولانلر
نااهلدن امتياز بولنموب فن شعرك عرضي بوزلمش وميدان سخن
بيهوده كوي شاعردن دزدي مزدلر طولمشدر اما بو طايفه دخي
برقاچ قسمدر بر قسمي شول شاعر مبدع وناظم مخترعدركه حاصلي
قريحه سندن فكر بكره وخيال حاصله قادر اولور بو مقوله شاعر
سيد صحيح النسب كبي عالمده كمياب ونادر اولور بر قسمي دخي
مجرد وزن طبعه مالك اولوب رطب ويابس بولدغي سوزي
نظم ايدوب كيدر وانوكله كندويي شاعر حقيقي تصور ايدوب
تكمل شعرادن عد ايدر ارباب نظم اكثيده بو مرتبه هنر چندان مقبول
ومعتبر دكلدر نته كيم فضلاي زمانن بري بو رشنلر بيت

نيت نظمي كه چون در مكنون | سهل باشد طبيعت موزون

اكرچه طبيعت شعريه نوع انسانك اكثرنده بولنمشدر لكن ايجاد جديد ايله
سوزك روحي هر مرده دله وبرلمشدر نته كم خاك معادن سيمدن خالي
دكلدر فاما هر خاكده معدن سيم وزر وهر دياره دركوهر بولنمز

وهر غزالك نافي نافه اولمز **لمؤلفه** كهرباك كهكدركه اولا قابل فيض ٥
بوخسه هر سنك وصدر خاك بدخشان اولمز **نثر** وشونلركه بوطا نودن
مقوله دزددر انلر دخي برقاج قسمدر **برقسمي** ايراد نظمه جندان قادر
الطبوب قاصر اولدغي اجلدن يا برشو تخلصين دكشدورر وياخود
ايجندن برقاج براز جه بيتي اورر ٥ ارباب نظم مياننده بلكه عامه
ناس ميانده بوحالت غايتده قباحت ونهايتده فضاحتدر
كه عاقبت دزديده ايدوكي بلينور يا بر كيمسنك جو كنده يا ديواننده بولنور
ع هنر ابتدوم صنور عيبين بلورور **برقسمي** دخي انجق كلام
موزونه قادر اولوب قلت قابليتدن خيالات ومعاني بولمغه
وكم فهم وكند طبع اولمغين اختراع وصنايعنده موجد ومبدع اولمز
بالضروري اشعار سلف معنيلرين الور وعدم قدرتندن سرقه يه
معتاد اولوب خاييده كوي اولور **لمؤلفه**

ترجمانسز برايكي سوزنه دوركيم ديه‌م
طفل نادان كبي خاييده دكلسه نه

برقسمي دخي معاني اشعارك الفاظن تغيير ايدوب برده جمله دخي تغيير ايدر
امابنه صنعت وخيال ونتيجه مال بر اولور بومقوله يه سارق كلام
ومقلد عوام ديرلر بودخي جندان هنر ومقبول ومعتبر دكلدر **برقسمي دخي**
لسان اوزك سخن كذارندن ترجمه ويابر معاني كوروب اولكيدن خوب
تضمين واقتباس ايدر بعضي فضل قنده بومقوله دخي دزد حسندر
ولطيفتدن اولدغي باعثدن اقسام مزبوره يه نسبت مستحسندر **برقسمي دخي**

ايجي

برقسمي دخي استاد كمنظمنده برمعاني كوروب اني برمعناي بازيكه
دخي الت ملاحظه دوشرر طبع پاك ولطيف ادراكله اول معنيدن
برمعني دخي خيال ايدر واول صنعتدن برصنعته دخي اشتغال ايدر
بوقسم شاعر مبدع كبي اقسام مزبوره دن اولي وناظم مخترع كبي

جمله دن اعلي در **لمؤلفه** دوزمه قوتيله سوزاو غروسي جوغ اولور
شاعركه مبدع اوله اوله مجد **نثر** وبالجمله اگرچه كه شاعر موجب بكيده بر
بولنمز اما دايره مرد بمقدار مرد منهو محنه مراتبه الكاراولنمز هرشكوفه نك
برلطافتي وهر برميوه نك بركونه لذتي واردر وقتاكه اول بازار خالص
وهواى ارمغلصي هزار دلايل موجهه ومقدمات مسلمه ايله بوجمعوصده
بوكمينه كمترى محكم ملزم قيلدي وتعلل بهانه دن نه طريقه قاجدم
ايسه بولوم الدي بن داجي راه مخالفتدن انصراف وانصافله
اتصاف ايتدوم كوردم كه كلماني حق ومقدماتي مرتعلق هر جوابنده
عين صواب هرخطابي مستطاب بيلدم باوجودكه صميم جان وجنابدل
جليل بي ظلم ايدي خلاف رضاسن ونقيض اقتضاسن مذهب فتوتده
مروت كورمبوب مامول وملتمسن قبوله قرين قلدم **كبر ربه علكه العظيم دبسم الله**
الرحمن الرحيم ديب معارضه ومناظره دن رجوع وكذر تذكره يه شروع ايتدم
وبالله التوفيق ابتداء كتاب تذكرة الشعرا دمفتاح تبصره كنظمي
شوال شعراي فضيلت كه نثر ونظمي بلاغت آيين **رحمة الله عليهم اجمعين**
كه ولايت رومدن صدور وظهور ايتمشلردر ويا خود اوردن ظهور ايدوب

ترکی عبارات ناظملری طرزنه گیتمشلردر. نظمک انواع واقسامنده هر بری
برفنده کامل. وبعضنک طبعی جملهسنه ملادر. نظم مثنوی وغزل وقصیده
ورباعی وقطعه ولغز ومعما وتاریخ وانک اقسام مزبورهنک عبارتلرندن
کبی بر فن دیکری متفننّدر. اکرچه شعرادن بعض بوانواعک بعضنه قادر
اولورلر لکن جملهدن نادر اولور. نتهکیم عبدالفضلا والبلغا ممدوح ومسلم
اولان مثنوی شیخی وقصیدهٔ احمد وتتبع نجاتیدر. بواوچ نفر فاضل
بواوچ نوع فنده کامل استاد مسلم ومقبول اهالی عالمدر.

بیت: اوکلمش اکا دیرلر کیم اول اهل
قبول وردی انکا اولور سهل

نثر: اما عوام الناسک اکثرنده تمییز اولمیوب
اکابر نظمک نکات وابیاتنی فهم ایتمکده قاصر اولدقلری اجلدن مدحه لایق
اولانلری قدح وقدحه مستحق اولانلری مدح ایدرلر.

بیت: تمییز اولمز بلورسن کیم تباه
ولی عارف کچینور چوق جهانده

نثر: بوتشخیص وتمییز ایله محافل ومجالسده
شعردن شعری فرق ایتمین بر اجهل ناس ونادان وناشناس
ابیات مشکلهٔ نکاتدن. شول نکتهدان حقایق کشا کبی نکته وعقده
حل ایدوب اکابر ارباب نظمک کمینی تفضیل وترجیح وکیمینی تردید وتقبیح ایدرلر
لاجرم لابد ولازم اولدی که شعرای ولایت رومک نظملری نظیر ایله مشهور
ومعتبر اولوب السنهٔ ناسده نامی شهرتلر. واشعاری انتشار بولان نام
ونشان ونشانهلر عنوان اولمیوب غیر مشهور اولان فضلای فضیلت شعاری
تذکره ایدوب بوزمرهنک اذعان وعیاری ایچون بومجموعهده برکتاب تحریر
اولنه وهر برنک مقداری ومعیاری که بحث فن شعرده اندازه بولنه لابد اجماع

واتفاق ارباب عرفان واعتقاد یاران نکتهشناسان اوزره بحسب
الامکان اسمی ورسمی ایله دفتره تذکر ایدوب مراتب پایهٔ گفتارده هر برنک
مقدار ولیاقتی وقدرت واستطاعتی وبربرندن مرتبهٔ ترجیحنی ونقد
عیارلرینی. ونه خصوصده مهارتی اولدیغنی وهر بری نه روزگارده
وقنغی دیارده ظهور ایتمشلردر. وفن شعرده دیوان ورسالهده
وداستان ومقالهده نه تألیف وتصنیف ایتدی ونه تصنیفلری بودعوایه
که کندو قریحهسندن صادر اولمش حاصلهٔ ایجادیدر بوکه زبان افواهده واقع اولان
شعرای سلفک ترجمه وترکش وافراز واقتباسیدر. لمؤلفه

مقاعینه الک دلال ولانلر		کچینور خواجه صاحب بضاعت

وهم مرور روزگار. وعبور لیل ونهار ایله نیجه شاعر فضیلت شعارک
ابیات واشعاری وانتشار وآثاری نسیاً منسیّاً فراموش اولوب
نام ونشانلری جهان فانیده ناپدید وناپیدا اولمشلر. اول افکارده
عمرلرین خرج ایدوب لیل ونهار الکار اولوب دفتر ودیوانلری وداستان
دلستانلری اوراق ایز کبی کنج خمول وخفاده پریشان وپامال قالمشلر.
بعون الله تعالی اول فرقهٔ فضل وعرفانی زوایای حوت نسیاندن
عرصهٔ اذعانه گتورب بوسبب ایله نامترین احیا وذکرلرین بوتذکره ایله
موجب دعا قلدم. بومقدمه موافقنجه هر برینک تدوین ایتدوکی تا الیقاسی
وتحریر ایتدوکی اشعار وابیاتی سعی وطلب ایله بر بولدم ونیجه زمانلر
جست وجو بنده ونک وپوینده اولدم. وشعرانک متعلق نه قدر دیوان

ورساله و داستان مقاله واربه باب باب تتبع وتفحص قیلدم ومدت مدید
سال خورده وروزکار دیده سخن‌شناس وافصح الناس عزیزلردن استعلام
واستخبار ایدوب فضلا صحبتلرنده وبلغا جمعیتلرنده محل ومناسبنده اوقنان
شعرلرین وصحایف خاطره راسخ ودفاتر ضمایر اهل عرفانده بولنان نظملرینی
شعرای ولایت رومک مؤلفاتی ومصنفاتی ایله جمع ایدوب هر برینک خوب
مطلعلرندن وغرا مقطعلرندن ومقبول ومطبوع رنگین اشعارلرندن قولاغه لایق
استماع اولنان ابیات مقبوللرندن ومفید مفردلرندن وقابلیت زبانلری ایله
نازک مطایبه‌لرندن وشعرانک بربری ایله واقع اولان لطیف ملاطفه‌لرندن
بو تذکره‌یه تحریر ایدوب هر برینک نتیجه طبع گهربارین وکرنده افکار
افکارین بو مجموعه لطایف وسفینه معارفه درج ایتدم تا کیم بو قطعه‌لری
مطالعه قیلانلر کلامک کیفیتندن متکلمک کیفیتی معلوم ایدوب قالدن قایله
انتقال وفعلدن فاعله استدلال ایده‌لر زیرا هر سخنورک مقداری سخندن
مقدورندن معلوم وکرداری گفتارندن مفهومدر اما شعرای متقدمینک
اکثری مطلع گوی اولمیوب مجرد بر مطلع ایله کیفیت حاللرینه مطلع اولمق
قابل اولمدیغی اجلدن اکثر اوچ دانه بیتی یازلوب بعضنک بر دانه غزلی
غایتده گوزل ممهور ومرغوب وبی بدل اولدیغی جهتندن تمام تحریر
اولندی وبعض محل وموقعده بو کمترکم بضاعه‌نک نظیره مناسبتی
ایله بعض ابیاتی کتب وثبت اولندی اخوان وکرام همم تعجیب
وتقبیح ایتمیه‌لر بو فقیر حقیر اکون فن شعردن بیدی بو قدر

دین ارباب حسدک اسکاتی اکون وجود بونلرک اثباتی اکون ع
عرض سوز درقش ذبیح بجانه بو کتاب مستطابی جمع ایتدوکده عند ذکر الله تعالی
تنزل الرحمه مضمونجه تیمنا وتبرکا شعرای مشایخ رومک مقالات عالیه‌سین
ومقامات سنیه‌لرین وسلاطین عظام صاحب نظامک السلطان ظل الله
فی الارض موجبنجه تعظیماً وتکریماً مناقب ومآثرلرینه مستقل
ایکی فصل ایدوب باقی وزرا وعلما وامرا وفضلای سایر طوایف ایله
سلاطین آل عثماندن سلطان مراد غازی زماننده پادشاهمز
سلطان صاحب مغازی دورنده تاریخ هجره نبویه سنه ثلث وخمسین
وتسعمایه گلنجه وفات ایدنلری اوزره اسامی حجه‌لری ومخالص نامه‌لری
بو تذکره‌یه تحریر اولنوب وفات تجدیدن قاعده‌سی مقدم ایله اوچ وقفه
دکین اعتبار اولندی غفلت اولنمیه چونکه قواعد اخذ اولنه خبط وغلط
بولنمیه اگرچه بو قاعده منوالنجه نیجه وضعک شریف اوزرینه تعدی لازم
گلور اما بو مقدمه اسلوبنجه ونکته شرف المکان بالمکین
موجبنجه عند الاهالی معذور ومقبول اولور اما بعد اخوان عرفاندن
مأمول ومسئولدر که بو اوراق طباقی نظر شریفلرینه مشرف قلدقده
بو عبد ضعیف یعنی عبد اللطیف فتح الله علیه ابواب لطفه خیر دعا ایله یاد
وجان غمگینی شاد ایتمه لطف بیلمیلرین دریغ بیورمیه‌لر بیت

اولدی جهان دعاکه چو لطیفی محتاج	ای جوامرد فنی دعوت الطافهم
هر نه الدن گلور ایسه مروتدن انی	کیمسه‌دن هیچ دریغ ایلمز اهل کرم

چونكه الدن كلوراي دوست دعادر مقصود بو فقيره اني احسان ايديجك نه اولا كم
كرم اهلينه كمال اهلنه كلمز نقصان لطف ايده هركه كمال كرمندن اوردم

فصل اوّل بو فصل ولايت رومده واقع اولن و ديار رومده كلوب
روميلكله شهرت بولن شعراى مشايخك حقايق نظمك فايقلري و دقايق
فنك كامللريدر قدّس الله تعالى اسرارهم وافاض على العالمين انوارهم
حقيقتده شو ديمك اولياء الله واهل الله و اتقيادر كه محبوبلري
جمال حضرت حقدر مطلوبلري وجود مطلقدر وهم بونلرك نظم واشعاري
افتخار واشتهار ايچون دكلدر بلكه طالبان راه دين و بيان طريق
سلوك سالكين ايچوندر ان الله كنوز تحت العرش مفاتيحها السنة الشعراء
بونكله شاهدده ولسان الشعراء مفتاح الجنة بونلرك بياننده ونقدم اولدي
مطلع الانوار وفخر الكبار حضرت شيخ فريد الدين عطّار حضرتلرينك
كتاب منطق الطيرنده بيورر بيت آنكه او بد بهتر پيغمبران
كفت در زير زبان شاعران وله هست حق را كنجهاى بى شمار
سرّى داننده آن يكى از هزار شعر معلومدر كه بونلرك غرضي اهل الله
حقيقت كفتاردر و اوليا موقف شعاردر صنعا كه فرقوف خيال
وبيهوده مقال ايله مهمل كويان ارازل روزكاردر على منشّر عين
فتنده شعرا ايكي قسمه منقسمدر بر قسمي توحيدات الهيات ومواعظ ونصايح
حقيقتدر عند العلماء والفقهاء مباح و مشروعدر و شعراك هزليات وهجويا تدر
ومدايح ومرثياتدر عقلا و فضلا مذمومدر و بونلرده نه كيم اوليا جوامع الكلم
صلى الله عليه وسلم بيورمشلردر الشعر كلام فحسنه حسن وقبيحه قبيح
وحاصل شعر اول شعر بليغ و بديع كه معنوى بر شامل ونادره قابل اولمية
و معنى مجازدن عبارتي محل بولمية الشعر مزامير الشيطان حكمنده
داخل وهزار صنايع و بدايع ايله مستحسن دخي اولورسه عاطل و باطلدر
لكن كه اشعار سلف كبار كبي تأويله قابل و حقيقت ومجازه متحمل اوله
زيراكه اولياء الله احوالني ستر و كتم ايچون نيجه اسرار غيبيه و معاني
حقيقيه صورت مجازده كوسترمشلردر لكن كه مجازي كوبلرك دخي
حضرت حق جل ذكره يه دكلري نعت و توحيد و موعظه در بد ومنته
خطالرين عفو و كناهلرين محو ايدوب يقولون بالسنتهم ما ليس في قلوبهم
زمره سندن قالمية لا بدشو شعرا اهل حقيقت وطريق اهل طريقت
اولدغي اجلدن ذكر جميللري سلاطين و وزرا و امرا و علما و وزراء
تقديم اولندي بيت پادشاهان جهان كر ليعني خسته شوندر
استعانت زدركوشه نشينان طلبند در ذكر حضرت سلطان المشايخ دوزرج
البرازخ مقرب حضرت قيومي اعني جلال الدين رومي افاض الله نوره وقدّس سرّه
بو زمره نك سرداري و سردفتري و بو فرقه نك سالاري و سروري
اول جناب بزركوار و كاشف غوامض الاسرار حضرت مولا خداوندكار
قدس برانواري و ذكرشه قيمي اثاري ولايت بو نامده ديار فراماننده قونيه
ديمكله مشهور شهرده واقع اولمشدر ومحبت نبوتيه نك التبوزدر دخي
سنه سنده شهر بلخدن دياررومه كلمشدر و ولايت رومده نيشو ونما

بولمشدر. ولایت مزبوره یه دوردباشنده کلوب آب و هواسیله رومی
پرورده اولمشدر. نشو نماسی و کمال ظهوری ولایت رومده واقع
اولدیغی باعثدن افواه عالمیانده والسنهٔ جهانیانده شهرت تامی
و نسبت تامی جلال الدین رومی دیمکله مشهوردر زمانلرنده
آل سلجوقدن سلطان علاء الدین دورنه ایرشمشدر و سلطان علاء الدین
جان و دلدن مرید ارادت پذیری اولوب خداوندگار لقبنی اکا
ویرمشدر. خداوندگار کامکار حضرت ملایه دده لرینه وجه اولدی
والدلرینه سلطان العلماء بهاء الدین ولد دیرلر. حضرت مولانادن
اوتنجی آتا اول صادق صدیق یعنی ابی بکر صدیقه چیقار رضی الله عنه
مناقب العارفین و مسالک السالکین تسمیه اولنور بر کتاب که
حضرت ملانک مناقب کشف و کراماتی و مآثر خوارق عاداتی
بیان ایدر. جملهٔ مناقبندن بری بودر که اول زمانده کی
حضرت رسول خاتم الرسل لیلهٔ اسراده معراجه عروج ایتدی
سیر ملک ملک و تفرج عجایب فلک ایلرکن ساق عرشده سماع ایلرلر شخصی
برشوق کوردی که آفتاب تابان کبی نوردن طیلسانی
و همان کلاه عزه حط القواکبی چکلمش برنشانی وار
فلک دوار کبی متصل کرد شده و چرخ بی قرار کبی جنبشده بولنور
و سماعندن ملکلر رقصه کرمش و نوای نای شوقندن فلکلر ملکلره
وجد و حالت ایرشمش. رسول جلیل جبریل امیندن سؤال ایتدیکی

بو وقع

بو وقع اوزره چرخ اوران قطب فلک مدار و بو عرشی برینه ضیا ویرن
مطلع الانوار ابناء مرسلیندن میدر. بو خود اولیاء کاملیندن میدر
که جناب حقده بو قدر رفعت و رتبتی و عرش معلاده عالی منزلتی وار
حضرت جبریل پیک رب جلیل بو وجهله جواب ویردی که بو در دریای تحقیق
کهر صدف صلب ابی بکر الصدیقدر انک ابنای عظامندن و اولاد کرامندن
اول ملای مولوی و شیخ معنوی مقرب حضرت قیومی جلال الدین رومی
اولمجقدر چونکه رسول رسالت پناه و سلطان سریر لی مع الله بو سردن آکاه
اولدی بو اشارتک بشارتندن حضرت صدیقه بشاشت ویردی
و بالجمله قدوهٔ مشایخ و اسوهٔ ارباب علوم و سرخلقهٔ اولیای
ولایت رومدر حقایق اشیایه اطلاع و تسبیحلرین استماع ایدوب
غلبات حالاتندن بو حالات جلالیه اطلاقدن نی نوازه وارد دخی
سماع ایلردی مصرع بشنو از نی چون حکایت میکند اکا اشارتدر
و حاصل اول متبحر علوم کونین علم ظاهر و باطنه مظهر جامع البحرین در بر شیخ
معنوی و صاحب کتاب مثنوی درکه کتاب نصیحت نصابی امتی کزین اکره
حجت دین و برهان اهل یقین اولوب مشایخ کاملین خلایقی سوی خالقه
انکله ارشاد ایدرلر علم سلوکده و طریق تصوفده انک کبی بر کتاب
بیلنمامشدر غایتده نادر و کمیابدر و هم اول کتاب منظومه ده واقع
اولان ابیات حکمت سماتی نکته و نادر علاته انشا و املا اولنمش دکلدر بلکه
لفظی بی شبهه وحی ربی واردات عالم غیبدر عبارات ذوق جهانیدر

واشاراتی پرده قایقدر • جامع معانی آیات واخبار • وارباب تصوف
بیننده برادی حزن الکلمه اردر • قرآن عظیمک اسرار ونکاتنی •
واحادیث نبویه‌نک رموزات مکتوباتنی • درج نظمنده درج وعلم الدنی
داونک حقایق ودقایقنی انده فوج انمشدر • وابیات قابونستنه
غایت واشارت مغفلسنه نهایت یوقدر • عقول عالیه ادراکنده عاجز
وقاصردر • بو سببدن بعض عباراتی خلاف مقتضای اهل ظاهردر •
مجتهدندن برینه مثنوی حقنده نه بیوررسز دیو سؤال ایتدکلرنده
بو وجهله جواب ویردکی شول سوزکه شرعه مطابقدر • عالم اطلاقده واقع
اولمشدر موجه ومسلمدر • وشول بیت که ظاهر الشرعه مخالف فهم اولنور عالم
استغراقده دیمشدر • مرموز ومستوردر • بنه انک معناسن طریق طریقتده
منتهی اولنلر واهل باطندن علم لدنی بیلنلر بلور انکلا انک • حلی
ارباب قلوب • واصحاب مکاشفه قتنده اولور زیرا مولانانک حضرتلری
علم ظاهر وباطنده • فرید وحید ایدی • وکندو عصرینک مفتیسی • ومانند
عالم عناصر دورت مدرسه‌نک مدرسی ایدی • وکلمات عالیاتنده
خبط وخطا یوقدر • سهو وغلط استعمک فهم وادعانده در نتکیم مثنویده •

منکران کم فهمان حقنده بیورمشلردر **مثنوی** ظاهرش دیدی زنی عجبی عاقلی •
باطنش راکن نکه کر عاقلی • — دوقوق آنرا ابد انکه ظاهرست •
زیر ظاهر باطنی بس قاهرست — **نثر** بو ابیات دخی دنیای دورنک •
ارباب عز وحضوره عاقبت دوشمنی نشی وعناسی عنا اولوب •

جاهلم جاه منزلتی عزت وجاه بیلدکلری بیاننده در **مثنوی** •

سروری زهر نیست افروح را — گرچه کم زیاک وارا ز ابتدا •
جاهلان سرور شدند انیست بیم — عاقلان سرها کشیده اندر گلیم •
مزدبان خلق این ماه ومنست • — عاقبت زین جا هر زبان افتادست
هرکه با آلاتر رود احمق ترست • — استخوان او بتر خواهد شکست •

نثر اونوز یک بیت مثنوینک • ولقمانک بیت الحیات • وحسیناتی واردر
ذات وصفاته شامل • وحقیقت ومجازه مشتمل • وآداب سلوکه متعلق •
بینجه رسالسی • وعلم تصوفده بینجه مقالسی واردر • بوبرقاچ ابیات دلنزیر
اول حضرتک دیوان کبیرندن • بینجه رمز هدایتی • وثمره مکاشفه‌سی در
بربیتی سؤال وبربیتی جواب واقع اولوب • قافیه‌لری مغایردر نتکیم فرمشلردر **غزل**

کوه را در پنبه دانی یا فهم دانی که چیست — بحر اندر سرمه دانی یا فهم دانی که چیست
پنبه دانه نطق کوه آن هستی رود — بحر علم عین انسان سرمه دان دانم که چیست
یا پیر کهنه دیدم سال عمرش بی عدد — این زمانش نو جوانی یا فهم دانی که چیست
یا پیر کهنه شیطان در وجود آدمی • — تازه عمر دهو اشش هم آن دانم که چیست
شحنه گردن نکش درکنج زندان شهر — زلفش اندر ریحانی یا فهم دانی که چیست
شحنه گردن نکش باشد غضب در آدمی — کاهوش درکردنش آن ریحان دانم که چیست
مرده پوسیده دیدم خوابش کشته خاک — این زمانش تازه جانی یا فهم دانی که چیست
مرده پوسیده باشد نفس آن زبی خبر — زنده گردد چون خبر یابد از آن دانم که چیست

سلطان شهر بردلانت سرمد و خاقان تخت نشین ملک ابدیم اعنی حضرت

جاهلم

سلطان ولد قدس الله سره وروح روحه

حضرت ملانك ولد همامی ونام نامیلری ولد گرامی در ممالك ممالك قدسیه وسیاح مسالك انسیه در جذبات الهیه برله اكثر اوقاتده واله ومجذوب ومطلب جعده همم طالب مطلوب ابدی حالات غلبات شوق وجذبه دن هاله بربرده ظهور ردی مدام ومتصل زمین اوزرنده وارواح اوزردی كیفیت جام عشقدن مستانه صفت آشفته حال وواردات قدسیه ایله مالامال ومنبع زلال مقال ابدی طریق تصوفده انك دخی بر نیجه منظوم كتابلری وار ولدنامه نام مثنوی یه جوابی واردر محل ومناسبتی ایله بعض ابیاتین كتاب مثنویه الحاق ایتمشلردر ورباب نامه نام كتاب منظومی وهر بیتنده بر نیجه تركیبی واردر بو برنج بیت دلستان اول مجلس قدسیان

وطرب افزای بزم روحانیاندر (مثنوی) / هرچه هست اندر جهان ای نامور
از بدی ونیكی واز خشك وتر / اندرو بنگر ونكته مضمرست
نیم كامل نیم دیگر ابترست / نیمه ای ذوق وشادی وطرب
نیم دیگر غصه ودرد وكرب / نیم شادی هست شاخی از جنان
نیم غم از دوزخ ونار ودخان / چاشنی از هر دو حق اینجا نمود
تا شوی واقف تو از خبران وجود (نثر) / ودخی دیوان قدسی بیانلری

ودیوان وحی آثار والهام شعارلری ترجمان لسان الغیب وواردات الهام بی ریبدر اشعاری هم عاشقانه هم محققانه واقع اولمشدر علی الخصوص كه بو شعر ولایت پیام ونظم كرامت انجام

انجام حضرت رب الانامك جمال جمیلی نقاب جبالنده مستور وصفت لطفی

پرده قهرنده ظهور ایتدوكی اشعار ایدر (شعر) / دلبر بیگانه صورت مهر دارد در نهان
گر زبانش تلخ گوید قند دارد در دهان / از درون شو آشنا واز برون بیگانه رو
این چنین پرمهر دشمن من ندیدم در جهان / پیش او مردن بهر دم از زندگی شیرین ترست
مرده داند این سخن را تو مپرس از زندگان

گنجور گنجینۀ معنوی ومحرم راز صاحب مثنوی اعنی شیخ صدر الدین قونوی قدس سره العزیز

اسم شریفلری محمد بن اسحاق دیمكله مذكور وكنیت عالیه لری ابو المعالی دیمكله مشهوردر وطن اصلیسی اصلده ملاطیه دندر صكره دن قونویه الشهر مشایخ كبارك فاضللرندن وارباب طریقتك كاملرندندر وخواجه نصیر الدین طوسی ایله همرازلرندن وكنوز علم لدنی دن عطیه وبعضی جوق سؤال وجواب ایدوب وبحث وجدال ایتمشلردر ومولانا قطب الدین علم حدیثده انلرك شاگردیدر جامع الاصولی اولو رساله سین وتذكرة المنتهی نام مقاله سین خط شریفی ایله یازوب انكا تعلیم ایتمشلردر

بو رباعی ذكر اولنان رساله‌ده در (رباعی) / از شبنم عشق خاك آدم گل شد
صد فتنه وشور در جهان حاصل شد / صد نشتر عشق بر رگ روح زدند
یك قطره خون چكید ونامش دل شد (نثر) / وحضرت ملانك اولیدن اوچ

انتقالی انلردن اقدم وسهل مدت مقدم واقع اولوب صلات جنازه لرینه

انلره وصیت ایتمش ایدی (رباعی) / بی تو خبر از آب منزل كه كنند

با ذوق صحیح راز رموز آدل کنند	هر نکته که در شیوۀ تحقیق افتد
ای کاشف اسرار بکو حل که کنند	

قدوة العارفين وسلالة المتقين ومعدن الكمال والتحقيق
والى اوليا حضرت عاشق پاشا اعلى الله درجاته وضاعف حسناته

اولیاء اللهدن عاشق وعارف وطریق طریقتده صاحب معارف کیمسنه ایدی
عجم سرحدینه قریب بردن کلوب ولایت اناطولیده قره شهر دیمکله مشهور
شهرده توطن ایتمشلردر تربت پاک وعطرناکی انده در ولایت روم
سلاطین آل عثماندن سلطان اورخان دورنده کلمشلردر
وحضرت حاجی بکتاش ایله معاصر ومصاحب اولوب بو دیارده قالمشلردر
مشایخک اغنیاسندن وصاحب دنیاسندن ایدی غنا عز وجاهی
دنیا وغناها نه قدرت ودستکاهی وار ایدی بو صورت غناها نه ایله
سیرتی درویشانه ایدی وهم بویله درلر که درویش اولدر که
دنیای ترک ایده زیرا اهل حقیقت قتنده فقر حقیقی ظاهرا اولمز
باطنی اولور درویش دیدوکلری شال وعبا وکهنه قبا ایله بولنمز
کوکلده بولنور درویش که دنیا سوه هر نه قدر فقر وفاقه سی اولسه
ینه اهل دنیادر وشول غنی که اکا محبتی ورغبتی اولمیه هر نه کلو خواجه
صاحب غنا ایسه ارباب طریقت قتنده ینه صاحب تجریددر واهل فنادر
وبالجمله درویشلک محبت ماسوایی دلدن چیقرمقدر وقلبی قیود
دنیادن قورتارمقدر یوخسه تاج ورداء وتسبیح وعصا ایله کیمسنه
صوفی صافی اولمز وبو طریقی طوتمز ایسه قرب حضرت حق

بول بوله مرد بو سوزنده — بیت

طورر کن بونجه اوهام وخیالات
تجلی ایده مز حق نوری جهات

نثر — عاشق پاشا دیوانی دیمکله مشهور
وعلم باطنده وطریق تصوفده مرشد ومریده آیین وطریق سلوک
اسبابن بیان ایدر منظوم تألیفی واردر اون باب اوزره برکتابدر
وهر فصلی اون بابدر ارباب زهد وصلاح اراسنده مشتغل اولنور
مفید ونافع اولور نسخه در حقیقت انفسی آفاقی ونفسی صورت
ظاهرده تشبیه وتمثیل ایدوب علم باطنی آیات واخبار وکلمات
مشایخ اخیار ایله جمع ایتمشدر اما نظمی اولقدر نازک ورنکین دکلدر
زیرا اهل الله نظمنده قبول خلق ایچون تصنع وتخیل قصد ایدوب
افتخار واشتهار ایچون تزیین الفاظ مراد ایدنمزلر وبو ابیات
مثنوی صفت تکوینده وقدرت جهان آفرینده اول کتابدن منتخبدر — مثنوی

کلی عالم بر اشارتدر نهان	نیچه یوز بیک خلقی وار خفیه نهان
انس وجاندن کیمسه لر کورمش دکل	کیمسه اول بیلدن خبر ویرمش دکل
فلک وعقلک ایره مز اول منزله	آدی اول ملکک دخی کلمز دیله
هرکز انک حکمته بو قدر المک	چون انکدر هر نوعی وار ایلک
اون بیک بیک عالمک قدری اکا	بو قدر در بر ذره جه اوکدن صوکا

حقایق کلمه سنک کشف رازی ودقایق کلامنک بلبل
صاحب نیازی اعنی شیخ الوان شیرازی قدس سره

اصلی شیرازدن وکندولری ترکستاندندر سلاطین عثماندن بونلر دخی

سلطان اورخان دورنده ظهور ایتمشلردر اول زمانده کید و خدعه
و مکر و بدعه یوغیمش بو سببدن گوشه نشین ولی صحیح صریح
چوغیمش بعضلر زبوری حضرت شیخ بزرگک خلفاسندن
و بعضلر احباسندندر دیو روایت ایدرلر قدس سرهما
زبور شیخ شیرازی کتاب گلشن رازی فارسیدن ترکیه ترجمه
ایدوب علم تصوفک سر مکنونن لفظ صریح و عبارات فصیح ایله
معلوم ایتمشدر فهم رموزاتی آسان و اسرار مکنوناتی قابل اذعان
اولسون ایچون زیرا طریق طریقتده منتهی اولنلرک ایما و اشاراتی
مبتدی اولنلر فهم ایتمک متعسر اولور و اهل الله قتنده هر مقالک
بر مقامی واردر و هر مقالک نه مقامدن اولدیغی معلوم اولمیجه
اذعان نتیجه کلام متعذر اولور اصطلاح مشایخده شراب و شمع
و شاهد نیه اشارتدر و زلف و خد و خال نیدن عبارتدر بو بر قاچ بیت

مرقومده انی بیان ایدر **اشارت بخط و خد**
خط و خد اولدی صنع پادشاهی
کاندن ظاهر اولدی حسن شاهی — هم اول منشور ربانی بو خط در
هم اول مکتوب سبحانی بو خط در — بولاردن نور و ظلمتدر عبارت
حد آب حیات و حد ظلمت

اشارت بزلف سیاه

سواد اعظم اولدی زلف سیه تار — که هر تار ایده بیک منصور بردار
اولوره زلف مسکین عنبر افشان — جهانده قالمیه اهل اسلام ان
که واللیل ایتن ایدوب خداوند — صبحه بو کجه لغتله قیلدی سوگند

٢٦١

اشارت بشراب و شمع و شاهد — شراب و شمع و شاهد نور معنی
گورنم چون گورینور عکس مولی — شراب و شمع و شاهد جمله حاصل
درین مجلس نیچون سن بویله غافل — شراب و شمع بیلکم سر مکتوم
سکا شاهد بو زمندن اولدی معلوم — شراب و شمع و شاهد سر نه باقی
که تا معلوم اولا سر انا الحق — **مرده صدق و حلقه صفا و فد**

اهل تجرید و فنا اعنی حضرت شیخ وفا متوجد و متوکل عزیز ایدی
کندولری قونوی و طریقتلری زینی در شیخ عبدالله قدس سرهنک
خلفاسندن و جمله مرتباسندندر علم ظاهر و باطنده جامع
و جنیم وجوهده بحر واسع ایدی فضایل قدسیه ایله کنج و برانه
عزلت و کمالات انسیه ایله گنجینه کشف و کرامت ایدی
و عصرنده قطب صریح و غوث صحیح مالک معارف و سرایر قلوبه واقف
ایدی وفا قلقده حواجه لشهره آفاق و سلاطین و ملوک
دفعنه مشغول و مشتاق ایدی اگرچه ذات قدسی صفاتی انواع
فضایله شامل ایدی اما طبع پاکی بابا کلری وارداتی نظمه مایل ایدی
بو برایکی مطلع انوار اول حضرتک انفاس قدسی آثارندندر **مطلع**

باقی بنی عشق انیله یوددود — کل اولنجه جمله اعضای وجود
مطلع یار دیدی چونکه ازلده دست تغیر المز — هر که عارفدر بو جرمی بیلدی تدبیر المز

دیو منلر در که جنت و حور و قصور ایچون طاعت و عبادت هوا و هبا
و مردود ذات اللهدن غیری نسنه مراد ایدنک عین خطادر **بیت**

برسیدن حق برای اهانت ها بود بیش ارباب دل سخت و زشت

مجلس روحانیانک شمع منیر انجمنی و محفل قدسیانک چراغ قمر تنویر ظلمت شکنی اعنی حضرت شیخ روشنی آغا قدس الله نوره و قدس سره

ولایت ایدینلردر . بو مناسبتله روشنی تخلص ایتمشدر . مرتاض ریاضت خانهٔ یقین . و معتکف صومعهٔ اربعین در . هم ظاهرده و هم باطنده فاضل و کامل . و عالم و عامل عزیز ایدی . زمان نوجوانیده شور و شوقی غالب و جان و دلدن محبوبه طالب ایمش . روایت ایدرلرکه تحصیل علم ایچون شهر بروسه ده خضر نام بر محبوبه معلم اولور . و واسطهٔ تعلیم ایله معلمنه تعلق و تعشق قیلور . اتفاق برقاچ غماز و صاحب نفاق مابیننه فراق . و افتراق دوشورلر . کورر که قلبنک محبوبه ارتباطی محکم و غم و محنت ایله . دلی پر غمدر . صبر و قراره اصلا مجالی و مناسبت و مصاحبت احتمالی یوقدر . معاندم خلقدن عزلت و حجره سنده خلوت ایدوب . کندوسیله اول پری . دعوت ایدر چوکنیم برقاچ کون حضر لمنه . ملازمت و مداومت قیلور اوچنجی کون حضرت خضر علیه السلام . عالم غیبدن ظاهر اولور خضردن مرادک وارزدی فوادک . نه ردیوب مثال آب حیات بر نیچه کلمات ایدر بنه عالم ظاهردن عالم غیبه کیدر . بوجانبده اسمک تاثیرندن محبوبه بر حالت غریبه ایله هلاکی قریب اولور . اضطراری مافوقه تعلقاتنه جسم و یرد و کیده معاندم خوش دندی . اول دلبندی آفت .

دکرندن خوف ایدوب کتورلر . و حضور حضرت روشنی یه نبور رلر . دیرلر که من بوجعفر بابی حضوریکوزدن کیمسون . و خدمت شریفکزه ترک ایتسین شیخ روشنی دلدادهٔ دخی بن جعفری بولدم و دعالرندن مستفید و مستفیض اولدم دیوب اول زمان ترک دیار ایتدیلر و اول حالت حرارتیله چیقوب . ولایت عجمه کتدی . و شهر تبریزدن قوربنده . باکو نام قریه ده حضرت سید یحیایه . ارادت کتوروب ال الدی . و مسلک سلوکه سالک اولوب جملهٔ خلفاسندن . اولدی . مرقد منوری و مشهد معنوی اول دیارده دلاوبرده یعنی شهر تبریزده در . عالم و عابد و عارف و زاهد کیمسنه ایدی . بابی شیخ فن شعرده شهرتی . و واردات الهیه دن بهره سی واریدی مدون ابیاتی . و مثنوی اسلوبنده مقالاتی وار در . بو برقاچ بیت انک مقالاتندن . و اول غذای روحدن قیمتی و فتوحی المطلوب فضل و عرفاندن لاغر . و طبع بهیجی بر لتن پرور اولوب خورد اکل و شرب ایله قناعت و بهایم قائم کبی خور و خوابی غایت ایدنلر حقنده واقع اولمشدر . **مثنوی**

کل ای دیوانه سی بریان و نانک
ولیسی لحم و شحم نشر دانک . کلوسی قولی عبد البطن مسکین
ایدوب اوزنه یبوب ایچکی دین . برنج و قالیه حلوادر و منده
طفل دیش لوز و جوزک مستمندی . بیلاوک سوخته سی زرده اسیر
سک نفسی و تنک خدمت یزیری . یلین فرج و کلوسی خند منده

بهایم کبیدر عارف قننده غدای جان یکل جبریل اولان که تن پروران از نهم لاغرند	شابه بابی معنی	اکر تن بیلر بیک فیل ور اسن خردمند مردم هنرپرورند

تکمله کنت کنزک عالم اکاهی دتر من عرفک عارف براتباهی اعنی شیخ عبد الله الکهی روح الله روحه وادام فی المعارج فتوحه

ولایت اناطولیده لوای کرمیانه تابع سیما و دیمکله معروف ناحیه دندر مقبول درکاه اله و اسم شریفلری عبد الله در طریق نقشبندیه نک حضرت شیخ کبیری و حضرت امیر بخارینک پیرلریدر روایت ایدرلر که زمان جوانیده استانبولده تشغل ایدرکن خاطرلرینه سیر ولایت عجم سوداسی دوشب خراسانه چیقدیقده مولانا طوسی یانینده علوم ظاهریه مشغول ایکن برحالت عجیبه کلوب آتش شوق و محبت حرارت غلبه ایدر عنایت ازلی راهبر و هادی اولوب همین بی اختیار طورب اولادن بخارایه کیدر وانده خواجه بهاء الدین نقشبندینک مزار شریفلرینه متوجه اولوب اول حضرتک روحانیتلرندن تربیت اولنمشلردر تفصیلی بو اجماله صغمز و بعده بو طریقنده مشایخ کرامدن نیجه شیخ کرامیه و حضرت شیخ جامی یه بولشوب بنه دیار رومه عودت ایتدیلر و محروسه استانبولده امیر بخاری حضرتلرینی خلافته قایم مقام نصب ایدوب کندولری برسبب ایله روم ایلنه کتدیلر مزار شریفلری وارداریکیجه سی نام قصبه ده در

اولوزیارتگاه و ملجا حاجتگاه در بهونک سکز یوز طقسان التیسنده دنیادن آخرته ارتحال و اولی دن اوفی یه انتقال ایتمشلردر کلمن خواندکلرن و جمله سیدر ازخدندر و آداب سلوکه متعلق ذات لمنتافین و نجاح الارواح تسمیه اولنور رساله سی واردر بو مطلع اول حضرتک انفاسی قدسیه سندندر

چار چیزست تا مرادانرا داندر جهان **مطلع**
ترک مال و ترک جاه و ترک راحت ترک جان **وله بیت**

جون تو تسلیم رضای حق شوی بی خویش باش	یفعل الله ما یشاء و یحکم الله ما یرید

و تسلیم و توکل بابنده بو رباعی نافع دخی بو مخلصه موافق و مناسب المعنی بله تحریر اولندی عامه انام جمیع امورده عمل دست دار ایدنمکه کافی و قضایه رضاده برمک خصوصنده وافیدر **رباعی** کر کار زتو مکست بندبیر تو نیست

ور نیز بدست هم زتقصیر تو نیست که نیک و بد جهان بتقدیر تو نیست		تسلیم و رضا پیشه کن که نادی ببیره

دایره زهد و تقوانک مرکز و مداری و طایفه فقر و فنانک شیخ قطب اشتهاری مهر سپهر تعیین اعنی حضرت شیخ شمس الدین بخاری نور الله قبره

سادات صحیح الانسابدن و اولیای ولایت مابدندر وطن اصلیلرندن مهاجرت ایدوب حضرت شیخ الهی ایله رومه کلمشلردر و طریق نقشبندیه نک شیوع و شهرتنه سبب اولنلر در طریق مشایخک جمله سندن بو تمرک طریقی عند العلما و الفقها مسنون و مشروع فهم اولنمغن علمانک غرلت کزینلری و فضلانک وحدت آیینلری اکثر یا بو طریقی اختیار ر

وانتخاب ایتمشلردر؛ ترک لذائذ جهان و خبان یابنده بو مطلع مطبوع

اول حضرتک کلماتِ قدسیه‌سندندر	مطلع	هست تاج عارفان آزادی از ترک
ترک دنیا ترک عقبی ترک هستی ترک ترک	بیت	میاد در کوی فنا کرده ترک دنیا و عقبی
کاین بار ادای خواجه سودای دگر باید	لغیره	وهم حضرت مولانانک قدس سره
لع دوش در وقت صبحدم در چرخ پایان یافتم		در میان دانه چشمش سنداین یافتم

بو غزل غامضه که میان اهل تصوفده اشعار زنکلدن مغلق و معلقدر مشایخ اصطلاحجه محققانه شرح یازوب ایما و اشاراتن و نکاتن وکنایاتن عبارات واضحه ایله ایضاح ایتمشلردر شمع جمع آرای بزم روشنی گلگلزار جان روحانیان اعنی شیخ ابراهیم گلشنی روح الله روحه بروح وریحان واسکنه فی غرف الجنان

اول گلشنی درکه بو گلشن فانینک خار علایق و عوائقی اکا دامن گیر اولمامشدر وگل بر خارینک رنگ و بوینه بویانوب قالمشدر عالمده گنج نهان وقالده پهلوان جهاندر خلفاسنک و احبابنک دعوالری بودرکه اول بحر ولایتک مهرنجوی و صحف لدنیک مفسر علومی اعنی جلال الدین رومی قدس سره مثنوی الهیک قدوه‌سی دیوان معنوی سنده و کتاب مثنوی سنده نیجه ابیات الهام سمات ایله ایما و اشارات ایتمش اولا بو بیت دیوان کبیرندندر

وجمله الفاظ دل پذیر ندندر	بیت	بدیدم رخ خوب گلشنی را
کان چشم چراغ روشنی را	نثر	اما وادی الحاد روشن هر مرده مرده

مرید کیتمکلی حضرت پیره هر مؤمن معتقدک اعتقادی بردخی اولدر

یعنی اساس اعتقادلرینه خلل گلمشدر اگرچه که اهلنه معلوم و عارفه مفهومدر واول برعزیز ایدی که آستانه سنده درگاه حقی کبی طالحه و صالحه و عابد و عاصی یه رد و منع یوغیدی بو باعثدن خانقاهنده ملحد و مباحی چوغیدی نه انکه اول حضرتک مذهبنده وسعت اولوب دائره شریعتدن و طریق طریقتدن بیرون نسنه یه رضاسی اولوب رخصت ویردیدی مشایخ متأخرینک کملندن و خلفاء علویانک اکملندندر مجلس صفابخشنده نیجه لر فیض و فتوحه ایشوب هر بابدن معارف الهیه مکشوف و مفتوح اولمشیدی وحضرت ملانک مثنوی سنه جواب قرق بیک بیت معنوی دیمشلردر بو وفی ظروف معارف والفاظی درج درر لطایفدر بو برنجی بیت مثنوی اول حضرتک کتاب معنوی سندندر در بیان ما کذب الفؤاد ما رأی و نار الله الموقدة

نار و نور او جهیم بر و زشود	چون فؤادم نار دل گستر شود
ببینم و زانم زروی اتحاد	سر نار و نور از ین فؤاد
ما کذب عین الفؤادی ما رأی	بهر این بیش شنو قول خدا
از یقین بی ظن و بی دانش بود	هر که را از چشم و دل بیش بود
ای خنکان دیده کزوی برگشاد	حاصه چشمی کا و عین فؤاد
بنید از نار الهی نور او	کز تجلی چون کلیم الله او
روشنی ما گلشنی ای کردکار	خواهش آگاهی شدان نور و نار

قدوة الزهاد و عمدة العباد نافل کلام نبی اعنی قطب العارفین و العاشقین یازیجی زاده

محمد چلبی نور الله مضجعه دلهاب مشهور محمدیه نام کتابک صاحبی و عالم ارواحده
ارواح مقدسه‌نک مقارن و مصاحبیدر یبشرنی محمد
وایاکم وطن اصلیسی کلیبولیدر و منازل حیاتده برازده
غایت اولیدر سلاطین عثمانیه‌دن مراد خان غازی زماننده
کلن مشایخ و زهادک مرتاض ریاضت پروری و انوار العاشقین
مؤلفی احمد بیجانک اولو برادریدر و شهر انقره‌ده حضرت
شیخ حاجی بیرامدن الوب جمله خلفاسندن اولمشلردر
مزبور و مذکور اولن اخوین اکملین کرچه طریق تصوفک منتهیلرندن
و منتجلرندندر اما سجاده ایله شاده کچوب کچمنه ایرشدکلری
معلوم دکلدر هر بری علوم ظاهرده متبحر و علم باطنده متفرد ایدی
کتاب محمدیه که قواعد تألیفی و مبانی تصنیفی اون ایکی دلو علومک
نتایجی اوزره مبنی و ظاهر و باطنده نقد تفسیر و تحقیق وارسه مجموعنک
خلاصه‌سی اوزره مبنیدر طریق وعظ و نصیحتده کمال صحت اوزره اولمغین
مفسرین و محدثین قتنده مقبول و مسلم و اصح و اسلمدر لسان عربده
مغاربه اولنان اولو کتابدن ترجمه ایدوب نمط محشوه و بحور متنوعه
اوزره نظم کتورمشدر و ایات و اخباردن و امثال مشایخ و اخباردن
عامه مؤمنین ایچون بی حد فواید دینیه و عواید یقینیه درج ایدوب
عالمک ابتداسندن انتهاسنه وارنجه خبر ویرمشدر و کتاب مرقوم
عنبر رقوم انلرک اثار ولایتی و علایم و امارت کشف کراماتیدر

زیرا تألیفنده سلطان انبیانک عالم رؤیاده امر عالیسیله مأمور
و عند الله مثاب و مثوب و مأجوردر و عند الناس مقبول و مرغوب و مشهوردر
و کتاب مشعورده نونیه بر قصیده چون عصیده مرقوم و مسطوردر
ذکر اولنان قصیده‌ده علم توحیده و فن تصوفه متعلق چوق قدر
عبارات مرموزه و اشارات مکنونه درج ایتمشدر مطلعی بودر مطلع

الا ای سرور خوبان من الاین الی الاین	کوزل یوزکی عرض ایله کوتر یوزدن نقابی
یوزک سبع المثانیدر براه و من براهن	ولکن لن ترانیدر تجلیات و حجابی
عباراتنا شتی و حسنک واحد	و کل الی ذاک الجمال یشیر

ذکر الشعرا وزین الفضلا مؤلف کتاب مولد نبی و مصنف نعت
محمد عربی اعنی مرحوم و مغفور سلیمان چلبی

سلطان مراد خان غازی‌یه وزیر اولان عوض پاشانک ولد صالحانیدر
و شوای سابقدن عطایانک اولو برادریدر بروسه‌ده
امیر سلطانک خلفاسندن و جمله فقراسندندر و لایت رومده اول
مولود نبی بونلرکدر و بروسه‌ده بر عجب حادثه باعث اولمشدر
روایت ایدرلرکه شهر بروسه‌ده بر واعظ وارمش منبر نصایح و مواعظ
کرسی نصیحتنده لا نفرق بین احد من رسله ایتی تفسیر ایدرکن بو ایتی
کریمه بو جهیله پیغمبر حضرت محمد مصطفی عیسی نبیدن که نفخه نفس رحمانی
و صعد زینت صحف اسمانیدر صلوات الله علیهما تفضیل ایتمزین دیجک
طایفه عربدن بر مرد کربین و غیوردن اول جمع کثیر وجم غفیر ایچره

وفور حميت ونسبت امتدن غيرته كلوب ودلايل قاطعه وبراهين ساطعه
ايله واعظ مزبوري الزام ايلور واول شواهد ودلايل ايله اول عليم
وملومي محكم ملزم قيلور لكن كه قران عظيم لفظا ومعنا اول مرد كاملك
يادنده واصول وفروعيله خاطر روشن نهادنده ايمش بي اختيار
ديمش كه ياهي نادان وجاهل سن بو علم تفسيرده قاصر وارجل سن
وآيات عظيمه نك ناسخندن ومنسوخندن ومتشابهندن غافل سن
رسلك بيننده فرق يوقدر ديمكدن مراد ومآل اصل رسالتده وخصوص
نبوتده در مراتب وفضيلتده دكلدر اكر آيت كريمه نك مضمون
وفحواسي وبو جمله نك معناسي من جميع الوجوه ديمك اوليدي تلك الرسل
فضلنا بعضهم على بعض معناسي نيجه راست كلور ديبه
دعوا ايلمكي آنك مفهوم ومضمونين بربرينه نيجه تطبيق اولوردي ديو واعظ ايله
محكم مباحثه ومخاصمه ايمش وبو خصوصده شهر خلقي واعظه ميل ونسبت
ايدوب عربه دجو دوبر مجك عرب دخي شغف وشغبدن فتوي ايچون
ولايت عربه ومصره وحلبه كتمش ايمه ٤٦ عربدن واعظ مزبورك قتلنه
الني دفعه فتوي كتورمش بو خصوصده شهر خلقي واعظ مزبوره نسبت ايدوب
واعظ اول سوز اوزره مصر اولمغين عاقبت يدنجي دفعه ده كتوردوكي
فتوياده ديمشلر كه اكر اول كلامك قايلي اول سوز اوزره مصر اولوب
دونمز ايسه بو تقديرجه فحواي فتوي ايله عمل ولنمز ته كتابلره
حلبيجه وفتوي موجبنجه ولايت رومك تزيينه وخلقنك تعذيبنه

غلبه

غلبه جنود وجيوش اسلاميه قيام نام كوسترمك مقرر در ديمشلر
عاقبت الامر واعظ مزبوري عرب مزكوره جامع كبير اوكنده قصاب غنم
ذبح ايدر كبي على ملاء الناس بي باك وبي هراس بصوب بوغزلدبي
ديو روايت ايدرلر العهدة على الراوي واصف نعت محمد عربي
مرحوم سليمان چلبي مولود كتابيني اول حادثه انتاسنده ديمش واندن
اقدم بركمسنه مولود ديني ديمشلردر وهم كتاب مرقومك بسط كلامي وسوق مرامي
بو مقدمات اوزره واقع اولمشدر بو برزخ بيني اول مناسبت ايله
حضرت رسولك وافضل المرسلك انبياي كذشتدن واعاظم مرسليندن

افضليتيني بيا ننده ديمشلردر	مثنوي	الموب عيسي كوكه بولدي يول
امتندن اولمق ايچون ابدي اول		هم دخي موسي الندهكي عصا
اولدي انك ومنبه ازدها		چوق تمنا ايتديلر حقدن بولر
كليم محمد امتندن اوللر		كرچه كيم بونلر دخي مرسلدرر
ليكه احمد اكمل وافضل درر		زيره اول افضلك البقدرر
اني ايله بيلين احمقدرر	نثر	بو فقير وحقير بو زمانه دك بو زعمدن

زياده مولود ديني كتابلرين وشواهد النبوه وسير وفصول بابلرين كرانمله
كوردم ونظر التفات ايدوب دفعاته هربرين كوزدن كچوردم
برينده بو سوز وكدازي وبو جرأت وحالتني كورمدم وهم بو مرتبه ده
هر بري مقبول خلق اولوب بين الناس وخواص اعتبار ورونقلري يوقدر
لكن كه مولد كتابلرنده بوكا نظير وعديل بركتاب كبي مرحوم حمدي چلبي

مولوی اولانک دخی طرز خاصی خواصه مخصوص در عوام الناسه
چندان ذوقی و تلذذ ذایده مزلر بو برقچ بیت ممنونه طرزنیله اول کتابک

ابتداسندن تحریر اولندی		ام ذی بال اولسه مرغ بهزبر
اولمه برنده اسم الله فر	مثنوی	براوچوب پروازه آغاز ایدهمز
قری یوق برنده پرواز ایدهم		ذکر حق چون برمرغه قرا اولا
پاره شور سیمرغله همسر اولا		

مرتاضی ریاضت خانه تجرید و معنیم
مقام فنا و تفرید قطب دایره ارشاد حضرت شیخ بایزید

ادرنه وید زطریق تقویده بایزید ثانی و جواهر معارف الهیه نك کان غنی
و عمانی ایدی علم ظاهر و باطنده مجمع الحقایق و منبع الدقایق ایدی
شیخ محی الدین عربینك قدس سره علم تصوفده فصوص نام کتابنه
ترجمان آدلو منظوم خاتمه یازوب فصوصی منثور شرح اتمشدر
و اصطلاح مشایخده عاشق ملکدن عبارت و معشوق واجبدن کنایت
اولوب حضرت حق جل ذکره هو الناظر و المنظور اشارتنجه ظاهر
و مظهر و ناظر و منظر اولوب ان الله خلق الانسان علی صورته مقتضاسنجه
نوع آدم مظهر تام و حسن خوبان مرآت جمال رب انام اولدغنه مطلع
ایله ایما و اشارت ایدر مطلع کند و حسنك خوبلر شکلنده پیدا ایلدوك
چشم عاشقدن دونب انی تماشا ایلدوك بیت لحضرت جامی قدس سره

از روی ذات ظاهر و مظهر یکست لیک — در حکم عقل این دگران و دگر آمد

تا ارباب تحقیق بو نکته دقیقه تدقیق و آیات و احادیث ایله شرع شریفه

تطبیق

تطبیق ایتمشلر در اگرچه ظاهرا بونك مشربنه گوره براکل اشیی و مذهبنه گوره
بر محلدن بر معنی آلیشی اولور اما اکثریا بونك گبی اسرار مرموزه و دقایق
مکنونه نك کنه و تحقیقی مکاشفه ایله بیلنور و مجاهده ایله مشاهده
اولنور بیت ستر خاصی عامی فرق ایتمزدلا معنی خاصی خواص اکلر بنده

فصل ثانی ولایت رومده سلاطین آل عثماندن فضل و فصاحت
و شجاعت و بلاغت ایله نیام دهاندن تیغ زبان چکوب سخن ملکنی
فتح ایدن سخن گذار شهریارلر و عرصه فصاحتده چوکان بیانلر
نظم گوی میدان نظم گویان دوراندن ربوده قیلان شه سوار کامکارلر
بیانندهدر خلاق حکیم و فیاض حکمت جل ذکره لطف وجودیندن
وجود شریفلرینی انواع لطایف و شرایف ایله تربیه ایدوب مهر ارحامنه
و کرامنه نعمته قیلمشدر و شان معالی نشانلرینی السلطان ظل الله فی الارض
تکریمیله مکرم اولوب حضرت حق و جواد مطلق عزت السماء و ذوالآلاء
نظم نظام عالمی الترینه و شعر لآلی انتظامی دیللرینه قومشدر
خلقت سعادت خلعتلری صفا و سلوت اوزره محبوب الطبع طبع نازک
و پاکلری و حالم شریف تا بناکلری کثرت افکار و اشغال الله مونس
ییزیرا اولمیس اختیار روا ارتکاب ایتمزلر بلکه بونلردن صدور و ظهور ایدن
ابیات و اشعار اثنای عشرتده و حین صحبتده موزون حرکات رقاصلر
سرودندن و زهره جبین مطربلرک صدای چنگ و عودندن حالت ذوق
و شوقده کیمسی حسب حال و کیمی نظیره مثال یسر و سهولتله فایض و لایح اولور

وذات شریفلری اشراف انام اولدیغی کبی کلام الملوک ملوک الکلام
مضمونجه کلام کراملری دخی کلمات خیل فصحا اوزره قدر وشرف بولور

در ذکر حضرت مرحوم سلطان مراد خان اسکنه الله فی اعلی الجنان

سلاطین آل عثماندن اول شعر دین وشعرایه قدر ورغبت ویرن
بونلردر اگرچه کندولردن نده شعر نادر اولمشدر لکن عهدلرنده بو فن
کمال مرتبه ده رغبت ورواج بولمشدر روایت ایدرلر که هفته ده ایکی کون
علمایی وشعرایی جمع وکندولری اذعان والتفاتلرینه سرتاقدم جمع ایدوب
مباحثه یه باعث اولمق ایچون هر قنده نیجه مباحثه تعیین ایدرلرمش
وقوایله انعام واحسان وامتیاز واختصاصله عنوان ورجحان ویروب
رعایت مقادیرده طریق عدله کیدرلرمش وهرکیمده که بر ذره هنر
وباخود هنردن احساس ایتسه‌لر سبب کسب معرفت وباعث
تحصیل علم وفضیلت اولسون ایچون انواع رعایتله نوازش
ایدوب وملکنده بر نکته کوی بر خوش نکته ایله ویا بر لطیف
لطیفه ایله سوز سویلسه بر خلعت ویررلرمش ویا مسائل
مشکله‌دن بر فقیه فاضل مشکل حل ایتسه مراتبه ایکورلرمش **قطعه**

هنره تربیت کرک هنرک	تربیت فی الحقیقه علتیدر
هر نه کیم بولدی بو جهانده وجود	پادشاه زمانه همتیدر

نثر وبالجمله طالب اهل هنر وشعری وشعرایی غایتده سورلرمش وکندولرندن
دخی اثنای صحبتده واوقات عشرتده مناسب حال بعض منظوم مقال صادر

اوکورمش بو ایکی مطلع انلرک اشعارندندر
مطلع عارف اولن چون بیلور آنی نه لازم سویلمک
سویلت دله کتور بنه چنک وربابی
مطلع کرچه کیم حقدم دلبر بو بکی قلمق دلک
عاشقی کتور کتور بنه دو بکی شرابی

در ذکر حضرت مرحوم سلطان محمد خان علیه الرحمة والرضوان

سلطان محمد غازی که سلاطین آل عثمانک
معین وممتازیدر سلطان سلاطین غزات وبانی مبانی انواع خیرات
وحسناتدر شاهان ممالکستان ایچره فاتح تخت استانبول محیی مراسم
شرع رسولدر واخبار نبویه ده **نعم الامیر** تشریفی ایله
مشرفدر بو سببدن حیات ومماتی سعادت کونین ودولت دارین ایله
اعز واشرفدر وکتب تواریخده کیفیت شریفی ابو الخیرات ونعت لطیفی ابو الحسنات
دیو نظم که دورلرها بونی علما وفقها زمانی وفضلا وفصحا دورانی ابدی
بو قوم شریفه کمال محبت ورغبتندن بو قدر مدارس وتمامات
واماراتی وعمارات بنا وبنا ایدوب بونجه محصول نامحصور
بو ذمره نک وجه معاشنی سبب انتعاشی ایچون بذل ووقف ایتمشدر
بقیه علمای سلف شویله روایت ایدرلرکه ذکر اولنان مدارس
وتمامنده نه قدر مستعید ومعید ومستعید ومعید وار ایسه انلره‌دن اصحاب
وارجه واصنافنیدن نمونه وتوضیحه ایرنجه قابلیت ایله متعارف
اولان قابلی دفتر ایدوب دفترین یانده صقلرمش وتدریس
وقضادن مناسب مناصب موقوف وحلول دولت محل ومکانینه
انده بو فلامش بو التفات ورغبت ذمره طلبه نک

کمال طلبنه وهر تحصیلک سعی وتحصیلنه باعث وموجب کسب علم ومعرفت
ایدرلرمش واول عهد وعصرده اولن جمعیت علما وکثرت فقها وفضلا
بر پادشاهک عصرنده واقع اولمش دکلدر وانبیای بنی اسرائیل
نعتیله منعوت اولان اهالی وافاضل که اول زمانده کلمشدر
بر دورده دخی کلمش دکلدر هر قنده که بر عالم متبحر ومتفرد وار ایسه
اکر دیار عجمده واکر ولایت سندده هزار اکرام والتفات ایله
انک یولنده بذل مال ومناصب ایدوب ومناصب عالیه ومراتب
معالیه ایله استمالتلر ویروب بالضروری هر برینه وداع وطن
وترک مسکن ایتدرمش ووزراء امرا امر شرع شریفه کمال درجه ده
اتباع وانقیاد ایدوب دائره شرع شریفدن بیرون بر اموره
رخصت ویرمزلرمش وفاضللر وقاضی عسکرلر مناصب ومراتب
ایچون حقی کتم ایدوب وباخود کلام حقی سویلمکده اولو بیر دوزره
صدق اللامیر دیمزلرمش وحاصل علم ومعرفت اول دورده
کمال درجه ده رواج وعلما وفضلا بتمام بر طوایف اوزره
ارتفاع وابتهاج وارمش ونظم وانشایه دخی اول مرتبه رغبتلری
واصله اول درجه ده ومشتری وارمش که دیار هندده خواجه
جهانه وولایت عجمده مولانا جامی یه هر سال سالیانه بیک عدد
فلوری ارسال الملوز ایمش وشعرای رومدن دخی اوتوز نفر شاعر
سالیانه وعلوفه سن برلرمش کیمی تواریخ نظم وانشا ایدوب وکیمی قطعه

وقصاید ومدایحین دیرلرمش معلوم ومشهوردر که علی قوشچی دیمکله معروف
ومتعارف منلای دیار عجمدن ولایت رومه دعوت ایتدوکده تعظیماً
وتکریماً هر بر منزلنده بیک اقچه تعیین ونقود نثرا ایدوب بورسمه هزار تکریم
وتوقیر ایله تعظیم ونشر تعیینی توقیر ایتمشدر وکندولرک دخی طبع شریفلری
شعره شامل المعنی عونی تخلص ایدوب اثناء اوقاتده کاه مفرد وکاه رباعی
وکاه قطعه وغزل دیرلرمش بو مطلع انلرک اثار شریفه لرندندر مطلع

ساقیا می ویر که ترکون لاله زارالدن کیدر	ابر بیشو فصل نوران وقت بهاران کیدر

وبو مطلع دخی قرامان اوغلی ایله خصوص خصومتنده انشا ایتدوکی اشعارندندر شعر

بزوملک سلطنت لافن ایدرمشدی اکا نجی	خدا فرصت ویره ده لر کمر قرا ابر قرامانی

در ذکر مرحوم حضرت سلطان بایزید علیه الرحمة ملک المجید

پادشاه صاحب ولایت وبایزید بسطامی فطنت ایدی انلرک عهد وعصرنده
شعرا چوغیدی واول دورده نظم لآلی انتظامدن بهین وبهتر کالای رایج
یوغیدی شعرای رومک اکثر سر آمدلری بونلرک عهد شریفنده ظهور ایتمشلر
وبونلرک عهد لطیفنده شهرت طوتمشلردر وبونلرک دخی متواتراً ومتوالیاً جوایز
وعطایاسی ووظایف وسالیانه سی الوزرا اوتوز نفردن متزاید ومتجاوز
شاعر ماهری واریدی وولایت عجمده بونلردن دخی مولانا جامی یه هر سال
بر طور سابق بیک سکه فلوری وارردی بر پادشاه رعیت پرور وکسری
معدلت کستر ایدی که ایام سلطنتلرنده رعایا وسپاه آسوده وعباد ممالک
ایدی بابه عدالتده کسری معدلت اوله قلری مناسبت ایله عدلی تخلص

ایدرلردی طرز غزلده ابابهٔ کرامنه غالب وشوشعرا ونظم فضلای
سلف کبی شو بلاغت شعارلری بی معایب وبی مسالبدر بو مطلع مطبوع

مطلع
اول حضرتک کلمات کرامی سند ندر
حسن بیانی شکر آبلغک مردانه جی
صبر مک جاریسی طوغزه دی متراجی عملک
کویلکا یجنده ملک کورنه نشان قدملک
رخلر قچابی ایدفوردی قلماذی نمک

ای هوا آراسب ناز اولمن رکابنه باجی
جکرم پاره لدی خنجر جور دلشمک
سجده گاه ایلر یدی کعبه ده محراب کبی
ای کوزم کون یوزنه ترشونجه باقمی دکرشی

ملک ملک بقا مرحوم سلطان جم
سقاه الله بالرحمة والکرم مغفور وسعید ومرحوم وشهید
اعنی حضرت سلطان بایزیدک برادر کهتری وشوکوملقیده نشاده کان
عظاملک مهر ومهتری در اول زمان که بخت ناساعد اولوب تخت مصیر
اولدی عازو سلبی ناقه طلبا اورب کعبه شریفی شرفها الله تعالی
هوادر کبه وزاربدزایر وما بهٔ درزم کبی شوراتهٔ اشکله نجه دطر
حرم محترمده مقیم ومجاور اولدی آخرینه بعض بکلرک تحریص وتحریکی ایله
سلطنت سوداسن ادعا ایدوب ولایت رومه کلدی پایتخت پاجت اوله
دبو مقابله ومقاتله قصد قلدی آخر الامر آینهٔ روزکارده صورت طالع احبابی
شکل ادبارده مشاهده قیلوب هول وخوردن واحتیاط وخطردن بغض الوب
دیار فرنکستانه کتدی عاقبت الامر اول ولایتده وفات ولحلاج دور
شاهلق بساطی آت سورمک ایدوکده نشهات ایتدیکی احجال برکنکنی
معلوم ومشهوردر قصهٔ غصه سی تواریخ سلاطینده مسطور ومذکوردر ایام

حسرتنک ورق نکاری وهنکام فرقتک قصه گذاریدر بو دهر پرقهردن جکیدوکی
محنتلری وسپهر بدمهردن کوردوکی فلاکتلری اول دار غربت
ودیار فرقتده تحریره کتوروب بوجانبه حسرتنامه‌لر ودلستان حال حقایقلنک
ترجمانی خامه ایدوب ارسال ایدردی جمله فرقتنامه سندن ورقم
زده خامه سندن بری بو شعر شورانکیز واشک ریزدر شعر

طاغلرله دوکنوب یورر آب روانی کور	رحم ایلدی بو حالمه کون ومکانی کور
طاغلر باشنده ابر فلک اغلیوب کزر	یانجه رعدک ایتدوکی آه وفغانی کور
جاک ایلدی یقاسنی در دیله صبحگاه	چرخک شفق برینه دوکه دوکی قانی کور

نثر اول زمانکه زمانه مرحوم مرقومدن یوز دوندرمشیدی اول جنجرار تره
بونکته یی یازوب سلطان بایزیده کوندرمشیدی جنب سن بستر کلده یاتسن شوقله خندان
بن کل دوشنم کلخن محنتده سبب نه جواب سلطان بایزید

چون روز ازل قسمت اولنمش بزه دولت	تقدیره رضا ویرمیه‌سن بویله سبب نه
حج حرمینم دیوبن دعوی قیلورسن	بو سلطنت دنیوی یه بوجه طلب نه

اتفاق شوابودرکه سلاطینده سلطان سلیمان نظم پروری ولشه زاده‌لرده
سلطان جمدن افصح واشعری یوقدر بودخی سلطان سلیمان کبی فارسی دان
ومتتبع زباندر دیوانی وار بو مطلع مترجم مرحوم جمکدر مطلع

اولدی یوزلک برقعی اول زلف عنبرسا	سبحان قدر اجعل اللیل لباسا
دل ولده تحرلاوفی دارکمی عملک کوزمرهم	قوبنق اولمز دوستم مهمان اوتنسه

مرحوم ومغفور حضرت سلطان قورقود علیه رحمة الملک الودود دائما یوم موعود

سلاطينك علماسندن و نشه زاده لرك فضلاسندن نيجه قطار رو مهار حمل جنت
مثال كتاب خانه سن و كتاب خانه خزانه سن چكردي مرحوم سلطان بايزيدك
فرزند فضيلت پروري و سلطاننك اورتانجه برادري و شهزاده كان
عظام بننده علوم و كمالاته فائق و علم و فضلي جهتندن موالي دن علاء
الدين عرب اوغلي علوم عربيه دن فتوايه متعلق تالفيني و دخي فنون
و متونه شروح و حواشيدن تصنيفي وار در على الخصوص كه علم ادوارك
وفن موسيقارك ابداعنده بي بدل و علمنده صاحب عمل ايدي
مايل فضل و هنر و طالب مرد هنرور و هنر پروريدي گويا عتبه آستانه سي
مجمع شعرا و انجمن فصحا و فضلا ايدي مراتب و معادير ناسده هر وجهله
مردم شناس و لغني هر كاملك كماله گوره رعايت و دايره سنه گوره رغبت
ايدردي نه اكه حددن متجاوز نا اهله قدر ويروب اهلنه غدر ايدي
وراه عدل و انصافدن عدول و انحراف گوستروب خلافنه گيدردي
وفن شعرده دخي مكمل دولتي و خوش آينده نظم و نازك بياني وار در
بو مطلع انك اشعار دربارندن و گفتار گهر نثارندندر **مطلع**

تو نيايي خاك پايكدن ايدن قطع نظر	ايلي گوزمه گر گرهبسون اي نور بصر

اول زمانكه والد سعيدي سلطان بايزيدك سرير عثمانيي كندي نك اخ اكبري
يعني كه برادر بزرگتري سلطان احمده تخصيص ايدوكني بيلوب حرم واجب الاحترام
زيارتنه عزيمت اولمش بولنوب و بو تخلص ايتمشلر و تارك تاج و تخت
و فارغ رحت و بخت اولوب بصره كتمشلر ايدي بو شعر شو را انكدر

اول زمانده

اول زمانده حسب حالي بو بيت دلدن بغال ايدرمشلر ايدي **شعر**

تاج و قباي ترك ايدوب عريان اولانه بر زمان	غربتده سيران ايليوب مهمان اولانه بر زمان
جنك ورباب صحبتي طرب تمام اولدي جهان	بزم بلاده في گيبي نالان اولانه بر زمان
گردشون كاهي كوروب گوكلوبن كاهي اغليوب	گاه قان يوددو بر خوش اولدوكن كمان

در ذكر مرحوم و مغفور حضرت سلطان سليم عليه الرحمة ملك القديم

جري الجنان فصيح اللسان پادشاه عارف و اسرار احوال جهانه موبمو واقف ايدي
معلوم دكل كه حضرت اسكندر و جمشيددن صكره بويله بر پادشاه مدبر
صاحب تدبير و حكمت درونده افلاطون و ارسطو نظير كلمش اوله
هر نه جانبه كه عزيمت عنان آماده قيلسه يمن رايته موافق فتح و ظفر مقرر
و هر نه طرفه كه توجه ايتسه ركاب ظفر يابنده نصرت پيروز فرخنده روز بي
رهنما و رهبر ايدي و شول قدر قوي القلب و شجيع و دلير ايدي كه بر اصفهاني
سينه سن گروب تير راست رفتار گيبي دشمنه قرشو وارمق و طوب صف شكن گيبي
عسكر اعدا ايله استقبال ايدوب كندوي قلبه اورمق قصدنده جانباز ايدي اشعار
شجاعت شعارلرندن بو مطلع گويا كه حسب حالي و شاهد صدق مقاليدر **مطلع**

گر لشكر عدو بود از قاف تا بقاف	بالله سر بپيچم از وجه در مصاف

نثر سلاطين آل عثماندن فضل و فصاحتده وفور ادراك و زكا و ذنبله معروف
و موصوفدر اول پادشاه صاحب فراست و بر كياست ايدي كه
كندو راي صايبندن و فكر ثاقبندن غيري كيمسه اكا وزير اولمزدي
و بر شهنشاه صاحب عدالت ايدي كه ايام ايالتنده مظلوم داد خواهك حيفي

بوم مكافاته وجمى روز عرصانه قالمزدى **بيت لمؤلفه**

كوكه اغمزدى برمظلومك آهى		الحمر عالنمغلريك دود سياهى

نثر وذهن وذكاده برطبع دانشس پاكى ووفور ادراكى وار ايدى كه فكر ورايده مستقل اولوب بر وزير مشيركه تدبير اصابت پذيرينه ذره جه قايل دكل ايدى و دل بيدار وعقل كامل العيار ينه قطعا غيرى مرتبه قايل دكل ايدى خرد خرده بينه قادر اولان عقلاى كاردان عزد حضور رنيده طفل بادان وكودك ابجدخوان كبى قاصى وقاصر وراى دنبيرده عقل اوله سبق وبر مكه قادر ايدى مهابت وصلابتندن قلوب امرا ووزرايه وسپاه ورعايايه بلكه كافه برآيايه دهشت وهيبت مستولى اولمشيدى وصيت وصداى سطوت وصلابتى عرصه كاينات وهفت اقليم وشش جهانه طولمش ايدى بو سببدن زمين وزمان برامن وامان ومعادل عهد نوشيروانيدى وحاصل بر بادشاه معدلت خواه ايدى كه اجراى امر سلطنتى وحكم حكومت ايالتى عامه انامه وتامه خواص وعوامه بر مرتبه ده بكندرمش ايدى كه كافه خلايق قيام قيامت وساعت ساعته دك احسنت وافرين

وتبارك وتحسين اوقورلر **بيت**	شهريارى جامه بر قامت اودوختند
بادشاهى ايت درشان اومنزل شده	**نثر** وعهد همايون خجسته فالنده

منازل عالى بر افضل واهاليه اولوب جميع مناصب جليل ومناكبين بولمش ايدى وكنده ولر دخى طالب فضل وهنر وراغب مرد صاحب گهر اولمغين

كاش

الناس على دين ملوكهم فحواسنجه زمان فرخنده لرنده وضيع وشريف شعراى موسمى شاهنشاهنده آن دور بيدر وبو ميل كمال ومعرفت وتكلم زبان فرس تمام رغبت ايتمشلر ايدى وصميم جان ودلدن نايل فضايل وكامل كامل العيار اولدوغى باعثدن بادشاهلق عرف واضافتندن يكسوا ايدوب وسلطنت رتبه سندن منتزل اولوب عمرينك كاملريله وزمانينك فاضللريله بى تكلف اختلاط وبى توقف اختلاط ايدركردى

لمؤلفه حالت عشقك صفاسنى اهل حال اولنلر بيلور		كيم كمالك قدرينى اهل كمال اولنلر بيلور

طبع وقاد نقاد ايله صراف جواهر كلام ومعيار عقل كامل العيار يله تميز ناقص وتام ايدى دقت دوربين لكده عقل موشكافى قبلى فرق ايدرى وهنرمنده كاملك جست وجوينده ومردقابلك تك وپوينده اولوب كورث بكوشه ارار دى عرصه فصاحت فارس ميدان فرس ايله طبع باكنده تمام الفت وانسى وار ايدى وخوب نواى بيلور دى وشاهنامه وخمسه يه تتبع قيلوردى شعراى ولايت رومده اندن غيرى كيمسه فارسى ديوان تدوين ايتمدى وشعر تركى ترك ايدوب اول طور وطرزه كتمدى اشعار بلاغت شعارى عند الفضلا والبلغا مقبول ومعتبر ومطبوع وممدوح اهل هنردر افاضل عجم الى الان تعريف ايدرلر شعراى فرسدن كلام شاهى يه معادل وقايل طوترلر بو بر غزل مطلع فارسى اولجملك كلمات متبركه سندندر **لمؤلفه** شب كه گردم فكر گردشى كان ماه را ديدم بخواب من درين بودم كه ناگه زد طلوع آفتاب

ابروان نو و چشمان تو اى صورت چين		آهوانند زده شاخ بشاخ از بر كين

مجنون دشت نغمهٔ ویرانه می رسد — طفلان شهر مژده که دیوانه می رسد

حیف وصدای سلطنت رفته ما وجهیم — لیکه زنجیر عاشقی بندهٔ آن سیاهیم

سواد سایه که همراه قد یار منست — منم از هوا شده‌ام خاک وان غبار منست

نوم جومک نام شرعلریه اوقتین ترکی اشعارک اکثری عوام فهمنک افتراسی واسنادیدر واول اشتند ومعتبری اولن ترکی اشعارک هربری محلنده تحریر وکیمک ایدوکی صحت اوزره تقریر اولنمشدر واول منازع فیه اولن ابیاتک جمله‌دن بری بو بیتدر که عموماً آکا اسناد ایدرلر

بیت بن یاتم قرشمده لابیمی اول باغین طوره — سرو نازم دکل بن اولکده نازم فغان

در ذکر حضرت سلطان سلیمان خان دام ظله الی انقراض الدوران ونهایة الازمان

اول منبع المعارف والمآثر ومجمع الفضایل والمفاخر مالک ممالک فضل وعرفان ومظهر جبین آیت عدل واحسان اعنی حضرت سلطان سلیمان خان که اسکندر زمان وقهرمان دوراندر ظهور داراشی دارآیه ویرمشدر وخزاین وعسکری ملوک سابقه‌دن کلیه کورمشدر جهان حسه ولری بنده‌لری بلوکلرندن کچر وهمای همایون دولت آشیمدی آنک قنادیله اوچر تتار ابر حیاسندن چهرهٔ کلزار وقار غرق عرق واثار مکارم سنیه‌سندن دار ودیار الطاف بی شمار مستغرق‌در سنی وصادق الفواد وساده دل وخالص الاعتقاددر قتل خلقدن وخون ناحقدن پرهیز وکریز ایتدوکیچون حق اکا خلق جمیل وعمر طویل رزانی قیلمشدر بستهٔ سعادت معادن ذیباده

ادبی واجبی ملاذم وعتبهٔ دولت معادنه فتوحات صوری ومعنوی مواظب ومداوم‌در درون وبیرونی معارف شرایف ایله معمور وفرحناک والفاظ فصاحت لباس وبلاغت اقتباسی الطف واحسن ومطبوع ومستحسندر رای عالم آراسی سبب نظام عالم وضمیر منیر گیتی نماسی مشکل گشاینده باعث اصلاح امم‌در انشای امور سلطنته صدف ضمیرلرندن صدور ایدن کلام بلاغت نظام ودکلمات لآلی انتظام ترتیب حروف ومعانی ظروف اوزره تدوین اولنوب میان اهل حرفانده والسنهٔ افواهده نمایاندر اشتهار تام واعتبار مالا کلام بولمشدر نازک ادای رنگین الفاظله فارسی وترکی خوب اشعاری ونازک گفتاری واردر بو شعرا وغزل زیبا اول حضرتک انفاس شریفلرندندر غزل

زنکه عمدن دیلر سیکا اوله کوکلک صافی — قومه الدن قومه بر لحظه شراب صافی

مجلس عشق اری المعه پروانه بنر — بلبل گلشنی اکلیدر اول لعل صافی

بنه غواص صفت بحر معانی به طالوب — نیجه درلر جیقاروب اولدم اکمه جبری صافی

اسکله دار شعاسیه ابرم دیو بو دل — کیجه‌لر صبحه دکین ویردا ایدوب یانغافی

فانی ایچمکه کلدکیه الکه غمزهٔ دوست — بو محبتی ویرا اکا جانه صحابه صافی

شعر دیوانکی مطلع مثل آمیز فارسی مقال اول حضرتدن نه خوش حسب حال واقع اولمشدر وضرب امثالدن مثل نغز آیین بولمشدر مطلع

بار آشفته‌ام از حسرت عنبر مویی — بسته شد جان ودلم در گرهٔ ابرویی

لعل بار آتش دل ودیده بر آبست مرا — کار از چشمهٔ تر چشمه خرابست مرا

احمد پاشا	احمد چلبى مفتى	احمد داعى	احمد زعيم	احمد رضوان	ازهرى	اسحاق
اصولى	افقادى	انورى	امرى	اميرى	اهيى	باقى
بالى	بزمى	بصيرى	بهارى	بهشتى سنان چلبى	واعظ مهدى	بهلول حافظ
بيانى	تابعى	تاجى	تبرآدى	تمنائى	ثانى	ثنائى
ثنائى	چاكرى	جامعى	جامى رومى	جعفر چلبى	جليل بروسوى	جليل ادرنه وى
جليلى ارنسوى	جلال چلبى	جمالى	جميلى	جنابى	جنانى	جهانى
حافظ عجم	حافظ بروسوى	حافظ قونوى	حالتى	حبيبى	حديدى	حريرى قسطمونى
حريرى بروسوى	حريمى	حسن رومى	حسن چلبى	حسينى	حضورى	حليمى
حمدى قسطمونى	حمدى چلبى	حيانى	حيانى	حيدر	حيرتى	حالى قسطمونى
حالى اسكوبى	حاورى	حدائى	حضرى	حضرى	حليلى	جلال زرد
خفى	خلوفى	خيالى چلبى	خيالى	خيالى بك	داعى	درونى
درى	دعائى	دلبرى	ذاتى	ذكائى	ذهنى	رائى
رحمى	رحيقى	رسمى	رضائى	رفيقى	رمزى	رمزى
روانى	روحى	رياضى	رياضى	زارى اسكودى	رازى نوفاده	رازى بروسوى
زمانى	زينى	زينب	ساعتى	ساغرى	سافى	سبزى
سجودى	سحائى	سحابى	سرورى	سرورى	سروى	سعدى
سعدى	سعدى	سعيى	سعيى	سليقى	سيانى بك	سوزى

سهى	سپاهى	شامى	شانى	شاور	شاهدى	شاهدى
شاهى	شكرى	شمسى	شمسى	شمعى	شمسى	شمسى
شمسى	شمع	شوقى	شهودى	شيخى	شيرى	صابرى
صالح چلبى	صافى	صبائى	صبحى	صبحى	صدرى	صنعى
صنعى	صنعى	صنعى	صفائى	صفائى	ضعفى	ضعيفى
ضميرى	ضيائى	طالعى	طالبى	طريفى	ظريفى	ظهيرى
ظهورى	عارفى	عاشق	عبدالرحمن	عبدى	عدنى	عذارى
عذرى	عسكرى	عشرتى	عشقى	عشقى	عشقى	عطائى
عطا	علوى	على چلبى	عمرى	عندليبى	عهدى	غبارى
غيبى	غزالى	فانى	فخار	فخرى	فراقى	فرحى
فردى	فردوسى	فريدى	فضلى	فضولى	فغانى	فغانى
فقيرى	فكرى	فورى	فهمى	فيضى	قادرى	قانعى
قدرى	قدسى	قربى	قندى	قندى	قبيسى	كاتبى
كاتبى	كاظمى	كامى	كبرى	كرمى	كشفى	كاشفى
كشفى	كلشنى	كمال زرد	كمال صوفى	كواهى	كوثرى	لائى
لامى	لاجى	لطفى	لعلى	لقائى	حالى	محرمى
محى	محوى	مردى	مستى	مسنى	منيرى	معمائى

معیدی	ملیحی	منیری	مهدی	مهربی
میری	مبرک	نجاتی	نجمی	نسیمی
نشری	نشانی	نشانی	نظامی	نظمی
نظیفی	نعاتی	نکاهی	نکاری	نهالی
نهالی	نهانی	نوری	نوری	نوری
نیازی	نیازی	واسعی	واصدی	والهی
والهی	وحدی	وحیدی	وجیهی	وصالی
وصفی	هاتفی	هاشمی	هلاکی	هلالی
هلالی	هلاکی	هوسی	هاجی	یاری
یتیمی	یحیی	عبث الاماتی	لعوالله	تعالی

سلطان الشعرا و برهان البلغا اعنی مرحوم و مغفور احمد پاشا علیه الرحمه والثنا

مبداء مولدی محروسه برسه ده واقع اولوب تمکن و توطنلری ادرنه ده واقع اولمشدر وزرانک علماسندن و شعرانک فضلاسندندر

بین ان نامی ولی الدین زاده دیمکله معروف باوجود که علو نسب وکمال حسب ایله موصوفدر پدرلری مرحوم سلطان مراد خان غازی قاضی عسکری و کندولری دخی سلطان محمد خواجه ایکن شان بی نظیر ایله وزیر اولوب نظر عالیلرینه مظهر دوشمشلر در نظم جواهر کلامده استاد ماهر و انواع علوم و اقسام فنونده درایتی الفاظ نظمی ملایانه و اسلوب شعری اکابرانه در الفاظ و معانیده ابیات برنکافی متین متین کبی محکم و اسلوب قصیده ده خود اجماع و اتفاق او زره مسلمدر حتی ولایت رومک سخندان نظم شناسلری بو بیت فارسی ایله شعرای رومک سر آمدلری دیمشدر

بیت بو دم حیله که در ذم ابدو لب دغو لر	سوز آهی باید و الفاظ احمد در سخن

نازکیهای نجاتی و خیالات کمال **نثر** و اختراعات نظم قسمنده بو مطلع مسلم الکل اولمشدر

نظیر اولمز که اثنای الفاظنده بر لفظ بیگانه بولنمز **مطلع** جبین زلفنک مسکه بکزتدم خطاسن بلدم

کی پریشان نجه بلدم بو بوز قراسن بلدم **نثر** بو مطلع مطبوع دخی غایتده مقبول واقع اولمشدر

مطلع حسن ایجنده سن غریب و شهر ایچنده بن غریب	کل الکنز مرا اولام کس غریب و بن غریب

نثر زبان فرسده واقع اولان کتب دواوینه تتبع مستوفاسی دخی منتقیسی اولوب جمیع حد ذات فرسی متتبع و عوائد صنایع بدایعندن متمتع و منتفع اولمشدر **بیت**

معنی نیک بود شاهد پاکیزه بدن	که بهر چند ظرز و جامه دکر کون پوشند

مضمون نجه اول لباس عبارات فارسی بر له ملتبس اولنشدر معنیه ثیاب الفاظ رومیدن اشعار جدید و دثار مزید کیدروب هر معنی خوب بزرک ظنا ز محبوب رومی عشوه ساز کوستر مشدر اکر چه طریق ترجمه ده بعض سخندان فقنده

معقول ومقبولدر اما بعض فضلا وفصحا بانند مطعون ومدخولدر اتفاق
سخن وران فهمان بودرکه اکثر مرحوم مرقوم منرحملك تهمتیله متهم اولمیانلری
شعرای ولایت روم بیننده سرآمد ومسلم وجمله‌دن افضل واکرم
اولمق مقرر ایدی نته‌کیم فضلای رومدن وثقات ارباب علومدن
درة التاج شعرا تاجی زاده هوس نامه کتابنده مشار الیه ایما واشارت
ایدوب بیورمشدر مثنوی سرآمد دیده وکلک بتوحالی اولوبدر ترجمه اولی کتابی
بو اهل بانند سهلدر سهل نیم فاعده اما جهلدر جهل نثر الحق انصاف بودرکه
داده طبعی غایتده نادر وکیمیا بدر ودیواننده مسطور ومسطور اولان
خیالات ومعانینک اکثر واغلبی تدوینات منظومات فرسان ازاز
وانتهاز اولمشدر واکابر شعرای سلف کلماتندن استنباط وانتخاب قلنمشدر
اما حق بودرکه اول ترجمه وتلبیس وانتقال واقتباس که انلر ایتمشدر حق اداده
رنگین وغرا وسحت قدح وتعبیدن معوادر بیت فیتی بزجه کیم عیبی بولنماز
نه کلوبیه اولور قدح اولنماز نثر ومرحوم مذکور مشهور ومذکوردرکه
غایتده شاهد باز ومحبوب پرست ودایمه جام محبتدن مدام ومتصل
مدهوش ومست ایمش بو جهتدن زن وزنباره غایتده منفوردی
ومصاحبت ومعاشرتلری غایتده محذوری اولوب عالم تجردده عمری ولذتی
تأمل تأهل دیوس اغوشی زنی تصور وتخیل ایلمشدر وبو قصه غایع
واقعدر حکایت برکون سلطان محمد خان غلمان خواصدن بر سر وسربلندیی
نعم وپند ایچون بنده چکمش وتحمل خشم وکینه‌یی خورده قهر وغضبده ایکن اندی

اول قید ایله مقید اولان بندهٔ بندده کوردکه احمد پاشا دلنه
باکیداهه بو رباعی صادر وواردر ولایح ومتوارد اولور رباعی

جهان پانسون که اول شمع شکر خند — پاتور کرپان ایاغنده دمور بند
لبی شیرازی حلوا ور حصارسه — دکر مصر وبخارا وسمرقند

بو رباعی سلطان محمدک سمع شریفنه منسوب مشار الیهی بدی قلعه‌ده حبس
ایلدی ومرحوم احمد پاشا اندهٔ محبوس ومأیوس ایکن اول کناه ایچون
عذرخواه اولوب عفو ذنوب ایچون اول قدوهٔ کراهه کرم قصیده سن دیمشدر

نظم

بو برقاج بیت اول قصیده‌دندر — قول خطا ایتسه نوله عفو شهنشاه قنی
تو تهلم ایلمی الم قیتزه ایش قاتی کرم — نه کرم اولا که مغلوب ایده انی کناه
نه کناه اولا که مغلوب ایده آنی کرم — صو با تور زربیتو رکنو وحرباکرچ
بیچون باتوره غصه به عمان کرم

تم

ولی حصل سلطان محمد اول قصیده
چون قصیده‌ده درج ودرج اولنن عفو وکناه وکظم وغیظه متعلق دقتلری
وقصد وصنعتلری کوردکده بی اختیار واقع اولنن خطا باغی عفو ایتمش
وطریق کینه وانتقامدن انصراف کوستروب رآه رافته کیتمشن بو عذد دولت
بیان وفصاحت لسان که احمدده واردر اکا پادشاهلردن آسیب
وزوال وعقاب نکال یوقدر دیو بیورمشلردر الحاصل بو مرقوم ومرحوم
اولنن بو رفح ابیات رنکین جنز پسند ونحسینه قرین اولوب اول جرم وکناهه
شفیع وعذرخواه اولدی اول مضیق محبسدن فوز وخلاص یاروب
خلاص ومناص بولدی ومرحوم غایتده بدیهه کوی وسخن آفرین

وفور رتبه‌ده تیز طبع ودوربین ایمش دردی ومنقولدرکه برکون سلطان محمدک مجلس خاصنده خواجه حافظی وافر اوکرلر ودیوانی ترجمان غیب اولمرز جایمنده اعیان وارکان اعتقادواعتبار ایله استخاره وتفأل ایدرلر

اتفاق بو مطلع طلوع ایدرکه

مطلع

اتان که خاک را بنظر کیمیا کنند
آیا بود که گوشهٔ چشمی بما کنند

نثر

اول رجمند واجد اعنی که سلطان محمد بو مطلع مطبوعی حددن زیاده پسند ایتدوکده حرقوم خبر دیج علی کوز بو مطلع سنغوزی بو وجهله تضمین ایتملردر

مطلع بروجه تضمین

اتان که خاک را بنظر کیمیا کنند
خاک جواهر قدمت توتیا کنند

بو تضمین معانی تزیین محل تحسینده وموقع آفرینده واقع اولمغین حرقوم محمد خان اول کمال عرفان وفور علم وادعانده زبورک دهن کهرنشانن جواهر طولدردی ونظم لألی انتظامنه قیمت بولدردی دیو روایت ایدرلر وبو دملرده کیمه قبله دیشنه طاش ویرزلردی واماتلده بیک اکنکبی اشغال نکته ساز وسخن پرداز کلت قصر حراتینک بر پایه سنه ایرمزکردی

مثنوی از کفتهٔ لائی لی

سوزیله قدر بولور اهل عرفان
سخندان اوله چوکیم شاه دوران
خطا الکلم صواب داجی مهرکاه
وای اکاکیم سخن فهم اولمیه شاه
اسافل عدا اولورلا بد افاضل
چوحاکم اوله ارزال واراذل

نثر

برکون خدا ونند عرفانن بری اول والی ولایت نظم انشا اعنی احمد پاشایه دیدی که تخلصده بنزده احمد دیر بنز وحصوصی شعرده ممکن تخلص ایدر بنز بو تعدیه جه کلیبولیلو

احمد ایله اشتراک والتباس واقع اولمزمی دیو التباس واشتباه جلوسبب غلط ومنن کله حروف ونقط اولمزمی احتمالدرکه بنزدک کلمات طیبه کوز والعانش شرنوبه کوز اکا اسناد اید لردیدوکده جواب ویردرکه بنوم کلمات طیبم اکا اسناد ایتدوکلرینه غم دکل تک همان انک مهملاتی بکا اسناد

قطعه

ایتمسنلر دیمیش اشتراک ایتمه صقن غیری ایله مخلصده مهملاتینی سکا ایتملرتا اسناده یوری برلفظ مناسب بولوب مخلص ایدن مخلصندن بیلورا کثر شعرای وقتده

سلطان العلماء المتأخرین وخاتم الفقهاء المجتهدین شمس الملة والدین وارث علوم الانبیاء والمرسلین علماء مملکت رومک سلطان سرمنزی اعنی مرحوم ومغفورکمال پاشازاده احمد چلبی افندی نور رحمته تعالی مضجعه

کمال پاشازاده سلیمان چلبینک مخدوم زاده‌سی واقسام علوم واهب الموجد اکا موهبت وداده‌سی ایدی بولدلری توقاده واقع اولوب نشو ونما کبری ادرنه‌ده اولمشدر اتفاق علی بودرکه ولایت رومده عدیل ونظیری جامع العلوم والفنون برعالم متبحر ومحیط ذوفنون پیدا وهویدا اولمدی بلکه معادل وعاملی ولایت رومه کلمدی علامهٔ حافقین ومفتی ثقلین ایدی مجموع علوم وفنونه طبع پاکی شامل واصناف کمالاته کمالیله کامل ایدی بوجمله علوم وفنونک شروح ومتونک مشکلات ومغلقاتن فکر موشکاف مشکل کشاسیله اصلاح وایضاح ایدوب هرفنده بررساله وهرنوع علمه برمقاله یازمشدر

ما بر فنوندن غیری . کشاف مشکلات کلام قدیم . وحلال معضلات
کتاب کریمدر . لجمی وانصاف بودرکه مجمع مجموع علوم . وافتخار علماء
مملکت رومدر . اول بر عالم ربانی ایدی که علمی دایرهٔ ولایته شامل
وسرحد کشف وکرامته التمتیدی . واول بر دریای فضل ودانشی ایدی که
کونده بیک مقداری فتوایه دست اوروب بوجه فنوندن نیجه مباحث مغلوب
بوجه معید ومستعیده درس ددوکدن صکره . بر قوج تألیفی تحریره کتورمک
روز مرّه سی . وجمله مذکورات اول فضل آفتابنک آثارلکی لاتعدّ ذرّه سی
ایدی ننه کیم وصفنده دیمشلر بیت بالملک سن یا پری شکل بشرده زیرا
بوقدر کسب فضائل ایدهمز انسان نثر ونظم وانشاده دخی یکه قی اولاقلم
قدرتی . وابداع بدایع نظم ونثرده تمام مهارتی واریدی . بوقدرنا
مستغنی اولدیغی تخلص تعیین اتمامشلردر . بلکه بی تخلصلغی تخلص ایدنمشلردر
بو برقاج مطالع مطبوعه اول حضرتک نتایج افکارندن واثر خامهٔ در بارندندر

مطلع مهر حسن اولمر وقدر نثاری اوج جبینی ایدر	صانکه سرو اولسته ما اول جبین صورهٔ تینی
وله کلشنکده آب روانی ماکه اویکمک نون	اولدی ایسه نولا کم سکنین دل ناز کی
وله بوجیقه غاهلر عادتر زبار ان نغار	سن پرشین بو یکه خلقک کوزنون قانی

نثر وکندو املاوانشا ایتدوکی تواریخ آل عثماندن سلطان سلیمک لها نژاده
مدّت عمری قصیر . واول زمان قصیرده مآثری کبیر اولدیغی بو قطعه ایله قطع

قطعه از مدتده چوق ایش ایتمش ایدی	سایه سی اولمشیدی عالم کیر
شمس عصر یدی عصرده تمک	ظل ممدود اولور زمانی قصیر

حیف سلطان سلیمه حیفا حیف	همّ قلم اغلسون انی هم سیف

ودخی بو برقاج ابیات فصاحت نصاب انلرک یوسف زلیخا لسانندندر مثنوی

کلستانندن دیمه کیمسنک خار	شو خاری دیک دیمه ملک کاوله کلبار
ایچوکی کیمسه کاش ایتمه هرکز	کیمسه نک سترنی فاش ایتمه هرکز
دیلک کنده عیبک دکلکوش اول	کوریجک غیری عیبین پرده پوش اول
دیلمک ساکه غیر ایتمه انکار	سن انکار ایت سکا وغیره اقرار

مناسب این مثنوی لغیره	جهان بر خانه در اراشی چوق
ایچینده کیره نک اساشی یوق	دوشر دروش بشتو یشی نانه
وکر سلطانه فکری جهانه	قناعت کنجین اتمه بر کشی جایی
ویررلر چون قدرتمن اکا باج	توکل تکیه سین کیم اولا ضیف
ویررلر حصه سین بی ظلم وبی حیف	نثر وخلقت شریفلری غایتده لطافت

وظرافت ونشاط وانبساط اوزره مجبول ولمغین اکثر اوقاتده کثیر
رولغی ولطیفه کوللکی ایسک دکل ایدی مطایبه مسموعمدرکه مرحوم مرقوم سنه فتوا
ومقام استفتاده ایکن بر مؤمن بنک . وبنلکی بی ننک بوسیله استفسار
ایتدیررکه زیرا ایام صباحده . وقت صبح کاذبده افطار غبار ایتمه
نه لازم کلور جواب ویریلوب مطایب اولانسز دیرانلر دخی ملا لطفی بو زمینه
مطایبه قصد ایدوب قبا قوشلقده قان جیران اولمق لازم کلور دیو جواب

ویررلر بیت مخلّده لطیف اولور لطیف	لطیف اولمه لیکن لطفی بو قدر

مولانا احمد پاشا رحمة الله علیه افصح ناسدن شهر بسوا احمد ن

اول هوای نغز آنک باز بلند پروازی یعنی مراد خان غازی دور زنده
بوی بکلربندن میر سلیمانک مادح و واصفی اول عصرک شاعر شهرت داری
و فاضل پر معارفی ایدی اسکندر نامه، مزبورک نامنه دیمشدر
و علم ظاهر و باطنده آفاقی و انفسی تشبیه و تمثیل ایله حکمت عندندن
و علم نجوم حکمتدن و علم طبدن چوق معانی و معارف درج و درج ایتمشدر
اما نظمه اول قدر نظر آفتی و الفاظ و اداسنده چندان لطافتی یوقدر
روایت ایدرلر که کتاب مزبوری ذکر اولنوب اول عصرک
اعیان و ارکاننه عرض ایتدوکده خیز قبول قرین الوصول اولوب
بو کونه نظمه برکتابدن برپارچه قصیده اولی ایدی دیمشلر اول دخی
بو جوابدن متألم و متأثر اولور تکسه لک عارضی اولوب مزاجی منغیر اولور
کمر اول زمانده مرحوم شیخی ایله برحجره ده جلیسلر ولا تکلیف همدم و انیسلر
ایمش ما وقعه شیخی یه حکایت و بو مقوله برکتابدن برخونجه قصیده
افضلدر دیو کلماتنی روایت ایدر مزبور شیخی اولکیجه مزبورک آدنه
حسب حاله مناسب بر مجمل قصیده پرتکلف پیدا قیلور و یارندسی
احمدی اول قصیده یی الوب ارکانه کلور اعیانه عرض ایتدوکده
امعان نظر ایله مطالعه قیلورلر کورلرکه ابیات قصیده ایله نظم کتابک
اول قدر ملکنتی و الفاظ و معانیده چندان مناسبتی یوق اکر بو قصیده
سنوک ایسه اول کتاب سنوک دکلدر و اکر کتاب سنک ایسه قصیده
سنک دکلدر دیوب مبالغه ایده جنداز تفاوت فاحش یوغیکن اکی سخن درکت

کلماتن بر بریندن فرق ایدوب تمیز ایتمشلر کمر اول زمانک صاحب ارکانی
سخن فهم و نکته دانلر و معنی شناسلر و صاحب ادعالر ایمش انکیبی دکلر
صاحب فضلک زمان دولتی و انکیبی اولولر اهل معرفتک سعادتیدر
و مزبورک میر سلیمان ادینه مرتب دیوانی دخی وحدتدن مجاز قصایده
و جمیع ایله اشعاری پایانی واردر اسلوب مثنوی شیخی طرزینه قریب و قدما
اداسنده فارسیدن مترجم موعظه کونه بر طور عجیبدر بو برج مطلع انک نتایج طبعندن

صادر اولمشدر **مطلع** ظلم ایله مبارک نره‌دن نیره‌ها مراد		نهم طله و کلدن ابنو مقامه نور مراد
مطلع بی نقاد بو منزل ای احباب		فاتقوا الله یا اولی الالباب
بو بیت دخی اسکندر نامه سندندر **بیت** خار نیشتک خار صفلم جانبی		

نرملک دوکر سمورک قاننی   جنک صلح بی محل نابد بکار   جای کل کل باشد جای خار خار

نثر وسلمان وظهیرک اکثر قصایدین ترجمه ایدوب و علم طبده مسائل
قانون شفایی ترکی نظمیله برکتاب ایتمشدر لکن نظمی اهلیتنه و شعری
معرفتنه کوره دکلدر **احمد داعی رحمة الله علیه**
ولایت کرمیاندن بو دخی ارباب دیوان میر سلیماندندر اصول نقحات
و مبادی علم مقاماتی بیان ایلر چنک نامه آدلو منظوم تألیفی و اسلوب ترسله
قواعد مکاتبی بیان ایلر تصنیفی واردر و عقود الجواهر تسمیه اولنور
عبارات فارسی شروح و منظوم عربی لغتی و انواع بحر اوزره نظم اولنمش
مقطعاتی واردر فی المثل بر طبق دررغرری جبوط خطوط حلوب اسمن
عقود الجواهر و عقد زواهر دیمشدر طرز غزلی طور سابقدر اما قواعد

وقوانین منشئیر و مکاتبده مترسلان قدمانک اکثرندن فرید و معاصرلرینک
مترسللرینک نسبت فن انشاده بعضندن فایقدر لکن بو زمانده اول
اسلوب عمله کلمز و مرکب منسوخ کبی عمل اولنمز زیرا مترسلان زمان غایتده
سخندان و ظریف و صورت اسلات نهایتده لطیف اولمشدر حالا اول
اسلوبده واقع اولان نثر مبتذل و فاسد و طرز شعری کیفیتنه شاهددر
بو شعر انک حاقده ایجادیدر مقبول اختراعیدر **شعر** ایا خورشید مه پیکر ۞

جمالک مشتری منظر	نه منظر منظر طالع	نه طالع طالع انور ۞
جمالکدن جهان روشن	طوداغک غنچهٔ گلشن	نه گلشن گلشن جنت ۞
نه جنت جنت کوثر	بو زلفک رایت رحمت	اوزکه مظهر قدرت ۞
نه قدرت قدرت صانع	نه صانع صانع اکبر	دیو آغنده بو طلعتک مطبوع نسخه قدر
کوزم جو کوردکه داری بیچ سورهٔ طه ۞		بنم یارم کبی فتنه بنم یارم کبی شیدا ۞

احمد بک رحمة الله علیه دوقوکین اوغللرندن بو دور
شعراسندندر طور و آرات و عرف اضافات قوللنور آغر سپاهی
و زعامت متصرف سنجاق پایه‌سنده بنده شاهی ایکن جهان فانینک
فنا فنسن قور و دنیای کذرانک مرور و عبورین مهر انوردن اظهر کوروب
مصاحبت خلقدن فراغت و ملازمت ملوکدن عار ایدوب بر کنج فراغتده عزلت
اختیار ایتمش ایدی ضعف و فاقه‌دن و علوفه و تیماردن کوز یوب توجه و توکل طریقنه کیتمش ایدی
قوت و فنایه متعلق اشعاری و طریق حقیقته ملایم و مناسب گفتاری واردر فحوای کلماتی

زبن اتمکه ایکون چنبه‌ای ان ابلدرلر	قوللیوزا کاجو دلبر علمان ابلدرلر

جان

جان یوسفنی مصر وجودکده بیلورسک	کنعان ایلنه آدکی سلطان ایلدرلر
واعظ بزی قورقتمه جهنمده اودادلر	یانماغه اوددن هر کیشی بو نذران ایلدرلر

شعر و بو برنج بیت دخی درویشلک طریقنده هر کسک جور و جفاسنه
و قهر و ازاسنه تحمل و صبر و وقت حدت و غضبده نفسه جبر ایدوب
نوع انسانک اساءتنه اسانیت ایتمک خصوصنده اکثر مقالاتندندر **نظم**

هر کیم بزه طعن ایلرسه جنس بشردن	حق صقلسون انی دلریم خوف و خطردن
کیم غیبتیمز سو طلوب ایلرسه مذمت	یارب برات اغریتی انک شهد و شکردن
کبر ایله بزه کین ایده تاری تعالی	ایمانله شفقت ویره وسوسه دردن

احمد رضوانی رضوان الله علیه امرادندر ادرنه‌ده توطن ایتمش ایدی
بو دورده فوت اولدی عرصهٔ سخنده باشقه باشقه سنجاقی چکردی ۞
و ملوک الکلام زمره‌دن ایکن کندو اعتقادنجه امرادن کچدی
قصاید و ابیاتی حدن بروندر اما مجرد بر کلام موزون و نثر الفاظ
نظمیه تسنده اصلا حلاوت و تعبیر و اداسنده هرگز ملاحت یوقدر
و دفتر دیوانینک آب رویی و جملاسی رنگ بوزی صوتی بو درج ذیب در

نار عشقک جهنم اودی یانمز بنی	تشنه‌یم کیم یدی دریا صوبی قانمز بنی
یاشیم کرچه غیبله وحدت اکرچه خوابده	شو بلا کیم غوغای محشر قوپه اویانمز بنی
کی صاقن عاشق ایانمه زاهدک افسونه	بیلک کرامت کوستر ریاج ایانمز بنی

ازهری نور الله مرقده شعرای رومک قدماسندن و ارباب
نظمک فضلاسندندر مولدی آقشهر اولوب اسمی نور الدین اولمغین صباح

از هری تخلص ایتمشدر مراد خان غازی دورنده وشیخی واحمدی عصرنده
کلمشدر فن شعرده معاصرلرینه نسبت وسطای الدر کرچه سوزده رنک
و تصنیع صورتن کوسترر اما معنیده بر دخی قالدر بو ابیات انک اشعارندندر

شعر
فرصت ال ویرمشیکن وقتنی غنیمت بیلیم — عمرمز حاصلنی مهر و محبت بیلیم
هر عزیزک ایاغی توزینه یوزلر سوریلم — کر قبول ایلرسه آنی سعادت بیلیم
هر دنی منتنی چکمه لوم نغمه اولوب — دونلر منتنی نغمه دنائت بیلیم

نثر و بو نکته دخی کردون سفله نواز جاهل جاه و ناز و اهل مال دنیاز
ویردوکنی شعرا کا استاد الشعور بیت مدایحی مردنا دانک

دانسی یوق الندہ دانانک
بوریا چارلوب صحراده دترنی نکر
کربه دن صیخرکه قان اولدی نته جشم ترم

قائل این بیت
کل بهارنی کورکه فرقت ارقه سنده جامه سی
پاره لندی کوزمه کلدی بو دمیر چالکم

قدوة العلماء فی الآفاق مرحوم ومغفور مولانا اسحاق علیه رحمة الملک الخلاق
روم ایلنده اسکوبیدر و حسن اداده شعرای رومک حسن پهلوبیدر علمانک
شعرلسندن و شعرانک فضلاسندندر پادشاهمز دورنده اراضی شاهده قاضی
و اول جای جنت آبادک مانند رضوان ریاضی ایکن فوت اولمشدر
و سایر فضلا بلدن فضله فن شعرده دخی کامل ایدی کامل اولمغین شعر شیرین و رنکینی
اقطار آفاقده شیوع و شهرت بولمشدر اشعاری خوش آینده و ساده
و عاشقانه دکلده اولدیغی بودرکه اثنای مصاحبتده حکایتلر مناسبته
کندونک حسب حالن و مرادمانی کولن نظم ایتمشدر بو برقاچ مطلع انک

انکدر داده طبع لطیفی و تصرف ذهن شریفیدر

مطلع
بو نیچه چشمه سارنکه عجب خونین آقر تابی — مکر وار آب اول عشقک جکر داغنده در تابی
چکلوب کعبه کوینه کیدر قافله مز — زاد غصه و غم درد و بلا راحله مز
قطره قطره دوکلور دیده خونبارمزدن — باده کیم نوش ایده رم آبری دیمه یارمزدن

مرحوم غایتده شوریده و ذوقی غالب
و درون دلدن مصاحبت محبوبه طالب نازک حریف و شاهد باز و رند ظریف ایدی
هر قنده بر محبوب ایشتسه کیمسه بیلمزکه نیلر نیدردی و بالجمله پری رخسارلر تسخیرنده
سحر ایدردی عمری اولدقچه عالم تجردده بر مجرد دان و سر خلقهٔ رندان اولوب
بیک زن زیبای بر زر و زیور دن بر قیز نقش دلبری و نازنینی و نازیرزوری
هزار کره یک کوردی و کوردکی چشم بیمارک علتنی حسنیسی و سبز شکسته سی
اولوب بر ایکی جوابه اولملو سه کی جان ویرر دیدی بیت
صوفی قیز نقشنه قراوغلان کوزلر واریکن نیجه بی ذوق ولنه شو کلم ورده میل ایده

نثر و غایتده شوخ مزاج و مزاح کوی و کشاده طبع و خندان روی ایدی شهرادرنه ده
اشق قاسم دیمکله متعارف اولن متعاعد ملابه ملاطفه و مطایبه یوزندن اشعلر

شعر
اصطلاحجه بو برنج بینی دوب کونورمز ور — ای بسر بر ملک عشقه خان اولمش بهر وده
جمله اسرار و رموز منبع و مظهر دده — ملک استغنا ده ملک یوق ازلر چانچون
عالم اطلاقدن کرچه دم اوررهر دده — یوبلاچی بیره زن دهر که یوزنه یقین
بلکه کاه وحدت عالمده کمر حل ارده — عبرت او جاغده هرکشلکلر ایدوب آوده

جواب اشق قاسم ناسحاق

جهانده ابلو کی هرکز اولمز آدم اسق — بر ابلو کی ایده وزیرده که آدم اسق

دفنونك اكثرنده كامل و راسخ و منتهی اولوب قدن غیری جوب مورخ ایدی
ادرنه ده دار الحدیث كندولره تفویض و توجیه اولنوب قده مقاوه بو مطلع تاریخ دیمشلردر

هر مصرعی بر تاریخ واقع اولمشدر ۔ تاریخ عالم و اهل تفسیر ۔ روشن فقیه آفاق
الله منتخدر ۔ دار الحدیثه الحاق

اصولی رحمة الله علیه روم ایلنده

وارداریکجه سی نام قصبه دندر ۔ علوم فروعی اصوللیه تتبع ایدوب
طریق تصوفده تصفیهٔ باطن و تزكیهٔ نفس ایچون مصرده شیخ ابراهیم گلشنی
حضرتلرینه ارادت كتورمش ایدی ۔ و نفسك آرزوی هوالسنه و قلبك
میل و تمناسنه ملكدن كچوب كوشهٔ عزلتده و كنج فراغتده اوتورمش ایدی
اكثریا اشعاری تصوفه متعلق كلمات و سید نسیمی طرزنده مواعظ و الهیاتدر

بو تسعه انك اشعارندن و جملهٔ گفتارندندر
انا الحق سرّنی بولمز اگرچه كیم اگر پیدا
كیمیسی سیم و زر ظاهر كیمی سنگ و مدر پیدا
ولی اوتمش حقایقدن نیجه بو زبك شجر پیدا
عجب حكمت بر آغجدن اولور درلو ثمر پیدا
نه كاری بو العجبدر بو كه اولمز كارگر پیدا
نه كلدی و كلر فهم و ظلام نه كتدی و كلمز قمر پیدا
ملی چوق قان یودار كان ایلینجه بر گهر پیدا
اصنامه مكن ایلمه بیت المقدسی
یار دیدارنی مهر تشنه دیكه تا قیلالم

نظم
وجود مطلقك بحری نه موجی كیم ایدر پیدا
معادندر قموا اشیا ایدر اوز كندو ذاتندن
بو باغچك كر حقیقتده صوینی بر باغبانی بیر
نظر قیل نوع انسانه كیمی زهر و كیمی شكر
دوزیلور نیجه بیك اشلر بوزیلور نیجه حقیقتلر
بو طوقوز قبهٔ نقش دراجینه كلدوك و كیدرك
نیجه زحمت چكر كسب كمال ایدنجه بر عارف

مطلع
تصویر غیره قلبمه محل قلب اقدسی
كل برو جان كوزنی عشقله بینا قیلالم
بنم سرو قبا پوشم قوخاك الیهون ایلكلره

دلوم

دلوم بن بنم روحم بر لشغر با كه بر ساس **مطایبه** مزبور رك حالت فقرله عجب عزلت
و انزواسی و قناعت و فراغت ایله غریب غناسی و استغناسی واریدی
بو قدر فقر و فاقه ایله بی طاقه ایكن بر كیمسه عرض احتیاج ایدوب باشن اگردی
و درگاه حقی قویوب در میر و وزیره و آرن سائللر كبی یانمزه بر منتفره دگردی
و اول كبر و غرور ایله مدهوش و مست و دنیای دنی ایچون اكا بربرست اولنلری
كورب بو قطعه یی اوقوردی

قطعه
در كس كنده را مقام كنند
ملك میر و خواجه نام كنند
كه بدین عزّ زنان سلام كنند
قطعه‌ای اب كنده یك دو سه روز
وانگهی سر برون كنند ز انجا
سگ بر آن قلتبان كه شرف دارد

افقی نور الله قبره اماسیه دندر
مشاهیر شعرادن ۔ و اعیان فصحادندر ۔ رنگین اشعار ایله مرتب دیوانی
و عذوبت الفاظله شیرین بیانی واردر ۔ بو مطلع مشهور انك اشعارندندر ۔

مطلع
سنه دیش یاره سی وار سبب زخم اكدوه
دلده كیم سوزا اولدی كیسی نقدن بلنور ۔
بنه شفتالولر كبی بینا نكده
جانه نه شفتالو كی اجنده كیمسه دن بلنور

نثر
مسموعمدر كه مرحوم سلطان بایزید خان اماسیه ده چلبی سلطان ایكن
مقارّ الیه واسطهٔ فضل و كمالله تقرب حاصل ایدوب مجلس خاصه واران
جملهٔ خواصندن اولمش ۔ و شرف حسن التفاتله خیلی اعتبار بولمش ۔
قدیم الزماندن مقرب سلطان و صاحب فضل و عرفان ۔ اولانلر محسود اقران
اولمق مقرر اولدوغی جهتندن اخوان حسد مزبوری درگاه پادشاهدن
منع و رد ایچون خار و خس ۔ نفاق و شقاق ایله طریق مناسبتی سد ایدوب

قرب حضور شهریاردن مذکوری دور دوشررلر و پیرلکی دمنده زجاج دل نازک

مزاجنه سنک جفا ایله انکسار و یررلر بودجی ما وقعه عرض ایتمک قصدینه

حسب حالن بر قصیده ده درج ایدوب چوق صنایع درج ایتمش بو ایکی بیت

اول قصیده نک مفتحندندر **نظم** غرک تیرینه جان ایتمک هدف دولت نشانندر

ولی نیم کبی حاکیننک اول دولت نشانندر بیر دوشندم پراغ اوق کبی قربانی اولوغم ابت

کم ابرولرکدن کیم بو قدرت کماندندر **شعر** بو بیت دخی کندونک انفعالنی و انقباضنی

منشعر قصیدهٔ مرقومه دندر **بیت** زمانه نزه بو جحک تصرفدن الک ای چرخ

بقربیر درگوکلک یکنلک عنفوانندر

انوری مرادی نور الله قبره

استانبولدندر فضایل مکتسبه دن بی بهره و اتی لکله بر شهر تماعر بالطبع در

شولقدر اتی درکه الفی طوزولغندن وکافی اکرلوکندن بیلور اما طبیعت

نظمیه سی و سلاست شعریسی غایتده خوب اولمغین مرغوب معالر و ابو صنعتلر

بیلور بو برج مطلع انک ذادهٔ طبعی تصرفندندر **مطلع** زلفکله خطک علم وفاکش ایمدندر

بری قره جاهل بریسی جهل مرکب **وله** سکا نسبت ای شاه عالی جناب

بوی قلّه درزدار بدر آفتاب و بو بیت رنگین دخی بر وجه تضمین خوب واقع

اولمشدر **بیت** اکی دستی بی المده صه دستی اوروب طوتلم ایکی الم قانده ایمش قانی کرم

امری چلبی ادرنه و یدر بودور شعراسندن عمایر سلاطین کاتبلرندن

وکتابک عملی وخاصلر تدندر. زمانه ده شاعر ساحر بار کیا دا. و خوب بو جمعی

و معماکش در. غایتده انجه تخیلی و دقیق تعقلی واردر. فن معمایه سبیتی

و شبستان خیاله معمارسی اولمغن اکثریا صنایع شعریسی طرز معما منال.

وبدایع نظمیه سی اسلوب شبستان خیال واقع اولمشدر شعرای عجم ایچنده

خیال خاصه قادر. و ایجاد تصرفده نظیری نادر کمسنه در بو برج مطالع تخیلیه

انک زادهٔ طبع درربای و نتایج افکاریدر	**مطلع**	بوشکر لبدر یوبن محزونی نانیاد و الوردن
کیم اکا نسبت دینور شیرینه فرهاد اولدن	**مطلع**	ایسترم دل بلبلی اول یوزی گلشن گلستاندن
هر کل حمرا اولورسه لعلدن بر اتشبان	**مطلع**	حسرتا بو دی بکسکلی نونک قدی خم
نقطه قومش سینه سی ادسینه انک ظاغ غم	**شعر**	وطرز لغز دصفت نطق و بیان

ووصف دهان و زبان صنعتنی مشعر بو مطلع دخی انک خامهٔ خیالندندر **مطلع**

نسیم جان کبی یار اوله غنچه شاخ ابجازن	**مطلع**	اولور بر غنچه پیدا بیر اغی لعل بدخشاندن

وبوشعر شبستانی انک ابیاتندن وظرافتدن نتیجه قصد اولنان کلماتندندر **غزل**

بنی بس هجر مبتلا کله نزار ایلرسن •	کیز لبوب رافسکله تونی زار ایلرسن
ناز ایدوب شول ایکی چاکه برینی کیز لرکیم •	نار ترنجانی اولدرمکه نار ایلرسن •
کوستررسن اله شول چشم وفنده ور اشکی •	عاشقه عرض جمال ایتمکه عار ایلرسن •
چشم والن ایدوب ای زلف غدار نه هان	دار دنیای بو سکنکه دار ایلرسن •
کوریجک حال نکاری لبی التنده روان	امر نیک یاشنی ای دیده بیکار ایلرسن •

وبو تاریخی دخی ادرنه ده قاضی ایکن فوت اولان مرحبا افندینک موتنه دیمشدر **تاریخ**

تاریخ بو ندا ایرشس افندی حضرتنک سمعنه	عزت ایسترسک چو بنر دن کی کل یاهو دیمش
کوتربا ولدم ایاغ اولتوقه بر تاریخ ایدوب	ساقیا بزم جهاندن مرحبا یاهو دیمش ۱۰۰۱

قدوة الاشراف مولانا امیری رحمة الله علیه سادات سیادت عابدن

واشراف صحیح الانسابه ندر اسم شریفلری سید محمود وکندولری ارباب فضل

ویکلردن محسوب و معدوددر سلطان بایزید و سلطان سلیم خان زمانلرنده
نقیب الاشراف اولوب پادشاهمز سلطان سلیمان سعادت و جلالتله تخته جلوس
ایتدوکی ایامده دیار فنادن دار بقایه نقل ایتدی عالم و زاهد
و مرتاض و مجاهد عزیز ایدی سایر معارفندن زیاده فن شعرده حسان ثانی
و طرز قصیده ده مانند ظهیر و خاقانی ایدی بو برقاچ ابیات بلاغت سمات
سلطان بایزید بایزید خلقته دیدوکی قصیده دندر **نظم**

ایکی جهانی ذاتکی بایزیده قیلدی طفیل	خدا قیلوب نظر لطفنه هر برین منظور
برسی عالم معنیده شهره آفاق	برسی صورت و معنیده کون کبی مشهور
برسی مهبط انوار فیض رحمانی	برسی رهبر جمهور غازیان غیور
انک فضایلی علم رسول کبی معدود	بونک خصایلی حق لطفی کبی نا محصور
زهی مراسم جود و کرمی فیض فضل	لوایح حکمی اولدی فیض اهل حضور

کنجور گنجینه الهی و خزاین خازن نامتناهی اعنی مولانا آهی رحمة الله علیه

روم ایلندن نیکبولیدن ذاتی و روانی معاملرینه ندرا ابناء جنسی بینده
بکلوحسن دیمکله مشهور و معروف و فن شعرده مقبولیت ایله موصوف قدر
شعرده انک ایله تمام شهرت بولمشدر و روم ایلنده قریه ده مدرس ایکن
فوت اولمشدر شعرای روم کمال نفاذ و شتنالرندن و متقدمان متأخرینک
اعلالرندندر شعرنده شیوه حسن و سوز جهه موجود و صنایع سلمان
و خیالات کمال غیر معدوددر الحق و الانصاف بودر که نظم و انشاسی
و اشعاری دلکش سی رنک و جانشینده و الفاظ و معانیده مقبول سخن دران عالم

ومطلع

ومطلع کوبکده حوده مقبول و مستمدر بو برقاچ مطالع و ابیات انک غزلیاتندن و کلمات
منثره کاتنده ندر **مطالع مطبوع** اوفلکرک جان المغه تنغکله بولدی اهل اولدیلر
سینه لرده قان بیلانشیلر قرنداش اولدیلر صیحلرین جوز سن بولو تلر رعد قیلسون ناله لر
حشره دکلا یتسون کوز یتسون قبرم اوزره لاله لر **مطلع** دو بزرن فانوس چرخی دود آه مدر بنم
یاندرن خورشیدی آه صبحگاهمدر بنم **نثر** و شیخ الشعرا مولانا شیخینک خسرو شیرینه
نظیره حکایت شیرین و پرویز درد ایدت قلکون و شبدیزی نظم ایدوب
نطقنده خوب دقتلر و خاطره نقرفلر له مغلق و مصنع بیتلر دیمشدر حاقه که
اول مطلع داستانلر وصف صبح و شام مده واقع اولان ابیات دلستانلر
هر بری اعجوبه مقال و نمونه سحر حلالدر بو برقاچ ابیات بر یکتا صفت صبحده
و محل ولادت خسروده اول کتاب سحر انتسابدندر **مثنوی**

کم بر صبحدم نور آل کردون	سپهرک دامنن قیلمشدی پرخون
ملکلر کیم وضع حمل ایتمشدی ناهید	انکچون قان ایچنده طغدی خورشید
طوغدی صبحدم بانوی دوران	براقون باشلو صرمه صیحلو اوغلان
چو دولت مطلعندن طغدی اول ماه	ملکلر کوکده دیدی زاده الله
اون اون بش کونده حسرو بدر دوندی	صبحی بر بلده لیل قدره دوندی
ایاغن طورمغه باشلادی سروی	ترنم قیلدی باغنک تذروی
دهانی غنچه سینه دوندی ژاله	رخینک داغداری اولدی لاله

نثر اما نظم کنه دانلرینک عموما اتفاقلری بودر که کرچه نظم خسرو نظر زنده
مقبول و ممتازدر لکن ارتباط قصه ده قصه پرداز دکلدر تکلیف تخیل و تشبیه تصنع الحمد

دواتیا و بنودکه دره سلطان سلیم بن بایزید خان
علیه الرحمه و الغفران و معلید حسرو زمانده
سنا بندن ابراهیم و درکوردوکی ده اول زمان زاده
قاضی عسکر اولدی بر اوغلی زاده ده و کمال پاشا زاده در
آهی بک ده دخی منصب و سلوک صلاح ایله بحر و دریا
سؤال ایتدکده و ساله صدور و ارتکاب اوله قاتلنه
مسلا زمننده واهله پروری و معانیده قلمنده
مرحوم ابراهیم بک سوده مبادی و بالطبع فاید
اولمغین بیش اربابی و امن کلی بیکنک
هنوز اجلیدن صدر حاکم و دخی ابدی معظم
نقصان الندن دخی منشی عالی
ولجوی سکین زوال ایله منعکس
انجمن خوان و زیر ایله و مراد وره و رعایت همت
آلوده احکام اوله طبقه بیانه زمانه
انتظام ماله وجود سمند زهنینه اولن
پادشاه درباره اناطولی قاضی عسکری اولان
در وبدکده آنا زاده عجم اوله اولن
مرحوم کمال پاشا زاده ده بایزید پاشا
بکری ابراهیم ایله بروسه ده ایکی زاده
مدرسه عرض ایدر ایکی روم ایلی
قاضی عسکری اولان پادشاه بیزار اقتدار
یازدوقن اوجور رب پادشاه فرمان الامر
سنتکلی رعایت اولنمق ظهور اولمش
قدرلری جلوه کز منصب و نائب فیض
بو مرتبه ایله قناعت با عنایت قدر
بلکه عالیهمت اولنلره

سمت سوق مناسبت قصه‌دن دور دوشمشدر آخر کتاب مرقومه اتمامنه فرصت
ال ویرمیوب موانع قیودن تدوین و تکمیلنه رخصت و مجال بولمیوب اکثر
ابیاتن مناسبت محل ایله کتاب حسن و دل الحاق ایتمشدر حقا بو درکه
کتاب حسن و دلی دخی اسلوب انشاده طرز خاص و مقبول افاضل صدور
طریق انشاده طرز منشیان قدمایه کتمشدر و عبارات و اشعار اثناده
الفاظ مغلقه و تراکیب عقیمه اختیار ایتمشدر و تعبیرات و اسبی رکیک و ملبس و تحریر
دلکشاسی لذیذ و نفیس در انشاده الفاظ و سلاست و شعر و مثنویده لطافت
و ظرافت اندن ارتوق میسر و متصور دکلدر و بالجمله شعر و انشاسی و نظم دلکشاسی
بربرینه غالبدر و سرجمله بی همتالبدر اما عمری وفا و اکتفا ایتمدوکی باعثدن
برسی اتمام و اختتام و غایت و نهایت و انجام بولمشدر دکلدر حرب
بالدیلیم فرحی مفهومی شعر و متضمن بو برج بیت کتاب حسن و دلنده در مثنوی

جاهلک فخری جاه و مالله‌در	عارفلک عزتی کماللهدر
عشق و شوق اهلی وجد و حال ایستر	نه کمال ایستر و نه مال ایستر
بزی کوردکیم نه حالمز واردر	نه کمال و نه مالمز واردر

مناسب این معنی

اهل فضل عاردر که چشم فقر جاهله	منصبیله افتخار ایتمک اوکمله جاهله
کماله میل ایدر نقر کماله	بودر عادت ازلدن اهل کماله

فصل فی احوال باقی طال بقاه

شهر استانبولدن بود و شعر لسندن ارباب طلبه‌دندر نوجوان و خوش بسی
لکن صنایع شعریه‌یه دست رسی واردر بو مطلع انک اشعار زنده‌ندر مطلع

مطلع

مطلع نوله دهر ایجره نشانم نوله عنقایم	نه عجب جهل کبی جاغلمنم دریایم
خاک راه اولدغم کورب ابغین	برابره بصفرا اولدی جانانه

باقی رحمة الله علیه روم ایلنده ارباب تیماردن و اصحاب نظم و اشعاردندر
سلطان سلیم طاب ثراه دورنده نقل ایتدی نازک اشعاری و خوش آینده
گفتاری واردر بو مطلع انک اشعار زنده‌ندر مطلع لطف آیندک بکا قهر ایله غرالنمدن غیری
کوزلر شاهی نک کوردک تماشالنمدن غیری

بزمی رحمة الله علیه رومیدر
اهل عشرت و رند طبیعت کمسنه ایدی بر عیاش و اوباش ایدی که عشرتنی
مدام و صحبتی علی الدوام ایدی بو جهتدن اشعاری رندانه و گفتاری
مستانه در سلطان سلیم طاب ثراه دورنده آخرلرنده نقل ایتدی بو مطلع انکدر

قسمت اولمیجق عارف و رنده می و شاهد	تسبیحله سجاده ده ویرمش سکه زاهد
چون ویرلدوکه باشنجه بزه توبه شرابه	بی باده کباب ایله دادی یوق توبه کبابه

بصیری رحمة الله علیه عجم سرحدنه قریب یردندر سلطان بایزید زماننده حضرت
شیخ جامی و مولانا نوایی تربیه نامه سیله کلمش و نوایی دیواننی دیار رومه
اول اول کتورن اکثر اوقاتنی بو دیارده کچورمش طرز شعرده ترکی عبارت
ناظملری شیوه‌سن و روم شاعرلری عشوه‌سن رعایت ایتمشدر خوش آینده خوب
اشعاری و پسندیده فارسی و ترکی مرغوب گفتاری واردر بو برج مطلع انک

اشعار زنده‌ندر مطلع عاشقلر نی آه او سجاده اولدر	بو آدم اولدر که هیچ آدم اولدر
مطلع کرچه کیم دیلر جهانده عارفه بر کل بتر	عارفه بر کل تربه بکا یارم کل بتر
مقطع آلکی صورت جوهر حقدن بکا او نقش	اول ملک یوزینی کوزمک کوز گل رقیب

مطلع فارسی تا خاکپات از نظر اهل درد رفت
چندان گریست دیده که دریا بگرد رفت

مطایبه مزبور بصیری عجب جذب زبان و عذب لسان خنده روی و بذله گوی ندیم شیوه و شوخ طبع کسی ایدی چونکلرده و جریده لرده ثبت اولاجق رنگین لطایفی و لطایفه متعلق عارفی چوغیدی خوی و خصلتده الاجه لغندن عنبری عیبی چوغیدی مسموعدر که برکون مرحوم روانی یه وارر جر قصدن ایدوب بر قصیده ویرر روانی بک دخی کمال کرمندن اظهار بذل و سخا و انعام لطف و عطا گوستروب بر فرخ اقچه گوندرر کمر گوندردکی اقچه دخی عدده اون و اتنک دخی قزل دکمی قورشون ایمش بصیری دخی بو خصوصده غایت منفعل و منکسر اولوب بو قطعه ایله انی مذمت و خبث و خسّتیله تهمت ایدر

قطعه
روانیله کمر بینتی حمیدکث — برارادن براولمش روانی
بربنک وصف نانی لایذوفون — بربنک نعت آبی لن نرلنی

قطعه دیگر
واردم روانی مطبخه طعمه ایچون — کوردم چراغی سی ایچندن کوپک گوهر
امساک ایچون ریاضت ایدر حق زمان لیک — بر مفتچه لوت بولسه ولی روزه سی صفر

قطعه روانی
ای بصیری قبتی گوکلی قره درشو خسنك
کله انصافه ایده لم سنده برزآججه سن — بن دیدم بو الکیسندن عجبا قفسی بلك
ددی بری کوزلك الجه سن قارجه سن

بهاری رحمة الله علیه قضات طاپو سندن و دولات ذمه سندن بودور شعر سندن بر زرین نام قصبه دندر فن قصیده و طرز غزلده شاعر بلیغ و خوب مورّخدر مرحوم روانینك مونه

تاریخ جنانه دن یا که جان اندی روانی سنه ۹۳ تاریخ دمنه در
بو شعر دخی انك اشعار رندنه دندر

غزل
دلبر سنکلین دلم بر سیم تن دلاکدر
غمزه سی تیغندن انك سینه بر پر چاکدر — نوله حمامن صدف دربر گهر انکل اولدی
بردر یکدانه و صاف و لطیف و پاکدر — شوبله کوزلر جاملر اخشام دنلجه اتی کیم
گوزلری اول آفتابه یغدن نمناکدر — کندوسی مه جاملر انجم فونه ابر سیاه
حق بو کیم حمامی انك غیرت افلاکدر — اول مهك مهر ندکلش نار خلوت پر هوا
آب گرمانه کاسه سر گردان بهاری چاکدر — کنش حمّامنه جام اولمق استر
کم تا قصدر نام اولمق استر

نثر و بو قطعه دخی انك لطایفندندر

قطعه
شو کیم تف اولوب اندی تا اهل — دکنوی عالم اطلاقه قیده
تجرّد عالمينك شاهی ایکن — واروب قول اندی کند بن عروزیره
تا اهل دیدکلک کیدر جکر ده — بهاری کی صفیش الدنه گیده

بهشتی رحمة الله علیه قرشندرده سلیمان بك اوغلی سنان چلبی دیمکله معروف و مشهوردر و نظم و اشعاری مجمل و مشهوردر سلطان بایزید دورنده هرات تعقنفنجه بر وضع ناشایسته صادر اولوب و بیت عجمه کیتمشدی و انده ازو جامی و نوایی خدمتن ایتمشدی بعد زمان انلر شفاعت نامه ویروب دونك ایچون تضرع و اعتذار ایدوب سهو و خطا و نسیان خاصهٔ نوع انسان و عفو ذنوب و عصیان صفت حضرت رحمان اولدغن بیان ایتمشلر ایدی مزبورك زبان ترکیده خمسه جوابی و بجو خمسه اوزره کلیش کتابی واردر و نظم و نثر اوزره بر فرج رساله سی دخی واردر خاتمهٔ خمسه سنده

بسم الله الرحمن الرحيم

[illegible]

بو ابیات دخی انلرکدر خیلی لا فوکزاف المنذر	**مثنوی** دیدم الله بن جواب جمیع
بو دلده دخی دیمادیکیمه	فردوسیه دخی اوراین ال **شا**
سنه نامه سن ایده بن معطل	ترجمه دخی چوق ایشدر ای شاه
دکمه کنیه ویررجی الله	ترجمه مبدرکه ایتدی شیخی
کل نیلدی کورکلام شیخی **وله**	یاربی بروادریغا غصه دن حالم خراب
سو سون عالمده کیمه دلبری غالبجناب	یاالله انصاف ایده لم یار اولدیغچون نیلسون
ذره ناچیزدن عاراسمنی آفتاب	محنت اوقلارندن اولدی جسم افکارم قفس
مرغ روحم هر مکادن حیفوحه ایلر شتاب	عارضنک کوردی نکاراکندوسندن کندی آب
رخلرک کوردی حرارت حاصل ایتدی آفتاب	نیجه یقدی وغنی کوربدی نار فرقت عاشقی
ایستوردی آتشینه دوزخک اهل عذاب	شویله طوتمش رشته آردو دآهم کوکلری
قورقرم بغور برینه اوصبحه کوکدن سحاب	بو بیت دخی انک قصهٔ یوسفون وصفنده لیکن در
بیت اولورسم حسنی شرحنده مبارز	قلم بر برمغی وصفنده عاجز **شا**

بهشتی واعظ ادرنه واستانبول بیننده چورلی نام قصبه ده توطن ایتمشدی ناصح وواعظ وزینت منبر بند ومواعظدر سایر معارفدن فضل منظوم ومعدودن ابیاتی وجمشاه وعلمشاه نام منظوم کتاب بریکاتی واردر

بو مطلع انکدر **مطلع** سنبلکدن عارض کلکونکه پیرایه صل **شا** کوکده چوکان غروری آفتابه صل **وله** برلعبله دهانکه وبردی جحتنی دل صدآفرین اکانه عجب حقه بازاولور **وله** طرز حافظ اوللی شعر بهشتی ده عیان روحده چورلی نظر اهلنه شیراز اولور **بهلول حافظ** شهر استانبولدن

خفاظ

[illegible]

خفاظ قسمندن وانده حطب ذمره سنه ندر تحلی خلاصده اسمن تخلص ایدر **ما** خوب مجود قران وسبوحوان وخوش الحان کیمسنه در کلام قدیمی لفظا ومعنا معلوم ایدنش معرفت اسیری **و** علم انشغه نسبی در منظوم ومنثور بریچ یاره بالتمام کفایتی خوش آینه وکتب ده خوب ابیاتی وار در بو مطلع انک اشعارندن وجمله کفتارندندر

مطلع ذره وش سرکشته بورمهکدرای مه کام	برده کوکده کون بورک شوقیل بوقیدار
دله جان غمکل چیقدی جانا که اغامز نکی کا	بر نفس طوت اغزمه آینه رخسارکی

بیانی رحمة الله علیه نفس قسطمونیدن لعاب قسمندن ونجار جنسندن بود وتنعیم اسمندر غایتده زیرک وزکی جوان وسن حداثتنده صاحب علم وعرفان دیو صیت آشنا حدنده هنوز خطاثری ظاهر دکل ایکن خطوط مختلفه قادر وسنجیده باوی ساع ایدی اول قدر قابلیتی ان وکامل جوانیدی که هر حوزده برظرافت وادب سخنده برصنعت ایدوب دلمه کز بحث واهل کلمات ایتردی وطریق مطایبه ده رعایت طلب خاطر ایدوب بصحبت بخشش وذراکنمز دی وحسن خط ایده وردوا اید کلام لطیفنی تبین وتلطیف ایدوب عذوبت لسانله انجذاب قلوب قلوب اخوانه قلب صافلش ایدی ومحبوب جوب بیلر قنابسنده حسن خلقی ایله خلقک کوکلین الشی ایدی قلبلرنده غلظتدن وطعن وخشونتدن اثر اولوب برکسک اوضاع واقوالندن متغیر وتیرا اولمزدی وسعت اخلاق وحسن وسکون برمثابه ده ایدی که تهور وحدت محللریده اصلا ذاتنک نهادنده خشم وخشونت وعنف ورعونت عارض اولوب بر فرده برودت وکدورت اضمار وانظهار قلمزدی وحین خطابه وملاطفه ده یارانه وفا الفتدن غایتده بزابیز وفیح معنی متضمن الفن ایهام وکنایه مشتمل اولور ریزله ونکته دن نهایتده کر ابراد ایدر دی **بیت**

[illegible]

لطيف اول لطيفه خوشدر اما ولكن خارج اولمايه ادبدن **نثر**

بو مطلع دخی انكدر **مطلع** ديدم بو لكمه جان ديرسم هي اف • بكرجي منته ديدي خفت

وله كل كوبی نكاره وارهلم اوبی يكا صوفی • دنياده سكا كوستره بن باغ جنانی

بو مفهوم دخی اونك مفرداتندندر • وجمله مطايبايتندندر **بيت**

رقيب طلبی كور كيم خوان وصلك	بارزاب كبی نه بر نه بدورر

فصل في حرف التاء تابعي رحمه الله عليه شهرات استانبولدن نوهوس وظريف جاندر

ارباب قلم واصحاب رقم زمره سندندر خوب طبيعت شعره نسبتی وسلاقت

تظمه نسبتی وار دور مرحوم مسيحی نك شهرانكيزی كه دقت صنعتده مقبول سخنی آن

عالم • ونكته دانان وشعرشناسان بينده مقبول ومرغوب • ومسلمدر نظاير ده

بوندن احسن واشبه كيمسه نظم ودميشدر • بو مطلع دربار كمرنثار انكدر •

لع النون قلم مثالی بو آه شررفشان	بازوی فلك صخبوسنه سورهٔ دخان

تاجی حسن بك نشانجی جعفر چلبی نك برادری • وملوك الكلامك دره التاج تاج سرحسن

سلطان بايزيد خان امامنده چلبی سلطاننكن دفترداری • وسنده سماحتو بك

افتخار ومداری ايدی بو مطلع انكدر **لع** كوزباشلو كوكل زلف پريشانلر الجنده

قالدم فرقه كوكجه ده بارانلر الجنده **العبد يدبر والله يقدر** مضمونجه •

دانای توانانك حسن تدبيری طبق تقديره محلی بول ووفق قضا وقدره

موافق اولمق كركه ركه منتج وراى مفيد اوله بو مفهومی فهم ومشعر بو مطلع انكدر **مطلع**

بكشه وارم كيمسنك ايشی دلانه بر بله	اول موافق اوله اولدمكر تقدير بله

ترابي رحمه الله عليه شهرطمونيدن مجذوب صورت ولی سيرت عارف وعاشق

كيمسه ايدی سلطان محمد دور نك اوابلنده كلمشدر اشعار ني خانقاهلر داربنه

وعمارتلر ديوارنه يزاردی ومقابرده ياتور بيابانده كزردی هر موبكه

كزرايدردی برده كی مورچه لری ياصغدن حذر ايدردی بو ايكی مطلع انكدر **مطلع**

ابردوكك صوتمه دلوكك يوری زنبور كبی	خاك راه اول كه بوزك برده اولمهور كبی
مطلع كل ای عارف كوكل ويرمه فنادنيای غداره	اكر شه باز وحدتسك جوكركس قونمه مرداره

شعر قائل ابن معشري ای كوكل اتمه كل دنيی غداره هوس •

باكلر ايمدی چوكه بوده اره هوس •	زرتش خنده نه كوكل ويره صفقن در انك
اتمه هر جايه اول شوخ ستمكاره هوس	سنی دهر الدامسون دله مكاره كبی
قتی متحيرده در اتمه بو مكاره هوس	جانكی آتمه اوده حرص وهوايه دلوبن
اتمه بروانه كبی يانمق اچون ناره هوس	عارفسك قوجهان جوبنی اغلره
بلبل كلشن قدس اتمه بو داره هوس	

تمنائي عليه السلخ قبعته قورنبون تزقلندر

علم ووقوف ومذهب تناسخه متعلق كتابلر جمع ايدوب يانه خيلی زنادق وملاحده

لعنهم الله علي حده مجتمع اولمشدر آدم عالم كبری ومظهر حضرت خداد ردبوب

مطلع ای صنم سن مظهر اللهسن	نسخهٔ جمله كلام اللهسن **نثر**

ديو كوردكلری محبوبه سجده ايدرلردی وسجده لرينده سهو ايدوب طريق البيه

كيدرلردی سلطان بايزيد دورنده اول طايفه تشقاقك كيمی اتش غلاغه اق

وكيمنی آتش رد بلا اوراق ايتديلر بو مطلع انك ترهاتندن وجمله كونايتندندر **لع**

صوفی كل اول قلوه قارت صحی صفالی	ساكه بو برطوزاقدر كيدر بو فيل وقالی
وله ابدا اولمه صوفی دير نوعری نسنه يه	كوزكا اج ديدار جنت حور وغلمان نه نسنه در

نثر وبو مطلع فارسی دخی تعریف اسرارده انک گفتارنا هموار رندندر مطلع

حبذا لطفی که برکف عارفان جاکرده اند	از خیال او هزاران نکته پیدا کرده اند

فصل فی حرف الثاء ثنائی رحمة الله علیه نسبت ترابیه ده روجی واسلوب ناز وعشوه فتنه سنک صاحب طرز ورسومیدر حسن وجمالی کمال بولدیغی زمانلرده استانبوله منوطن اولمش وسلطان بایزید دورنک اوایلنده حسن وجماله شهرة شهر اولوب تمام شهرت بولمشدی طالب علم مؤلف متن شیوه ومصنف فن عشوه ایدی لمؤلفه

وفاده مهر انور کیبی ماهر	جفاده دور جانی کیبی جلب فی نثر

اسمی وحسنی جهتندن وارث حسن حضرت یوسف اولمغین یوسف ثانی دیرلردی حقا بودرکه کمال وجماله غایتده کوزل وکوزللکده یوسف کیبی بی بدل ایدی بلکه نقش وصورتده حضرت یوسفدن صکره نقاش فطرت قلم قدرتله اول نقش ملاحتده واول حسن صورتده بر تصویر زیبا وپیکر غرا دخی تحریر ایتمش دکلدر نهال عمر سایه کستری هنوز نشو ونما بولوب میوه دار وشجرۀ ثمره جوانیدن بهره مند وبرخوردار اولمدین باد سموم صرصر موت سرو سایه دارن سایه وار خاکه برابر وسنبل وکلابین وکل کلاهین

خاک همسر ایتدی ع قیدی اول یوسف جمالی ناکهان کرک اجل نثر موتنه موجب وعلت بو اولدی که عشاق متمنا قندن بری اول دلدار دلفریبی رقیب مهیب ایله کوروب تیر جفا جاننه وحنجر الخوانه اوروب جانی احید وغنون جاننه وجانانه قبوب اول جشیم قتالی قتل ایتدی

فائل دخی مقتول لک حسرت وفراقنه ودرد وافتراقنه صبر وتحمل ایده میوب اخرنه اردنجه کتدی بیت کل بروای عشق دلبردن کرامت استین بهی بو تیز کی کتی به اولکی آمان ایدر بو قطعه انک اشعار رندندر قطعه

دلبر بالبر دلانیم ندر نورد بدم سرو رستندر دانه دانه فرمو قطرۀ اشک سبزه لر اوزره جنکه نغمدر عالمک غایتی الدیریل آدمک آفریده بردمدر نثر بوبیت دخی انک سرو ردیفه قصیده سندندر بیت ای باغبان اوله فوق فردن بودر سوزم باغ جهانده قدی کیبی منکبار سرو نثر بو مطلع مطبوع دخی انک لعل لآلی بار رندندر ودرج دهن کهر نثار رندن صدور ایتمشدر مطلع اللّٰه ای سرو خوبتورون رفتار وعرعر قد بنفشه زلف ونرکس چشم وکل رخسار دلبرن جد ثنائی رحمة الله علیه

قسطمونیدن اهل جهت قسمندندر سلطان محمد دورنده کمشدر وجامعه معروف وصاحب تعریف ایتمش بو مکتبله ثنائی تخلص ایتمشدر غایتده لغوی وفارسی دان وصاحب عرفان کمسنه ایدی اما فن شعرده جندان قدرتی وایجاد تعرفده جودت طبیعتی یوغیدی بو مطلع انکدر مطلع حدکه بکز میبدی کلکه کیم دیرلر دی زلفکه بکزرسه سنبله کیم دیر کردی ثنائی رحمة الله علیه مرزیغونیدن حسابت

طایفه سندندر بو مکتبله ثنائی تخلص ایتمشدر امی وعامی ساده دل کمسنه در اما طبیعت شعریه سی بد وقوت نظمیه سی کند دکلدر بو مطلع انکدر مطلع

الفلر سرو رنکین کل کیبی سینه ده داغم وار جنت سبزه زار بوده نه تزه باغم وار صبر آرد ازواز ونشتاب صبر کن والله اعلم بالصواب

فصل فی حرف الجیم جاکری بک امرادندر قول جنسندن اولدیغی منکسنلی

ایران بدنی بجووم
منفصل سید صحیح صاحب فضیلت
آنی حالا اعلانکلردن ارباب معرفتدن صاحب طبع و شعر ایدر
باوزراده چلبی ... بو ابیاتک حل و وصل ایله
عالی قطعشدر ... رباعی عشق
بیت اهل هوا ... فلک دل ... اولور اقچه
منزل الوری ... سینه یار بلور ... آنی ادرنوی چلبی
صحبت ... انشراح عشق ... عاشقه ...
افندیدر ... اصل و فرع ... شبنم ...
اصل ... غزل غمزه ...
طبع ...
خراب ... شراب غمزه ...
سرچه ... ناز ...
باده نازیله ... خورشید ... اولور رخ
روی ... کل ...
کله سنبل ... اچلمش ...
رنکینی کلوب ... بسخندر ایلی
باده ... اختیاب فلک ... احباب
فیض ... اوله ... فوت اولدی
... کتاب دیوان ایدی
رو ... مصطفی چلبی ...
... ارباب اصول ... معانیدر
... نحت ... عنبر فامه ...
... اولور ... اتبا نیتو ...
کلکون ... ادابی ...
فوت اولدی ... شرف ملازمت
افندیدر ملا احمد افندی ... اهل علم
اولوب ... قضایه ...
و فضیلت ... حال ...
فارسی ... اشعار ...
وحب ... نظم ... جانی ... دوحی
طبع ...

جاکری تخلص ایدردی و سلطان بایزید خان سنجاغنی چکردی مزبورک
جوانلغی زماننده نازله زحمتندن صقالی بی وقت اغردی اول دخی
ریشندن دلریش اولوب صقالنه بویا چکردی سلطان بایزید بر کون
سؤال ایتدیکه بو نوری نیچون ظلمته تبدیل ایدوب رنکین تغییر ایدرسن
واق صقاللک اوزرینه فره جالوب مجرملر کبی تشهیر ایدرسن دیجک دولتلو
پادشاه بو چاکرک اشتباهم بلورین صقالی یلان سویلدیکی جهتدن صادق
کورنیور اما کذب صریح ایلر بو سببدن بنده انی یوزینه قره جالدم و تشهیر
و تعزیر ایلیوب انتقام الدم دیو جواب ویرجک بو فراح و مطایبه مزاج دانی باکشاهم
خوش کلوب احسان فراوان ایله ترفیع و ترقی ارزانی قلدیلر بکلر اول
زمانده نکات و لطایفه رغبت و نکته کوی و سخن کذاره رعایت وارمش
بر نکته لطیفه بر منصبه سبب اولورمش و بر بذله کوی و لطیفه ایله مرتبه
بولورلرمش شمدی بر نکته بیک باب و بر لطیفه یوز کتاب انسک
کیمسه دکلر و لشمر و مقابله سنده احسان و استحسان لازم کلمه دیو اصغا
و استماع اتمز مثنوی اصغایه سوزکی منت ایلر برفروسنده طنت ایلر
طوتاغه کتابتی حسابه برکز نظر ایلر کتابه نثر و بالجمله سابق البیان
اهل فضل و نکته دان و امر ابنیه ده نشئه نامه و خمسه تتبع ایدر صاحب کتاب
و دیوان ایدی اشعاری وسط مقوله سیدر بو مطلع انکدر مطلع

ساقی پیاله صون که فلک بی امان ایمش	اول دخی دلبرم کبی نامهربان ایمش
دل درون دلدن ایدر دربلا نای	جهانی بزدن تهی قاله کرکه وای

دولابلر

بوابا

کوزلرندن ... اق انکلدن آبر
... طوسوب ... وصل بان ... اسعد افندی
عاشق اشترک عروس ... اولعل نابکر مرحوم
تاریخ ایکی جاشلو لعل جانبدر ... وکیل الائمه
روم ایلی ... اسعد افندی ... سرکیه ...
سهد فلک علم و هنر اول ذات مکرم ... اولدر
مشتدر ... برنسخه در علم و عملدر اسعد ... الطف
مطلعلر مقبالر ... بو فضیله صدر ... شرف
کوکبه بحتی قضانک ذات ... صدر علما ... اولدر
اوزلدر اول ... جلدر روم ایلی ... عدنی
ششمدیر و جمله علما شکلی چلبیدر ... افندی
هاتف ... تاریخ صدر علما اسعد ... اشبا نبولی
احمد سید صحیح ... ایدن ... اولوب
احمد چلبی در ... ذکر ... عارف و لطیف
صاحب فضیلت و اهل معرفت ... مرحوم
وجود شریف ایدی قطع مراتب ... درس
ذکر بابا افندی مدرسه ... فضل و کمال
اولمشلر ایدی فن معما ... شاه و ...
... بالنسبان ایدیلر ... نوعمای
لطیف زاده طبع لطیفلری در معما نوله ...
اعورسه فلک ناهموار آه دل ...
بر ... وار بیک ... اولوب ...
ادلدر باحمد ... سید احمد افندیدر
آل عبایه ... اولادندر ... علم و صاحب حلم اولوب
سجاده صفاتندن ایدی اهل علم ... جلالی
مؤیدیکه اقدم ولایت ... ظهور ...
منقبه ... حدیقه السعدا ...
هر کتاب ... صدر ...

بو ابیات دخی قصه یوسف و زلیخاسندندر و جواهر نظم که هرزاسندندر مثنوی

جهانه حسنله طولوب زلیخا	جهان اولمشدی صفنده شکرخا
یوزینی کورجه خسته یم محنت	کنش کورمزدی اولکاهه مؤنث
دو بستانی حباب علیش کافور	بر بیکی کورمشدر عین کافور

جامی رحمة الله علیه معینادن یا دشاهزاده اصفلر ندن و اول دیارک
عارفلرندندر علم حظ و طره یاقوت ثانیسی و فن نقشده مانی ثانی ایدی
عاشقانه اشعار دلکشاسی و منثوری غرا و امتع و غزلیاتی واردر بو ایکی مطلع
انکدر مطلع هجران او دینه دونه دونه دلکباب اولور کوزیمزدن قطره قطره چکیده آب اولور

مطلع حسنه درکو کلم کل رخسار کر ایلر آرزو	تشنه در لعل شکر کفتار کر ایلر آرزو
بو مقطع دخی انک اشعارندندر بیت	بنجه یوز بیک عاشقک قانن دوکیدر لعل دوست
کیم امر جامعی باالله دو شمزقان اکا شعر	بو برچه بیت مثنوی صفت جمع کتابه وامتعندندر
مثنوی اربزنار برلاده جسم و جانی	ایدر کوستکلرک شرحی زبانی
بقار کیمی روشن ایده مهر آرای	نه حاصل روشن اولمز بیس و بابی
بقار فکر آتشینه رشته جان	و بر راغیار نفع اوزینه نقصان
وفا و مهرا دنی وحمدن	و برجان پاره مرباری نقددن

جامی رحمة الله علیه قطعه نیدندر دیار عجمده جوف سیاحت و مشایخ کبار به
زیارت ایدوب حضرت شیخ جامی یه خدمت اتمش و ارادت کتورب الس ایدی
مسا جدن عبری برده اقامت ایلر و فواید خاموشی ایله عمل ایلیوب
بیکده بر سوز سویلمزدی جناب حقه کمال تحتیندن نفسی ایله عداوت اتمشیدی

ومشاهده ایچون مجاهده طریقنه گیتمش ایدی بو مطلع انکدر **مطلع**

بر بوریای فقر و فنا ملکنه سلطانلق ایدم	یخچه برتخت اولوب برکه سکبانلق ایدم
تا اولاسن مقرب درکاه	ولمؤلفه نفسکیله عداوت ایت هرگاه
اولدی قرب حق حضرته یول	هرکه نفسیله دوشمن اولدی اول

جعفر چلبی تاجی بک اوغلی دیمکله معروف علو نسب و کمال حسب ایله موصوفدر مرحوم سلطان بایزیده و سلطان سلیمه نشانجی اولدقدنصکره اهالی و اعالییه مرجع و مفخر و اعزاز اضافتیله قاضی عسکر اولمشدر و مناصب عالیه و مراتب متعالیه یه متصرف اولوب رفعت و عزت بولمشدر نسل عثمان ولایت رومه متصرف دولتلو اوللی نشانجیلق مقامنه انکا نظیر و عدیل بر منشی الفاظ بلیغه و موجد معانی بدیعه کلمشدر فن نظمده حسان دهر و اسلوب نثرده سحبان عصر ایدی سایر فضلا بلندن فضلته مکمل دیوانی و هوس نامه نام بر داستان دلستانی وار در که وفریحه سندن صادر اولمش حاصه ایجادیدر و عنفوان هوای جوانیده حسب حالنده اختراع و ایراد ایدی بر کتاب بلاغت نصاب و نظم سحر انتسابدر که من مطلع الی مقطع الفاظ عجیبه و معانی غریبه ایله ابیات بر نکات و صنایع و بدایع و عبارات و استعاراتدر تعریف و توصیف آخره موقوف و محتاج دکل کتاب مرقومده کندو مفاخرة نتایج طبع شریفلرین مدح ایدوب شوای رومک سرآمدلرین قدح ایتمشدر **مثنوی**

بربی شیخی بری احمد دای یار	شونلر که ترکی دلده شهرتی وار
سخن ورلکدن اولمش گرچه آگاه	اگر شیخیدر انصاف ایله بالله

فصاحتده

کلامینک غریب الفاظ چوقدر	فصاحتده ولیکن کاری بوقدر
بولنمور سوزلرنده هم فصاحت	اگرچه واردر احمدده ظرافت
نقوشی دیره بکزر جانی یوقدر	سوزینک حسنی واردر آنی یوقدر
کلامک ربطنه قادر دکلدر	بلاغتده ولی ماهر دکلدر
اولیدر ترجمه اولی کتابی	بولارک هر بریک مملو حبابی

نثر و بو ایکی بیت مثنوی دخی انشای بروج بابنده معشوق و محبوبه سنک اوصاف و القابنده اول کتاب عنبر نقابنده ندر **مثنوی**

نکارینک مژگانی قوس ابرو	مه عقرب ذوابه سنبله مو
بت جوزا کمر و خورشید ایام	اسد چشم و حمل دم حوت اندام

نثر و بو ابیات ذوق آمیز و شهوت انگیز صفت سرونده و اوصاف ارداف سیمکونده کتاب مرقوم عنبر رقومندر **مثنوی**

ایکی کوه گران جنت جوابی	ندر عنبده ارداف نقابی
همانا اول ایکی کوهک آرا سی	زمینی دلکش فرح فضاسی
که آنده دمبدم اهوازی وار	عجب آوا یده جک یرلر درای یار

نثر فضلا و فصحانک اجماع و اتفاقی بودر که فرکورک نظم بلاغت نظامی من جمیع الوجوه موزون بوقدر لکن شعر فصاحت شعارنده بدایع بدیعه دن صفت خیال وار در حالت حرارت و سوز بوقدر بو مطالعدن کیفیته مطلع اولنور

بو بله کوندن آشکارا اولدی تا زور اسکی	لع ای خط رخسار یار اودا ایلدی برک سنک
بر کرش قندیله کوبا سکی زنجیر ایلمش	لع کون بوزنده زلفنی اول مه کرهکیر ایلمش

و بو بیت لطیف دخی بنفشه ردیف قصیده سندندر **بیت**

طوتن بر اولو دامنی اولمزدی بو محروم	الدن قومدي دامن کهساری بنفشه

جلبی برسوی سلطان بایزید دورنده کلمشدر فن شعرده اول قدر تفضیلی یوقدر
واشعارنک چندان شیوع وشهرتی یوقدر بو مطلع مشهور انکدر مطلع

بنه بر درزی کوزل سودی کوکل پاره‌سی چوق	رشته زلفنه بغلولر آواره‌سی چوق

جلبی ادرنه‌وی ارباب حرفتدن بر مرد پینه‌دوز وشعری حالتبخش وجان
کداز وپرسوز ایدی سلطان سلیم دورنده نقل ایتدی بو شعر مشهور انکدر شعر

آه کیم غربتده قالدم بر نکار اکلر بنی	چوقدن ایلر دم سفر اول شیوه کار اکلر بنی
ایلر ملامحدم اول کیمه قیومدن دیر بکا	بو بخته یلدر دوستلر اول اعتبار اکلر بنی
دونیلی دل زورقی کرداب عشقک بحرینه	تا بوکون یارن دیو بو روزکار اکلر بنی

جلبی ازنیقی بروسه‌ده او بلده‌نک تماشت آساده توطن ایتمشدر تحصیلدن
تقاعد ایتمش شوریده حال ودیوانه رنک کشیدر تألیف وتحریره کثرت اشتغال
کوسترمش علم ومعرفت آشفته‌سیدر وفضل وکمالک ربوده‌سیدر ولغتنه منظومات
فرسی تمام تتبع ایتمش طریق نظمه مجد وطالب ومثنویاتی غزلیاتنه غالبدر
زبان ترکیده جواب پنج گنجی وطبع کهربار ودر سخنی واردر شویله ولقدر شهرت
واشعاری چندان شایع ومنتشر دکلدر بو مطلع انکدر کویا که حسب حالی وشاهد
حالیدر مطلع طوبطولو حرف جنوندر نامه اعمالم ای کرام الکاتبین مغرور توبت اولمز

ولـه

چکم تغرومه بر دلبر ملک یوزلو کبی آنی	اکر جان قصدینه کلسه نکارک تیغ عریانی
دل یار ظالمم عشق قاتلده که عاشق بلسون	چرخ بد مهر اولدیسی نا موافق بلسون

بو برقچ ابیات فسون دخی مقالاتیلی جنونندندر مثنوی سنبللری سایبان لاله

ترغیبه‌سی بر دمار لاله • زلفین زنخه ایرکش اول ماه • صانی سایه‌ده بوغدی اول چاه
با عاشقر لطافت لبی • کویا ذقنی انک حبابی • بو برقچ ابیات رنکین
دخی انک کتاب خسرو شیرینندندر • کتاب تألیفنی مترجم نظمدر صفت کوه

برشکوه تکرار ایدی اول صحراده بر کوه	دل عاشقده صانکیم داغ اندوه
صانسن فرق فرقد پایه سندر	سپهر لاجوردی سایه سندر
زحل سنک سپهرده آمننده	فلک دوراینده فرسامننده

جلال جلبی استانبولدندر پدرلری تمانه مولیسندن وکندو
عصرینک اهالیسندندر معرفت واهلیت ایله آراسته جوان قابل
وسخن کوی ونکته داندر فن شعرده هنوز شروع ایتمکین نظملری چندان
شیوع وشهرت دوتمشدر بو مطلع مطبوع انکدر مطلع ضعیف جسمی دوندردی آه وزار
کورک بنی بنه دوندردی روزکار بنه ولـه بو کون کل غنچه‌سی باشینه باد صبا نولا کیم
کشی کیم آل ولا باشلر صرغتدر انک شانی حجابی رحمة الله علیه یا قرامانی
یا بروسویدر وطن اصلیسنده اختلاف وطریق ورع خلافندن اعراض
وانصراف ایدرلر سلطان محمد دورنده کلمشدر ونام همایونلرینه همای
همایون نام کتاب بلاغت نظام نظم ایدوب سلطان بایزید دورینک
اوائلنده فوت اولمشدر وکتاب مزبورده صفت لیل ونهار واوصاف
شتا وبهارده تیغ سخن ورلکلر ونکته پرورلکلر اظهار وانظار
ایتمشدر صفت شتاده بو برقچ بیت انکدر بیت زمرد فرشنی طی ایدوب زمانه

بساط سیم صالمشدی جهانه	صبا خلع ایلیوب تنجاری تکسر

صوو قدن دیر شور دی سرو ۶۶ز شتاپا بیله خلاج زمانه

دو کر که پنبه کاهی پنبه دآنه ، ژاله کبم سماد ن دوراو کوردی

انبجه مهره ٔ بللوراولوردی ، نثر غایتده رنکین اشعاری و محلل کفتاری

وار در طرز نغزی زمانه مردده مقبول و مطبوع اولن اسلوب مرغوب اوزره

واقع اولمشدر عجب بودر که بو قدر نظم پاک و شعر آبدار و سوزوناک ایله

شهرت بولمشدر و محل اشتهار ایکن مظهر اظهار ایتمکن مشهور و معلوم

اولمشدر بو بر فج مطلع انک اشعار ندندر **مطلع** کلکلک مهر کبی شمعه بندغن پروانه

قومق اولنر برآراده او دیله دیوانه ، لیک ایتدی دو اتدی کوزرک حسنه بنی

باالله ای عیسی نفس یاسون اولسنمی سنی ، تو جمه مانع اولورسن کل نازک بدنی

کیرمسون آره مزه بو نیو که آل سره هنی ، اقدی کوکلم صوکیبی بردلبر کیدیدارینه

طور موسیبدن نثر باندم تجلی نارینه **نثر** و بو شعر مشهوردخی انک اشعارندندر

نالهٔ کیردی اول نهال نار عشرت باغنه ، دوندی شمع مجلسک بکزی خزان برآغنه

نالهٔ عشاقدن آهنک اوغرلادک دیو ، طوتوبن مشق اورتدیلر ننک برماغنه

مایل اوله کوکلکه نولا جمالی تیغ یار ، میل ایدر عادت بودر کیم صو یرک الچاغنه

جیلی رحمة الله علیه ترکی ناظملر ندن و ترکستان شاعر لرندندر

اکثر اشعاری نوائی طرزنده در نوائینک اوج جلد دیوانندہ اولان

اشعارینه باکلیه قافیه دن نظیره دیمشدر اما مجرد وزن و قافیه ده

نظیره در صنعت و خیالده و لطافت مقالده دکل بو مطلع انکدر **مطلع**

بولماسن اول انجمن کیم انده صهبا بولمنه ، بولماسن صهبا دخی کیم بر دلارا بولمیا

ولم

وله ابردی کویا بلبل افغانی فوا غنچه کلک ، کیم ابرودن جامه سینک چاکنی داماننجا

جنابی پادشاهمزک سفرده و حضرده بوس رکاب کامیابیله

مشرف و مستعد اولان مقبول و مقبل بنده لرندندر بو مطلع انکدر **مطلع**

اوله پیدا دود آهم کوزلرم کریان اولور ، ابر ظلمت ظاهر اولسه دم باران اولور

جنابی رحمة الله علیه اماسیه قرینندن امنا قسمندن رضوان زاده

دیمکله معروف در سنه ایدی سلطان سلیم دورنده نقل ایتدی صاحب معرفت

و خوش خوی ایدی اما سخن کو بلکه ساده کوی ایدی بو مطلع انکدر **مطلع**

جو فرصت غنیمت ال وبردی کور خوش کل بو دوران ، بکونی قومه یارینه که کونز مزبو دوران

جهانی رحمة الله علیه روم ایلنده قضات قسمندن در سلطان سلیم فاضلرندن

اول آنی صلب اثمز در طبیعت شعریه سی جندان و لیسندیده اهل عرفان دکلدر

بو فنده مقلد در بو مطلع انک نتایج نظمیه سندندر **مطلع**

دیدم ای خوانی بو کلشنده کل رفیسک قاننه ، دیدی قندن آدم اولدی اولده قانه

فصل فی حرف الحاء مولانا حافظ عجم موالی عصرک

مولویت ایله مشهور لرندن و اهالی عهدک اهلیت ایله مذکور لرندندر

فنون معتبره دن نجه متونه شروح و حواشی تحریر ایدوب نجه مباحث

مشکله تحقیق و مسایل مفصله فکر دقیق ایله تدقیق ایتمشدر تاریخی

و دری وافر قصاید و اشعاری و نوآیین طرزنه قریب خوش آینده کفتاری

واردر بو مطلع انکدر **مطلع** خوشا که میکده کنجنده بر تنا غم اولا

المم ابا غم اوله کاسه دن فراغم اولا **وله** نه اعتبار بو چرخه بنم حبابیدر

بنا بر آب حصوصا بنای آبیدر حافظ سیه وزی طلبه طایفه سندن
بو عصرک شعراسندندر عاشقانه اشعاری و نازک و رنکین کفتاری
وار در بو مطلع انکدر مطلع عاشقلرز بلا زده لر مبتلا لرز
عالمده بر محبته قالمش کدا کروز حافظ قنوی فارسی دان
و مثنوی خوان کامل کمسنه در اما اشعاری اولقدر مطبوع و مخیل و مصنوع دکلدر
بو مطلع انکدر مطلع زلف مشکین کیم صبادن جین سحر قالفر قور

هر طرف جان ایللر ینده قنه لر قالفر قور شعر قدیم الزماندن که قاعده در
دنیای غدار و عادت چرخ ستمکاردن که اکثر یا مرد کامل بینه بیز بلا
و شخص جاهل غریق ذوق و صفا اولکلمنده بو معنی منعر بو ایچ بیت انکدر
لطایفندندر بیت کر کر یا که فضل و معرفت هیچ زمانه دشمنی اهل هنر در
توکسب فضله سعی ایت جاهل اول وار بو دور ایچنده جاهل معتبر در
هنر دعواسن ایتمه ای یحیی دست هنر الده بو دمده سیم و زر در
هنر کذیله شهرت اولدی شیمدی انی هر کیم بیلور صاحب هنر در

عالمی چلبی روم ایلنده ایلیجه نام قصبه دندر و طایفه قضاتدندر
نازک کلماتی و مخیل ابیاتی وار در بو ایکی مطلع انکدر اشعار زندندر مطلع

سفال هر ده بر تازه داغدر قرنفللر	یانندده دود آهم هر طرف شوریده سنبللر
داغلر دوندی غنچه تازه سنبلدر بکا	داغم اوزره داغلر قتمر قرنفلدر بکا
قونسون بولدن طتوب هر خار دامانم دیو	دشت صحرا لرده مجنون لیلیسن عریان ایلر

جلبی عجم برحده قرب بردندر سلطان سلیم طاب ثراه دورنده نقل ایتدی

ترکی نظم ناظملر ینده بر طرز خاصی و اسلوب مخصوصی واردر بو فنده
فرزانه و طرزنده بیکانه در بو بیت انک اشعار زندندر بیت
کتمه یانمدن خم زلفی خیالی سن مهک استخوان کللکم ایچره طونه عنبر لر وطن

نظیره لمؤلفه برنظر کتمز خیالک چشم سار دیده دن
بر بر یدر کیم بیکا را ولمشدر را که وطن کتمه بندن خط سبزک هواسی دونیم
کر فرارم وستنی طوترسه سر تا سر چمن قامتم خم اولدی غمدن دست بونه چاره بوق
بغرمه طاش باصه بن حاتم کبی ای سیم تن حدیدی روم ایلنده قره حکد بنزر

اوسنا دحدا داولدعی مناسبتله حدیدی تخلص ایتمشدر و تواریخ آل عثمانی
شهنامه بحرینده یادکار زمانه کلنجه نازک خیال و رنکین الفاظله
نظم ایدوب طرز و روشنده مثنوینک مقبول و ممدوح اولمسی و شهنامه
کیتمشدر اما کتابه قوی اتمام اهتمام ایردوکده پادشاه صنوب
بهره مند اولمدی و صونمسنه معین و قرین اولمدی نظمه قادر و فن شعرده

ماهر کمسنه ایدی تتبع اتمک اشعار زندندر	غزل	قشلر کدن کوردی ماهم غرة الثغنی
صحلر کدن اوکرنور سنبل مطر آلنغی		سن دلارالک بولن عالمده بنیاد ایتمکی
عالمک محبوبی بیلمزدی دلارالنغی		لیلی زلفک بنی زنجیره بردم چکمه
کوسترردم شوقیله مجنونه شیدا النغی	الکاسب	حبیب الله خواجه سنجه صدادلغی ایله

دیر بلوردی و نانی اتمنانی سعی یازوسنده بو کوردی اخوان قدیمیدن
بری دید یکه بنخون بو قدر علم و هنر و طبع بر کیمه لر کانه وار وب بر منصب
المیه سن جونکه طریقدن قالدک باری بر حجینله قالیه سن مدام عوام الناسه

کبی شفقت حرفت • و موئت صنعتیله زنده کانی ایده سن دیدکده •
بو وجهله جواب وردی که دیدکلری نسنه مفت اولماز وهر کمالی اولن

قطعه وار و ب آنی حاضر بولماز	بو زمان بر عجب زماندر کیم •
بی غرض صنعه شیمدی بر ایشی اولا	شو که دست تهی واره شیخه •
واره همت برینه قوزک الا •	وار قیاس ایت بوکا زمان خلقن
شیخی بویله بونک فلانی نولا •	م کشی ارکاندن جهت جیفرمق

واعیان الدن بر فقیر اقچه منصب الملق نهنک اغزیندن لقمه ویلنک کامندن
طعمه النجه وار در ودجی اول سوداده هزار ابتذال ایله نیچه ماه وسال
بیلک ودرکاه هر ووزیر ده دربان وسکبانندن نیچه اراذل واطلک
زیر قدمنده خاک وپایمال اولمق کرکدر که کشی بر مرتبه واصل ومرادی
حاصل اوله دیو بو بیتی اوقوردی بیت بدست آهن تفته کردن خمیر
به از دست بر سینه پیش امیر • و بو بیت معروف بی تخلص ایکندر بیت

کافر کوزینی یار مسلمان ایدر کبی	مژکانی طوتمش الکی طرف تیغ ثانیام
شاه شهر نده حد یدی شو کلک مهر بیتنی	حلقه مرمر لرده یازه لیدر باب ودشنه

جوری قسطمونی عبد اللطیف چلبی دیرلر النفس قسطمونیدن بو فنک اعیانندن
وامرا ء الکلامک ارکانندندر • خوب منشی ومورخ • وفنونک اکثرنده کامل ورانحدر
مشکل معما لرک طریق فتحنده • و تازی ودری مغلق وغامض ابیاتک تحلیلنک
سلوب استخراجنده • کمال مرتبه ده مهارتی • وادبیا نامله لحظه وآنده نیچه
تاریخ ومعمی دیمکه قدرتی وار در • پادشاهمز حضرتلرینک واقع اولان فتوحاتنی

الفاظ بلاغت کنایه رنکین انشا ایتمشدر • وتخلص ومناسبتله اول کتابده
هر بر مصرعندن تاریخ ومعما چیقر مصنع • وفجل سحر واعجازه قریب قصیده لر
دیمشدر • اما غزل کوبلقده اول قدر مهارتی وشعر دیمده جنیدان تمارسنی
بو قدر بو مطلع انک اشعارندندر مطلع غمزه کک دشنه لری تشنه که جانمزه
ایشی قان ایلمه درکرسه نولا قانمزه ولها آهم اوللی کوکب کیوانه برابر
اولدی بو تشنه فتنه عمانه برابر • و بو بیت مرحومک عمدة الوصایا سندندر بیت
قبوکده طورمسن اوچ شخص بدنام • بری ساعی بری غماز وتمام •
جوری برکوی بایع جور اولدوغی مناسبتله بودخی جوری تخلص ایتمشدر
احمد پاشا ورسمی ایله معاصر • ونظم کلامه فی الجمله قادر ایدی اعادوعرفده
جولان طبعی بو قدر • واشعاری شعرای قدمادن تضمینی چوقدر بو مطلع انکدر
سروکر قدک بولنده آب وحس روان • باشی اوزره جمع اولو تبرزدی علم
و بو بیت مشهوری دخی انکا اسناد ایدرلر بیت ای مرادم عکسنه دوران کر وفلک
شیمدی بیلرسن نه کوکلم نامراد اولمق دیلر حربی بودخی بروسادن امثا
لیا نوسند ندر • سلطان سلیم دورنده تقلید ندی حج الحرمین اولدوغی مناسبتله
حربی تخلص ایتمشدر • جودت طبعی • وتصرف ذهنی کم دکلدر • بو مطلع شعر انکدر مطلع

ابشم النون ایلدی ساقی کمش بجانه لر •	کیمیا درو اردن خاک درمیخانه لر •
تازه کلشنده ررحک عکسیله قلبس ن قانا •	بلبله بلبلدراندن کلدر رجانه لر •
کرم اولوب ادکیچون عارض کلنار که	شمعله حکم دونشدی دون کیجه پروانه لر

حسن رومی قره فره دن دروشن مشرب کیمسنه ایدی تحصیل علمه مشغول ایکن

فنا غلبه ایدوب سر و پا برهنه ابداللر حالتن وفنا اهلی صورتن قوللندی
اخر اول ابدال صاحب فنانك تكیه‌سی كه معتاده بر شخص نزد حسینیلر آرا
اوروب شهید ایتدی سلطان بایزید دورنك اوسطنده كندی بی
طرز شعری اسلوب حسن واداء نظمی مقبول وتحسین دروتو رد علی الصد
آنكدر شعر مصر حسنكده كه كم قلدی كوكل جان بهری تمام زلفكده ایشل الدی لكن حجری
خبر فرقت كلدی كه كلام اتدی صبا شعر بلبلك لاله رخت قانه بو بایدی جكری
جكری غنچه‌لر كی دلدی ودلدن كچدی خامه اولدی روان طوتمدی سینم سپری

حسن چلبی كلیبولیدندر بو عصرده بروسه قضاسندن معزول ایكن
فوت اولدی طبعنده خیلی لطافت وسلاست وشعرنده تمام صنایع
وسلاست واریدی اما اشعارینی تدوین ایدوب كندو تخلص تعیین
اتممشدر بو مطلع آنك اشعارندندر **مطلع** كلدكجه تیری سینه دل مرغی شاد اولور
شاد اولمسنی هرلیسی قول قضا دا اولور **نثر** وبو مطلع وبیت دخی آنك اشعارندندر
بلبللر آهی پیشنا دا ایدرلر **مطلع** حبابت او دم ابر شور حسینم تا توانم اچون
كه كوی ایلری جنك ایده انجوانم اچون **شعر** صنمم بوكه اولدكده كاسه سرلی
سفال ایدوكنی ایلرینه جانم اچون **حسینی** روم ایلندن بو دور شعراسندن
ایدی ابدالله مشربن وددلر مذهبن قوللنوردی طبیعت شعری كم دكل
ایدی بو شعر آنك اشعارندندر **شعر** فلك بانیده غم حالك دكلدر ای مه رو

ستاره دركه اولور هلال كبی هلو | الوب جمنده صبا كهی كلاكلدن
ددی كه سنده سنده امانت اولسون بو | دیار دلدن اكر كم بر نه پیكانك

دی جان اوغره‌سون البته ای كمان ابرو **حضوری** كلیبولی ظرفلرندندر
صوفیون قهر طایفه‌سندندر سلطان سلیم طاب ثراه دورنك آخرلرنده
آخرته نقل ایتدی فقر وفنا اختیار اتمش متوجه ومتوكل واداء قهر دهره
صابر ومتحمل اولوب كوشه وحدتده محبت الله ایله یار وخلایقی كندوده
اغیار بلمش ایدی بو شعر فنا شعاری آنك اشعارندندر **شعر**

نه كیم بو جهان كلشنینی خاره دكندك	واریمی بوغه یاری اغیاره دكندك
كل جور وجنانی بزه عرض ایلمه واعظ	زجنت وحوری همه دیداره دكندك
بو شعر شكر باره ایكن دو شمه حضوری	بزد فقرم مجرزن اسراره دكندك

نثر ولو شعر حقیقت شعار اهل الله ذات حقدن ووجود مطلقدن غیری نسنه جام

ابدكی شعر اكا استاد اولور **شعر**	بو جهان دار فنادر بو فنا دارنه یوف
بو فنا داری نیدر بلكه بقا دارنه یوف	نزكه زنار ره ومغلم دكلو زنف آن فی
جور وغلمانی بزه اكمه اكه وارنه یوف	بزه اول ذاتی كرك غیری وجودی نیده لم
صوفی كم غیری دلبر جور كافكارنه یوف	**چلبی** نفس قسطمونیدن علی اما نوسندندر

تمامنه اعاده سندن ملازمت مرتبه سنده ایكن كسب كمال اچون ولایت عجمه كیتمشلر
ومدت مدیده انده عظیم شغل ایتمشلردر وبه دخی كعبه شریفه ده متقاعد اولوب
ومناخ كعبه‌نك بر قطعه صرحندن ال الوب تكمیل علم باطن وتحصیل معارف لدن
قیلدی بنه رومه عودت ایتدكده سلطان سلیم خان طرفه بوزآده چلبی سلطان
ایكن مصاحبت علمیه ومكالمه معنویه اچون انواع علومه واقسام فنونه
قادر زهد وصلاح حیله آراسته وخلق وقار ایله پیراسته بر سك روح

شیرین کلام اوله که انکله مصاحبت و مقارنت بر دوام اوله بو اوصافله
موصوف اول زمانده منثور الهی ذکر ایتدیلر و دفعاتله حکم شریف کوندروب
الحاح و ابرام ایله قسطمونیدن طرابوزانه ایلتدیلر پادشاهه خواجه اولدی
و تخته جلوس ایتدوکده خوف قدر و اعتبار بولدی پادشاهک مزاجنه
کیرمش شیرین الشمش و کوکسی باریش ایدی اسما و رسما مناسبتی وار ایدی
سلیم و حلیم کبی نه کیم شو آدن بری اول زمانده بر قصیده ده بو بیتی
درج ایدوب مرحوم سلطان سلیمه صونمشدر بیت شول پادشه که اسم شریفی سلیم اوله
لایق بودر که مصاحبی انک حلیم اوله نثر جمیع وزرانک مرجع و ملجاسی ایدی
مجموع امور معظمه خوف و خشیتلرندن انکا عرض ایدوب اول پادشاهه عرض
ایدردی و اکثر مرنورده برزره ملالت مشاهده ایتسه لر وهم پرسیمه دو شوب
حیاتلری کیدردی انده برظرافت و حسن تعبیر وار ایدی که تیغ تراغله جنکه
کلن عدوی لسانیله بنده ایدردی و انده برلطافت ولطف تعبیر وار ایدی
حسن بیانی دشمن دیرینه پرکینه یی شرمنده ایدردی فنوندن نه فن
اولایدی که اول انی بلمیه ایدی و فارسی و عربی ابیات مشکله دن و معمادن
نه مشکل اولیدی که اول انی حل قلمیه یدی انکا تعریف بودر که سلطان اتلیم کبی
پادشاهک یار نادیری و مصاحب دلپذیری و دیدوکی اشعاری کیمسنه یه
اشعار ایتموب ستر و کتم ایتدوکی سبیدن شعر ایله مشهور دکلدر بو برج مطلع انکدر
له المکرم مثنوی لطفله اول زلف دوتا صنکه دستنده ایدی مملکت چین و خطا
له اول مه حسن که خلقی باقی حسنی تابدر کرمی اوسنی بر یوزینک آفتابیدر

حمدی قسطمونی سلطان محمد دورینک اواخرنده نقل ایتمشدر فقها و فضلا
زمره سندن و علما و صلحا فرقه سندن ایدی و هم بو فقیرک جدیدر مرتب دیوانی
و اشعار رنده عذوبت بیانی وار در شویله که مشهور اولمش حمدی بودر
بو برج مطلع انکدر مطلع برنو نذن یوزکیمسه نکاه ایلیمز
نظره اول اثری مهر یله ماه ایلیمز مطلع رخلرک رنکنی کلک برنی خار ایلدیلر
کلشن غنچه لرک بانسنه دار ایلدیلر مطلع سینمی تیغ غمیله شرحه شرحه پاره پاره بن
پاره لرله پاره حالم شرح ایده بن وار ایسه نثر و انجه عالمده مایه ثروت و سرمایه
صفا و سلوت اولوب درمانده لره مدد روح و کارکاه جهانده سبب
فتح و فتوح اوله غنی جان ایدر بو برج بیت انکدر نظم

بغرکه بعض که بوره کیک یا غیندر	قوت قلب و قوت جان انجه
بچه حوری عزیز وقت ایلسر	اول عزیز جهان اولان انجه
بنجه لر ترک سر ایدوب بولسنه	ایتدرر نیجه شخصه قان انجه
بنجه محتاج ایسه صوبه بلسه یه	آدمه شویله در روان انجه
نظیره لمؤلفه	انجه نزکیمسه مرغ بی پر در
کشیه قول قنات همان انجه	دیدیلر انجه روح تا بندر
اهل دنیا قتنده جان انجه	نکه صورت و جه اولور اول دم
بولسه هر بیش و فلتبان انجه	لهجه سی یوق انک که انجه سی یوق
آدم ایدن اری همان انجه	دشمنه قالسه غم دکل دیه تک
بکا و یر لطف ایت ای فلان انجی	انجه سی اولمیان عبا بولیمز

حردی

کیدرر کلبه بر نغان اوچه	چکن ایلر قوقی لانی
کوکلر ایلر زردبان اوچه	الده بر شاهنی شکار ایدر
نیه صالسک الور روان اوچه	بکلر بلمنیه کرم اولنک
نوله ایدنه جبسیل ولان اوچه	فخر الفقرا وزین الصلحا ناقل کلام نبی

اعنی مولانا حمدی چلبی رحمه الله علیه اول مهر سپهر دین و ماه مطلع یقین حضرت
اق شمس الدینک ولد صاحب شرفی و فرزند خیر الخلفیدر محروسه بروسه تابع
بولی سنجاغی غنزه کوینک نام قصبه دندر مرحوم سلطان بایزیدک رنک
اخرینده آخرته انتقال و مرحوم نجاتی بکله برآیده و برسنه ده ارتحال
ایتدیلر اکرچه بحسب العرف والاضافه تدریس و قضادن مناصب عالیه
تصرف ایتمک واقع اولممشدر و طریق تصوفه موالی عظام انتهازین لومندر
لکن بحسب الاستحقاق واللیاقه موالیدن عدا اولنمغه احق واهالی اوصاف فضیله
وصف اولنمغه مستحق کیمسنه در حتی قصه یوسفی تفسیره متعلق اولدیغیچون
واقوال وروایاتک اصح واقوی سن بولدیغیچون کمال بلاغتده وغایت
فصاحتده نظم لآلی نظام واتم انتظام اوزره نظم ایتمشلردر بر نظم
عدیم النظیردرکه زبان ترکیده و طرز مثنویده اکا عدیل و نظیر اولنمز
واسلوب مرغوبنک جامه وار بروفقه برمق بصوب کیمسنه عیب و نقصان
بولمز احسن قصص کمال صحته تفسیره تمام موافق و مطابق اولمغین بین العلما
مقبول و ممدوح و مسلمدر اتفاق شعرای ناظمی نظم آرا بوددرکه بو قصه
بوندن الطف واحسن و مرغوب و مستحسن کیمسنه نظم ایتمشدر بر نظم آبدار

آتش تأثیر و همواره آب نظیردر که رنک و چاشنی والفاظ و معانی حسن ادا
و عبارات و لطف بسط استعاراتده درجهٔ غایتده و سرحد نهایتده
اعجازه قرین سحر مبیندر صفت سینه ده بو ایکی بیت اول کتاب نافه نقابدندر

مثنوی

بر کشش لوحیدی اوسینه همان	اولکشش لوحه نقش بند جهان
ایکی نقش ایلمش ترکه اکیبی	برکل او سینه ده ایکی غنچه کیبی

نثر و عشق یوسف زلیخی کیم قبضه قادره وساتره اولمیوب اسرارنی افشا
واظهار ایتدوکی محلده بو بیتلر دخی پسندیده و خوب و مرعی و مرغوب واقع اولمشدر

مثنوی

مهری ستر ایلیم دیدی کلیله	بغلیم صندی نوسنی قلیله
سکوا فجوار صفا دبه	بدی دریا سفاله صغما دبه

تمام نثر مرحوم مرقومک بش پاره کتابی وار کیده خمسه جوابی واردر اتمام
زمانلرنده متاع نظمک خریدارلری و جواهر کلامک قیمت واعتبارین بولا میوب
روزکارلرندن کتاب لیلی و مجنونده چوق شکایت و بو برفی بیته حالی حکایت
ایتمشلردر

مثنوی

هنر عرض ایلمک شیمدی جهانه	جواهر صاچمقه بکزر بیابانه
نظامی شیمدی ایتسه پنج کنجین	کیمسنه بر بوله المازدی بیچین
اکر شهنامه دیسه شیمدی طوسی	اکا ور فردی کیم بر فلوسی
عجبدر بو بله میکی عادت روم	که ایلر مستحق اولانی محروم

نثر مرحوم مولانا ذاتیدن شویله استماع ایتدمکه کتاب یوسف و زلیخایی مرحوم سلطان
بایزید خان نامنه دیمشلر التفات و رعایت اولنمیق الفاب واوصاف پادشاهی
بنا فراغ ایلمشلر و بو برفی بیت دخی کتاب مرقومه کندو حکمه موافق حسب حالیدر

بول اوزره قلندی بابو فوح الوانی قصه
صلا جاور و اصحاب همه بو سنلر جاو قطعه سیدر
جلیا سماط طولانی [illegible] عقل اراز بی انبوه دی
کتابخ طرزی الوری [illegible]
[illegible]

مثنوی ومطابق احوال پر ملا الیدر	چرخ کردون که دون پروردر
نیجه بی سر پا ننده سروردر	نقصه تحسین ایدر کماله عتاب
قبحی تزیین ایدر جمالی خراب	زخلک منزلینی بام ایلر
امر نه نیجه سعدی رام ایلر	ننه کیم بو زمانه ناساز
جاهله ناز و روز املهه نیاز	نثر بو ابیات بلاغت سیاق و فصاحت سیاق

اطعمه نك اوصاف الوانی و اطباقده کتاب تحفة العشاقده واقع اولمشدر

مثنوی الف قاتلولر سینی کتوردی	خطائی خوبلر چینی کتوردے
طبقلر بر کباب و کبك و دراج	صراحیلر خروس آتشین تاج
تزرو باده جام آشنایانه	بط سیمین اوکنده نقل دانه
قرون غنچه سیمینی دانه	نفایس ایچره دونمش مبرجانه
تزرو کبك و تیهولر قاورمه	دجاج و بط و آهولر جورمه

بو برنج ابیات موعظت سمات دخی حلاوة الدنیا مرارة الآخرة ومرارة الدنیا حلاوة الآخرة مضمونجه کتاب بولدیغی دندر مثنوی

هر کیمی حق بولده تقدیر ایلدی	راحتن دنیاده تأخیر ایلدے
هر کیمی مکر ایله تضلیل ایلدی	نعمتن دنیاده تعجیل ایلدے
رنکی دنیانك قونر نکدر	عارفه کویا خیال بنکدر
عارف اولان نکی نیچون دنکلاولا	کاه حیران و کهی دلتنك اولا
مشابه ابن معتز کیدر ماه و طلوع مهر جهانسوز	که بر قولتوقده صنغر ایکی قربوز

فن شعرده رتبه ایدوب تدوین اشعاره و تعبیه قلمشنهار حرآدا یدنوب

افتخار

افتخار ایتمکلر در حسابی فنی ولایت اناطولیدن عرزیغو بندن دخی ظرفا دن وبو عصر شعرا سندندر اشعاری لطافتدن دایره حلاوتدن خارج دکلدر بو مطلع انکدر مطلع یار اکر عرض عذار ایلیه کلزاره کله چاك ایده غنچه یقاسینی و کل آره کله مطایبه مزبورك بوستینی هم بر شاعر شیرین کلامه مزاجی آلشور ولطیفه سنی برشور دیکنفعا بو نر بو لطیفه تحریر و بو تعبیره تسطیر ایدوب مزبور بوستینی بها ابرام و ابصال ایدرکه منقیبان مسالك عرفان و محللان مسائل کشف و بیان بو تمسکله بیانمزده نه بیورلرکی ایت پوستینی و طکوز پوستینی دباغت ایله پاك اولورمی ولرمی جواب بیورب منتاب اوله سز دیو مزبور مولانا پوستینی دخی مذکور حسابی به جوابنده بیز ارکه حیا بنده مردار محا بنده مرداردیر حسابی چلبی شهر شهر بنولدن پادشاه هم بنده لر بندیدر قابل جوان و خوشنجه شاعرز خوب طبیعت شعرینه ی و قابلیت نظمیسی وار در بو مطلع انکدر انفا رنمدر

مطلع یکی ابردی دلبر دیده پر خونده	ایکی ماهیدر بو زلف صاحبی جیحونده
وله طتلوکلدی باکه جانمدن لبك	جان جیغو جنغم دهانمدن لبك

حیدر چلبی سوری حصار نام قصبه دندر سلطان جمك دفتر داری و همدم و محرمی ایدی مرحومك فرنکستاندن خبر وفاتنی و منفردکات و مخلفاتنی بو کتورشدر روایت ایدرلرکه مرحوم جمك بر طوطیسی بیاض سخن سازی و ابیش غایتده فصیح اللسان و غایتده متکلم و سریع البیان ایمش مزبور مرحومك منفردکاتن کتوردکده اول طوطی سفیدی سیاه جکوب زاغ دکلکه دونمش

سینیم کوردی ایسه جوشش سیلاب سرشکم بحیمله
کلم ایلدیکم بیردی طوفان او لحظه زیر ایلدی دیکره
جور و جفاسینه تحمل ایلدی دلی ایلمه یا بیلدی
شیبانی او لحظه قدرت او لحظه بل قدر دم
پیرپایه سی برخنجر تروان زیانی وصلتك اخصوصکی
وصلتش یار ایله زیانی بو ایکی بیت رعنادخی زاده
بجلان او لحظه بیت یار تشنغی ولی ابتاعه نیاز
طبیع بی همتا لردر عشق زاد اولور عاشق عاشقی
انجمنده کوج دل قیدند دلم درد
اشکمده کوج نیلوسی بجان عاشق زار انجمنده کوج رضائی
صفحه شکر اکشف
اسم شریفلری علی اولوب حج الاسلام یحیی افندی مشهور
عصر بونده قرابتی اولمغله حصم حصم جلیل دیمکله
و معدود قدر قطع مراتب معتاده ایله مصرده
مسند نشین حکومت شرعیه اولمش ایدی شیخ
الاسلام شاه البیه دام فضائله حضرتلرینک تعیینی
محلص ایدوب بیورشلر در رباعی مدح ایله اجناب مصطفی
اصحابنه و آل مرتضایی کلدک جو بونکنال فخره
تخلص ایدینه کور علی رضائی بو اشعار
دلبزرزاده طبع لانظیر لردر بیت حاك ایلدره
طوف کوی دلبر بادن قالمز خوش کسشب کوی
یارده با د صبا ده قلمز دشتی غم سوی
دلدار ایله بویا نمز مدام وادی خنده قیس
بینوادن قالمز کوشه شاخ املده شیاخ
سازادلمز او اشتغاده ای دل
بزیمادده قالمز فکر جانایله کلشتده طلبادن
ایلمز کوشه خنده یاران صفادن قالمز
ای رضائی بلدو کیندن قالمسون عالم کجی
طمع یار ایله شعرمك دده قالمز دیکر
فرقتده یاره خنده ایهم نیاز ایدر
وصلتده نازکانه نکاهم نیاز ایدر

حرف الذال ذهنی
حرف الراء رضائی
رضائی

وما تم لکس کبور ب تعزیه اسلوبن تعلیم ایتدکدن صکره مرغ خوبی
پادشاهه ویردر طوطی لفظ صریح وزبان فصیح ایله هرگاه الحکم لله
پاینده باد عمر پادشاه دیر بو تعلیم وتربیه پادشاهه پسندیده اولوب
کرمیان قوالسنده بر عالی زعامتله خوبری رعایت بیوردی
اما خوبری اول رعایتله مستغنی اولیوب بو بیتی عرض حالنده درج ایدوب
نامه کبی یوزن دوردی **بیت** آستانکده شها جرم وکناهم بو نغلکن
من اولدی عجب ن قولی صلمق قولیه **شعر** اشعاری خیالدن ساده ودلکش
ودلکش آده در وفور اهلیتنه وکمال معرفتنه کوره دکلدر بو مطلع انک
اشعارندندر **بیت** جیدرا عارفیسک نوبه جام ایتمیه صیقیبن
بر اتیجای اشتمه کیم صکر پنجانی اولمسن **حیبر نی** رودم ایلنده واردار
بلجه سندن وار آب تیمار دنور درویش مشرب وجعفری مذهب
کیمسنه ایدی سر تا پای اعضا واندامنه بیک بر داغ یاقمش ایدی
وهر بر داغنی نکبه تجدیده بر روشن چراغ اتمش ایدی عمری آخرلرنده
ونیجه مدت نابینا اولوب آشنای بیکانه دن فرق ایده مزدی
مسموعمدرکه اعما اولمزدن اقدم هر لعنتدن مقدم بر محبوب مرغوبه
تعلق وتعشقی محکم اولوب دیده سی دیدارندن محروم واتباع واحبابی
نگاهنده هجوم ایدیجک یاران قدیمدن تضرع واخوان کرامدن توقع ایدرکه
محبوبنک بر کره الن اوپدره لر واول ملموس وملمس ایله دل ناشاد
ونامرادینه بر حظ ارتکاب وتسلی ویره لر بو امیدوارزده ایکن

بن او لکله ... عرض حالدن وایمیر ... حال
... **دیگر** ... **رفیع**
سپاهیم ... مفرد ...
شمشیر ... مصرده ... افندی ...
روحی
بیک ... محمد افندی ... بعد ...
... مصطفی چلبی ... معارف ...
[illegible]
... **بیت** ...
... **از کتاب لیلی ومجنون انشاد اولدی** ...
... **از عجایب ابن حجی** ...
شخص صاحب ... مطلع ...

برنا مردی مروت کنده کبی بر فلاح بی حلاوت کتورب انی مطلوبک کلدی
وطالعک یار اولوب دولتک ال ویردی اوپ الن دیوب اول
شخص با ملکک الن اوپدررلر بعده قهقهه ایله کلدوکی بنده برکنه دیبی
بر فرزنده خبر ویرر اول جبینده مرحومه بر عجب حالت وگریه ورقت
گلوب حق جل وعلی درگاهنه الفاله روب صمیم جاندن دعا ودوادن
دلدن اولمغی استدعا ایدر حکمت الهی اول هفته ده دنیادن آخرته
کیدر مزاری دیبا دمر بورده کنده وضع ایتدوکی زاویه ده در
مجمع یاران وزیارتگاه رندان اولمشدر اول دلاینک خالص الاعتقاد
وصادق الفؤادلری خلوص اعتقاد ایله دیوانندن استخاره ایدرلر طبع نامه
ملایم خوش آینده ودلکشاده وعاشقانه وساده اشعاری واردر فی زماننا
شورید شهرت ودیوانی خلق تا جنده تمام استعمال ورغبت بولمشدر بو برفح
مطلع انک اشعارندندر **مطلع**

جنون دیوانه نیم بندیله زنجیر سنک	دل آشفته نیم زلف گرهگیر سنک
علم لنه ندر بو بونده هوا آل صنم	ای خواجه درس عشق ...
کل شهید عشق جانان اول کفنده کجه کل	واصل جان اولمق ایسترسک ...
	ووه واوینی ... دخی متتبع ...

هاتفیدن متتبع ایدی بو مطلع مطبوع دخی آثار تتبع وترجمه سندندر **مطلع**

هر لاله که بیتوردی خاک مزار مجنون	لیلینک اینلرینه اولدی پیرچول ...
ای برادر اغلمغه جیغدی کوزدن جری	فی المثل یعقوبه دوندی خاک کنعان

فصل فی حرف الخاء الخاقانی قسطمونی اهل جهتدن دارباب معرفتدن ایدی

زنبنده رهی کمال صانع ... تمامی صد
یارب کرم ایت غیاث ایله
از نشاط یارب کرم ایت بسر دردمندم
... **نعت رسول** ...
رزمی
رزمی
... اهل عرفانه احسان ایتمه سی ... اشعاری ...
قلم جدید المفارقت سند ... بو اشعار ...
کفتار ب اولوب ... صونمز زاده یاشکال
شریف بی نظیردر **بیت**
نبیجه شمشیر یاش حباب هر صدر حادر سرمژ
کفت وکوده فارغ عنقا کبی غزلت مسکن
سوبلینور دللرده اما نام عالم کبیر
ایلیک حسن بیان کل غنچه وصفنده کر
بلبل کویایه تقریر اوکره در تعبیر
مس عیار قلبه تلقی ایلسک التون اولور
جوهر خاک وجود کیمیا تاثیر
کوشش مردان ایدو تحصیل عرفان ایلدک
اولدیر رزمی همت مردان معنی پیر
دیگر ندکلو جاذبه دار حسن یار
اولدر کلو دلفریب اولور عالم بهار
رزمی سوز کیم حق بو که بر حقیقی دار
اولمزاد نشوه جام می خوشگوار

چیدربلردن اسمعیل بک دورنده گلمشدر • و اول ولایتی سلطان محمد الغفور بالو
الذن الملتدر • زماننده اشتهارین بولوب دیوانی اوقنوب دلنودلمشلر
بو مطلع انکدر اشعار رندانه‌ندندر **مطلع** ای مرآة مؤمن و ترجاجین دم دوزن

قدر نکمه ر لطفی که م جان وکه م دوزن		دوستلر چالکم جانم گور ب عیب ایچکوز
بن دخی بر پاره جاایدم که رسوا قلدی عشق	**نثر**	مز بور اول زمانکه وز آتشدن برینه

جایزه امیدیله قصیده صونوب • ممدوحه جایزه ویرمک جایز اوملیجق • اول قدر
قدر بلند • و رتبت ارجمند ایله مقام کرمیده اولنلره کرم لازم
وصفه‌دن شبن صفت • ریاست اولنلر بی مروت • و بی کرم اولمق •
مناسب و نا ملایم اولدغن بو قطعه ایله اشعار و اشراب اتمشدر **قطعه**

کرم اهلی مقامیدر بو صدر	بو اولولق به بی سخانیجه اولور
کل بکوم سن وزارتی بکادور	بنی ممدوح ایلیکور عطانیجه اولور

خاکی اسکوبی طریق سور منش • و درس گورمش • و بایزید خان دورنده گلمشدر •
لکن بو فنده چندان • نظم آفت طبع شوخی • و اول قدر مهارت و رسوخی •
بو قدر بو مطلع مشهور انکدر **مطلع** تولا جلاد اب غمزک اسیر کرفی یا بانی

اسیر کرکور یجک کافر غمزبلقده بکلانی		بو مطلعی دخی انکدر نس انکا انشاد اولنور
ملالت چکمزم هرکز که جوان بر کمال ایلر		که بر نسنه کمال اوله فلک انی زوال ایلر

تجربان او ضاع و افعال • و عقده کشایان اقوال و اعمال • که تهور و حدّته
نوع جنون و قهر • و غیظ غضب سمت قضا و بلایه • رهنما در دیو بومثللر
بو معانی انشاد و ایهام ایدرز بو برج بیت انکه پندنامه‌سی رساله‌سنکه بر مقاله‌سندندر •

رایی روم ایلی ... فاضلکری ... عبد ... صاحب ... فرزندلرندندر ... ربیعنه واصل ... اشعاری ... بیت ... شمع جمال ... یوسف ... اولادی ... بیت لطیف ... **رازی** ... **روحی** ... **تاریخ** ...

مثنوی تهورکیم جنونندن بر بودر آفتدر		نه کل اهلنه انک احمقدر
تهور عقله قورز برا عملدن		اولور حالی جو اسباب جبلدن
اودر عاقل مدارا اوله کاری		ایده راضی کباری و صغاری
دخی عذب حذب اوله زبانی		قول ایده کندو به بر دوجوانی
بریده اول جوشدر رشی جندی		بکنه خلقی وانی بنده
مدارا قیل مدارا عالمیدر		مدارا ایلرا اولکیم آدمیدر
ولیکن اوله غمّاز و منافق		نفاق اهلنی نه خلق ایستر نه خالق
اولنلرله دخی هم اوره صحبه		اسرکه جانکی دیرمه شکنجه

جاوری چلبی روم ایلنده مناستردن وذدره قضاسندندر •
خوب طبیعت • و صاحب فضل و معرفتدر • فن شعرده اول قدر مهارتی
واشتغال • و مداومتی یوقدر بو مطلع انکدر **مطلع** بشم روان اولوب اقرعملک آب کبی
اغردی اغلمدن کوزلرم حباب کبی **حدایی** استانبولدن یادنامز ... انیزدر
شاعر نوهوس • و شهادت مقابلی کماله بندر • بو مطلع انکدر **مطلع**

اغیار کینه خواهله سر آینه کینه هیچ		کور نولدی بوسفه مه یا یانه کینه هیچ
خاک تنوبی بیله دیوب راه ارده		بر نور قوبر ماینجه قولم روزکارده

حضری بروسه منتسبی احمد پاشانک اوغلیدر • حضر بک چلبی دیمکله مشهوردر
دده‌سی دکنده حضر بک چلبی مذکوردر • اما دده‌لرینون چندان
شعر صادر اولمش • و شعر ایله اول قدر شهرت بولمشدر • اکثر حضری آدنه
اوقنان اشعار • بونلرک گفتار فصاحت شعار بندندر **مطلع**

بیت استانبولی ... مشغیدر
روحی زمره ... بو بیت لطیف ... انکدر ...
عمر عبث ... صد ...
رندی تیغ ... رشته ...
سوزن ... استانبولدن ... **قطعه**
... اهل ... لاانسلم ... اعدای ... لاانسلم ...
خوفی الزاری ... اولادی ...
استانبولی نقطه زاده جعفر چلبی ... زاده
اولوب مصره کتدی بو بیت لطیف ...
طبع شعر ... **بیت** ... عالیجنابی
خواب کوردم • اوکینده عرض حال ایتدم ...
یوزم سوردم • بیک ... مصرده خوش اولدی ...
زکائی قریه‌دن محمد چلبی ... اناطولیده قاضی ...
بو بیت لطیف انکدر ... **بیت**
کوردیکم حسن دلارا ... اولدلدارک
زلفی سودا ... زهی طوطی ...
خوفی **سعد الدین افندی** سلطان مراد خان
ثالث حضرتلرینک ادیب فضائل ...
و در سلطان محمد ... ذات شریف ...
بیما و اول وجود لطیف معرفت ...
صدر شیخ الاسلام ... علم ...
ایله سعد الدین ... و کمال ...
حسن ... اوصاف جمیله ...
نادر ... مستغنی اولوب ...

انکه که عذارک کبی وردتری اول — بلبل کبی هر لحظه فغان اتسه بری وار

نثر سلطان سلیم طاب ثراه زماننده فیلوجه مدرسه سنه مدرس ایکن
جناب توابدن و ملهم صوابدن آثار عشق و جذبه ایرشوب عرف واصطلاحی
دفوری جمیعتی قوبوب اول مشایخ کبارک افتخاری اعنی شیخ احمد بخاری
حضرتلرینه ارادت صادق کتوردیلر حقیقت و مجازی متضمن کلماتی
و فارسی و ترکی مدوّن ابیاتی وار در شعر انکه فاضللر سندن
وفن شوکت کاملر سندر بو شو انک اشعار سندندر غزل

کر حجاب اولور به طلعت جانانه تنم	براوج خاک ندر کیم قلا کوزمده بهم
سن مهک مهر ایله ال بوریسم عالمدن	آفتابم کنمش و کاس فلکدر لکنم
بنجه صبر ایلیم ای دست جفا تیغنه کیم	طشن دکلدر بو رکم برج دکلدر بدنم
دل بیار شمع کبی سینه طلو نقش نکار	صانکه فانوس خیال اودرسنور هیچ هم
طولدی قانیله جکرم اصیف چرخی هنوز	بوزمه برکله بقادی اوغنچه دهنم

حضرتی اماسته لودر ارباب قلم و اصحاب رقم ذره سندن بو عصر
شعرا سندن ایدی حضرت خداوندکار خداوندزاد عزم و یار نواد
ایتدوکده نقل ایتدی ساده کوی و ساده مقال و مقالاتی بی رنگ
و خیالدر بو مطلع انکدر مطلع انکم ایجره روی زرد م ای کل رعنا همان
صوبه دوشمش برخزان برکینه بکزر بی کمان قلوب الابرار قبور الاسرار
مضمونجه فواید راز و فضیلت سترسر بانده بو برج هیبة انک آب حیات
نام رساله سندندر مثنوی — دلا سر صقلمق عاقللر کار — انی شمع ایتمک جاهللر کار

اولور احمقلرک قلبی دلنده	قالور عاقللرک سرّی دلنده
سن اولمیانجق آنی سن ره قادر	اوسرّی اولمز هیچ کیمسه ساتر
لغیره رازدار اولور اگرچه یاره یار	ساکه سندن اوزکه اولمز رازدار
راز سنی نادان اودر کیم غیره دیر	بعد زآن ایدرکه اولمایه ده دیر
چونکه کندو ترنه محرم دکل	اسی فاش ایلرسه غیره کم دکل

مثنوی مولانا محمدی چلبی — صقله رازی که زار اولمیه سن

محنت و درد بلا راولمیه سن	دل قفس رازمرغ وحشیدر
مرغ وحشی قفسده وحشیدر	چون قفسدن بو وحشی بوله نجات
ای کیم طوته ضبط ایده هیهات	صقله سرّی که سرسلامت اولا
سرینی فاش ایدن آزاتمه ولا	

نثر مرحوم دفتردار احمد چلبی زماننده
مزبوره بر امانت ویردیلر و منصبنه دار مدین نیه بر منصوبه ایله الدیلر
بو خصوصه مذمّت کونه برقج بیت دیوب دفتردار صوندی مثنوی

امین اولمز نیجه انسون امانت	امانتدر ولی آدی خیانت
امینه نه امانت ایتدررلر	اکا ضربی خیانت اتدررلر
سن اکا ویرمسکه دلماکه ویرز	عجب بو کیم ویره که بدورمز
به بو منصب دکل منصوبه انجق	بنه اتلاره ویرکه الدن الجق
برالاربالنی ساکه بلا سی	قالور الک کبری بوزک قراسی

نکته گذار بیان ونظم اعنی خلقی رفع الله جولان طبعه بالخیر
تیره ویور ذره اهل علمدندر اسمی حسن اوغلنه مناسبة

تخلصدری خلقبور • زمانه ناظملرینک نکته گذار و تحریرنما میدر • والفاظ سلیس
ونظم نفیسی غلظت وثقلتدن معرا وتخیل خیال انگیزی عبارات
وحشیه دن مبرادر • ورنگین ادا ایله تدوین وتبیین اولنان ابیات رنگینی
کندولرک حاصه اختراع وایرادی • وبالقریحه تصرف وایجادیدر
شیوه اتده خوب ادا وشیرین مقالدر • واقرانه نسبت فرید ویگانه
وبر اشتهاردر • وگفتارانی سنک آهی چلبی یه کمال مشابهتی واردر • وسلوک
ایتدوکی سمته حالکیا سخن وران رومدن کمته مالک اولمشدر • وخیالی یک ایله
نسبتلری من وجه در • وغیرلردن امتیاز ورجحانی هر وجه در • اول
بر شاعر سحر افریندر که تخیل ذهن پاکی سقامت وتمارضدن صحیح
وتصرف لطف اداسی علل تعارضدن فصیحدر • وولایت ایدیندن ایکی
هوا الطبن عدیل ونظیری قومشدر • بوغزل مطبوع شرف اختر اول سپهر سخنون
لامعدر غزل بوزم اوزره بعی قدم ای سرو نازم ایتمه عار •

صوکلی ایا غلک افسون بو اینک جو غبار	کنج عشقک صقلرم بوسینهٔ ویرانه ده
کیم طلسم آه ازدریکرم اوتسنده مار	اولولردن صایلورصان منصب اعلاده در
هر که بولدی سعیله فائده بکه اعتبار	شو بله حیرت ویردی سروه قدک ای طوبی خرام
بر اباغ اوزر طوروب باشنی صالر لیل ونهار	طوب آه خلقیون ایله حذر ای سنک دل

کوکلی ایه دل بیچاره طشندن برحصاردر • وبو ورق ابیات مختلفه دخی انک نتایج افکارندندر
وانعکسی در بار نور در بیت خیالی سرو قدلر هر کیجه ازدل درون آید •
میان جانده جا الیر قد باکلی جهلینک • بستر غمده دخی بالین راحت بولمدم

اینکه

اشکک طاشندن ایروا غلیوبن کولمدم | بن اشکک طاشنی انجو دردانه بزی
خاکپای جواهر که برقدم شاد اولمدم • | هر الف کیم تیغ هجر کله چکلدی سینه
ضعف غمدن ناتوانی جسم اولمشدر طیق • | سو بلو السون جانمی غمزه کدین طالم نم
بر ضعیفی محبس سینه ده بلر صقلدوب • | اتبلر ذکر هجوم اولمق اسنه خلقی نولا
دفعتا قرآنیله کیتمی غیرت کوز نور | قلدغیچون کندوی ایروکه جانانه شنبه
دفتر چرخه هلال اکری آزلدی باکبی خفی | ادرنه ویدرشعرای سلطاندن •

ارباب حرفتندر • حفاف اولدغی مناسبتله خفی دیرلر • بعضیلر ضمیمه حالیه حنفی دیرلر
فضایل مکتسبه دن بی بهره • وبین الانام افی لکله بر شهره ایدی • اما ذاتنده
قابلیت وطبعنده سلاقت اولمغین جمیع الفاظ وعبارتنی فصیح وصحیح ایدی
ترقی العقل بمجالسة الارکیاء مضمونیجه مدام مصاحبتی کاملرله • ومصاحبتی فاضللرله
ایدوب خذوا العلم من افواه الرجال مفهومنجه افواه والسنه دن اولقدر لغات وعبارات
ومسائل عقلیات ونقلیات حاطرنشان واذعان ایتمش ایدی که کتاب
ودفترسز مفتی ومدرس اولمش ایدی • بو امر عجیب حاله قریب اولمغین سلاطین محمدی
عزوحضور ربنده حاضر ایدوب اشعار وگفتارینه سمع قبول والتفاتله استماع •
ارزانی قلدی دیو روایت ایدرلر • مرتب ومدون اشعاری • واشعار بی ایله
خیلی اشتهاری واردر • صنایع شعریه ده اکثریا تجنیس مایلدر • مصنوعات
بدیعیه دن • ایهام وتضاد ده قایلدر • بو مطلع انک مقالاتندن مطبوع •
اولان ابیاتندندر مطلع ساکن میخانه اولدم بنده صاحب باده یم •
ساقی مزاح وقدحلر زورقا ولدی آده یم دله هیچ اله مال یتیم ایله می المالی دکل

...ر برین الادیبه لر ساکه بی الایالی دکل **نثر** و بو بیت دخی چرخ لعبت بازه دکر دون

شعبده بازه بو جادر نیلکوندن خیمهٔ بی ستون و نزکوندن هر آن صد لعبت
و هر دم بیک صورت کوستروب نیجه بیک بوعلی سینایی و هزار اشکال نمای
صاحب سیمایی صنعت لعبتده مات ایتدوکی بیان ننه‌لک ابیاتندندر **بیت**

جهانده چرخ لعبت بازاو نیلر اوینتدر کیم	هزاران بوعلی سینا ایکن اوینده طرمدر

جلیلی دیار بکرده بطلیس نام شهردندر سلطان محمد زماننده جوانلغی
عنفوانندە ازنیق نام قصبه‌یه کلوب تحصیل علمه مشغول ایکن بر محبوب مرغوبه
تعلق و تعشق ایدوب کتاب محبت و عشقدن سبق الدی افاده و استفاده
دفترین طی ایدوب اوقومقدن و یزمقدن قالدی تحصیل تعطیل ایدوب
درد عشقه مبتلا و شور و سودا ایله واله و شیدا اولوب حسب حالنی
و درد ما فی البالنی بر داستان ایدوب عالمه داستان ایتدی
بین الانام فراق نامهٔ جلیلی دیو تسمیه اولنور ساده و کنده نظمدر
خطاب نامه ده بو برج ابیات اول کتابندندر **مثنوی** ددم ای نامهٔ فرخنده اختر

چو سن سن برهمای عنبرین پر	بروینک مظهر انوار اشواق
درونک مخزن اسرار عشاق	عجب نطق فصیحک وار زبانسز
سوزکی عرض ایدرسن ترجمانسز	طیو که هر نه کیم قونه امانت
ویررسن صاحبنه بی خیانت	قوغا شقلرک سن سن رسولی
ویروب جرم ایدرسن هر ملولی	

نثر اما طرز شعری فنی ساده دکلی در
بو غزل ذی القافیتین و رد العجز علی الصدر انکدر **شعر**

نابنم

تابنم کوکلده بعدک ای رخی کلنار زار	نار شوقکله جهانده یندم ای عیار یار
یاره لو قیلدک بنی رحم ایلمزسن ای دریغ	اغلدرسن هر کیجه تا صبح دکلو زار زار
زار ایلمکدن بنم هما یه لر در بحضور	ایتدی آهم سکا بر ذره ای مکار کار

نثر مزبور کرسن اخلاف فی فحوای مجازیندن مذکوری خالص وخلوص
ایدوب دائره ولایت و درجهٔ عالیه‌یه قدم بصوب وسیلة الواصلین
نام رساله‌سنده فرق ضاله‌نک اصولهٔ مقرره‌سنه حجج قاطعه ایله اجوبه
ایراد ایدوب نسخ اولهٔ مذاهب تناسخ و ملل الحاده قایل اولانلره
پیام و پاسخ تحریر ایتمشدر و حکم حشر روحانی‌یه حصر ایتدوکی مسئله‌یه
جواب ویروب حضرت شیخنک ریاضی و الهی بو برج ابیات منظوم شرح تمشیتدر

مثنوی از کلام شیخی بشر کیم مظهر بدر هر صفانک ‖ صنعی در زنده بیدار فنانک

اولورسه علم عقلیله موافق	اولور تشریف کرمنابه لایق
بکر رفعتده قدری نه فلکدن	کذر ایلر تفوقده ملکدن
زهی اقبال دغ دکا مرآتنی	که اودر دیرلر بهشت جاودانی
وکر الدار به دنیای غدار	که اولا کاو خرکبی علف خوار
بهایمدن اولور بی همت و کم	انک بل هم اضلدر خلقی هم
قلور رنج و بلالرده کرفتار	اودر دیرلر عذاب فرقت نار
نه کوزکیم بو جهانده کوره بی نور	اولیسر اول جهانده نور دیداردن دور
بلی چون نور ایله در نور ادراک	قالور بی نور اولان ظلمتده غمناک

مثنوی از کلام جلیلی عارف اولان دنیه ده بیلدی حقی

[illegible]

نوربله بولدي اونور مطلع — قالدي ظلمتده ابدي نوراولان
انده دوراولمادي بونده دوراولان — نفس وتن بروراولی حیوان صفت
قلدي حیوان كبي اول حیوان صفت — اولدي حیوانيله بونده مشترك
انده جنسي ايله حشر اوله كرك — هركه اول كسب ايتدي نور آنيت
نوري بوق چون بولمدي نور آنيت — هرموحد له يقيني حشر ايده
حشر روحاني به نچون حصر ايده — حشردن مقصود حق اجساددر
وعده ده لا يخلف الميعاد در — حليلي زرد بروسويه ركعبه شريفده

شرفها الله تعالى نيجه مدت كه مجاور ومتقاعددر اشعاري
چاشني دن برون دكلدر بو مطلع تجنيس ايكندر مطلع

نار عشقله درون دل نيار تنور اولور — برتو مهر رخكله سر تن نور اولور

حبابي چلبي عبد الكريم اوغليدر سلطانك بلبله دفتردار واعيان قلم
داركان رقمه افتخار اولمشيدي تركيده ليلي ومجنوني ده وحش آيتده
وقحل اشعار برقسوسني وآردر بو مطلع مشهور ايكن اشعارندن وحمله
كفتارندندر مطلع خواب اولسه را اول آبا دكورديك كوكلم

غمكله طوبطلو درشاد كوردك كوكلم — حسرت الورغملي بغسم كوزنه فاتخنه
صد هزاران آفرين اول صوزنك نقاشنه — بو مطلع مطبوع دخي بوكه نظيره واقع اولمشدر
مطلع دست فرقت يزدي مجنونك مزاري كاشنه — صد هزاران آفرين اول صوزنك نقاشنه

خيالي طونه يالينندن امنا كتابندن ومعوا اخراندن ايدي بو فنده خوب
طبع وقابل شانني ومعتبر انتن وآفر خاطرنشانني وارايدي

[illegible]

بيري پاشانك تهنيت وزارتنه خاتم قصيده سي دليمشدر بو برج بيت اندندر

نظم دآيره جكدوكي بوچوره سنه هرخاتم — بيري دعوتي ايليه ابستر خاتم
قاره يازوسيدر يا رب انك قاشنده — باغم حالينى ايلدي دفتر خاتم
بوسه دست عطا بخشكه بولدي شرف — باشنه كيبه نولا تاج مجوهر خاتم

خيالي بيك روم ايلندن واردآر بكجه سندنردر طريق طنغنده براز
اوجاغنك روشن دل كوچك چراغ افروخته سي وحمت سعادتنده
پادشاه عالي نظرك نظر يافته سيدر دفتر سخن وران زماننده
وجريده فرقه شوكوپانده مطلع ديوان فصاحت وفهرست جريده
بلاغتدر وبالجمله زمانه غزل كويلرينك مير ومهتري وبحسب الوقوف والاطلاع
اول فرقه نك سرآمد وسردفتريدر شان بلند وطبع بي مانند ايله
ظهور ايدوب دورانك فرزآنه وفريدي وزمانك يكانه ووحيدي
اولمشدر چوكان زبان بلاغت بيانيله كوي فصاحتي ميان متقزلاندن
ربوده قلمغله عرصه نظمك چابك سوارلري ارآسنده ميدان الشي
وصيت وصداي شهرت شوكله اقطار آفاقه غلغله صالمشدر صنايع
شعريه دن وبدايع بديعه دن طمطراق الفاظ وخيال وتزيينات
عبارات معاليهوي وعمقي اختيار وانتخاب ايتمشدر وميان حقيقت ومجاز ده
برطور مخصوصه ورواديده مختصه كيتمشدر بوشيوه ايله مقبول اولمشدر اشعار رنكيني

دلكندونك عاشقه مطبوع اولمي لغتارندندر غزل — برابد ملكينه جانم هجوا ايتمك نيجه
دولتندن فاتحانك جمله عار ايتمك نيجه — مو به لرك جسمي عشق اجره برغو المبوت

[illegible]

کاکل دلدارده وارد ر قرار ایتمک نیجه — جرسیجا بیده کی مرغان زر پیکرلر بے
شاهباز همتم صالوب شکار ایتمک نیجه — آسمانک بو طغو زجام زمرد فامینے
برار آدن نوش ایدوب فخار ایتمک نیجه — چهره سن برگ خزان ایتدی خیال کنبد فلک
پس بهار حسنه انی برکز آرایتمک نیجه — ای عجب بو طره می یا ابر مشک افشا غنیدر
نخل گل اوستنده ناخود دسته ریحا غنیدر — نثر شاعرهٔ مذبوره بلیغ د نخر و بحر دعاد لسی
بدیع و بعید دکلدر که بو بیتلردن ظاهر در — شاهلر زکه صید کهم قضاسنه هم
جبر بال و غرب پرینی ددکر کر ولـه بن اول بازها صیدم که عالم صید کاهنده
نیجه عنقا کبی یوری دجور دم آشنا لغندن فصل فی حرف الدال داعی هم
شهر قسطمونیدن معروف دهوزن و آوازدا طاسے خوش کمه ایدی سلاطین آل عثماندن
محمد خان زماننده گلمش تعریفانندن موقرلرا رسنده جوق اثری قالمشدر صنایع
شعریه تسمی قدما اسلوبی اوزره بو مطلع انکدر مطلع ضرب آهم ادقودرتیلرا ای کوکه
حسره دک دوزنے کهنه برززه کوکه مطایبه شهر مزبورده اول زمانده دعوجی
داخواج دفاین دعوسن ایدر بر شخص دعوت کلور دزهره نام برزنی زهره جبینی
نکاح ایدوب الور لکن اول زن زیبادن مزبور داعی به برداعیه دوشمش رشک
وغبطه دن بو بیتی دیمش بیت مغروبے ایمش اینندقار کاری زهره جبین
اله برگنج کوردی بنه برکان دلدی درویشی رحمه الله علیه ادنه نام قصبه دن
طلبه طاینه سندندر بودورده نقل ایتدی طبعنده اول قدر جودت وفهمنده جندان
سرعت یوغیدی حین ابرادحنده تأمل و تفکری جوغیدی اما موزون خیال
وموجد مقال ایدی بو برج مطلع انکدر لع نوله کجینه چشمده کمله نیجه باشسن

شنیعی وبابرکارصیدی طلبدرین مدن ترداد المندیلیج
طبیعتی ایچون وهزله جبانده بو مقطع رعنا الله
بر عشا ببدی ایچون وهزله اداید بیت نخع اولمغله بولدی
اول سیدای ادبله حققات عبدی
بیک اول ارشدی سنجیدن صفاتی عبد اسرل ازوجی
قضاتی ثنایی صاحب علم اولوب اشعار
ثنایی طلبش در اهل علم وصاحب علم اولوب الطبعان
سر وتجاری واردو بوداکلی تن ایتدرب نیم خیزجی هججری
طبع منقید در بیت دلدکی بنی کلیور دولتره سخنجی
یاردن هیچ بوقدر بار زاینه فوتن انی خیال
مدلوب عاشق بیانی بتی حلبی ابو بیده
بخ بحمد بخی کلوب اقند بیک شرف ملازی
موصوم قرح حوسی ادلوب صوب اشعار
و مرغوب گفتاری واردر ابولا نکی بیت
زاد الله طبع بی ادبا ایدر وانیدوب غضلی
طره کر صبا بیدر سنک یاد آرنیح
بوزن ال ایلمش دلی بنلدحی نغمه دیبورتقبا بوح
عاشق بیدا کجای ودلزبا مسبب الله دردشی
یار کیبیدر وحی تمام بوسی اوتدن دستیه
صفه وصفا ایدر ابا اول جسیک محبوب
تار کیدی صرای قبرک جنت ایله هرانغ
طور اغرم یق بی مصطفی بنه یارب بکیسی
خلدک اسم دیدم معونه کنیدم ابله الله
بو مصیبت پس رحمت ایله بعثنا بامر
الهاما عاصیم حرف الصاد
انا افقنی بولمشدر صبری
شمعی
شمعی
ثنایی
بیانی
لوح الصاد صبری

ایلی تمنیر طلسم اوتش اکا اول ایکی قاش — لع فوت ایدلمشدر بزی هواجل ارزن کبی
کیم طاشر زبرزمینده دانهٔ خرمن کبی — لع کوستر سه نولا خلقه نبانیله بنی باز
اشغته سیم بوجه زمانه در که بن انک — دربت اسکودن کتابه قسمندندر مرحوم
اسحاق چلبی ایله مصاحب و معاصر و فقرانک اکثرنه قادر ایدی اولقدر تارک
و تجریدی نوا ایدی که اکی اقچه بر یرده بلمزدی و بو قدر فاقه ایله بی طاقه ایکن
کیمسیه شکوا ایدوب حالندن اعلمزدی حسب حالنه مناسب اشعاری وفقر و فنایه
متعلق گفتاری وار در بو مطلع انکدر لع ای خواجه فقر و فاقه مال وغنایه ویرمز
بو کهنه شال و خرقه مز اطلس قبایه ویرمز بو بیت دخی بو معنی ده جاملدر بیت
نه بیلسون لذت فقر و فنایی مال و جاه اهلی — بوذوقی کل قناعت کوشه سنده قارده حضور صور
لـه سن کیدر سن سنک اردکجه کوزم یاشی کیدر — مشکل اولدر که کشی قالور دونوب ای کیدر
نثر مزبور غایتده لطیفه کوی و خندان روی و فرخنده خوی کمسنه ایدی
جلابی تخلص ایدر فقاعیدن بولطیفه ایله ایامنموز جکم سوزده برفاسنده عاشقدر
بیت بزه جلابی کل احسان نام ایت — فرکدن استر زا نعام عام ایت
داعی رحمه الله علیه بروسه بدر ارباب محبت و اصحاب موفقت قسمندندر
سلطان محمد دورنده گلمشدر و جم سعد لسنک نوبته معشره سنه نظیره دیمشدر
مطلعی بودر مطلع عارضکده دبله ادنبار زلف عنبرین هنکه ایلر جلوهلر طاوس فردوس برین
نثر مکرکه مرقومک شعرنه شهر ایله میانلرینده مناسبت سابقه لری وکندو قنعادتنده انکجه
مصاحبت صادقلری واریش نهایت درجهٔ خلتنده وغایت مرتبه اخوتنده ایکن
اتفاق بشریه مقتضاسنجه بوندن بر نادره صادره اولور مهاندم مقتضای خباثت ذاتی

زمرهٔ قضاته سنجیدن صفاتدن ترجمه سی
شب اولنان علمی نازک قوزنده فضیلت مندی
شریف محمد صبری افندیدر رحمه که عالم و فاضل و شیرینکار
نیجه سنه واصلی ایا غناحد ار ومنشی
اولوب مکارم کلک دلپذیرلر ایله مضمون بی نظیری
نه صورتده ولر فوبغه وار غنوح نعمایه
کمر بندکاه طبع فصاحت تدبیرلر بهار معانی اول
اولمغه فا وار ایدر مواسا بایجه اعیز
ذات عزیزکدر بیت عرض حسن ایتسکه نکه
عاشقه رخسار کدر مه ویده وصلت طلب
ش به دیدار کدر مه نیجه اولمایه بر اکنه بروبال
شکیب مه مرغ دل دام زلف طره طرارکدر مه
ای کل نازبر گلشنه صبح لطف ایله غنچه
حضرت شرلهٔ گوشهٔ دستارکدر مه کشتی نوحی
محبت دل بی صبر قدر مه موج طوفان بلا شوق
رفتارکدر مه بلکه بر حالنه باری نکه مرحمت ایت
حالهٔ صبر بریم سنک عاشق محو اکدر مه بو بندن اقدم
استانبولده جرح عظیم واقع اولوب شیخ سیدی ار
علیه رحمه الباری جمعه نازینک جامع شریف و تربه
منیفلری احراق اولدقده وزیر اعظم مرام باب
جامع و تربه تجدد ابنا ایلدکده اول ذات
بهجت لقا دلر صادر اولان تاریخی بو مصراعدر
شنفله صدر مدم تاریخنی مه اولدی جامع جبه
اقصی فنای صادق بلغ اولدی بیت المؤلفه
صادقک صادق اولدیغنه دلیل مه بشر ای دل
بو اسم خوب دلجیل نثر حقا که اسمی کبی چشم بر صادق
و عمرنده بیچ لا قرانی فایق ایدی اشعاری جلیل
تاریخ
صادق

واقتضاي ذات صفات نے برله عمل ایدوب مرتاً الیهي النه الورصحبت
قدیمي زیرقد منه الور حقوق سابقه سوالفي دفع وجلب دنفع ایچون بوکا
برصورت کوستررکه کویا بوني نه کوردي نه بیلور اکر بردخي کوررسه
ایکي اولور بوقطعه اخوانه نصیحت و یارانه موعظت ایچون اول الحلده دیمشلر

قطعه ایلک اولمق کیبیدر کبر سکدن	وفا امیدنے ایتمک عوانذن
قچن یکزر عسس شحنه کلبه	که سک کوزلر کیشي حق ناندن
براشور شحنه خنزیر او فوریم	که سک بکدر وفاده اول قلتباندن

دلبري قطعوسنے سنجاغ غزه تو طن ایتمش یادشاهم بنده لرندن برسپاهي
ایدي ارباب سیف ارسنده آتے وکندو برآر برار وعرصه شجاعده
قلیجندن قان طمر مرد افکن وصف شکن دلبر وداور ایدي وبا سنجاغ
خوب خصلتي وشجاعتي وآر ایدي مردي مروت ارنلر باینده زیاکرم
ذات جمیع صفاتدن احسن دردي سپاهیانه اشعاري ومردانه
کفتاري وار در بو مطلع انکدر مطلع عرصه عشقده ای کوکل مردانه لر هیدآتندر
کلله لر طوپے اولمید انک قلیج چوکانیدر نثر غزالرده وقراوتلر دهر در میان
ایدوب سرکتور ردے دنوبه محل تهلکه ده دلاورلک ایدوب دل کتور ردی
ترفع وترقي یه نافع ومفید اولمدي مسندي ومنصبي اولنلر برمراد اولوب
چابک سوار میدان شجاعت ایکن بومرادانه بنوب مراداته وصول بولمدي
بو بیتي حسب حاله موافق بولوب اوقوردي بیت چه خوش کفت آن تهي دست سلحشور
جوي زر بهتر از پنجاه من زور بیت اي قلیجله منصبه ایرشن

شو یله یکنزرکه قرنکیدر قلیجک فصل في حرف الذال المعجمه بدایعنک موجدیکانه
وشو صنایعنک مورد خیالاتي قطب الشعرا اعني مولانا ذاتي سقي الله
وجعل الجنة مثواه بقیه شعراء سلف وقدوه فصحاء خلف
ایدي مراتب شعرادن درجه اعلادن وطبقه علیادن مرتبه سي
طبقه علیادندر ومولد ومنشاسي قره سي ولایتندن بالیکسري دیمکله مشهور
شهردندر اسم شریفلري عوضدر وزوال سخن ازل قسامنک اکا قسمت دیمسي ایدي
مرحوم نجاتیدن صکره ولایت رومک استاد شعراسي وشعراي متاخرانک
مقتداي پیشواسیدر بلکه وفور اشعارده وتصنع کفتارده جمله غالبي مقرردر
زیرا بوقدر اشعار وافره وقصاید متکاثره شعراي رومدن بربنه میسر
اولمشدر وبوعنوان ورجحاني بري بولمشدر اوچ بیک دانه غزه بیلي
وبیوز عدد قصیده سي وبیک مقداري رباعیات وقطعه سي دار
شهر انکیزلرندن ولغزلرندن غیري ومثنویاتندن حکایات احمد ومحمود دیبے
وسنبلیسي ومولدي وعاشق ومعشوق احوالني بیان ایدر شمع وپروانه سي
وحسن ودل نه بي طرزنده فرح نامه سي واردر اکر بو وسعت وقابلیت وذهن
وذکاوت ایله في الجمله اعتبار والتفاته مقارن اولیدي ویاخود قوت معاشي
اصفاي کلامنه عده قلوب قید معاشدن ابداع وایجاده فرصت بولیدي
ویاخود مولانا جامي ونوایي زماننده کلیدي بوروزکارده اول قدر نخف
وآثار وبود یارده اظهار اقتدار ایدوب برنام ونشان برالتها ظهوره
کتوریدي که شعراي ولایت رومک سلفي وخلفي نشانه عنوان اشتهار نه

وار مبوب دوراننک بکانه‌سی و جهانک فرزانه‌سی اولمق مقرر ایدی فلک دوار
بنجه روزکار دوراننک کردرکه مادر کیتی رحم طبیعتدن انک ابدال اوماز

برطبع بلند دنیایه کتوره **بیت** بنجه دونک کرک بوچرخ دوار
که برانک کبی اولا بدیدار **نثر** حقا بودر که ایجاد سخنده خلاق معانی

ولطف تعبیر وحسن اداده حسان ثانی ایدی بو بر شاعر ممتاز در که
اوج معانی ومقالده وهوای خیال قیل وقالده ترک وناز ده پرواز ایدر
شاهباز رهابه واز فضای بوم رومه کلشن کلدر وبر شاعر صاحب عنوان
ومعلوم عالمیان ایدی که هر وجهله عنوان شاعرانه موافق وشان عنوانانه
مطابق ایدی ایراد صنایع بدیعه ده انک بر طبع دانشی وار ایدی که
شعرای زمانه انک مابیننده بحر ایله نهر قدر تفاوت فاحش وار ایدی

بیت شاعران زرات واول بر مهر ایدی / غیر یلمه قطرات نهر اول بحر ایدی

ساقی ارباب حرفدن که یمینی وعرق جبینی ایله دریلوردی موزه دوز
اولمش وعوام صورت ولوند سیرت وعیاش ایدی کندوده جودت طبع
وسلاقت نظم فهم اتمکین عمر بیکه بر مقدارن حرف دکوه حرفا اتدی ومنجم
زاده دن قواعد علم رمل وکرتوب رمل ونجوم طریقنه کتدی سبب طول عمر ایله
جوق معانی غریبه مالک اولمش وکمال حسن شعر وحرف اتیکله بی حد صنایع عجیبه
بولمشدر افاضل واهالی بوخصوصده منفعلدر که برکره معلم ومدرس
ودرس وتدریس کورمدین بوکونه معانی بدیعه ایراد ایدوب کندو فرکنه لندن
حافظه حیات الله ای دابده که تفکر بنده فضلای ذوی الافکار متحیر ومتعجب اولمشلر

ربب والنشا

ربب والتشباه یوقدر که بو حالت حاصیت کبی عارضی دکلدر بلکه ذاتیدر
ووهم بر سبیل واقع کال علی طبق المقال اسمی مسماسنه مطابق وصوری سیرته
موافق وضع وقیض ازلیدی اوج بیک دانه غزل اوج دیوان ادر اما
بیک دانه غزل فرق دانه منتخب قصیده ایله بو جملدن افراز وانتخاب
اولنمش مقبول اهل عرفادر اشعاری ورد زبان عشاقدر وکند ومعلوم
ومشهور آفاقدر مقبول طباع ولایق استماع مجمل ابیاتی ومصنع کلمات
بی حد ولا یعددر بو برج مطالع مطبوعه اول مطلع مهر سپهر سخندن طلوع اتمشدر

اتمشدر **لع** قدرت الله صانع حمامنه قباب / صابون صبحدن دادر باد جوردی برحباب

دو مطلع مطبوع دخی اول سرو بوستان رسالت واول کل کلستان
نبوت حقنده واقع اولمشدر **مطلع** قامتک ای بوستان لامکان پرایه‌سی
نوردن بر سرو در دو تخم زمینه سایه‌سی **دلبر** بوسنی کرچه کوزلم الکرنی کسه یلبر
کون یوزکی کوردی دشق اولدی بیرک ایسی **مطلع** بولسه وزدیب دیدی بودوکاده لنهل قربانی
نه دن اولکه ن آکه قربان اینه دیکیون جانینی **مطلع** رقیب زاغ النده برتر ز دونبو کالدم
دخی بن شاهبار عشق اولدن برشکار الدم **مطلع** خروسی جو خک افغانم صنوبری اوجوز اتمشدر
کواکب لشکرین آه سحرکاهم کوچ اتمشدر **مطلع** دولشدم نشان بای سک دلبر ادوبنه
اول غنچه کلدی دی یوزک کلر اولسنه **مطلع** آهمک سکینی یوق سقف سمادن غیری
باشمک منزلی یوق تخت سرادن غیری **نثر** مرحوم نجاتیدن حکمره مثله منتفق
جوق معنی بولمش وخیلی خیالاته قادر اولمشدر **مطلع**

بنی قربانک ایدین اوره یاغک غنچه / نه بیلور بو کله جان وبرمکه اول بر بلمه

طرزی

طرزی نک بیت طعن ایلنمز که جهانده ... طرزی شعری

بزرنده ملامت زده عالم عشق کمنده و انعام ...

[illegible]

مثنویاتندن حکایت شمع و پروانه‌سی غایتده مصنّع کتاب و نظم سحر انتسابدر

من مطلع الی مقطع هر بیتی معمور و مخیّل و مصنوع لی بیلدر اما عند الفضلا

طرز کلامده و بسط سوق مرآمده حکایت نظمی تخیّل و تصنّع اوزره

طرح اولنمغین حسن اوله‌سی اول قدر واضح و روشن و رعایت ارتباط

مقدّماتده چندان خوش آینده و مستحسن دکلدر طرز لغزده صفت شمعده بو برفج بیت اول ... کتابنده

مثنوی هر لبه برجلو بالک بوزلو یار		سیم سیما خوب زرّین تاجی وار
لشمه شامک شاهی کمش تاج زر		هر بکا اونا غنیله ایلبر سفر ٭
هر نفس بیلک صبا آنی اکر ٭		طشره بولسه خانه دن تاجن قپر
صبح ایرشه اوبور اول خوابه وارر		بینه بوزلی ایر نشور اوباررر ٭

نثر وصف مطربده صفت موسیقارده بو ایکی بیت دخی کندو نکه غایتده

مطبوع و مقبولی ایدی مثنوی فغان ایتدی موسیقارده اولها ر

لبنده بر کوزل غرّا کلی وار ٭	پرستوچه لر احمش دهانی
صنش تک کورب ایلر فغانی ٭	صفت قلوده بو ایکی بیت دخی انکدر
ابیاتندن و تبلیغ مبالغاتندندر ٭	حصارندن که برکاش اوله نازل ٭
اکر کیم کیجه کندو زکنبه بیک بیل ٭	ایر شمر غزل کیوانه اول کاش ٭
فلک اول بیره الکون اکر باش ٭	نثر بو برفج ابیات دلاویز دخی شهر
ادرنه دیدوکی شهر انکیز دنندر	مثنوی بری غرّا زدر ایر بد اسمی
جبره طعن ایدر ترلکده جسمی	٭ تماشا ایلدم دوکره دولکلین

کوزنور ایلکی یا مغلم بیدن دیکر بری شرفچی ذاده قندلنّ ایکی بنده قفای اغری بیت

نثر ... دو شیدر غربتی قویدی قفاء ٭ | | کمر کیم اغزی باریله زرآغه

نظم نکته‌شناسلری عموما مشار الیهی دقّت خیالده و خیالات مغلقده

استاد شعراء ولایت عجم اول طبع دریای بلنده یعنی حضرت شیخ کمال خجندی

بکزدرلر صنایع شعرنه دن نه صنعت اولا که اولانی آنمش و خیالات ٭

معانیدن نه بکر فکر اولا که انک طبع پاک دراکی اکا تمش اولا اما

اوسط عمرندن تجاوز ایتدوکدن صکره واقع اولان اشعار ربیعی ٭

اولوب قبستان خیال ٭ و طرز معمّا مثال ٭ غایت تصنّعندن بر مقدار معقّد

دوشمشدر ٭ عقاقی پراغوآة تلذّذ ایدوب ٭ بادی نظرده خاطر مستمعه

تبادر اتمز و دقایق خیالاتی ٭ تأمّل و تفکّر اقتضا ایتمکین بدایع شعریّه

شعوری اولمیانلر ادراکی تمز بو سببدن اکثر معانی فی دقیقی تزریق

تصوّر ایدرلر بیت	بلمین عندلیبی صرچه صنوبر	ترک بلّوری کور ایرصرچه صنوبر

نثر مزبور جمع اللّکی بعضده شعراییله واقع اولان معاییه سن جمع ایتمدر بوبیت

وجوم کشنغی ایله واقع اولان ملاطفه سندندر بیت اینی معنوی کشنغی به ته داراول نجنده ده دم

قالدی ته صندم اینی بکندی ذدی ٭ دیکر ایشک ابشر ذاتیار کامل الرکسه اولمیار کس ... عرف

کیم کوررسه طوطی تغنّینی اکا باش ایندرر ٭ دیکر قرار دو یغوردسکه کوکی بوکی

کورنلر بکزدرسنی اکی لوتوز لوبرآیه ذکادی سلطان علی بابنده دیوان ٭

کتابتی ایدردی صورتده کوزل و رهن و رکاده بی بدل بزی شوغرّاسی ٭

وبارک انّاسی وار در تومطلع اکلذر مطلع بیلرم اول بزی که اکنه یاقی مهر دینی توق

باشو علیه لولو رکیم مطرب جوش کوسی بوف نثر وبودیباجه منظومه دخی انک ٭

٧٦

... مستغنی ...

عالملرارا اوذات ... لطیف زاده طبع ...

[illegible]

عزیزی

صورمکاتب نام منشئ تنزدر مثنوی سلامی چون نسیم و سنبل وکل
بابی چون نوای سازبلبل • قدخوبانکبی موزون و عالی • حدجانانکبی رکین مثلر
رخی مهری کبی انواع اشواق • دل وجاندن نه کیم حب عشاق • دخی کفه لو اسنه •

ولبلی اولن سلطان محمد ابن سلطان بایزیدک یانده دفتر داری ایدی •
ابراد صنایع نفعتده کرچه عبارت برور • ومعنی جو بدر لکن ایجاد حیالده
مغول • سخن چین و خاییده کو بدر • بو مطلعدن اقتداری معلوم و پایه •

سخنده رتبه سی مفهومدر مطلع کرچیکه نکارک رخ آلی کله بکزر ش
عاشقلر نیک نالشیده بلبله بکزر وله عاشق اودرکه عارف اولا انکل اولیا
محبوب اودرکه نازک اولا اجهل اولیا نثر منکور که بحر رمل مخزن ومدح کل و نوروز
نام برکتابی و بلبل وکل میانده مناظره مثال خطابی وجوابی واردر
اما مجرد نظم ساده • و مقید تکلیفات وخیالاتدن آزاده در لادینی

مثنوی ایجنده کرا اولا صاحب حمیت	لغبره مفهومنجه بو برقج ابیات اول کتابدندر

نه ممکندر ایده بر شخصه منت • جهاندن یلک کورب عرفی وفانی • حمزحلق الکرنه دایع زبی
اجوب دزده درونی المزآه • اونیزیج کس ترندن اکاه • بلی اولور جهانده مرد عارف
کیمسه اولمیا ترینه واقف ش نه بلیسون عرفی قدرینی ارازل • اعالی بولوبی کوتمراسا فل
کننکل آب ردیئی عزتیدر • انکل کیم عزتینی پوفی کیندر فصل فی دو فی الرای

رایی رحمة الله علیه اقی وعالی کمسنه دو هیچ بی ایده دک • و بر قولده بیته دک
او توشدر • فضل وهنردن بیکانه • وشوریده حال دیوانه ایکن • رنکین ابیاتی
دنفس مقالاته قادر ایدی بو مطلع انکدر مطلع اول مه جفایی صیغه که دوازدن اوکر نوز

بی مهرو بی وفالیغی دوراندن اوکر نور احمی چلبی رحمة الله علیه کتبه بروله دن
طلبه طالی نویسنده ندر حسن وجاهتی • وسیما وقیافتی خوب • ظاهر و باطنی •
جمال وکمال ایله ارآسته • نوجوان ونوخواسنه محبوب • شیوه لو کوزل بکتیدر •
رکین الفاظ و نازک ادا ایله کتاب ثناه وکه اسبی واستماع وپسندیده •
قابل اشعار دلکشی واردر • بو مطلع انکل کلام شیرین وکلمات رنکیندر •

کورینی آقی کلدر نیجه لر درناره داغ انده	مطلع نیم برکلبن غم هر الفدر بو داغ انده
چمن الحدکه کوربابه ایبوب چیغدی جان بربره	دکل ای لاله حد کلشنده کیمه ورداني بربر

ربیعی استانبولدن عطاردلی نویسندن بو عصر شعراسنده در فن شوره جنیدان جمالین تمکش
وافکار معانی به اشتغال کوستروب تمکش ابدی بو مطلع انکدر مطلع ش

آه قیدم کندر اولبار کندم کون ایچون	باده ویردوم فرمن عقلی دل مفتون ایچون
کوهکلکلم که زنبار ابتدی جلوی زمینی	نثر وقرها دوشیرین حسنده بو مذهل مقبول حی اکولو
لوح دلده نقش المنکلی خیال روی یار	عشقدن معنی دکل صورتیش انجق یقیني
اسمی شمه بروسادن نابر ازقمندن ایدی	طنلره زمین روا میدی وشیرین صورتی

مرحوم احمد پاشانک معاصر و مصاحبی و فن شعرک مجدد و طالبی ایدی تخمیس غزلده
بی بدل واشعاری مدون ومتداولدر بو مطلع انکل اشعار رندندر مطلع ش

آشوب جهانکله طلو کشور فتنه ش	ای چشم و رخک برله کتده در فتنه

بو برقج ابیات شکوی ذنار • کنه دروزکارنک اعیان حسنه شعاری ارباب •
فضل وهنری • برقوری پسندیله صوفکلری • و رنک نیرنک ریشی خیذبله بود ظلم
بیانده در شعر روزکارک بزه بو ظلم وفراننده بوف ش

داد فرو بر مزبده آور دورانه بوف ﴿ هر دم نیک دلکنجه دونزاتیمز برمیل
به دارا بو فلکک کردشکر دانه بوف ﴿ دخی بو عمرا کابرلرینک اهل له
فوری بخشیلر بله ایتدوکی احسانه بوف ﴿ رضایی ستمه الله ورضی عنه دارضاه

ابو الفضل مکنیی • قاضی زاده فلبه لی محمود چلبی در • شهر مزبورده فضل زاده
دیمکله مذکور • و بین الجمهور • بابا چلبی دیمکله مشهور در • آصف صف آرای
صاحب صایب تدبیر ورأی • وزیر اعظم حضرت رستم پاشا خواجه سیدر •
اوایل حالنده کسب کمال • کمال اشتغال کوستروب • زینت فضیلت ایله
مطبوع جهان • ومنبوع فضل وعرفان اولمشدر • بعده عزیزان بزرکان
طائفه خواجکان نظرلرینه ایروب • شرف صحبتلرندن بهره مند اولوب
رفیق طریق فقرا • نقشبندی اولمغین • نقوش حب جاهی لوح دلدن محو
ایلمشدر • ارکان دولت • واعیان حضرت مقارنتیله دولت صوریه •
الدیرمشکن سعادت معنویه یی الدن قومیوب • مناصب عالیه ومراتب علیه
قدم بصیوب کوشه فراغت • وتوشه قناعت اختیار ایمشدر • طوبی لمن لا اهل له • موجبنجه
عالم اطلاقده زن دهره طلاق ویروب • عروس آراسته دنیانک
زیور وتزویرینه فریفته وکرفتار • ونساء فتنه رجالک کمند کیسو مردم شکارینه
شکار اولمشدر • خیر جلیس الکتاب النفیس • مضمونیجه اکثر اوقات مطالعه
معتبرات ایله کچیرر حال ایدیکی • عربی وترکی مفید رسالهلر ومنظوم
ومنثور نفیس مقالهلر یازمشدر • نظم تمام قدرتلری وفن انشاده نهایتده بلاغتلری
اولوب ملک رومده شهره جهانی • وانشاده خواجه جهانیدر نظم عربیده •

بو نفیسهلری محلی حسینده در ﴿ شعر ﴿ کلام الملیح ملیح الکلام ﴿ دفوه بفوه حسن النظام ﴿
مزاح العتاب بحسن الخطاب ﴿ مزاح المدام بماء الغمام ﴿ وفارسیده بو مطلع دخی
انلرک زاده طبعلریدر ﴿ مطلع ﴿ خرمست آنکه می لعل لبت نوش کنند ﴿
خوش دلست آنکه میان تو در آغوش کنند ﴿ وترکیده بو مطلع لطیف دخی زاده
طبع لطیفلریدر ﴿ مطلع ﴿ قیلسه کلرنامه حسنک عجب عنوانی ور ﴿ سلطنت منشورینه طغرای عالی شانی ور
﴿ غزل ﴿ ولی بنی هجر اودینه یقدک جهان سوزان اولدی آهم آه ﴿ یغمه دود سیاهدن سیه روز اولدی ماهم آه
شعر ﴿ دم حوم نجاب حسی مکلک کره کره ﴿ ردیف غزللرینه دخی نظایر ده بوغزلک نظیره
نظیر نظیرهده دوشمشدر ﴿ غزل ﴿ قاشنک نشان مهر سلیمان کبی کره کره ﴿

اولدی براه خسنک عنوان کره کره ﴿ لعلک نکین خاتم پیروزه در سنک ﴿
نقش اولدی انده مهر سلیمان کبی کره ﴿ خطک طلسم کنج لطافت دکلمیدر ﴿
دور ایتمش انی افعی وثعبان کبی کره ﴿ سنبلی یا بنفشهیی بو خط دلکش ﴿
با طرح اولندی صحن کلستان کبی کره ﴿ وصف ایلدی رضایی کبی عنبر زلفکی ﴿
رشک ایتدن اولدی سنبل بستان کبی کره ﴿ رفیقی رحمه الله علیه شهر اماسیهدندر •

بو دورده شعرا سندندر • صحن دانشمندی ایکن حسن خطی خوب • وانشاسی مرغوب •
اولمغین تحصیلدن رجوع ایدوب • درددولتده دیوان کتابتی خدمتنه شروع
ایمشیدی • آخر علت سبلدن کوزلرینه خلل کتشوب • عمایه مبتلا طبیعتدن برینه
منوی اولدی • اول زمانده اعیان واشرافه مصاحب • ومقارن اولوب
اشتهار واعتبار بولدی • قصاید وابیات بی حد • ومقطعات ورباعیاتی
لا بعد در بو بر فخر مطلع انک اشعارندندر ﴿ مطلع ﴿ آل ایدوب اول لاله رخ کللر طقمش باشنه

کورنه خوش بونه فرحتی ادکم آشنه مطلع تا سبزه بنفشه غبرله بردر وانمز
انذن بروادنور هوای بربه جانمز مطلع الجلوب فاتنک خیال بله هلال اولدم
یادکه تاکه دوشتم دیو خیال اولدم نثر بو مطلع فارسی دخی خسروده دیدیکی
قطعه بر دنلدر مطلع بدل ... فکر سبز گل نه گلکشت چمن دارم
ازآن روزی که در کوی یمن بو بی وطن دارم نثر مرحومک کرچه دیوان مرقومه
اشعار متکاثرة الاثاری چوقدر لکن احوال شناعت زمانه حقنده واقع
اولان ترجیع بند دل پسندی قدر واقع حال کوزل گفتاری یوقدر بو برقج
بیت اول ترجیع بندندر نظم

جا هله توامان صفا هردور		اهل عرفانه درد وغم
کافر آسوده دل غم ناندن	ره رودن اولنی بورری زاد	تا ملال ایردی وصل نیرنه
کوهکننده جان ویر ر فرهاد	بو زمان برعجب زمان اولدی	بکشلعلر قوبان اولدی
باب رشوت کبی اولو درکاه	حق قپوسی کبی احق هرکاه	کرچه احق ولی غنی اولنه
انده مفلسلرنه قدر و جاه	اچلور اول قپو شو برشخصه	که اوله هردم اشنی جرم وکناه
بو زمان برعجب زمان اولدی	بکشلعلر قوبان اولدی	نثر وحذمت برش ویرش

واکل لب لب حشی شن حقنده بو برقج بیت انکا اشعار ندندر شعر شهر خباد ملک اولسه مسترح بلور

وضع ایدم منجانه لر باید ر بیم دکان برش	بلکه بله آبنی جراح اجل انجی جکر
هرکمک جابنده باتسه زهر لو پیکان برش	اتسه دعوی برملانی طوتبا اولدرکه
روی زرد وشت خمدر تحت و ریمان برش	آدی اولدرکه دیر کور ملکفاد ر در
راستی نافذ درر تن ملکنه فرمان برش	رمزی رحمه الله علیه قرمانی نیر جایناد ر

وزرآنک ارکیا سنندن وعلما سنندندر ولایت عثمانه اکابرندن دفتر شرح دیوانی

بیلور

بلور بر وزیر روشن ضمیر کلمشدکلر مسند وزارته تدریس وقضادنا
کلمشیدی و دفتر دارلقدن وزیر اولمشیدی ذهن وزکاوت وفهم وفراستله
دعوای فضل اتمک وسوزفهم اتمک انک شانیدر کلمشیدی ومصالح امور
جمهورده هر ولاتک عادت قدیمه سنه عالم وواقف اولمشیدی
بو سبیدن سلطان سلیم آفتاب ثراده یمن رابه وحسن تدبیره معتقد
اولوب قتل وحلی خصوصنده تاخیر ایدردی زیرا که اول پادشاه
روشن رایک رای صایبنه برار ومیزان فراستندن ایتر
پسندیده تدبیر ایدردی بیت نه بر حد بوقه فکرش وزنه با غلط
نه بر صحیفه رانش کشیده خط خطا نثر علوم وفنون کورمش فاضل وکامل
وطبع پاکی دخی شعره شامل ایدی بو ابیات انک اشعار ندندر شعر

ملکن اولنر کیم نکارک خط وغوبن کورم	بیت	اولکیم برکون الهی خط مکنون کورم
بخت بیدار مدن اقا اغلرم ار قنده کیم		برسعادت اهلنک یانیده مجنون کورم
بو بیت مشهوردخی انک اشعارندندر		زاهدی حسرت نی تو ضعیف ایدی کیم
الده تسبیح وعصاسی صلو آتیله یورر		رمزی چلبی شهر وشاد ن فقات ملابقه سنده

فن شعرده خیلی اقتداری واسطه قابل مصنوع ومجمل خوب اشعاری
واردر بو مطلع مطبوع انک خیال حاصلیدر مطلع تنکشتانه ربو مجلس آل اطلکنده ابر
اتشندر طوت که ساغر بیضه در کو یا حباب ساقی بزم معانی مست مجالست اغنی
روانی روح الله روحه درنه دیده سلطان بایزیده وسلطان سلیم خان خدمتنده بولنوب
و یاد شاهلر زمانده ایا صوفیه وقبلو جه تولیتنه متصرف اولمشدر مطلع

ارباب نظمك اعیاننددن • واصحاب شوك اركاننددر • طرزنده موجود وطناز

وطرتقنده بی انبازدر • اكثریا معانی لوازم مجلسدن كتورمشدر • وخواجه

حافظ شیرازی كبی شعرنده اسباب بزمی چوق كتورمشدر • مجمعی شاهد

وشمع شرابدن • وماخذی ساقی چنك وربابدر • بوماعندن اشعار طرب

فزاسیله جمخانه لره صدا • وآوازه ترنم ابیاتی ناره عشاق كبی فلك

فرسادر • بوبرنج مطلع مطبوع ورندانه انك اشعار شوق آمیزیندندر •

دلكشادر عشرت انكیزندندر	مطلع	ساقی كلچهره الدقجه اله پیمانه سنی
غنچه زنبقلر اكره لاله نشئه پیمانه سنی	مطلع	بو تللر اولسنده ده شوب نثر دی دهر كونك آفتاب
جام عشقلدن سنك كه اولمیسه دخی آب	مطلع	شیوه اوكرتمش قمر اول مهرو باتادن بنه
باشنه بر دلسته كل صونمش تر بادن بنه	مطلع	پاره عرض ایتدی یانم سیمینی بو انكبار
باكه كوزیاشی كركم دیدی لطفندن نكار	مطلع	بنفشه بغچه آچو كوكلم ای جفا پیشه •
الختر بله اجلم كلبد اندیشه •	نثر	ودیوان عشرت بیاننددن غیری

آداب صحبت وعشرتی بیان وعیانی ایلر عشرت نامه نام بركتاب مسترتنابی

دارادر • خاصه ترجه سندن • طرز خاصی اوزره ابداع واختراع ایدر

صفت جامده • وتوصیف می لعل فامده • بو برنج ابیات نشاط نصاب اول كتاب

منتظمدر مثنوی	كیمك كیم جامه جوش عالی وار •		سلیمان در الدة خانی وار
كیمك حكمتده الیاس شادر •	عجب آیینه اكلیتی نادر •		نه بر ادلولر كه بولده وه كما لی
كتور بر وار آینه شش حلالی •	نه بیره كیم الیاس صحبه قوبور •		اوبنزمككا نه بارسی جام جمدر •
نه وار دهر لره كاخو اجه جانی •	كه طولمش خو شنتی العل بدخشانی		الكاكیم درقدح بابو مكدر •

حرف الغین غرایی

تخت عالی بخت خنكیر بن خان صاحب قران اولان

غازی كرای ایدر حقا كه رسم سلطنت خنكیریه وطرز

شوكت تاتار خانیه انده ختم اولمشدر بیك خصلتنا

برمعرفت صاحب سعادتنا ایدی بعض ایكی بیت زاده

طبع شریف لریدر شعر شیره دلر بر منبع شمع روشندر

شراب • ال خانقس اولدی كه یا قشینه اهلها

حباب • منفك اولدی كیجه لر اغیار دن اول مهلقا

رائد اولدی ظلدان الحق بدر اولور ماهتاب

بیك بدیع ولایت قرمیع وفات ایلدی

غنایی استانبولی آق قصار ادر عبد الغفور خطیبی در

قضاة تجید صفا بندیا اولوب خوب خطی و

عرض وسط طبع وار در بوایکی بیت لطیف زاده

طبع نظیفیندر شعر آهم شرر له ابرم اتشن

جنه در • زاهد قوتولمعی خندق اهل محبته

غالبا غالبا

حرف الفاء فایضی

اسراح بار له خبر ان فتنه در فرزند

قاف زاده فیض الله افندیدر مرحومك فرزند

فضیلت مندی عبد الحی چلبی افندیدر موالی كبار ادن

اولوب فضلانك معمورندن وشانیكو اولمشعرانك

مشعور رندندر بو غزلی نظیرندندر طبع دلبندیدر

غزل بكا یارب قناعت جانه نسخ دایم مقام ایله •

روحمك نثر نكرس جندبل جام ایله •

ادلور سیم نه زرخشك كورسندر روز نكار ایله اوده حضور سك •

دلا خاك او زان نسبت اولمش غبار احترام ایله •

كوكلكر داب عوج قالدری ای موج بلا بزدن •

وار رسح ساحله س یارس یارانه سلام ایله •

نهال سرو وكلشن قنده قالور باغبانی كورسون •

نه وار ای نخل بالار لطافتدن بر خرام ایله •

كلر اولدر فائضه نزار بر جلبی كوستر •

بلاغ ق ایدنك بر حوصله كارین تمام ایله •

حرف الغین ووفا فایض

	بنفشه قوتلو بر مازه كلدر • جعل ایلر شعاع آفتابی • سعادت بلدز بر ابر حبابی	
	نه دكلوكشی اولسه بر فرجام • بنر كوزلك كاانكی هلوم جام • كوزینی دو نه ر بحلقه غنچه	
نثر	صنایع شعریه دن بعضی معتبر ذاتی ایله مرقوم	یمن سیرینی ایلر فی الحقیقه

روانی بینده توارد واقع اولوب باعث نزاع وخصومت اولدقده شعرادن

بركته دان كامل ایكیسنك دخی سرقه سنی شامل بو قطعه یی دیمشدر قطعه

ذاتی ایله روانی نه قان ایچنورلر •		معتبر دخی كوزكوره یغلر بور دیو
اوغربدن ایسه باری حرامی یه چقنورلر •		ذاتی یه نیچون اولیه ایدر سن ددیدم دیدی

نثر وشعرادن بری دخی بو خصوصی تحقیق وبو مقصدانی تصدیق ایچون بو قطعه یی دیمشدر

قطعه شعرای زمانه نك واری • بر بریندن اوغورلر اشعاری • عبیدر بو دیدم راه اهل

زی هنر چو ایدر چو اری نثر رحوم مرقوم اول زمانده كه كعبه شریفه تصدق فلوری

الوب كتمش ایدی • ومرمینك تصورات او قافن محل مواقعه مصارف

البتمشیدی • ذكر اولنان مبلغ مبالغه انده ساكن اولن فقرایه تمام توزیع وتقسیم

ایتمك دیو اعیان واركان مزبوره تهمت اسناد ایتدیلر اتفاق اول زمانده

موجی الیهك كوزلرینه زحمت رمد عارض اولوب • بو خصوصده خصما دخل وطعنه

فرصت بولوب بو قطعه یی دیمشلر قطعه		مسلمانلقیدر بولكیم روانی •	اوتندكی كعبه وار ایكی
نه غم كر دیكه نقصان كلورسه		هله دنیاكه ایتدر دوكنر نقصی	ایچوكه قان اولوب طوردی كوزلركه
سنی اوكه رز آو كعبه جوابه روانی		بر روانی كوره نظر دیرلر	بال طونی بار چقیلر دیرلر
خدمته واره نك آدی بدیرز •		بكره جقدی بولر دیرلر	كعبه بی بولنه زیارت اید لیا
دین ودنیانسنی بیر دیرلر	روحی چلبی وقد شه اولدی روح ثانی ورد حك روانی ایدب		

مفتي علي چلبينك مخدوم زادەسي • وآفتاب جمال تابندەسنك زمان
بندەسي • وزمين افكندەسي ايدي • ماه جمالي بدر منير كبي كمال بولمشيكن
آفتاب عمري كمالە وارروب [زوالە] غرب عدمدە وجودي غروب ايتدي •
اگر بو بي امان جمال وكمالە رعايت ايدەيدي • اكا مهلت زمان اوجلدن امان
ويرەيدي • ذاتندە لطافت غايتدە • وطبعندە ظرافت نهايتدە ايدي •
وبو دوركاو آيندەدە نقل ايتدي • بو مطلع انكدر مطلع كوز كوكل سينەمي جانمي طلونفسه بر كلنك
كون كبي دردمجي كوكدە دركمر بر كسنك رياضي استانبولدن مدرستين دندار
ابهم زادە ديمكلە مشهوردر اول دخي بو دوردە فوت اولدي مقدّمًا ابيات فني
دووسط مرتبەسندە كلماتي واردر بو مطلع انكدر مطلع كوبنور شكرين لبكدە نبات :
حيف ظلمتدە قالدي آب حيات مولانا نبيل زادە رياضي احمد بن سنان
الفضي جعل الله رياض جنته مثواه قلمرو پادشاهم زمانندە محمود نمو بورده
قاضي ايكن • وفات ايتدي وبو دار الفنادن نزهتگاه بقايە كوچوب
كتدي • ابو المكارم بابا چلبينك برادر مهتري • وقضات ذورەسنك :
فضيلت پرور • ومعدلت كستري ايدي : فصل خصومتدە مانند سيف قاطع
وبين الاماثل هيبت ايلە شايع ايدي • لطيف تأليفە قادر • واسلوب
تحريردە ماهر ايدي : قاضي حالكم مسائل مشكلەسندە كوزل تحقيقلري
وزمان تحصيلندە بي بدل تدقيقلري وار ايدي • ووقف ودراهم ودنانيرك
جوازندە غايتدە مفيد ومختصر رسالەسي • وحضرت شيخ كرامي
ومولانا جامينك مصرع ان كان حسن بود ونبود از جهان نشان

اول وجود شريف سلاتيك قاضيسي اولدقده وبدكلري
تاريخ لطيفدر تاريخ پادشاه زمانە عثمان خان •
افزاراي مسندم وكلا لطف ايدوب منصب
سلانيكي • مردە فتوى فيض ايلدي حق
صد بوكيم بو عطالر ايانە • اولدي فضلە
روان جانم طبع • نەقدر اولدي دولتە شاهانە
كشور اصفهان وملكت تاريخ بو عطالر عبد الحي
تاريخچە ديدي هاتف قضاي اولدي
بيك يكرمي بيدە سوال ايتدي بو دولت اولدي
طور رسول ايرە ايلە عبد الله افنديدر
مولانا كيد آمد فيضي فضيلت وفصاحت ايلە
وشعرا دانشمند فضيلت بلاغت ايدوب
اولوب وايضاح ترتكي شرح بلاغت بو بيت لطيف
نام رونق طبع شرحنديدر بيت
زوالدە طبع آن كلركيب عرفان ايلە مسعود
ساغر طرفندە اولە بيك اول طبقە دە ادم
شرطوندە ولدي صبحدم وصف لقالدە
فوت اولدي بو عصر شيخ مخففك
مصطفى چلبي شعراي اجله ناظمدن
اولاد اشعار نادره وبرده اطراف
اولوب كلك ونعات وبيت شعر
مضمون طبع دقت شعر نە بيت
سند طبع شعرا ابيات عشق
زادە طبع ايلر نكاه بيت
قضا عليم ايلر نكاه بلكە
عجب غمزە نبض شوخ دلبر
سزا ايلر نكاه

غزلي شرحندە كشف الحقايق • في حل الدقايق نام مقالەسي واردر • بونلردن
زايد لطيف طبيعت شعريتي • وسلاقت نظميتي اولوب • بي بدل غزللر ديمشدر •
بو برايكي مطلع انك اشعارندندر مطلع كوردي اشكم روانم ايتدي حجاب
فتنە كتسە بكە بكە بور آب مطلع آتش هجرە يعقوب كل الە آهم بويلە
دوتمش زلفك كبي دود سياهم بويلە فصل في حرف الزاء زاري اسكوبي
قرەحسن اوغلي ديمكلە مشهوردر سلطان بايزيد دورندە فوت اولمشدر
مرحوم نجاتينك • دوتە دوتە غزلنە • بي نظير نظيرە ديوب جوق معتبر اولمشدر بو مطلعي انكدر

مطلع كري قوجغە اول سيم بري دوتە دوتە		در ميان ايتدي بنچە سيم ذوري دوتە دوتە

زاري توقادي دانشمنددر • خوب خطلي ودرخوب شعري واردر بو مطلع انكدر مطلع

بكون خورشيد دوشكش او ماه سيمبر اكوف		جمالي شمع تابندە بيزە بيز اكوف

زاري سوزي بولي سنجاغندە مودورلي نام قصبەدندر • خوب سازندە
نغمە ساز • ونوا زندە طنبور نوازدر • كە نغمەء طنبوري نغمەدە بلبل نغمەور
سوزلمز • وسرودي زوردي قنسندە مرغان سحرك • سازجيغي اصلا اولمز
اكثر اوقاتدە • همدم بزم رندان • ومحرم مجلس ياران اولوب • بر طلو جامي
تحت جمدن • وحالت كيفيتي مئيدە بردي • كار وبار عالمدن يك كوردي •
اشعار وادواري قابل سماع • ولايق استماع در • بو مطلع انكدر مطلع

مي كيم مكيفات جهان سرور بدر		هر جامنە هزار زرلق دربدر دلە
المدە جام مصفا دلمدە وصف جمال		كورنمە اشك ذار آوان كوكلە جمد ول دلە
يار ايلە زاري كورن دير حسدندن		بو ايلە او كار كيشي الله اوكارنە

نكاه
استغنا كالكحسني اولە تارج ... سنك معيار
پردەء چشمن انجون نيم باز ايلر نكاه • فيض تمييز ايلە عرض
جنونم بنكە طراف خرد • شاه استغنا سپاهم بن فقيهم
امتياز ايلر نكاه • دلنواز رلوم صحيح مستغني
... دون • حو خلە بكي ... دلبر طناز
ايلر نكاه ديكر بني خاك ايتدي حسرت مستغني • نكاهي
كدا محتاج پابوس ... ناز مستغني • كوكل مستانە
خفتەء چشمي مرخمار جام استغنا • بلوب جادو ايلر
كشف راز ... مستغني ... ظالمدر كە نازندن
تغافل غمزەء شوخي • نە ... ساحر بن ايلسون
اولە نحاز مستغني • ... قسوندن مالك
غمزە بني الزام • اولور كرچە ... رضا بو
اعجاز مستغني شعر راقم الحروف ...
كونە نظرە بردازن اولمشدر غزل نكاه ايتمز
دل زار اوست ناز مستغني • حهانە
حكمتشدر بويلە ... مستغني • اكلدنە دوشمز
اي شوخ جانم جام استغنا • دم اولور
اولور اما عاشق سرباز مستغني • ...
اول غمزەء ... اغماض علي ايلر ...
فتنەء عالم ادلال نحاز مستغني • ...
بولدن فرياد شب وروز ايلم ارام
فغان ونالە ... ساز مستغني
تكاسل ايلە صيد دلكدە غمزە عادتدر
شكارگاه اولور اولور رضا شهباز مستغني
وفات سلطان مراد خان وجلوس سلطان
ابراهيم خانە بوكونە تاريخ بردازن اولمشدر
تاريخ بيت واحدە اكي تاريخ درج ايدوب فهيم
ايلدي ارسال عرضە كائنات برداور جلوس

نوش ایدوب جام بقا سلطان مراد جم حشم
ایلدی سلطان ابراهیم دار اوزره جلوس
فهمی
عصرینک علماسندن ومدرسینک فضلاسندن ... عرفانک ...
اشعاری لا نظیر ارباب رعنا عو وبدیع ...
اولوب بو بیت انکدر ... عهدی ...
نخر اولنمغه رو صوریفه اصواکا صورمز ...
طور رفت صوره اول سرو روان عهدنده طور ...
بر حال بیدر اول سر شعرلی فوت اولدی ...
بیک ... رنج اشنا شعرلری ...
وصود شرفی فضل وسینی ... فصلیلک شیدی ...
عبد الله افندیک ... علم ومعرفت اشتادانه
بر مخدوم عالی قدر وکرم ... ایدی ...
ونغمه منبر ... عرانه ... الطبع ...
اشعاری روشن ... ذاته ... نکار ...
بی نظر اولدات ... زلف ...
اکر سلاتی فتح ... صبای ... اکراب ...
بادصبا بیله ... دور فلک ... تحریره ... ودصینه
عمرک تقریبه ... قصه ... روزکار ...
بنای اسید ... اوزره ... بلند ...
مسا شرش ... شمع ...
ویبعوب بشمع ... زبان ...
اول حکایت ... ابدی ... عشقلیلی ...
غیب روایت ... ایدی ... جاندن ...
انجم اجه ... برکونده ... جاند ...
زباندا اولدی ... نه بودی ... قوار
آه سردی ... کوکلره ...

زمانی ادرنه ویدر زمان عمری مساعد اینجه بساده رولغی
زماننده سلطان سلیم دوریک آخرلرنده آفرینه نقل ایتدی بو فقیره تعیین بولنان جوق
شعرانک اشعارلرندن اولمغه ایدی احمد پاشانک آتشی ردیف غزلنه
اندن یک کمینه نظیره دیمشدر بو برقچ بیت اول نظیره دندر شعر

دودم نار عذار کده در زلف سیه جانا	دودی اول کوزلرم نوری که اولدی دل جانان آتشی
دودمکه ای کل رعنانه در رخلرک حمرا	دودکیم سوز بلبلدن اولیدر کلستان آتشی
ملمع کیم مار آبیدر رخم کاکل عذارکده	نه جودز لعلک شمندر دکه اولمش آشیان آتشی

زینی رحمة الله علیه مرحوم زینل پاشا دروزرانک کاملاریندن وامانک
فاضللرندن ایدی خوب فقاهتی وفن فارسیده وعلم لغتده خیلی معلوماتی
واریدی پادشاه زمانده کوسنجاقه متصرف ایکن لاله غزلنی دیمشدر مطلع بودر

مطلع دورکلده دوقیوب الدن ایاغی لاله نک	جوم کلشنده بیر بیر ایاغی لاله نک

نادرهٔ حکمت رب زینی الحق اعنی زینب غفر الله ذنوبها وستر عیوبها قسطمونیدن
دیارندن برم دهر ورک دختر سعد افندی ایدی غایتده قابلهٔ تنی
دنیاده کاملة الزمان عالمده شوی وشوهر یعنی اره ونره میل ایتموب
بی جفت اولمده مانند عنقا قاف وحدتده یکتا کلدی وکتدی
صاحب عصمت وعفت دختر دوشیزه ومخدرهٔ پاکیزه ایدی جنس نساده
وصنف نسوانده نادرهٔ روزکار ودستهٔ پر اخته بار در لطف طبعی
خلق جهان استحباب ونکته دانان دوران استصواب ایدرلر پدری
جوهرنده قابلیت وذهننده زکاوت کوروب هر در لو فندن وهر در لو علمدن

تعلیم

یک اوتوز دیدر ... والاکمدر ... مسندنشین حکومت ایکن
فتوحی زمرهٔ فصحاده سنجیده
ودایم عالم ... خطلر خطی خوب واشعاری
صفاشیدر اوربوی عبد العزیز ... بی اختیار ایده طبع
مرغوب اولوب بو ابیاتی ... زخمی اوزره پنجه جکمشیدر
دلکن ایدیدر شعر دل صد پاره یه زخمی ... اچیلدر
اوبر صاحب قانوز پنجه بو بیله تنبور ...
میان ابروانکده او خال عنبر بی جانا
صناس بر پهلو ... بار ... اچیلدر شعر سبی
بو مطلع بیت لطیفه و ... ذهن لطیفیدر
هر کز نشد زرخم حدنک تو تن تهی
آن المحب لیس بلا یاه تنتهی فخری ابی
محمد در قایم مقام اولان موسی پاشا ...
تذکره جیسی اولوب ... عالی نژاد ...
سلطان مراده بر مرصع ... بیدر ... بافته ...
سواد اتدوکی ابیات بر نکاندر شعر ...
پادشهک اوله ... نور ... خنجر ...
شعله ... نه کرد ... بسته ...
که نکاه ایله ... دندر ... پنجه ...
قوبیدن ... شعبه اول ... شعله ... اعدا
کر بر جوهر ... اوله ای فخری دعا اول ... دایم
فجری
اوله منصور ومظفر ... بانه ...
جور یعنی محمود چلبی ... پاشا زاده
علیات روم ... بیلمسی ... اکچی ... ونوادر
اول تقریبله پایتخته متصرف ... امانت
وحطابت اولوب ... حظی خوب
وطبعی مرغوب اولوب بو ابیاتی ... زاده
طبع زیبا سیدر شعر مقام اوج اعلایه ایرم
دیرسک شهاب آسا وجود ... غبار ...
ایله تراب آسا بن اول منغرق گرداب
دریای غم شمدی ... دوز سیلاب ... اوزره
کردون اسباب آسا فریدی

تعلیم وتفهیم ایدوب فارسی دیوانلر وعربی قصیده لر اوقیتمش تحصیل معرفت
وکسب قابلیت ایتدکدنصکره مصرع چون معانی جمع کردی شاعری آسان بود
مفهومنجه طبیعته سلاست شیوهٔ دلکش فارسی وترکی اشعار ایله سلطان محمد خانه
دیوان ترتیب ایتمشدر بو مطلع فارسی انک اشعارندندر مطلع

زلف اکر نیست هوادار قد بالات	همچو من شیر بچه روی تو جدا نیز ایت
ولها کشف ایت نقابکی یوزی کوکی منور ایت	بو عالم عناصری فردوس انور ایت
دیرت لبوکی چونکه کوثر حوض کوثری	عنبر صاچوکی چوز بو جهانی معطر ایت
حلک برات یازدی صبا یه دوی که نبر	دار ملکت خطا یه چینی مسخر ایت
آب حیات ایچیلمیجق قسمت ای کوکل	بیک ییل کر کسه ظلمته سر سکندر ایت
زینب قوملی زینت دنیایه زن کبی	مردانه وار ساده دل اول ترک زیور ایت

نثر بو کمترکم بضاعه زبان سابقده ازمایش طبع ایچون بو شعری حرفو حرفه نظیره دیمشدم

	نظیره
اول مه سنبله کجرا اولدیسه	ای حوریه مجلسنی فردوس انور ایت
شیرین لبکله ساغر جام کوثر ایت	کوکلک کبی قرا کوره صوفی ...
قندیل جام میدن ای کل منور ایت	عشق آتشنی عود کبی صال ...
عالم دماغنی نفسکدن معطر ایت	درکاه یاره ایلرسک ای صبا کذر
بیزبنده دن ... آواز دعا ایت	کل ای لطیفی دفتردکی دور ... فلک
دیوانه اولمه شوقکی دیوان ودفتر ایت	فصل فی ذکر ... ستانبولدن بوده ...

تفسیر وحدیثدن واز معلوماتی وشعر وانشادن وفارسی ومعمادن
بعض اهل المعانی وار ایدر واسع مشرب واشق مذهب رند ظریف ونازک ظریف

بیمه در • وعظ طریقی ایله • بلاد و قرایی سیاحت • و خلق جهانی اکل ایچون
نصح و پندی وسیله و صورت ایدلمشدر • شهر قسطمونی یه کلوب منبره
چیقدوقده • برمکتوب بولدی • و مکتوب ترقومك مآلی کندویه طعن و دخل
ایدوکن بیلدی • غلط نفس لئیم غدار ایلق تکرار اولنمش دیجی النصوحه ... قبولمز
یازلمش • بر جامعه دخی واردی ایده دخی منبره چیقدقده بو بیتی

بولدی که یازلمش بیت	ترک دنیا بمردم آموزند	خویشتن سیم و غله اندوزند

نثر و جامعك بینه دخی و اکون وعظ چیقدقده بینه منبرده بو بیتی یازوب

بیت حافظا می خور و رندی کن و خوش باش ولی • دام تزویر مکن چون دگران قرآن را

نثر و فقاکه بو تعریض و تشنیعی گوردی منفعل و منكسر اولوب قسطمونی خلقی سیردکن
وعظ و نصیحته احتیاج یوقدر • تا صلحاء دخی سزه نصیحت ایده سزه سز

نه نصیحت ایده بی دیوب منبردن اینه دی بو مطلع انکدر مطلع بزم جانانه ده ملك رخ کلگون ساقیدر
ورد رخسار کل طراوت جلسه ده کل منز ساغری ادرنه ده قراز علی دیمکله

مشهور • و شعرا بینده هجو و هزله معروف • و مذکوردر • دخی و محبوبك غایتده الغوه نسنی
و مطرح و نزدك نهایتده الغوبسی ایدی • و فن محاوره ده • و حسن مکالمه ده
سخن آزین و نکته گذار • و حل ملاطفه و معارضه ده • غایتده تند طبع
و شیرین گفتار ایدی • و طریق هجو و هزلده وقوف او زره • دیوانی دخی جمع ایدوب
تمام اشتهاری و عنوانی واردر • بیاقی غزللری اکثر هجوه دوندرب تحریف
و تصحیف ایتمشدر • بر بار نیده بر لطافت سرا • و نغمه آرا ایدی که نغمه ساز
سحره داری همای بوجهه آوازی گوکدن اندرر دی • و زخمه سر د

رودن زهره زهر آبه بکندرر دی • هنوز بر اکین مجبوب • و بی سزو دف •
دخی بزا اولمزدی • بو بیتی کندو شاهد حسب حالنه دیمشدر اجو البدر بیت

چنك چیده قامته دوندی قوی هنوز • نه سازی قودی ساغری الدن نه ساغری
نثر و بر مجلسده دخی دیمشدرکه بیت بیر اولدی ساغری قوعز الدن پیاله
دوشدی عصایه نرکس زرین قدح کبی نثر اکثر با میل طبعی هجو و هزله اولمغین

هزلیاتی وافر و حسنیاتی نادر واقع اولمشدر • بو مطلع انك اشعار رندانه سندندر مطلع

لعلین لبینی اول یار اغیاره دستلندرمش • بلکه بیوق غرآرن سر بلنده تلندرمش

نثر دو بیت هزل انجام • بایزید نام • بر شخص منهام حقنده انکه هزلیاتندندر بیت

بایزید اکین آدك ومکی صنعلدك • چکه بن آرکدن الیغی قال یه زید نثر

شهر ادرنه که مجمع اهل دلدر • اما وقت شتاده کثرت برف و بارانی دریای
آب و کلدر • شعرادن بر طبع نازك و کامل بلده حرنوره کل کثرت آب و کلندن

آزرده دل اولوب بو بیت منزمت آمیزی دیمش بیت الهی لطف ایدوب قورتر بی بو
کیشی آنی نه بیرا نسون ظلم ایله کلدن نثر بو بیتی استماع اتدوکده شهر ادرنه کی

شعرا و ظرفاسی بو بیت منزمت مالدن منفعل و منکسر اولوب هر بری بر بیتله
جواب و بردیلر اما جمله دن فرکورک جوابی محل قبولده واقع اولدیغی بیت بودر
بیت شکایت ایلمش شیطان کبی چون ابله کلدن • بوزینه کبی اکی اصیلی اولدی حفظ ایدرایلن
نثر مرحوم مرقوم غایتده پیر سال خورده • و روزکار دیده ایدی سلاطین آل عثماندن
سلطان محمد دورینه یتیشمش در • و پادشاه دوربك اولنده دنیادن آخرته
کیتمشدر • عمری اواخرنده تائب و نادم • و استغفار و حمد اوزرنه ملازم •

اولوب لاخلاص من الموت مضمونیله عامل اولوب قبل الاجل مرقدی برینی معین
وقبری دار کمن برنج نما للهم تعیین ایدوب سر مرقدنده بر نهال سرو سدره
خرام ومیان مشهدنده بر دوحهٔ بادام وطرف پای قبرنده بر شجرهٔ شفتالو
شهرفام وضع ونصب ایدوب بو قطعهٔ سنگ مزارنده برشی ومشهدی مرقوم نموده

قطعه
قرشی در قطعه ایکیچون مزارم اوستنده * بن بو اشجاری بو یله وضع ایتدم
تا گورن صورمدن بیله حالم * که جهان ایچره نیلدم نیتدم * بر بوی سرو وچشم بادامک
شفتهٔ لوسینه طویدم گیتدم * ساقی نیشوئی الله ثراه قلبه دن قصبات طابو سنوندن

بالدر زاده دیمکله مشهور اولمغین ساقی تخلص ایتمشدر * شیوهٔ اشعارده
وعشوهٔ گفتارده نجاتی طرزنه گیتمشدر * خوشنجه اشعاری وجوش آینده گفتاری
چوقدر * واسلوب شیوده طرز نجاتی ایله حینئذ آن تفاوت فاحشی ونقصان
ظاهری یوقدر * سخن دانان دوران * میانلرین تمیز ایده مدوکلری باعثدن

بو شعر مشهوری نجاتیه اسناد ایدرلر غزل
اغزک گلدی بوقدر اوددیلر | اهل دقت بلوکه مو ددیلر
قیز قیچن کلدی بو بوزه بو ددیلر | غنچهٔ ابکاری عندلیبی گورب
وآیلی وایلی آبو ابو ددیلر | کوزم ناله ایله طولدردی
قندن اولدی بو قلو صو ددیلر | گوربن سبل اسکلک جوشن
روز وشبده جگر بسو ددیلر | ساقی الدن ایاغی هیچ قومز

نثر
استانبولدن خطاط ذره سنون
بو عصر شعراسندن خوب فارسی دان * وجود دقت آمیز بو فنده دخی فارسی
ونظم کلامه قدرتی واردر بو مطلع انکدر مطلع برقدی گلشن ایچنه اوقدر گلعذاری

هوا برشیده ره ساقی شراب گلناری سعودی روم ایلنده برزرین نام
قصبه دندر سلطان سلیم زماننده * وپادشاهم دوراننده * دردولته سیمدار گلزار لکی
وقدر ورتبت طالبی ایدی * اما بو فنده چندان قدرت وبضاعتی واجاد
وتصرفه اول قدر اقتداری واستطاعتی یوغیدی بو مطلع انکدر مطلع

صورتده گرچه چنگه زلفک نقاب اولور | معنیده یوزنده عاشقه صنم حجاب اولور

نثر
سلطان سلیم طاب ثراه فتوحاتن خابیده عبارات ومشتمل نوبات اپله
انشا ایتمشدر * مطایبه مرحوم روانی بگ مصر سعز نیزه مناهل بی آب ومنازل برناب
وایام تموز جگر سوزده برعی درغوب ملاحظه ایدوب اول شاه کرمه یعنی سلطان سلیمه
برف ردیف بر قصیده ددکده * پادشاهک نه خوش گلیوب
برف بر ممدوح نسنه ایدرکه * بونک گبی لفظ باردی تعریف قصد ایدوب
بکا قصیده صونمش * دیو زنبوری من بعد قصیده صونمقدن منع دخی ایتدی

زنبور سعودی بو بیتی اول زمانده دیمشدر بیت | صوق سوزلرله طولدردک جهانی
بشوکه طولولر یغسون روان فی | بو زک طوقمز قریوق جهانده
انکچون دیدیلر ساک سعودی | سحابی عجم جواب ردیفی
استانبولده توطن ایتمشدر

فارسی وترکی عبارات انک نظمنده صاحب اقتدار وفن معمادن دخی خبر
داردر بو مطلع انکدر مطلع غزل صد تمکینک صفا سینه چاکیم * قورقمه خنجر کله که انک هلاکیم دله
دیلر اغیار ذوق وصلتی عشاق جوانی * مگس حیلتا بار پروانه ابستر ناز

سحابی بروسه قریه‌سندن اعناط بوسنه‌ده سلطان سلیم تخته جلوس ایتدوکی
زمانلرده فوت اولدی اسمی تسمیه‌سنه مطابق وسخا بیلکه نابی بذل وعطا

موافق ایدی اما اشعارینک اغلبی ترجمه و تضمین و ندوین ابیات سلفدن

سخن چین ایدی بو مطلع انکدر
شهری چو قدن ترک ایدردم شهریارم اولمسه
فنی شول دم قنی غم آسی جگر دک کوزلرک
جور ایدر دل بزه یا بنه دشب هلاک
اگر حسنک دمنی بو دخی کورکلری گجن
کله بو قیشی ترک ایده صقالکدن اوتن
لطف طبع اهلنه طور دقه کتافت وبردک
یغمسی حط اولور بزمه قساوت وبردک

مطلع
عیبه المنیتون دنیا ی یارم اولمسه
ولبو دخی انک هزلیاتندندر **مربع**
بوق صنوبر دک بو جهانده دخی مثل وبدلک
گجدی و قفک بوری وارایدی تازه غزالک
نه یکی شهدی یه بوغمزه بو نازله فتنک
گجدی و قفک بوری وارایمدی یاراش ابت صنعتک
بو صقالیله عجب مجلس ثقلت وبردک
نه طوررسن بوری وارایدی تر شکایت صنعتک

منشر بو بیت دخی انکدر **بیت** حطی کلدوکنه دلداری صقن بوزلمکوز
جو نکه بوزقاره سبو بوزینه اوزمکی آنی

سروری شرقی ولایت شرقدندر بعضیلر روی
دیرلر سلطان سلیم دورنده گجدی غایتده مطبوع اشعاری وجمیل گفتاری
واردر طرز لغزده نظیری معدوم و عدیلی نامعلومدر **مصرع**

نامعتبر کاکلک حورشیده صالمقدر **منشر** بوغزل که سلطان لیلیه اسناد ایدرلر
بونک اشعاری ندندر و جمله گفتارندندر و هم طرز و روشنی دخی بو خصوصه شاهددر

مطلع جشمم ایجوانمده خالک علی ای آرام جان مسکه بکنز کیم قزل و آلاده اینچکلر نهان

منشر و نه شور انگیز دخی انکدر **نظیره مؤلفه**
کوزلرم قانیله طولدی لاله سیراب آنک
کاسه ضیقلم سینه شیشی ایچنده آب آنک
قامتم غمدن بوکلدی سنبل بر تاب آنک
جنگ ایچون هردم دل افغان اولسرد روان
عشق کوینده غم بوشمکه نعل داغده

جسم اوزره هر طرف اولمشدر قلاب نک
افدی کوزکوزدیدهدن اشک روانم آب نک
جذبه زلفی بنی طورم جگر قلاب نک
آتشیم صودن مومزلاله سیراب نک

نظیره مؤلفه
قامتم غمدن بوکلدی دردله دولاب نک
یاراردنجه بور رسم اختیاری صمکوز
عارضی صمنک که دایندر کوکلدن عاشق

سروری افندی کلیبولیدن بو عصر علماسندندر
و مدرسین و قضاتنک فضلاسندندر فنونک اکثرنده بی بدل و مثنویده چودبی مثل
وضرب مثلدر حضرت جلال الدین رومی مثنوی سنک الی جلدینه و مولانا جامینک
و مستحسنک معارسالهلرینه شرح یازوب مشکلاتنی آسان و قواعدینی بیان ایتمشدر
و علوم عربیهدن دخی نیچه مؤلفاتی و شرح و حواشیدن نیچه مصنفاتی واردر
بو ندن غیری مدون ابیاتی و قصاید و غزلیاتی واردر بو مطلع مطبوع انک اشعارندندر
بوسه جان ویرشلکن ویردی بوسهکه جان لعلکی ای غنچه لب معنده اولدم رایگان

سروری
ولایت صرفانک کتاب زمرهسندن و بودورده شهسندنارشروسر بلند و طول
القامه شجره خضرا بوشن گبی اکثر زمانده سبز جامه سکه صورت کولکه سی کوکلک
کیمنه ایدی بو مناسبتله سروی تخلص ایدردی طبیعت شعره کم دکلدر بو مطلع
انکدر
شول عرق کیم اول کل اندامک عذار جعفر سلسبیلک عنبر فردوس باغذر جعفر
تا یه دیدم یاره قرشو آه و افغان ایلمه برقولا غذن کیرر برقولاغذن جعفر

سعدی چلبی تاجی زاده جعفر چلبینک برادریدر سلطان بایزید زماننده
صحن مدرسی ایکن فوت اولدی علمانک شعراسندن و شعرانک فضلاسندن ایدی
موانعدن اشعارینی تدوینه مجال بولمیوب ظهوره ایده مشدر بو مطلع انک
اشعارندندر **مطلع** یارب نولیدی عالم انجمنه دل اولمسه
یاری اولوسه هر کوز ایل ادم

منطقی
عجم بدر عرب نادر در خطع مراتب متعارفه ایله
شرف ایلی جمعیدن حس خلوت سیاده
...م شریف آنی ایلمشدر اقرانک فضلاسندن
شریعت سید الانام ایلمشدر فقهی شیندی دریوانک بیت
و ثنای شعراسندن **شعر** عمایش چشم گریان
لانظیر زاده طبع ولبند برابر صادقلمون باک
الدرح ست اضمار جودی با دست او بزنخشند
راه او نقلر حنکدارمدن صاحب امدنه
کلعوریا تحفه عمله اوصاندم
مذاقی
نظهر اولوب اشرف صلب اونمشدر
سرای عامره ده پرورش بولوب حالا سپاهیلق
ایله جق نامه حقاکه نازکو اولوب خوب طبیعت
و هر غوب خطنه وجود شریف بر لطف فنذر بو
شعر کیسوی یاره
غزل صوب زاده طبع هر خوبیدر
طرف عذارندن اشترزه زلف نگاره فصیل
بهار رندن اشترزه بسبب حسن وجوی جلوه که
دلربا زاده بزه طاوس باغی گشت وکذار ندن
...استرزه سراپا عشقی طرّه دن ایتک قوله
طالب منصور زهدی کرد ارندن استرزه
جو قدر شیدیه شیوه نجیب بو عصرده جنونی
نقش سنگ مزارندن استرزه بزبیر و مذاقی
رنگباختی ترانه بزکه کلزار عشقی بلبل زارندن استرزه

مذاقی قضای سنجیده صفاتده ابراهیم افندیدر
طبعی چهره‌ای لطیفی بو شعر نجیب زادهدر
گوزلرندن **شعر** زخ نر تابکه نسبت ایدلمش تازه
وافرکه تماشا که گلزار ایچره غنچه دهان کی
[illegible]
بینهمدر دولت شاهه یارانده بو گلشندن
کیسو ریشنی بنی جکدر صو در کندر بلبلر
معابن سلانیکلی محمد معابن افندیدر اشعار ذوق
و صفایه راستدر بو عازم طریق قضا
اولمشدر حالا بو عصر فرحندن لفا اولمشدر

سعدی سوری حصار قاضیلغندن بشر و زنام ناجیه دندر مرحوم سلطانک
ندیمی و مصاحبی ایدی کعبهٔ شریفه یه گیتمش ایدی و دیار فرنکستانی بیله
تفرج ایتمشلردر و اول دیارک کاه حبشی و عشرتنی و کاه غربت و کربتنی نظم
ایدوب سلطانه ارسال و تسلیه ایچون بو مطلع ایله سلطانه خطاب ایتمشدر مطلع

جام جم نوش ایلدی ای جم بو فرنکستانده	هر قولک باشنه یازیلن کلور دو آرز

نثر روایت ایدرلرکه اول زمانده حبشی احوالی ایچون تبدیل صورت ایدوب
استانبوله کلمش و سلطان جم افندینک بعض اکابره مکتوبلر کتورمش و خبر المش
اقرانی اعیان درگاه بو سردن آگاه اولدقلرنده و بوری بکیج برکیج آرارلر
بو براننده بولورلر عاقبت امان ویرمیوب بوزلر غلطه بوغازنده دریایه
آتارلر اشعاری مشهوردر و دیوانی مسطوردر بو مطلع انک اشعارندندر مطلع

دل بکینه کوبنده نکارک زلفی بند ایتمش	طولشمه دیر ایدوم اکر بر بند ایدی اتمش

و بو مطلع دخی انکدر غزلندندر که مرحوم نجاتیه بر نظیره دیمشدر نظیره

دیدوم کعبه میدر کویک دیدی باغ جناندر بو	دیدوم طوبی میدر قدک دیدی بر دور انکدر بو

سعدی چلبی استانبول قاضیلغندن منفصل اولوب بو دورده نقل ایتدیلر محروسه
قرو ه ده بو عصرده اکا عدیل و بدل بر قاضی عالم و عادل و حاکم کریم و کامل
کلمدی افاضل زمان و اماثل دوران بیننده مقبول و مسلم فاضل و کامل
ایدی اما خلق انک سایر فضائلین بیلمزلر فضل شعردن غافل ایدی بر مقیفا
روزکار بو شعر شکوی اشعار اندرو که اشعارندندر شعر

عالمه طولدی حسرت لیکه بن شاد اولدم	آه کیم بر بنده بر دم غمدن آزاد اولدم

غزل
لا نظیر اولدی مطلعی و لنده بر بر
وشنو آنکه بعضا سندن در بو غزل لا نظیر ادلی مطلع ولنده کتاب جنتندن
حالک بحر بی شنف بیوز نازی در دیبرلر بو اوج لا ابد نغمه
نازکالک شیرازه در دیبرلر بو مقام عشق عن تارنجه جعب
شهنازدر اما مقام ارباب دل بیر دمی
اغازی در دیبرلر بو نوله ارباب معنینک شعر و افتر وار
دو خبر مرتبه ذیبا نندر موجی نکاه و نکتهٔ یادی
زبان نازی دردیبرلر موجی مطاعات و ظرایف
و خبر نوا و کاه ایمج ناز و رعایت و عوفاندر
اولان موجی محمد بر نظیف بر فضر بیت
نکته دان و منشی و لطیف طبع و لکن سیدر حلیم
بو بیت رعنا زاده طبع محال انکاندر محوی
نوله نک لطف اولور حی و لدان لب بوس و ربط ... حالا بو عصر محوی
بر واسطه دولت احمد چلبیدر صنعت اخترا عنه
سنوناحید دولت اولدوب خفا که صنعت و مرکب فایدو
شعرا نعمدن اولدوب بحفاسیخ و بر آثار اشتهار بیدر
مثالی نادرو و مرحبا بنک بغاسیخ طبع ناصر زاده لطفه و رنق
بو اشعار معنی دار نسیم لطفک نشره ... اول
کمدو بادر ابنیه نوله تاب بر نکاه بیره دبکره بیر اورضی
ایدر ومرغوبه صفعده بر بر سیح دل و صاقو نزک ... عشقو ده
بعضی فنیه ده بحرم ... دل صافی حاکم بر عصمرت
قدر زعفره دخدا اولور عمره اتنیه اشنیل
بو معید ... [illegible]
تو معیدلری بی نابر قور نکاهم ... ازمانشی
ره عبلور سخن بیان تو نکوده آشی ... اولوب
نامدارابدر ابراهیم جنس بوبله نشانه اولور
عانه ده اغیاب کیدر بر غیب جنسه اولوجی
نهانه کیدر فیض عبا یی ایدرجه عسکی بی
رغبت بوبله بر شوخ لطفی محوی در حالی شعر دی

بقالم

بن نیجه آلم عوض بخت دولتندن مراد		الکی قاضی عسکرک بیرینه داماد اولدم
عمرمی کسب فضائلده عبث خرج ایلدم		جهل عنوان بولوب عالمه داماد اولدم

نثر ولو بیت دخی زمانه ده منصب و جاه جاهلک دون و دونان آه و درد کاملک
و ناملیلر توجیهی دهلر عالی قدر و صاحب صدر و محل قدر و شانلیه صدر اولدیلر

غدر اولدیغی مضمونی متضمن بو بیت انکدر	بیت	ضمیر بو دوری فاضل و کامل زمانیندر
اولدی جهانده فضل اثنی جاهل زمانیندر	سعدی	کشمه ثنا نبوله بدر غلمانی

سرای عامره خواجه سی ایدی بو دوره اوایلنده فوت اولدی فن تعلمک
کاملدندر و شو انکه فاضللرندندر معرفلر بیننده استعمال الحروف و جوامع
دعا قلده او فنون غرائبه تفانی و ما بین سمر حلال الجمل و ممتنع ابیاتی واردر
بو شعر انک اشعارندندر شعر

شمع مقبول سر عریان اتشدر آتشی		بن نیجه تشبیه ایدم شمعه او قد مه وشی
اول نکارک خنجر عاشق کشی حنجر کشی		سیوه طالمش قلیجه غمزه الماس اوف
حال کندم کونکک فلفل اولدی نکاتشی	نظیره	جو جو مسکیله طرازلر دی هر بر دامنی
مه بو حالیله قچن اولور او مهرک یکد تشی		بن نه یوزدن یار تشبیه ایدم اول جواری دلکشی
	روایت	ایدرلرکه دوقومه جم سلطان بایزید

بر کون بر غزلنه راست کلور و اول شوق قابلی بو فنک کاملی ایله ولکن بیلور
او عالی برله زبوری بو مهر فنده ایله بولدورب شاهانه همتلو کانه رعایتلر ایدر

اول شعر شو انکمز و غزل دلاویز بودر	شعر	صورتک نقشنی یازنجه کوکل نامه سنه
فانی اغلدقجه کوزم کر بکک خارسنه		سرف شمره ده یازلدی عنوان خط رنکک
نشوه مهر و محبت دو دیلر نامه سنه		بر کوسنه مهر و وفا بوسته راول ماه کراکر

منیفی استانبولی محمد چلبیدر در
بابه اربعینه واصل اولدی و مرغوب کفتاری واردر بو
صوبه اشعاری وار و مرغوب نظیفه لری بیت مثلا
بیت لطیف زاده طبع نظیف و انتک فالدنا حضر خواص
اولدلدن غنچه او شوخ و انتک حالا بو عصر جنجی
کتدی دلدن راحتک مطیعی فضلاسندن و شعرای
لفافه مدرسین عظامک اشعاری محمد افندیدر انشاری مجمل و
کرامی بعضاسندن محمد افندیدر بو طبع شیرینی
کفتاری بویلدر بو بیت لطیف زاده طبعدر بو سو اصول صورب
بیت اچیلم بادهٔ نابی کلما خونجه سو علم چلبی در کتاب
ملحقی ثوقانی محمد چلبیدر
صوبی علما خونجه ارباب اصول و معانیدن
دیوان سلطانیدندر و ارباب اصول و معانیدن بیت
ایدی بو بیت بی نظیر زاده طبع دلپذیر بر دلبر بیت
زلف سیاه کجبرم ابروی زر دفام التون اولق
کبی کور بنور کعبه ده اکان نثر بکک و زبون استانبولی
فوت اولدیلر مولوی قونیوی مولوی در درویش علی
مؤلف مثنویه قابع الاقران و مورخلکن مشار الیه
بابندن ابدر لالادباب شوخ طبیعت و واسع مشرب
اولدوب استانبولده یکی قپو خارجنده خانقاه حضرت
منلاده حجره دیوارینک طشره سنه چلبی حطه بو بیتی
تحریر ایلمشدر بیت تکلف بیانجانه ده ماجه
مکلف میان ما و شما نثر بو بیت لطیف زاده طبع
منیفیدر بیت درکه سر مغانه خانقه عزلتدر ده
کوشهٔ اهل صفا خانهٔ بی منتدر نثر بیکداو توز بر ده
حجره خبر بو ه ده بقایه رحلت ایلدی مدامی استانبولی
حسن چلبی در ملازم و مدرس اولمشدر خوب
و نظیف وجود شریف ایدی بو بیت رعنا لطرف
ذهن دانشمند سیدر بیت سبب نصب نکار شمدی
دلا بیکه ذات ایله مرتضیه سنده اولور
بالذات نثر بیکداوتوز بلغ ده فوت اولدی

کنش التونلو کل اوله بر مشور جامه‌سنه سعیی صرحانی نبره وبدر دانشمند طانولندلنا
دبو عجم شعراسندندر خوب خلق طاور معرفت و پاک طبع و صاحب فضیلت در
سایر فضلا بلندن فضلا نازک اشعاری و مخیل گفتاری وار در بو شعر انکدر اشعارندندر نظم

ناله‌نی کوز یاشی جی اولدی جگر بریانم	خانه‌ء دلده خیالک اولدی مهمانم
لوح چهره‌ده یازار سرخط عشق آیتنی	قبل قلملر ایله بنم دیده‌ء خوان افغانم
خار و خسار که کتوردی انی سیلاب سرشک	صنمکو زچشم تر ده کوربنی مژکانم
نم خیالی اوله نثار ایلیبم بولکده	کیم انکیله برابد و بن داماتم
شرمسارم بوقولی سعیی سنک دلبر دن	که نجوان بنمی نار دل سوزانم

سعیی حمید الله ن قضات طانولسندن بو عجم شعراسندندر متعدد ان اشعار عالی
و مطبوع گفتاری وار در بو ایکی مطلع انکدر مطلع انکچون درد مجنون باشی ولستنده مکانی الدم
که کوی لیلی جانکندن انده آشیان الدم مطلع اغزنه وردی نه نچه لبن جانانم
طوبه اغیار دیو اغزه کلدی جانم

سنان پاشا رحمه الله حضرتلری خواجه پاشا دیمکله متعارفدر زمان سابقده برودت مغنیسی اولان احمد پاشانک
برادری ابوی سلطان محمد خواجه اولمشدر و بین الوزرا خواجه پاشا لقبیله شهرت
بولمشدر علم ینده رئیس علما و قدوة الفضلا ایدی فرط ذهن و ذکاده بی بدل
و فهم و فراستده ضرب مثل ایدی روایت ایدرلر که هنوز بالغ اولمدین بلیغ
اولوب منبر وعظه چیقوب امر معروف نهی منکر ایدردی و طالبان فلاح و رشاد
مبادی ارشادندن بی‌سبیل سداده کیدردی لابد غایتده متشرع و متورع
اولدیغیچون سلطان محمد وزیر اید نوب امور جمهوری اکا تفویض قلدی

بودخی

بودخی برقچ کز امور عامه‌ء کوردکدن صکره وزر وزارتدن چقوب
ربابستی سیاست جیلدی و اعراض دنیادن کلیا اعراض ایدوب
شیخ وفا حضرتندن ال الوب حریم ارادت یتیری اولدی نظم بدیع و نثر بلیغ
اوزره تضرع نامه نام الهی رساله‌سی و تذکرة الاولیا تسمیه اولنور منثور حکایه‌سی
واردر علم ظاهر و باطندن دین و دنیایه نافع چوق فواید درج اتمشدر
غزل و قصیده دیمشدر و تخلص تعیین اتمشدر مطلع هر که خلق ازخلق او خوشنود بیت
هیچ قدرش بر در معبود نیست نثر مضمونه موافق و مطابق بو برقچ بیت معنوی
انک تضرع نامه‌سندن اولمشو بهندر مثنوی مسکنت کیم بولنمیه اول
سندن اولمز قبول هیچ عمل هر که خلق اندن اولمیه خوشنود درکه حقدن اولمدر مردود
قلب مؤمن که عرش رحماندر آنی یقمق زیاده طغیاندر سوزی اسلوب قوریدن
بر بزرین نام قصبه‌دندر تحصیل علمدن تقاعد ایدوب مسالک مشایخدن
نقشبندیه طریقنه سالک اولمش و سوزی نقشبندی دیمکله شهرت بولمشدر
درویش مشرب وفانی صفت و اهل فضل و صاحب معرفت کشی ایدی
بودخی نظم پاک و شعر سوزناک ایله ارباب نظمک مقبوللرندن واخر اعصار در
اولمش شعرای روم ملک مدحلرندندر بو مطلع انکدر مطلع
لبک صورنکم خطم کلدی دیمک جانا جواب اولمز که حضره آب حیوان ایچکه ظلمت حجاب اولمز
و بو غزل غرتیبی دنظم نازک در عاشقی مرحوم نجاتی یه نظیره واقع اولمشدر نظم

دی جوش کور که دهر کی لعبتی آر	بو دهرک درلو درلو صورتی وار
فلک طنبور روش بوردی قولاغم	بینه بکز ربنوله صحبتی وار

روان اولدی تنش اول سرو دلجوی ال	که عمر نازنینک سر عشقی وار
صحک کوزین جمالک مصحفندن	کیدر یا الله دینک غیرتی وار
ولـه آرا ایتدی وقت باده کلدی	کل و لاله مبارک باده کلدی
وفا ایتدن احسان مبو ملسندن	بنم سروم عجب آزاده کلدی
خروس رعد صنمک بو صدا ایدی	که آهمدن فلک قرباده کلدی

نثر وقفات عصاتدن بر قاضی اخذ و اکله و رشتی و متقاضی ایله سلطان سلیم زماننده محکم معارضه سی واقع اولمشدر بو شعر خدمت شعاریدر

انک حقنده دیمشدر **شعر** ای قاضی سکا دعوی حق نردان اولمقدر

محشر عرصاتنده که دیوان اولمقدر		محشرده تعلقات عرجون بوله انصاف
رشوت رقمی نامکه عنوان اولمقدر		دور که ده نیمک که کوزی باغی و اندر
هر کون کبی غرق ایتمکه عمان اولمقدر		رشوت کلکش طور خرا ایلک کیسی ابرس
فارنکه یار بلوب هر کون ایلک قان اولمقدر		بو سارق کرسن بردل ...
ضحاکه انکه نیوبنی پنهان اولمقدر	نثر	ومجال ادغلی علی بک بو سینه

اوجلبر بنده واقع اولان غزل رنینی الفاظ رنکین و ادا شیرین ایله نظم ایتمشدر بو

بیت اول کتابه ... مشتری قفنده چون زال زمانه	کیندی دونوت ندی رستمانه
قوشنا ندی تیغنی خورشید رخشان	طعنندی خنجرن مریخ دوران
کتوردی آسمان التونلو سنجاق	شفق چکدی افقدن آل بیراق
کنش تیغ و عطارد خامه طوتدی	علی بک رزم چون هنکامه طوتدی

نثر و بو ایکی بیت دل پسند دخی مهر و لره مهر و وفا باینده نصح و پند در

چو کل رحم ایلمز آشفته سینه	ایلچون عمری وار فرهودنه سینه
ابر بشور بر کون آه صبحگاهی	دبر زعمرینی بیله بلبل آهی
بو دیرک ضحیه سینه یازدی ابرار	وفاسز دوستدن یک نقش دیوار

سهی بک نتیجه شعرای سلف و زبده ظرفای خلفدر اماثل و اعیان ارالسنده طبع سلیم و خلق کریم ایله موصوفدر درویش نهاد و پاک اعتقاد کیمسنه در پادشاه سلطان سلیم چلبی ایکن دیوان کتابتن ایدردی دولت و بخته جلوس ایتدوکده بو محل کثرتدن اول کوشه وحدتی یکرردیو تولیت اختیار ایتدی مرحوم احمد پاشا بنا ایتمش ونجاتی بک جمعی ایتمشدر عقبت ایام عمری لسنه ... ده تمیش ایدی خوش آینده مدون اشعاری و پسندیده کفتاری وار در بو شعر انک اشعار رندانه سندندر **شعر**

داغ عالم خلوتمی کبود دی زرهلر تمه	جبه صنعی نیجه اولور کوستره بن دور تمه
حق او غلدر یوقه دن کجه بلمون انکه یتیم	طفل ایکن داغی برقمزی کوز مدام یتیم
سینه ده در دو غمک داغی زین ایتمکدر	دو که لر طغری ... قطره سی ...

سپاهی ... وجهه روم ایلندن طلبه طایفه سندن عرب شاه دیمکله معروفدر خیلی مبارک ذات و ندیم و شیوه کاردر و شیرین کلماتدر رودی ... عالمده سعید وجه بو اخترده طالعی سعد و سعید اولمشدر دنیاده ذلت و قلتدن و منزلتدن خلاص و مناص بولمشدر بو مطلع انک حسب حالیدر

شعر بو ... در **مطلع** انک کیم آدینه دیو بیلر اقچه
برآنی الده کوردکه اقچه اقچه **ولـه** کلدی زلفکده کوکلم کلشن افغان ایلمز

کیمه بخت سبب عالمده خندان ایلمز
دیمش سن جان ویرن ابر وصاله
قو قصد جانی برقج اقچه‌م آل

نثر

بو قطعه دخی انک نظم اشعار رندانه‌سندندر قطعه
قو قصد جانی قیمندر افندی
که اقچه داخی جانندر افندی

فی حروف الشین شابی

اراذندن شاملو اوغلی مصطفی بک دیرلردی
سلطان بایزید لخت تراشیخنک جگر دی طالب عرفان و صاحب دیوان
کیمسنه ایدی اما اشعارنده رنگ صنعت و خیال دقت بوقدر
بو غایتده مطبوع مطلعیدر مطلع
تیمز جی تماشای نگار الده جوبر سن

ای عاشق محنت زده بولدقجه نوبرسن
نثر
وما بیق الکز اولدی سلطان بایزیده
زنغل قصیده سن دلبشته مطلعی بودر
مطلع
رنگین رنگدن الماسی بوی وفا زنغل
گلکبی اولدیغی بو خاطرک زنغل

شانی شمه قسطمونیدن علی ذره سندن

خوشبخت شان و مصاحبت فرحبخش دافع احزان دل و جان ایدی اول
زمانکه پادشاهم سلطان سلیمان اسکندر در فرخ فر سفر سوی سرخ نیل ایتدوکده
اول سفر ظفر ازده فوت اولوب جان شیرینی قصر شیرین بنده دیردی
حکمت الهی اول زمانده حکایت شیرین و شیرویه نظم ایدوب
فرهاد نامه دیر ایدی ابراد نظمده نکته‌طراز و ایجاد سخنده حکایه‌پرداز ایدی

بو مطلع انکدر مطلع چون مرای آتشده گلستان اگره گلک
رنگ ورودی کبی گله دولبه عجبی بلبلک

مطلع اولدی ای گل خط رخسارک جبران سنبل
هم بنفشه زلفک بلو و پریشان سنبل نثر

مرحوم کمال پاشا عالی نظم بیندن فایق و ممتاز و فاضل و سرفراز دانشمند طبع پاک
و ذهن دراکه مالک ارجمند ایدی حین امتحانده اقرانندن

امر رجحان بولوب وحصما و شرکاسی محل و جهتک مطالعه و استنساخنده قاصر
و راجل و لیجی بو حالیله منصبی الدر الیجی و بو قابلیجی بو قطعه

اول محله دیمش قطعه ای فلک میلک اگر جاهل و نادانه ایسه
بنی‌ده نادان قل و اهل و دانا قلما

بکا بو جور ندر صاحب عرفان صنوب
اهل فضل اکلر دیو بنی حاشا دکلم
مطلع ده بیلمه دکر موجب نقصانمش کمال
تحصیل مال ایله که بیتمدی کمال مال

شاور بو دخی شهر قسطمونیدن قضات ذره سندندر بو عمر اعنده فوت
اولدی فن اشعارده و علم موسیقارده خوب تألیفلری و ترنم و ترانه‌ده
زیبا تصنیفلری واردر نجاتی قربالرندندر طبع ذهن پاکی و تصرف
لطیف ادراکی مرحوم نجاتی و طالعی محکم پسند ایدردی و سمت تحفه‌ده اندره
بی رولک ایدوب انلرک طریق طرزنه گیدردی هر نه غزل که نجاتیدن صادر اولسه
انکا فی الحال نظیره دیردی و دیوانی نظایر ده کاه بسعت و کاه تسابق اولدی
دعا ویش ایدردی بو قطعه انک حقنده دردیرلر قطعه

ای بنم شعره نظیره دین
چیقمه راه دیدن ایله حذر
دیه کیم ایتنه وزن ذقیه فرد
اولدی شعرم تابه
دخی اوج الماغه ایکینک
بر میدانی تحقیقه عیب دکر نثر

بو برقج مطلع انکدر مطلع
کوزلکله طوتم کورمیلی روی نگاری
دور داولدی کوزم بول کوزه

مطلع طوتوب گل بوزلو دلبرله الطلبس دونیدی گلم آره
گلیه بوقیلکم باشنده رم خیالی دبو اره

نثر زنبور کبی مزاجی صحت و استقامتدن اوزره ایدی اما بای زمین بیجاسی
بر مقدار اکج یعنی اعرج و اعوج ایدی شهر قسطمونی قورسنده اعرج نام ناحیه‌نه
قاضی اولدقده مولانا طالعی هر آینه طریقی ایله بو بیتی دیدی بیت

دلا باره یه بر داکوکار عرض نیاز ایتمک کوج
سه عشقی صفتلق کوچ کنف راز ایتمک کبی

شاعر اعراج کیم بلمون اقضی قضات دلق دلبر	بیک ییل تحصیل ایلدی اعراج انک معرجیدر
جواب شنلور طعن ایلمش باکه اتی بر دیو جهال	نوله انلم توغیسه هر فنده الم وار

شاهدی ادرنه دندر جم سلطانک دفترداری و اعیان ارکانک معتبر اعلی‌سی و افتخاری ایدی. فن شعرده چندان یدی یوقدر و اشعارینک ساده و چیده معنیلری چوقدر. دیوانده مقبوله قابل کرچه بعض ابیاتی دخی وار اما شتر و کره معقوله سیدر. نادره مجموعه بو برفخ مطلع انک اشعار رندانه‌سندندر مطلع

ددم کیم کوزرهم جانا کوزک کیبی کوزل کوزلر	دیدی بنداخی کوزرهم کوزک کیبی کوزل کوزلر
مطلع چشمه خضر دین جام سکندر ریلکه	بر هشور آینه دن طوب دیسه غنغبله

شاهدی ولایت منتشادن مغله نام قصبه دندر. بو دورده نقل ایتدی. معتبر و محدث درویش مولوی. و مشتری متن کتاب مثنوی‌در. حضرت جلال الدین رومی مثنوی‌سنک هر جلدندن یوز بیت انتخاب ایدوب هر بریبنی بشر بیت ایله شرح ایتمش. وآدینی کلشن توحید دیمشدر. بو برفخ بیت او مثنوینک ابتداء دیباچه سندندر مثنوی بشنو این بلبل چه افغان می کند. قصه هجر گلستان می کند.

که جدا گشتم زباغ لامکان	واقعان و افغان و افغان
کلشنی بودم معلق خوش هوا	کلشنی بودم مقیم حکمی بوده جا

نثر علم لغته و فن عروضه متعلق منظوم برفخ پاره کتابی و مفید و نافع آثار و تألیفی وار در. مقبول اهل عرفان. و مدح سخن و رانده در. اما فن شعره اول قدر همت و اشتغال و انهماکی عادت ایتمشدر. بو مطلع انکدر

ای رقیبی ابرلیه دورمه تابانی الکون	شب بلدا هجی فتان کوزنک خوابی الکون

شاهی بروی سرحد ده شاه بیمله ندندر سلطان سلیم زماننده روم کلمشدر

نصیبی
ای مست جام عشق نوله بی مجال ایسم سنک
مخمور ساغری حجبه انکم

طرزنده مخترع شاعر ماهر و بکر فکر خیال خاصه قادر در. اسلوب نجاتی نوایی طرزن اوخشر و ادبیاتی معتبردر. بو شعر انک اشعار رندانه و ابکار افکارندندر

شعر غنچه‌ی کل بلبلک قصدینه پیکان ایلمش	غنچه اچلغان کلی بوزیقلغان ایلمش
غنچه‌نک پیکانینی تیز ایتمکیچون شاخ کل	چشمنی باشدن ایاغه شکل پیکان ایلمش
کلعذارسن صبحدم بلبل بکاخ ایتمش کمر	کیم اورینی باشیل طوراغ الترده پنهان ایلمش
دهرا اهر برقرق دیواری کورنکت توره بیل	هر سلیمان ملکیدر دهر آفی ویران ایلمش
مهرنه الدانمه شاهی بو فلکنک کیم کوفی	کوکه تنکو ... خاکیله یکسان ایلمش

نثر و دریای ابرار نظم. بو مطلع رافضانه دخی انکدر دهرلرا که استناد ایدرلر

مطلع تاج بیک رنکی که صاحب دولتانرا بر سرست	این همه کلهای سرخ باغ آل حیدر است

شکری سینوب جانبلرندندر. اهل علم زمره سنندندر. بو دورده خوب اوکنی نوهوس مقوله سیدر. و دخی کمیت و کیفیتی معلوم اولمشدر. بو بیت انکدر

بیت وصل یاری فلکم ابدرکن کتدی غم ویدم اکا	کیتدی کدای عمک هم دیدی کوکلی دیل

نثر و بو مطلع دخی یار ایله جاسی حقنده انکدر قطعه بر قدم کیم یوب بر دم ... او سرو

سایه‌وش هر بیکار رقیبی سوزر	طلبی هر دم رقیبانه نکار	سک دامنی عقب پاینده بوار
انجی بولنمیه بابنده اکر	ایلی کوله کومشی طوتی دور	نثر بو فقیره دخی عنوان

جواننده بر خوب بری شمایله نظر ایله مایل و هرجایی و آلوده دامان ایدوکندن غافل ایدم. کلمه اول یاری صنعتک طرنان طرل دیکلر ملقب بر رقیب دیو صورت و بدسیرتی وار ایمش. نهایت انکله ماده وزنه وزنا و شتو مرتبه سنده محرم و یار ایمش. رقیب مزبور هیکل و هیئتده قاف طاغندن الملمش

قبحی دیوه • وقیافت برقباحتی وسواس بر ربوه بکزردی • برکربه اللقا •
وقبیح المنظر ایدی که شکل شومنه نظر ایدنک معده سی بیلمز جه طعام انقفا •

ایغبوب مبتلای داء جذام اولمشیدی ایدی **بیت** یوزینی کورن اتسز اصماغه کواهی
اورسک قازغه کیمه دیمز نیدی کناهی

تر لابد اول کلیک خوان وصال یارن

غزل

تمتع مغز ایلدوکده بو برقاچ ابیاتی دیدم	اول لقمه نغمه صونیدی رقیب کافر
ایت وکش اشه دوشمش خوان وصال دلبر	خوان وصالی یارک غایتده ایدی لذیذ
ارتو غنده رجدا امک بر محبوب آنی کیم بر	کل چرغنی کتورمش اول خار اوکنه دوشمش
چون غنچه طارستارکن اتلنمش اول کل تر	دیرلر بو بی بکینکه ابوسینی ملکوز بر
بوکمنه ء عجب اولدی بنه متقر	بو در دل لطیفی نولا بوره کن اوسه

تاراردة سزه اغیار کورکیم نه عالم البر **غیری** قوم ترکستان وبلاد کرد لغا نیوزر

متفنن شاعر • وکمالاتنک اکثرینه قادر ایدی • پادشاهم سلطان سلیم غزوات حضرتلرینک
غزاوت غزیره سن • وفتوحات کثیره سن • وحضرت سلیم شاه طاب ثراه اتدوکی
محاربات • ومناقباتی ساده کن ده نظمیله غزوات سلیم نامه نام بر کتاب یازدوب
فخر الکاتبا مرحوم ابراهیم پاشا نور الله مرقده وتسطینه حضرت خداوندکاره
ویرمش • وعطایای پادشاهیدن بکرمی بیکاقچه الوب جایزه اول صاحب قدرک
انار شرف همتیله قدره ایرمش ایدی • وبو عالی تجاریله عدد نور دکلو فرکور
پادشاهی اعطا وانعام ایدوب • مزبوری بحر احسانه غرق • ودریای الطافه

متنوق ایمش ایدی **بیت** زبیتدر تراب جوهر ابدن

سنک خارای طشده کوهر ایدن	وفن شوده اول قدر رسوخی

دلیع

نازک وشوخی بو قدر بو مطلع انکدر **مطلع**	اغلمقدن کوزلرم نیتیجی رخون ایلدک
بیرفی عین ارس بیرفی جیحون ایلدک	**شمسی دفتر دار علیه رحمه الملک الغفار**

شهر قسطنطینیه در • دفتر لر جنیده • جندره جی زاده دیمکله معروف ومشهوردر
سلطان محمد • وسلطان بایزیده • دفتر دار اولمشلردر • اندن اقدم کیفیتیه زاده
داراوملوک کبی خزینه بی کرانه مالک اولوب • ملک التجار • وخواجکان بزرکان منازه
قدرت ومکنت ایله برمشتهر ایدی • نیچه کره هنده • وختنه • وعدنه • ولمنه سفر
ایدوب • بی حد ولایعد جواهر امتعه ایله بنه رومه کلمشلر • وشول جواهر
زاهره • والقمشه • فاخره شایکان خزینه شاهی • وخاینه حضور پادشاه
تحوید وتعد نه قبول • سلطان محمد • طاب ثراه معارن اولدقدن صکره
عزت واعتبار ایله دفتر دار اولمشلردر • فن حسابده محاسب سریع الحساب
وجواهر علمنده کوهر ذی قیمت کبی نظیری کمیاب ایدی لسان عربی وزبان
فرسی صحیح وفصیح خوب تکلم ایدرلردی • والسنه معتبره نکه هر برینده شعر

دیرلردی بو برقاج مطلع انلرک اشعار نیوزر	**شعر**	وارایکن کلزار حسنک کلستانه نیدرم
مهر رخسارک طورورکن اسمانه نیدرم	**مطلع**	کوزلردن ادمولن بوده صیانه یه منظور

کوزلنک اولمدن ضایع نر آهیه بومغرور **شمسی قاضی** قره شمسی دیمکله •

معروفدر سلطان سلیم دیارعربه سفر ایتدوکی زمانلرده کوه قاضیسی ایدی •
فن شعرده ماهر • وخیال خاصیته قادر ایدی بو برقاچ مطلع انلرک اشعارنیوزر

بزم حسنکده سنک کلکه بو قدر یور رسکی	ماهکای دوست اکر ادرسه جکمزاجور
مطلع در دوشی بنده بوش کبی زار ایلیل	کل خلعم کلکه دیمغ اوتور آل اوزره قور

شمسی ادواری قسطمونیدن زمرهٔ فقهادندر غایتده فقیه و فاضل
و علم فرائضده و علم حسابده محاسب و کامل ایدی علی الخصوص که علم ادوارده
و فن موسیقارده صاحب تألیف و اهل تصنیف ایدی بو مناسبتله مرحوم نجاتی
انبوره ملا شمسی ادواری دیرایدی اکثر نجاتی شعرینده ابراهیم نقش و لکنلر
انک تصنیفیدر و طریق شعرده و طرز غزلده نجاتی پی رو ایدر بو برقج مطلع
انک اشعار رنگینندندر مطلع مطبوع آتمه تیر غمزه کی پیکان دلدن زنگ الور
اینبید بجک هم نشیم بو ماجرای زنگ الور مطلع اولکنور یوق صحکه مسک خطادن عنبری
انجدی اول ده بو نیشیمه بو خطادن غیر شمسی حصاری علیه الرحمه الباری بو دخی
قسطمونیه‌ندر و شهرک حصارندندر جامعده معرف و خواننده نعت و توصیف
نعت و توصیف ایدی پادشاهم سعادت و جنتکه تخته جلوس ایتدوکی زمانلرده فوت
اولمشدر بو دخی علم مقدمانک استاد و نقش بندی و مصنفی مانندی اولوب اکثر
معانی اون ایکی برجه و یدی آوازه یدی یلدزه و دور و نغمه یه دور و عنصره
دکری دور و پرده یکرمی دورد ساعته ترکیب و تقسیم ایدوب چوق
صورت دلآویزلر و آوازه طرب انکیز علمه کتورمشدر و فن شعر و معانی

دخی برمقدار ال ویرمشدر بو مطلع انکدر مطلع
اوغباری قومه رات عذار که کیمونز
بن نه خاکم که وهم تحبه معانه کدر
مویه دونزدی بو نم مویه دن اوف دیرکی اوج

و برمسون حط رخکه آینه جله کدر
نراوج خاک ایده جی بحر نیطی معنبر
علی طرفی کبالو قیز کبو مطلع خوب واقع اولمشدر
بر بیدر موره یتوب ایلیسم حقنده سخن

شمسی درویش سوری حصاردن و ابدال آن تکیه‌ده اهل حوزه و اسرار اوندر

اشتی

اشتی شمسی دیمکله معروفدر کتاب ترغیب مؤلفی و دخی نیچه فنک صاحب مصنفی در
کتاب مرقوم مرحوم سلطان سلیم خان نسخه‌سانه صونلمشدر اول شاه صاحب
عرفان زمان کمال نتیجی احسان و التفاتن ایتمشدر و اول عهد همایونک
اوائلنده آخرت کتمشدر خوش آینده ابیات فی و ساده وکت ده
تمثیلاتی واردر بو برقج بیت کتاب مرغوبه بیتونک قونلره وعظ
و نصیحت ایتدوکیدر مثنوی قو صیقوکز دانه دن طولدر دوکز

خانه کوزلو کسلکره قالدر دیکوز
چققینک تخمن دوتز مرزره
مورک اغزندن قپارسز دانه
رحمکز بو قدر بو کولکلسزلره
باشکز چوق ابدالکم بن شاه حقی جهنی
ایتدی تیغ انتقا فک سرخه سرحسیمی
کاسه چشم رتبی ایدوب برجان حوناپه ده

بر بو زنده نیجه بیشون اشنه تره
قویه لم هم قصه‌یه افسانه‌یه
شفقت ایتمزسز غریب اولمسنزلره
بو برقج بیت دخی انک اشعارندندر شعر
تکیه کاه ایتمه دکرمه آه جیسن و جهنی
یازدی غمزک سینمه خنجرله جمله یا تجیینی
کوزلرم باشکن سبیل ایدوب برم سعاه ختنی

شمسی آغا پادشاهمک مقبولی آغالرندن و خواص زمره‌سنک
مقبوللرندندر خوش طبع کیمسه در بو ایکی مطلع انکدر مطلع
یوزه صو بسپر برکیمه بو قدر زاده دن عغری
قنده کتتنک عاشقک یا کجه کتسون بشر و شمس

مطلع بو نیتم تجیلین بو نی باتق لاله دن عنبری
خلق خلق زلفکی طق بو نیوه زنجیر و شمس
شوق وصف شبستانانک چراغ شاعر

فوزانی برمعنی و مهر دونانکاهنک شمع جمع بردخی اغنی مولانا شمعی نور قد قبره
اسکوب قورنده بو رزبان تام قصبه دن حضرت شیخ وفادر و تسلم نمونه زفانی

صورت ودر و نثری سیرت کیمسنه ایدی بو دوراجینده فوت اولدی هر سوزی
آتش انگیز و پر سوز و هر بیتی آتش تأثیر و جان گداز و دلفروزدر حقا بودرکه
جهت سوز و گدازده شمع شب افروز گبی زبانندن طوتوشمش و شمعلک اسماً و رسماً
اولسنه دوشمش ایدی چشم زر دوز آری و لون روی رخساری بال موی گبی
زرد اولدیغی مناسبتله شمعی تخلص ایتمشیدی الفاظ و اشعاری غایتده روشن
و گفتاری آتش باری نهایتده دردمندانه و سوزناکدر شعرینک سوز و کلامنک
سوزی بو قدر و عاشقانه و رنگین ابیاتی چوقدر بو برج مطلع انک اشعار آتش باریندر

شمعک که یاندی گیجه سحر ... ایله	گوستردی راه عشقی روشن دلیل ایله
خلاص اولمق نه ممکن بر کوکل کیم مبتلا اولسه	النم عشق الدن انکچی عالم بر بکا ...
نغمه اشکیله کوکل ... اولمه دوکدیش	عشق یولنده چقدن بر بولا اولور ...
... اولور ... دمسازیم	بر آه ایتسم دور ... آواز

و بو مقطع دخی کندو رنگ حسب حالیدر و دردمندانه ایدیلر مقطع

ارتدک جانکی حسرتله شمعی	صرر ردک زرگبی بر سیم تنسز مطلع

سهو عمدر که بر گون شمعی شمعی غلطده سیر ایچون دیره وارلر
و اول بر دلبرلری و زیبا بیکرلری تنزه و تماشا قیلورلر
اتفاق شو آدن بر نازک نکته گذار بونلری کلیب ده میان قوم عباده
وارب ایلینک اجتماعی لطیفه ایله نکته گوترر قطعه قلاناده شمعی دیره وارب
کیم شمعی انکله بکنمش ... غلط ایدوب دیدلر شمعی کلیسه بر موم ال...

شوقی عبدالله اوغلی و شهرادنه ده بر مره زنک قولیدر سلطان بایزید دن

طاب زاده کاتب علوی سن بردی و قصاید و اشعاری غایتده ابو دبردی
نظمک انواعنده ماهر و انشاسنه قادر ایدی شعر شور انگیزی غایتده مصنع و دلکش
و دیوان بلاغت عنوانی بین الانام مقبول و معتاد اولدر بو برج مطلع مطبوعه

انک اشعار رنگین و ابیات سحر آثار ندندر	مطلع	گر چیکه وجودین عدم ایتمش کیشی چوقدر
حال اهلی اراسنده مبارک گبی بو قدر	مطلع	دلبرلر اگره شمسی دیسم نوله احمده
کیم یکمر بشش جماله نوری محمدده	مطلع	خیال لعل جانانکله تنده ن جان روان احمدی
بن اغلایین اغلر سم اوبدن انکچی جان حجوبی	نثر	و بو غزل تحمیل دخی انک جمله آخر اغنددر

و خاصه ... ابداعندندر بو قافیه ده واقع اشعار کثیره بو شعر نظیره نظیره واقع دکلدر

غزل اول فشنک ... ایتمش مسوده ده	بازن هلال شکلنی طاق زرجده
سنجورنک دعاسی نولا اوله مستجاب	هر دم قدوح دعاسن اوقور بر میکده
آشوبلر قوپرسه لبکده خطک نولا	سنجدیمی اولدی باده ...
مدحکدی تیغ غمزه سی باشمه لطف ایدوب	ایردی بوده و لسلکو کلک ...
کیمدر دیر ایسکه ای بوزی گون شوقی غریب	بر گوزی یا شبو ... دوکون فلک زده

شهدی انطاقیه طرفندن وفت اهلندن بر حلوایی کیمسنه ایدب
حلاوت اشعار و لذت شهد گفتاریله شهدیک تخلصی ادسنه دوشمش
و اخوان و یاران شهد صاحبت شیرینه مکس گبی اوشمش ایدی بو مطلع انکدر

مطلع گوکلمی قیدی زلف عنبر بار	زاغی گورکیم هماپی ایتدی شکار	نثر

زبورت ده دل و صادق القول کیمسنه ایدی شهو عمدر که واقعه لر بیندن
زمان اجلن تعیین ایلوب و اجل عجله ایتدن گور و کفنن تدارکنده اولوب

كنه واليه جلوسن و كتش ايتمش • وحرحوم سلطان سليم دورنك آنولرنده
آخره كيتمش موعظه طرزنده بو برقچ ابيات آنكدر نظم

آدمه دام اولور آخر بو حي عالك	
قصر دابوا ينداي عالي تمام اولدم صنعي	طاق ابوا ينه كورمه كنه وكي عالي جناب
سلطنوان كلكس جنرها يون ابتسنك	كندوكي بو كسكه كورمنزلك تحت تراب
كوراجيده مور خيلي جنه قبلدي بي طناب بيت مثابه اين معني	
بوم نوبت مي زند در قلعهٔ افراسياب	برده داري مي كند در طاق كسرى عنكبوت

شيخ الشعرا مولانا شيخي رفع الله درجاته في العليين ونفس روحه بارواح الواصلين

شهر كوتاهيه دندر • مراد خان غازي دورنده كلمشلر • وسيد نسيمي ايله بروي جمع اولمشلر در • زمانلرنده حكيم سنان ديمكله معروف • واطبا بيننده حذاقت ومهارتيله موصوف ايدي • امور طبده برطبيب عيسي دم • وخضر بجه قدم ايدي كه مقدم مباركي • اسباب عافيت • وعلامت صحت ايدي • شعراي روم قدماسندن • وشيخ حاجي بيرام انقره وينك خلفاسندندر • اما سجاده يه كوب حجت • ومريده ارشاد وارشاد ايتمك • وطريق زرق وطامانه كتمك واقع اولمشدر • اوايل حالنده ولايت عجمه حيقوب • مشايخ كبار دن بعض عزيزلره ايرشمش • وطريق تصوفده • دايره ولايته قدم بصوب توجه صرفه تيشمشدر • علم ظاهر وباطنده يد عليايي • وفن توحيد وتصوفده قسمت عظمي سي آزيدي • بوخصوصده كي كتابنه • وقوف واطلاع مراد ايدنلر كتابنك اواسطنه واواخرنه نظر اتسون • كه اقسام مراتب توحيد انبي واصناف تجليات • ذات وصفاتنه خوب كشاف نام • وعلم طبايع

وقطرا نيمه بيكه دام عفو له شير وقصور ... ايدر بيت روح رقيق اولدان عيوب ... عفو له خطور ... اوله انكشت عفو له ولطف ... مقدر بريي غفله ... وادوم عالم كتاب و ... ديدي جيالم كلك وقرطاس اسدال ... ظهور ايدر ... وقت تمام جريده رضا ... ظهور ... اولدي تاريخ كلوب ... جون ... اولدي ... عون ... ايدر ... جامع مضمون ١٠٥٠ سنه

واحوال فلكيايي اظهار وافهام ايتمشدر • زبان تركيده قصهٔ خسرو • اندن شيرين ديمشي يوقدر • اكرچه اول نظمي بي نظير ديمش چوقدر كتاب خسرو وشيريني بحسب الصوره • اكرچه برايكي مرده افسرده حكايتدن عبارت افسانه وفسانه در لكن • معني يوزيندن • اظهار معاني ومعارف علت ومنفعتي واردر

بيت علم الهيده بزان متون وشروح	صوري قالب ايدي معني روح

نثر اسلوب قصيده كسي وطرز مثنويسي غايتده خوب وابيات واشعاري ... المعني صدمه حرجي ومرغوبدر اما نظم كتاب خسرو زمانيجه بغده وعهد اوايلده نص فصاحتي حلل الفاظ غريبه دن بعض عبارات • ودايرهٔ بلاغتدن بيرون بعض محلده تركي تعبيرات دوشمشدر • مع هذا شونلركه بعد آن نظمك پهلوان ورني راني ايدي نظما بريده سبقت ايتمكين همعنان اولامديلر • اما ارباب عرفاندن مخفي دكلدركه اول زمانده • زبان تركيده اول قدر ظرافت • واول عصرك شعراسنك • تعبير مدادلرينده • جندان فصاحت بوغيدي حقا تاج الشعرا ماجي ذاده بركتابنده انلري شيخي ايچون بيت فصاحت باوكلوكاري بوقدر كلامينك غريب الفاظي چوقدر • دبو دخل ايدوب جرف اتمشدر • لكن وانصاف بودركه طريق مثنويده • نظم معنويده سخن وران ولايت • روم اعني شعراي بلاغت رسوم اندن كورمشلر • وبوخصوصده اكابي رواج المشلردر • في الحقيقه قصهٔ خسرو ونده براوسلوب يوقدر • اما بوحالله نظم عجب حالت بخش وروح پرور دلكش در • آدمه فنا ومتاع دنيادن غنا واستغنا ويرور • بو برقچ ابيات متوترا انكه انفاس قدسيه سندندر مثنوي قبلهٔ عشقي وحي دهوا قول •

کذر قبل بوکه ور تندن صفا بول … نیجه بر بوکه اوهام وخیالات

تجلّی ایده بی حق نوری جهات … یا بلمز روح نفسی نیجه عجبه

ملک کیرمه شیطان چیقا نیجه … یا نسمة الصبا انتقت من این

طابت بک النفس وزالت بک الحزن … ام حرت مظهر المسیح بن مریم

احیینا بروحک کالروح فی البدن … جان صبحه سنده صور سرافیل ادر صبا

اموات خاک چونکه کلور حالک ایدر کفن … نثر بو برقچ مطلع دخی عکس شعر بوسنده در

کوکلم قوشینه صاچدی بیته دانه بلکر … اولدرمش طوتوب که کبر رقابه بلکرک

دلده کلام زهد ودین ظاهر کوزلده در … ناصح اونلر کیشی صنور طاریله کوزالده در

غمزه‌لر که برحد نظر بیک جانه قصد ایدر … خوش آهوانه کوزلر دل شیرانه قصد ایدر

حلک که چکدی خاتم یاقوته دایره … بر مور در که مهر سلیمانه قصد ایدر

حالک که زلفکه طولشوب النوکه آغز … هند وصفت کیندلا بوا ایه قصد ایدر

نثر بو برقچ بیت دخی نعت رسوله صلوات الله علیه وسلامه اکمک انفاس قدسیه سنندر

نظم احسان ایکی ملکه آتی قودکا دک … سلطان ایکی دوکونه قبا چکدر

ابر دی نبات معدن وحیوانه دعوتک … کیم اولدی شاه کجر دنشتر دعا

هرکیسی که رتیا ای انتدی ادقلبن … عیان آغزی قان ری طرق بولی

نثر مثنویسی دخی عجب بر سوز وحالات ایکنز ووادی عشق دفعاده حالت بخش وموعظت آمیزدر. بو برقچ ابیات رنکین دخی کتاب خسرو وشیر منه ندر. بو جهان ۱۹ ای دعا ۶ برآبی . بو فلک دوار وارض ثابت القرار ایله سیه تشبیه وتمثیلی عالم حسب حال . وآدمه تخییل وتمثال واقع اولمشدر مثنوی

فلکم کردشی دولابه بکزر … بو خلق اول کوزه لرله آبه بکزر

طولوب چون سازیله ابر سماییه … بوشالوب سوزیله ابر ارشر آبه

چو بیلدک نیز ایدر دوریی دولاب … صوار خلقی که قالمز سا که اول آب

بو دولاب اکره خلقک بو عجیبدر … کیمی سیرآب وکیمی تشنه لب در

دکرمن کبیدر صوا وزره عالم … ایچنده دانه ۶ کنده مدر آدم

ایکی طاش اورته سینه دوشندی آنی … اوکتدی بیل انی دوری زمانه

نثر وعالمده غصه وغم اندوه والم که درد نهانی در عجیبدر که بدن انسانی ودل وجانی مهلک ومضعف ومشتتن در بلکه عالمده غم غیرتک زهر قاتلی وجان لذتزک سم هلاهلیدر. مهما امکن انک دفع ورفعنه سعی واقدام ایتمک خصوصنده بو برقچ ابیات ایکندر مثنوی غمک کیم بوکیبی کوترمدی بر

بر آدم غمی غم آدی بر … قومایه عاقل اولن دلده کردی

جهانک حاصلی بردم دینلیر … ایشنر بردمه بیک غم دینلیر

دخی بریار نکته که ارکور … هر نه جفا کل فلکدن اودنت

غصه ایله جانکه ویرمه الم … جان دتنه غصه درازهر ودیم

اکل غنیمت اودی بی بدل … یار ومصاحبلر بدنث واول

اشبو جهان باغی وفانیدرا … غم کلی بو بنده بقاسز درا

بر دمیش چوش کورانی هر نفس … سود وزیانکچون یه دنیا غمن

بذل طریقنی شعار ایلکل … وار دوکی لطفیله نثار ایلکل

ویردخی منت بیل آنی جانکه … ویردوکنی چون یه دنیا الور

نثر
که اولنور قیلیجه کیر دک طانجه دردی
بو طرز حاجب بو برقچ بیت
هر نه قدر کلمی ابه سهل اصول
جون سکه مهلت ویره دم اجل
بر ایکی نفسی غصه دن آزاد اول
قدرینی بیل عمر کل ای بو الهوس
غم یریکباری بی اوی غمن
جانکه اکر کامیه اغوانکه
کیتی جهان دعلاکی قالور

سحی اکا ابت آدوکاکوب اوکلر — انیمه انی الکنیجی سوکلر

شبری هرسک زاده احمد پاشانک اوغلیدر . اسمی علی اولدیغی مناسبتیله شبری تخلص ایتمشدر . پادشاه هنر زمانده در دولتده قپوجی باشیسی وابناء جنسنک نکته دان وسخن شناسی ایدی . قپوجی باشیلقدن سنجاغنه چیقوب سنجاقده ایکن آخرته کیتمشدر . طبیعت شعریسی بطی وبد وذهنی فرزکانیسی تنند وکند دکل ایدی . بوشعر انک اشعارندندر **شعر**

دیل بزه ایتی عشق صنما سون ایکن مجنونه — کیم اولا حکمتی تعلیم ایده افلاطونه

کوره یین اول کتشه ماه فلک یکنز رجی — چیقوبن ناله کمندیله بکون کردونه

ای دل الوانه متاعینه سپهر دونک — کنج دنیانه قدر سود قلور قارونه

نظیره لمؤلفه شوبله الدیردی جنون فنی دل مخزونه — عشق تعلیمنی ایدرسه بر شهر مجنونه

قورقرم کیم طوقنور رخنه بر کون ونک — اویدی اولشدی فنی ناله ام کردونه

جان ویرریم قلیجک یاره لرینون صنما — خوبلر ایلیه قیلوکیمنم کلکونه

قیلدی نارنجی کبی بکزیم اونارنجی کبین — بکزنمه بکزه زنکی نه عجب لیمونه

بوناچی برلی شمع ودچنارک چوقدر — رکلینی اوکمه خرلر اوقدی موزونه

غمی کیم خبنه ویص اولمه لطیفی یارک — بیلدی فرص وطمع ایتمیسن قارونه

فصل فی حرف الصاد صابری حلب قورینده صوفیون کلها نوسندندر بوعمرده فوت اولدی . غایتده صالح وصابر ونفسه عداوته دچالتمام قادر ایدی . نوتسن نغس سرکشی لجام زیاضتله کندویه رام وعنانی الی الکوب مشته باسندن ناکام ایتمش ایدی . اول قدر پرهیزکار وتقوی شعارکیمسنه

ایدی

ایدی که جمعیتدن خوف ایدوب کیمسنه نک طعامندن تناول ایتمزدی . واغربنده قالمش طوتوب کیمسنه نک حقنده خیر وشر سوز سویلمزدی . عرقیه دوزه تار حقیقته پرسوز ایدی . چوق معارفه مالک درویش نمالک ایدی . بومطلع انکدر **مطلع**

ابر فرنجا کلر آرینه بوکلتانون چمین — جانانه واصل اولمه جان وجهاندن چمن

صالح چلبی افندی جلال زاده نشانجی بکک برادریدر . ونظم وانشاده موالی عصرک هنرمندیدر . اما انشا اشعارینه غالب وطبع شریفی دخی فن شعردن انشایه ارتق راغبدر . بو مطلع مطبوع انک اشعارندندر **مطلع**

جسم زردم قاره قاره داغلمه درجی نیاس — شاه عشق الکنوکیوردی بلکی برلباس

صاحب فی سلطان بایزیده وزیر اولن قاسم پاشا . وموجد شعر وانشا بین الانام جوزی قاسمی . دیمکله معروفدر . جونور ونوبنک علام خانه دادده صورتا بنده معنیده آزادی ایدی . شیرازی . روم ده فضل کوبلک اوان اندن صادر ودنجانی بکده کچانلر بولمشدر . بوایکی مطلع انک اشعارندندر **مطلع**

کل کلرم اولوین یوکک چاچلسون ای جان — یاربنه دوسن که بوزک کورنه ملکلر

صووق چرا ایکن دخی اچلسون ای دوست — **صباحی** ادرنه ویدر بوکاهوس دیوانی

برآه ایدملر اوده یینه جمله فلکلر

اولدیغیچون صباحی تخلص ایتمشدر . فنی فارسیده وعلم عروضده کامل وطبعی شوکت انواع اقسامنه شاملدی . شعرای عجم کلمات تتبع ایدوب دریای ابراره دکا نشترو جبه سنه جواب دیلمشدر . بوبرقچ بیت انندندر **نظم**

نه من نشتر دل وبی افت حجره ن — نشتر نه کنجه ونکست حجره دل من

نشتر دلان جهان شد ایسر حجره کور . — چه کونه انشتر شادی کشتم حجره ن

مشوچو انثر سرکش به حجره فغرا ملتش بحجره کردون ثنر صنعت کردانی

نثر قوت نظمیه تسخ وطبیعت شعریه بسنه سوزلو قدر لکن اشعارینک بی رنک و ساده لری چوقدر بو باعثدن شعری چندان شهرت بولمامشدر اولشهٔ نامه مشهور و متداول اولممشدر بو برقج مطلع انکک اشعار رندانه‌لرندندر لفظنده لیک قندی آلوده به بکزر

زلکده نک شکری بالوده به بکزر	مطلع	دیدم گیتش بوزکه قول اولدی کوزل دده
دیدوم صحکی دل وطن ایتدی محل دده	مطلع	اشتها یالک قلیج خوان وصاله ابرملی
سوسیون بن آجله اغیاره کلدی به اجل	نثر	و بوبیت دخی قصیده نعتده امام حسن وحسین

حقنده واقع اولمشدر بیت بن نیجه وصف ایدم حسنک سنی کیم ایکی هادر رضی الله عنهما

اشراف کرامدن بر نیک وعده کلریه سبی اکلندقده بو برقج بیتله لطیف ایدوب عرض حال و سائلیت اظهار ایدوب بو طریقله سؤال ایتمشدر مثنوی

مثنوی طوق اولنلر جمله خلقی طوق صنور	اچ اولن عالمده الک بوق صنور
هر کیم اوله صاحب مال کثیر	اوبیلور کیم نه حال فقیر
صاغ اولنلر صبر و حالی اکلمز	خسته نه دیمی خسته ملکلمز

صبحی چلبی صادق کیمسه در فضلات بیننده حلیم زاده دیمکله مشهوردر و صاحب معارف فضلادندر شعر دخی مدون و مسطوردر بو مطلع انکدر مطلع

دست صبایه ویرمه صحکک دامنک کبی	بالشدن چیقمه زلفلی بیراهنک کبی

صبحی بلوی طریقتدن فقا عدتمش اهل حبت و صاحب معرفت کیمسه در طرز شعری دخی اسلوبندن بیرون دکلدر رد العجز علی الصدر اسلوبنده بو شعر انکدر اختراعاتندندر

غزل مصر جمالی ایچره سن یوسف مجسمه	سن یوسف مجسمه عشقکده بن شکسته
عشقکده بن شکسته تیال ای طبیب دلکیم	دوشدم غمکله درده ولدم اولملو حسنه
اولدم اولملو حسنه آهولرکا و چندن	داخی خبر کرکوزر ای دل و بانه سنه
ای دل او یابسته طعن ایلمر به زاهد	ابق طولابه بن کل صوفیئی پرسته
صوفیئی پرسته صبحی صبوح ایچر کیم	شو قبله جوینه کلسون اول خام حکسته

صدری چلبی ازنیق نام قصبه‌دندر ذمرهٔ قضاتدندر بو عصر ایچنده فوت اولدی صنایع شعریه‌سی اسلوبدن خارج و خیالدن خالی دکلدر اشعاری مدون و مرتب و کلمات مستعمله‌سی مهذبدر بو برقج مطلع انکک تصرف طبع یابیکی وزاده لطف وادراکیدر

مطلع		کوشکه کل او یکتوبرش کمه لر الشمسون
بکزر بن زلفکه دیر سنبل اوکوب تیمسون	مطلع	ای غنچه دهن بوسه ایچون وعده ایدرسن
یوقی بیره مهان اغزینه شکرلر ازرسن	مطلع	ما دیر لبینه صوکبی غباری قندررز
اودباره سی کبی دل عشاقی بندررز	صفایی	شهر سینوبدن ظرفا قسمندن ذوالق

کیشی ایدی سلطان بایزید نامنه مرتب و مکمل دیوانی وشتاده اشعار عشرت بیابانی واردر لکن طرز اشعارنده چندان دقت وصنعت وظرافت یوقدر بوشو انکک اشعار رندانه‌لرندندر و مقبول ومشهور اولان کفتار رندانه‌لرندندر شعر

کوکلمی بولدم اکه زلفنه طوشمش ایمش	کوز قرار دوب قوری بو دالره دوشمش ایمش
بی خبرلر دولبلر لبک کلدی خطیمی	نظر ایتدم جو شکر تنکنه مور اوشمش ایمش
یاردکمانی اوکندمه یهلر کزنه	بوزنی کوربه وخود عقلی کیدوب دوشمش ایمش

صفاپیپ مزبور صفایینک مرحوم لقاییدن استفسار و استخبار ایدرکه بردم دیوان شیرین بانزک اخوان عرفان بیننده فی الجمله اشتهار و عنوانی فی

ونسبتیله تعقیبلردن شهرت و رجحانی واری دیجک مرحوم لغائی دخی بو قطعه ایله
جوابی قطع قطعه سزک دستانکوز دیوان اولیدر شعرلوکو بلوا اوفور شهرتی وار
کوزی آهولرک وصفیله نجوی کیک دستانی دکلو غنیتی وار جواب صفائی
سکنک کیبی دیبیدم بنده شعری مزه اولوب ایله شهرت بولوردی اکر او صافی دیوانیم
کیک دستانی اول دفتی اوکوردی صفائی جج ادرنه دن بو عصر شعرالسندندر درویش
صفت واهل مسکنت کشیدر دکانی مجمع ظرفا و منزل شعرا اولمغین روزکارک
جوق کاملری و نیجه فاضللری ایله مصاحبت اتمشدر کندونک دخی سلجیه
ابیاتی و ساده جه کلماتی واردر اما بو مطلع بد دکلدر مطلع

موی باریکه اوزل دیر بر میانک ور سنک	غنچه نوخیزه اجل دیر دهانک ارسنک

صفی بروسویدر سلطان محمد خان مادحلرندندر شاعر و نقاش و عیاش
وقلاش کمسنه ایدی صنعت نقشده آننده مانی وارژنک تانی ایدی هر نه که
تصویراتنه صورت ویردی وهر نه سرد که تحریراتنه قوشلر قوندرزردی
اما نقشنده اشعار و رسام نظم ابدار دکلدر اشعاری نقوش خیالاتدن صاف
وساده ورکنک نکاتدن باقی و کن ده در بو مطلع انکدر مطلع

سنبلکدن هر سحر باده ن اصمرلر	بیلوم آخر بوسودا لرده جان اصمرلر

صنعی قسطمونی مرحوم نجاتی بک شاکردلرندندر قصایده سلمان و ظهیره مقبول
نظایری و کلیات و جزویاتدن خیلی معارف و مأثری واردر و زبان ترکیده
دخی غرا غزللری و زیبا قطعه لری و لطیف آثارلری واردر اما کلیاتی
ضایع اولوب شایع اولمدی بو باعثدن بین الانام شیوع و شهرت بولمدی

بو مطلع

بو مطلع انک اشعارندندر مطلع بنم کوزمه زلف سیهکاره کورندی
ای مردم دیدم سنک قاره کورندی شعر بو غزل ذو القافیتین دخی انک اشعاردر
شعر ای دوست جونکه کوردی جمالک جهان عیون شرح ایلکده ولدی انی بو زبان زبون

انس و پری بولورکه بو حسن و بو لطفیله	کورسه جمالکی اوله حورجهان جنون
انجمنه جور دور جفاسیدن کوکل	دونان بلبذ اولور وفزر الکانکون

نثر مرحوم مرقوم سلطان محمود ابن سلطان بایزید آستانه سنده احکام کاتبلرندن
و نجابتی و طالعی مصاحبلرندن ایدی اول زمانده سابق الذکر اولان
سلطان محمودک نجابتی نجیبی و طالعی دفتر داری و صنعی دیوان کاتبی
ایدی او زمانده ترقی و ترفیه امید و رجاسی ایدوب صنعی مزبور نوبتی دخی

صنعی قولینی نیز او کوردی نجاتی بک	الا نیدم که طالعی اتمز معاونت

صنعی ایزنیقی بو دخی اول دورده کلمش و قلت اشعارندن بیغوله
خمول و خفاده قالمشدر پسندیده اشعاری و مقبوله قابل کفتاری وار
بو بیت مثل آمیز انک اشعار دلاویزندندر قدینه کوره سرو زحمتسن سن
الادرک اندنه قالمش ای نقاش صنعی بکه امرانک کاملرندن و کبرا انک
فاضللرندن ایدی بین الامرا اسکندر پاشا اوغلی مصطفی بک دیمکله معلوم ایدی
وسلطان سلیم خان زماننده طرابلس سنجاغن یردی بلاغتده بلیغ و شجاعتده شجیع
ایدی جنگی محاربه سنده خیلی دلاورلک ایدوب سلطان سلیم خان علیه الرحمة
والرضوان تعظیمی و تکریمی یدنتر بیعی ایله باشنه هما بو کلرین صوقوب اوفی مرتبه‌ده
ایکن اعلا سنجاق ارزانی قلدی بو مطلع انکدر مطلع کل رخلرکه لاله کبی اوکره حسرت

بغرنده اکنلر بدی داغ محبت **وله** باکه رغبت ساکه نفرت ویرمش ای زیبا جمال
حسن سنده منتها وعشق بنده برکمال **ضیغی کاتب** چلبیدر امنا وکتاب قسمندن
وبو عصر شعراسندن ایدی اقرانه نسبت اعلا متوکلسی وکلنوز وعمر بیک سنبل
عمده سیدر زمانه ده تعیین بولاجق ومقبول خلق اولاجق کمسنه ایدی زمان عمری
وفا ایتدی بو مطلع انکا اشعارندندر **مطلع** قنقی عاشق که غبار ره جانان اولمش
تخته پل کوثر کندو سلیمان اولمش **وله** جمع ایدرسه کانلرک کوکلم قتی چوق بلنور
اکلمز حشمتم بور مزی کرچه اذن بلنور **شعر** بو بیتی دخی بر سیم تنی بر بر وسیم ساعد وسیمین
حقنده دیمشدر **بیت** الدغنجه الهوسنی بر بر علیه کوستردی بیری بیغا یا کمندن ذقنی
وله دلمیونلر دل مجنونه او بر طاغ اربدر | دردله کر ایده بر آهی او چوق طاغ اربدر
شعر صفت شمعده بو برج بیت دخی انک اشعارندندر **مثنوی** عروس اولدی بزینه شمع رعنا
انکچون یاقدیلر پاینه حنا ◦ طواغ ایتمشلر انکا آل وآلا ◦ اوتورمش باشنه برکلس تقیا
صحیفه صرمه التون تلار ایتمش ◦ عذاری دستنه سنبللر ایتمش **تمت** وبو قطعه دخی انک لطایفندندر
الهی مجلس ذی صحبتنه دارر ◦ شیخ اذعلی ذکری خیر دیسون ◦ وارار هر قنده کیم دعوی الفت
کرک مسجد کرک ده دیسون **ضیغی سنان چلبی** ارباب تیماردن ◦ وبو دور شعر بلمندندر
ارباب نظمک حاذقلرندن ◦ وبو هوسلر ندر کلماتی ◦ اولقدر پخته وهموار ◦ وقنده صاحب
اقتدار دکلدر بو مطلع انکدر **مطلع** قتیکه خلقه در اولمغه ای ماه لقا ◦
ماه نو ایلدی زلفک کبی قدینی دو تا **شعر** وبو برج بیت دخی انک لطایفندندر **شعر**
علم تو لک جدل هر کشی طور دو بولسه او بنده قربسن ◦ بو بله کر بیلمیلر طوغیلر دیکی پسین
آنی مستوره جنون اولدخی مستوران تیر ◦ بو سببدن اوبیک بیلم اوشن برسین

سحر دکمر بله اکر کوزلرینی بغلمه	باکسر دی لبلرینی یاخود بو زردی درسن
اغنیقادا ایتمه بولاره قولاغک اردیمه طوت	ایلدن ایشت کوره برانکی بیچه دعوی ارسنی
مرحمت ایلیوب چنیمه بولاره هر کز	اوره سن کیخنی فاز وغه فراسی قرسنی

فصل فی حرف الضاد **ضیغی چلبی** ارباب معرفتدن بو عصر شعراسندندر **مطلع بودر**

ثمن دقدی چلبی بر بوستانده ثمر	زیرا نهال طوبی باغ جهانده ثمر
دیدم نیچون ثمینی بار وفادن ای سرو	کلدی ددی که میوه ور روانده ثمر
جان ویرد دکم بولکده ای ای زه کل بی بها	ایکنده آزکورمه جان بوستانده ثمر

ضیغی محمد چلبی ذاد تقه فنا ده قسطمونیدن حاجی زاده دیمکله معروفدر
علما طانونسندن علی نک صلی سندن ◦ وصلحانک فقراسندندر ◦ ونقشبندی لکده فانی فی الله ان
وبین الاقران بحث ذاکر الیه البنانندر ◦ حالیا نقاعد ایدوب نقشبندیه طریقنه
سلوک ایتمشدر ◦ زهد وتقوی ایله آراسته ◦ متوکل ومتورع کمسنه در ◦ مصاحبت
خلقدن فرار ◦ ومصاحبت میر وملوکدن عار ایدوب ◦ بر ذات ملک خصال ◦
وفرشته فعالدر ◦ که دهان پاکندن دخی ◦ طعن وغیبت وفحش ولعنت صادر اولمندر
دیو عین انسم حنیث اولمزم کبی کلور ◦ ولایت مر نوره ده وفور کمالات ومعارفیله
مشعار قدر وبو بونلن اوراقک جمیع انلرک ابرام والحاحی ◦ وتحریک واقدامیله
اولوب کتاب مرقومک سبب تألیفندن واقع اولن سؤال وجواب ◦ وجواب خطاب
انلر ایله واقع اولمشدر ◦ رتبه لری شاعرلق پایه سندن برتر ◦ وفن نظم وانشا
حابرکلانندن سربردر ◦ وهم بو فندن مستغنی اولمغین کندولرینی شعر وانشا ایله
اف ایتمشلردر ◦ بو برج بیت انلرک ذاده طبع درربارندن ونتیجه افکار کهر

نار ندیدر [شعر] جانده دل وصلکدن اوزکه بر نشا بولمدی … دیده دیدارکدنی اوزکه بر تماشا بولمدی
خلعت عشقی چوق اولدی چیدی خیاط قدر … لیک بو اندازه ده بر قد بالا بولمدی
دستلرک وصفنده علم طالدی بحر حیرته … شول کهرلر بولدی که غواص دریا بولمدی

بو برج بیت دخی قسمت ازله وتقدیر لم یزله متعلق ایکدر [شعر]
سعادت قولده جهدن عطادر … انکا زور ایله سعی ایتمک خطادر
نه سعی ایله اولور عز وسعادت … نه نقصیر ایله فقر وفلاکت
کشی سعی ایله کم دولت بولیدی … که الرقا ایله سلطان اولیدی
مقرردر بوکیم دیرمک حقکدر … عطا دایم جواد مطلقکدر

[ضمیری] اناطولیدن کانقومدن بر زمال خمیر کیسر ودخمر دانلغده بی نظیر ایدی علم اخفاده وفن خفایاده استاد ماهر وجن کبی میان خلقده ناپیدا اولمغه قادر ایدی آخر آرزوی افواج دفاینده جن هلاک ایتدی وسلطان سلیم دورنده اواخرنده دنیادن آخرته کتدی جونکه اشعاری وجونکه اینده کفتاری واردر بو برج بیت انکدر [شعر]
فورقمه جراطبله بولی سحر زواعظ
اهل کجددکی کوریدن بزده سحر زواعظ … دوزخده ربا ایله اکل ایلر یکی زقوم
بزرندیل جنتده کوثر اکر زواعظ … بودر بزه وعظک کیم دنیاده کشی قالمز
بو منزل فانیدن اولصوک کوچر زواعظ

[ضیائی نور الله مرقده] ولایت حمیدن ایل علم طالبیلرسندندر بو دورده فوت اولدی خوب ورنکین اوایله حکایات یوسف وزلیخاسی وحسن وقبوله قابل تحسیل ومعتنع نظم دلکشاسی واردر اما فن شعری جیدان استعمال وکثرت اشتغال کوستروب حال ایدنمندر اما طرز شنونک سخن کوی ونکته کذاری ونظم پاکک ناظم کامل العیاری ایدی [وشاه وهمی فی الاکام] موجبنجه فواید ثنوره حقنده بو برج بیت اول کتابندر [مثنوی]

چون ایره عاقله بر کار مشکل … که دشوار اوله اندن کار عاقل
ایده عقلینه بر عقلی دخی یار … که اوله آسان اکا بر کار دشوار
چو روشن اولمیا بر شمع ایله او … اوبیار بر شمع داخی که ار نه پرتو
ولی خیر اوتمه تدبیر عوجدن … که کلک ارترا فراکی کجدن

[فصل فی حرف الطا] [طالعی محمد چلبی] شهر قسطمونیدندر شعرای رومک تاعزیزی بیانی واعیان نظمک نثر امدلرینه یا ثالث ویا ثانیسیدر کمالات موفوره ومعارف نامحصوره قادر بر شاه بلند دز دفنون وهنرمند ایدی سخن وران شعرای رومک امیر الکلامی وساحران فن نظمک نکته کذار وسحر پردازیدر روم شاعرلرینده وترکی عبارات ناظملرینده قدوة الشعرا نجاتی یه مانند برطبع بلند واریب اولدر شعرینی مثله متعلق قافیه لرده ودنیلمش ردیفلرده دمشیدر والفاظ واداسی غلظت وتعقیددن مبرا اولمشدر واشعارنده اصلا ترجمه وترکیش وتضمین واقتباسی یوقدر دیواننده مندرج اولان ابیات وشعر ورنکین کلمات کلیا کندونک اختراع وایجادیدر بو برج مطلع انلرک اشعار رنکیندن ونتایج طبع دربارلرندندر [مطلع]

عقل طورمز کلیجه کوننزلت اوررنسیزه … که کدورت ویره اغه عشقله ما بینیزه
[مطلع] کوره لی طلعت غراسنی اول سیمبرکی … قمرک دخی یاتنزی کیننک یلدیزی دوشدی
[مطلع] زلفنکه قراجی حال وخطک غربت اوغریسی … بر بره کلدی یتمش ایکی ملت اوغریسی

موجب الیه در دولتنده سلطان سلیم دورنده یکیجری کاتبی اولمشدر وکندو ولایتی یکیجری اریتنده بو معنای رنکینی نظمه کتوروب اول حضرته عرضه قلمشدر

[قطعه] کسون اولدغی بو بکیجر بنک … دا ایجا سیف قاطعی بیله در
باغدر خصمه تیر بار آسبنی … خریه دن برق لامعی بیله در
فنادر کرچه تقعیده چوق قدر … چوق مضر وار منافعی بیله در
کنشک برده نفعی چوق اما … انجکده منافعی بیله در
بجتی کور در بکون بو طانونک … قنده وار رسه طالعی بیله در

[نثر] دفتا که سلطان سلیم قطعهٔ مرقومده قنده وار رسه طالعی بیله در عبارتنده اولان ایهامی کوردی بکلیجر بنک بعض شفاعت و شقاوتی محللرین ذکر ایدوب ملاطفه یوزیندن بو سوآلی ایتمش که شهرا ماتبه ده و قادی اوغلانک و بعض اکابرک اولری بعضوب اسبابلرین تالان و تاراج ایتدوکی وقتلرده دخی بیله میدی [بیت] اوکرسک اول اوغاده نکته دانی
که طبعی فیل برار فهم سخنده [نثر] مرقوم دخی منع معصلی ایچون واردم دیو جواب وردی و بیت ذو الوجهین و مشتمل الضدین نعیبه نظرا قنده و قطعه صنعتنده خوب معنی درصنعه که بیهوده و لا یعنی در [بیت] شو بله کوجو جلدر فمک ای غنچه دهانم
بر زره در راغر که نسبت بری او آسبی [وله] لب دلداره قصد ایتمه رقیبا
کبر رسن سینه یا سندن جیبر سن [وله] دیلرم کیم بوتجی جاک ایدم اشیرا لم
لکر اول لعل لبی حوقهٔ مرجانه دکتر [طالبی] کونه ولایتندن تاتارخان ماجرلر ندر
اتی و عابی کمنه در اما طبیعت شعریه سی و سلاقت نظمیه سی غایتده خوب ایدی والفاظ و عبارتی فصیح و مرغوبدی لکن علم اعلال و اعرابدن و اصطلاح نحو و قوافیدن بی خبر اولدغی باعثدن اشعارینک صحیح یرلرینه دخل ایدوب اعتراض

انلر

٩٦

انلرها نلک سؤالنه جواب وروب معترضک اعتراضنی دفع ایده مزدی
بو مطلع انکدر [مطلع] باشن کوزردی زلف پرچینک خطادن آله باج بغلدی کاکلن ختن بولار بینی

آله قراج

[مطلع] قنده منعل شوق رخسارک دلا نارنک قراج کیم کورید ر نور شمعی ایلیه پنهان زجاج

[طریقی] روم ایلندن ویدین نام قصبه دندر تحصیل علم ایکن سلطان بایزید دورنک آخرلرنده آخرته نقل ایتدی قابلیتی و نو هوس جوان و تیز طبع و خوب اذعا ایتدی بو برنج بیت انک اشعارندندر [شعر]

صفحا رخلرده که بکزنه صاف رکیده رک
که طونر مهر و مهی ایکی کوزی کبی فلک … شمع مجلس بکه رشک ایلیوب ای بیم بزن
اودر نور شکله زرکوب التونلو بنک … کوزم اوکرندی بو اشکیله که انسزاوله
صودن ایرلسه بلور سنه اولور حال بنک … [نظم لؤلؤ] اول قر چهره کیلدن بر دلنونلو بنک
دو منوی یلدزلره طولدوغه ماه فلک … نسخه سینی اولمسه حبط مالک
صفحه سنده بندن اولور دیکه برر جک … دو نوتم حیفه دیدن نه خط سوسن وار
طونشوب لا جیفت یازی دره دقوه نورک … قلبجک یاره لرینه نیجه صبر ایلیه جان
کوزلرم یاشنی دمادم دوکر اوشنه ملک … سوردی اعبار دمک جکری لطیف اهل
بویله در حال جهان کیمه امک کیمه یمک

فصل فی حرف الظاء ظریفی

بولی سنجاغنه تابع کوینک نام قصبه دندر سال خورده و روزکار دیده ظریف حریف ایدی بایزید خان غازی دورنده نقل ایتدی طرزی شعرای سلف طرزنده و قدمای اسلوبنده در مشکل اوچ اولدی ردیفنده برغزل دیمشدر و هم عشره اوچ عدد بیت بولمشدر
مطلعی بودر [مطلع] یاندی دل و جان یله جگر مشکل اوچ اولدی بیت
قیلدم غم و هجر یله سفر مشکل اوچ اولدی [نثر] بو قطعه دخی انک لطایفندندر

باغ آراسنده کوردی لداری	قولکم دیدم آیا سرو روان
سرو سرکشی کبی دک کلدی او دم	بیدوش جان و تن اولدی لرزان
سنبله صلح ایدوبن بلوا رحی	قودی سرکشلکی و یاتدی همان

وبعضیلر بو قطعه‌یی دخی اکا اسناد ایدرلر **قطعه** دکلم خواجه کیمنک سوزنشنی
غره اولوبدر رقاشنه دوندی برنجه آقچه الندن دوتدی بونونی قورون صیونجنه
نوکرم واردی کوردی جارسینی کیمسن آلترایجینه حاشینه و بر دیدی آقچه لیک خدمتکار
واردی کلدی بر آقچه باشینه **ظهیری** جانیک جانیلرندندر و امرا کاتبلرندندر
برسپاهی درویش نهاد ایدی بغداد سفرنده فوت اولدی کلامی موزونه
فی الجمله اقتداری و ساده جه اشعاری واردر بو مطلع انکدر **مطلع**

ذره دکلو حسنکدن خورشید خاور نکرسن	بکزه دردم بن دخی ای ماه پیکر نکرسن

شعر و بو قطعه دخی انک لطائفندندر و اوزمانه دن بر مدبر و طمکه دیمشدر

قطعه آچلیغندن آشی آه آتشی کم	مطبخندن ال دوتن دوتدی صنوبر
صوره نیمنک الکیمسن کورن کشی	طمعدن داخی طعامی اد صنوبر
جنی عما رندن الدی شوروه‌یی	سوخته لردن ایکی آلکی اوتنور

ودر قوم عالمک قدمنه قایل اولمش حکیم باطل اعتقاد کیمسه ایدی بو خصوصده رسایل
جمع وادتنه فاسده ایله نیجه اعتقاد بین افساد اتمش ایدی بو بیتی اکثر زمانده
ورد زبان و ضمیرنده مضمر اولمش حالی جهانی مدور دیمی **بیت** طاق و جفت نقشنه حادث مطوب الوالانکو
اسکی مهمان خانه در خلق جهان مهماندر **ظهوری چلبی** روم ایلنده متشرعدن
وقضات طائفه‌سندن و بو شعر کسنه در نظم کلامه قدرتی و بو فنده مهارتی

واردر بو مطلع انکدر **مطلع** کورمبلدن کوزم اول غنچهٔ کل پیرهنی
لاله کون ایندی شبنم قانیله صحن چمنی **مطلع** بنی سن قیلمدک بر لحظه دلشاد
الکدن پادشاهم داد فریاد **فصل فی حرف العین** **عارفی حسین چلبی**
محروسهٔ استانبولدن پادشاهم بنده‌لرندن و بودور شعراسندندر سابقا دفتر
خزینهٔ عامره کاتبلرندن و ارباب فلک منشینی و محاسبلرندن ایدی بعده ترک
سلطانی واسطه سیله کعبهٔ شریفه واروب شیخ ابراهیم کلشنی خدمتنده بولندی
ونیجه مدت مصرده شرف مصاحبتلریله صفای درون و حلاوت قلب بولدی
و اول اثنالرده متفرقه زمره سنه الحاق اولندی بو قطعه اول حضرتک وفاتنه
وصورت ظاهرده معاینه دیمشدر **تاریخ**

کلشنی اعنی شیخ ابراهیم	کرد رحلت زکلستان فنا
شد بخلوت سرای انس مقیم	زد قدم بر نشیمن لاهوت
کشت مهمان بخانقاه قدیم	زین سرای فنای حادث نفس
	کفت هاتف برای او تاریخ

مات قطب الزمان ابراهیم سنه ٩٣٩ و نظایر دریای ابراره متعلق فارسی
نظیره‌سی واردر مطلعی بودر **مطلع** سبزه زار چرخ کوهر روز سبز و ترست
از سرشک چشم غمکینان محنت پرورست **شعر** و تصوفانه بر ترجیع بند دیمشدر که جمیع مراتب
تصوفه علی الاجمال انده اشارت ایتمشدر **مطلع** عینی عارفده وجود اشیا
کور نور رحمکه کنقشی فی الما **شعر** واحد پاشانک قمر دکنش قصیده سنه
بو وزنده بهتر و خوشتر کمه نظیره دیمشدر بو برقچ مطلع انک اشعار رندانه‌لرندندر **مطلع**

داغ الم ملولنه باغ اچره لاله لر	دفع ملالی بددک دبوسوز پیاله لر

مطلع نصيحت ايلدوكجه عزيزا اولمه خوبلردن — صقين انجنمه كيم جانا قرادم آب رويلردر

مرحوم كمال پاشا زاده افندي كسند فتوا ده ايكن قطا بيه طريقيله بو قطعه ديمشدي بو مزاح اول خضرتك مزاج شريفلرينه خوش كلوب بسند اتمشلردر قطعه

امام ودين ملت لعنى مفتي — كه بو قدر اكه بكزر اهل آدم
شو دكلو اختصار ايلر جوابي — اولورا ولمزيزار والله اعلم

عاشق چلبي شهر بروسادن علما طائفه سندن بو عصر شعراسندندر بين الجمهور نطاع زاده ديمكله معروف ومشهوردر سيد صحيح النسب وعالي حسبدر جابر كمالات وفضائلدن فضله شيوه انك سبب ونظم ولكتابيه وار در حسين بهاد اتك دوحة الشهدا نام كتابين فارسيدن تركيه ترجمه ايدوب مخل ومناسبله آيات واخباردن واخبار مشايخ اخباردن مفيد ونافع چوق نسنه الحاق اتمشدر

بو برقاج مطلع انك زاده طبعيدر مطلع عارايدرين زره سر كشته دن اول آفتاب
مهر افزون اوله غنچه بتون ايلر اجتناب مطلع زالدر ديمش درد ندانكه اي غنچه دهن
غنچه انجمه اولدر انك اغزينه دوشن مطلع عارضي اولمش چشم دلداره رهوطو تمش نقاب
صندم آني كوركجك نيجي طوتلمش افتاب

مولانا عبد الرحمن چلبي رحمة الله عليه

اماسيه دندر بين الموالي مؤيد زاده ديمكله متعارفدر سلطان بايزيد زماننده قاضي عسكر وجميع فصحا وفضلايه مرجع ومفخر ايدي مرحوم نجاتي بك ديوانتك ديباچه سنده انلرك نام شريفين عنوان ايدوب لطف ذاتنده ومكارم صفاتنده خيلي القاب واوصاف يزمشلردر حتى ديباچه ديوانه بونلرك ناميله عنوان اولدغنه وزرا انك عداوتي مؤيد زاده يه بوكوا اولمش سرزنشلرندن مزبور

نجاتي نكوجله نجات بولمشدر عاقبة الامر مخبر كوره بنه مزبور مظاهرت ومعاونت ايدوب سلطان بايزيده خوب قصيده لر وعالي رعنا يلر اتورردي وكندولره دخي احبابنا قطعه وغزلدن لطيف بيتلر دير دي بو برقاج بيت انكا شعارندندر

شعر چاك اولدي دست جفا بيله كرببانمدر — ايلمش خار غم وتخته دامانمدر
انكه چشميله حد يكنبي صوار سم نوله كيم — باغ سنجده بني سرو قدآماغدر
تيغ مژكانينه جان ويرمه ده سهلمدي اكر — اول خجانشه برآغزديه قربانمدر
بو مطلع مشهور دخي انك اشعارندندر مطلع — ايچه لم ايچه لم شراب ايچه لم
شعر نيجه بر صوفي صحابفي آب ايچه لم — وبو بيت دخي اندندر بيت
آغزتده اولور شرابه حباب — برآني بوند بي حبابلر ايچه لم

عبدي چلبي

بروسه ويدر بين الظرفاء ابيلي عبدي ديمكله متعارفدر اسمي تخلصيدر بو عصر ابچنده قسطنطنيه ده فوت اولدي خوب لطيف طبعي وتصرف ذهني وار ايدي

بو مطلع انكدر مطلع كوزمه صنمه رمزدن سيه نقاب ايده ربي بوكوزيله بوزكه نقطه حجاب ايده ربي شعر بو برقاج بيت دخي انك اشعارندندر

نه المم وار نه غم حيا نكده	نه دلم وار نه خود دماغكده	دور حسنكده جمله الكرباني
كيم كلم بن كلم زمانكده	حسنى يارك برآينه ايما	جلمدي قدريني اول كه

دله مفت بيكس صنوبر جهاني كيشي — نقد عمري ويرور كرآريته عدني

رحمة الله عليه مرحوم محمود پاشا دركه سلطان محمد خان غازينك وزرا سندندر ووزرا انك مشهورلرندندر ولايت عثمانيه انك كبي بر آصف منصف واوصاف انصاف ايله متصف وزير آصف نظير ودستور روشن ضمير ندرتيله كلمشدر

[illegible]

بلکه اخلاق و شمایلجه وزیر هنرور کناسنده مبالغه ایدرلر و اننجه عدیل و نظیری
صدر وزارته کلمشدر مطالعه و تفسیره قادر و خیرخواهلق اکثرنده ظاهر معین
اهل هنر و هنرپرور کیمسنه ایمش مصالح عامه ده عدالت کیمش و خیراندیش
اولدیغی اجلدن سلطان محمد امور جمهوری اکا تفویض قلمشدی پادشاهک
بو حسن والتفاتنه مغرور و مایل و تلون طبع پادشاهیدن غافل ایکن بر مقتضای
بشریت قتلنه مقتضی بر نادره صادر اولدی اما پادشاه قتلنک انواعنده
رعایتا اسف محترق قلوب بهرحال قتلک مقرردر اما نسنیه اولملو اولدره دیو
دوار دنیادن دار آخرته بولدن کوندره بن ددی آخر الامر عفو جلال
و خلاصه احتمال اولمیجق بر قصاد کلوب اکی قوللرندن قان الدی
و اول قانک کثرت سیلانی موجب موت اولدی مزاری شهر استانبولده
کندو بنا ایتدوکی جامعک اوکنده در مدون ابیاتی و شاعرانه کلماتی
واردر بو مطلع انکدر مطلع کوزم یاشینه رحم ایت سوزمه دردن

کورمدم ذاده در دوشمش نظردن	بن اول زهره جبینه گشته بیم
الوم صورت خورشید قمردن مطلع	نورو کجه عنبرین زلفی رخ دلدارده
مارمنک افتان بتو در حاشنی کلزارده غزل	عندلیب دل نیجه قالمایه آه و زارده
بلده بر کل اچیلور اولده میان خارده	عذاری چلبی هوالی عظامدن

و اهالی کرامدن سلطان بایزید دورنده محاسنه متسطرندن ایدی بین الموالی
مثلا الطفی بحث و تقریرده او مذکور مولانا عذاری مطالعه و تحریرده مقبول و مروج
ایدی اشعاری دخی پسندیده طباع و شایسته استماعدر اکثر اشعاری

بو صفحه ده بر طرز لطیفه واقع اولمشدر بو ابیات انک اشعارندندر شعر

صفین آهدن ای نکار صفین	بله وار ر بو کار روبار صفین
بن نه خاکم کدور و برم بجره	قومنسن خاطره غبار صفین
بنر ایتدک بو غم کلن پامال	کیزلودر سینم اجره نار صفین دله
بریکا کنکلمز عشق نکار	بریکا آتش غم دلدار
بلمزبن قنقبله طوتشین	وقنا ربنا عذاب النار عذری

اسکوبیدن قضات زمره سندندر و بو عصر شعراسندندر لکن یکیا اولدیغی مناسبتیله
عذری لقب ایدوب عذری تخلص ایتمشدر نه کم حسب حالنده عذرینی بیان ایدوب

دیمشدر بیت عشقنک بولینی وارمغه یوق پای قدرتی	صنمه بو بولده عذری قوللک عذرلکی امور

شعر بو فنده اول قدر مهارتی و ایراد نظم کلامه چندان قدرتی یوقدر
و تضمین و ترجمه سی غایتده جوقدر بو مطلع مطبوع انک نتایج تتبعندندر مطلع

دل عشاق صفت اولدی پریشان کاکل	قامتک فتنه و سر فتنه دوران کاکل

عسکری ادرنه ویدر عتبه علیه و سده سنیه ملازملرندندر بو دور شعراسندندر
نیجه زمان امام حسین آستانه سنه یوز سورمش و بیر غاری درکاه شاه
خراسان سلامنی کتورمش ابدال مشربدر هوالی مذهب کیمسنه در دیار بغداده
ائمه عظامدن امام حسن عسکری آستانه سنده نیجه یللر مقیم اولوب
اول عتبه رفیعه یه انتساب ناتی اولدیغی مناسبتیله عسکری تخلص ایتمشدر
درویشانه ابیاتی و فقر و فنایه متعلق کلماتی واردر بو برقاچ مطلع انکدر

مطلع پادشاه دهره باش اکمز کدا اولر درویش	ملک استغنا ده حوش اهل فنا اولر درویش

ای مهر دنیانک دونر چرخ فلکی گردون اوستنه | جمشید را الینده دونر دون اولنجه دون اوستنه

مزبور بر زمان امید خدمتله بلای زحمته مبتلا اولوب اعیان وارکاندن نیجه میر
و وزیره خدمت ایدوب برندن بهره مند واولمیوب آدن سودمند اولمیجق بو خصوصده
غایت متألم ومتأذی اولوب دوراندن واعیاندن داد وشکایت ویر قصیده

ایله احوال ملالتنی حکایت ایتمشدر بو برقج بیت انندر نظم

ای کوکل اعیان دولتدن اگر همت قلدی	کیمدن اومرسن کرم اهل مروت قالمدی
ای دریغا لطف واحسانک قپوسی بندلر	ذکری خیر اولسون دینور بر اهل دولت قالمدی
بر اولولق قلمش ایچی قدر و دولتدن اثر	بس مکارمدن دخی بر خوب خصلت قالمدی
آدلری قالمش سخا طومارینی طی ایتدیلر	کتدی عیب اولدی کرم جود وسخاوت قالمدی
خلق عالم موذی وجبار اولوبدر بویله کیم	کتدی لطف ومرحمت قطع اولدی شفقت قالمدی
اولدی ملک عالمه اشراط ساعت دنیه سی	کربلورسک ظاهر اولمادق علامت قالمدی

عرفی استانبول قربنده یکی حصاردن

دانشمندزاده‌لردن بوده و شعرا سنده زمره‌سنه قابل اشعاری وآثاری واردر بو مطلع انکدر

مطلع عاشق ابتسک یاره وهم اتشدن جانمز | قورقرز اول مبتلادن کیم موه جانانمز

عشقی قدیم سلطان محمد مادحلرندندر اشعاری نظم ساده وکلام موزون
مقوله‌سیدر قصیده‌ده چندان قدرتی وشوکتی اصلا حلاوتی یوقدر
بوقدر اما بو حاللرله اول زمانده بو مرتبه رفیعه‌سی وپادشاهدن
یوی بوزایچه وظیفه‌سی واردی نه کیم اول زمانک شعراسندن قبایی تخلصی
ایدر بر شاعر قفایی دیمشدر نظم عشقی یوز پرسعدی اوتوز بو قفائینک دخی
هفته ده یدی کونی وار طوتی دیگارده نثر دری دخی کوتیلر کربت ماعد

ویرکویلر

١٥٥

٩٦

بیت عشقیا طالعوکه عشق اولسون | ویرلکو یلر که طالعی مه اعدا اولد عشق جانان ایدر

نثر معلوم اولدیکه ما تقدمدن بخت ودولت | کرنقضک کونی ستارک ایچی

کمال ومعرفته کوره اولمامشدر وقدر وعزت بونلر استحقاق ولیاقته کوره بولنمامشدر

بیت اوفتاده ست درجهان بسیار | بی تمیز ارجمند وعاقل خوار

نثر بو مطلع دخی انک اشعارندندر مطلع برکون صنما یوره کمی یارم الکدن
تاکیم کوره سن نیجه در یارم الکدن

عشقی اسکوب آری بکلیجلکدن تقاعد
ایتمش طالب عرفان وصاحب دیوان جوش طبعی کیمسه در بو مطلع محققانه
انک اشعارندندر مطلع بن انک مهر ینده محو اولبنده پیدا درچنونکه
ذره ده کور مهرک انواری هویدادر چنونکه

عشقی معنادن بوده و شعرده بلند
اوستاد وخواطر دقیقه بند وحقایق طرزدر طبیعت شوکتی کم دکلدر بو مطلع انکدر

مطلع اوستنده قانیک طورر اول عنبرین خال | صانکه کوهر ایدر دورده جلکنده انجال

عطائی شهر ادرنه‌دن سلطان مراد خان مادحلرندندر مولد صاحبی
سلیمان چلبینک برادر کهتریدر والده‌لرینه عوض پادشاه دکه ده سلطان
مراد وزیر ومشیدر روایت ایدرلر که پدرلری فوت اولدقده متأذی الحال
وکمالیله آراسته صاحب حسن وتازه جوان ونازک طبع ونکته دان بلبوب مرحوم
مراد خان سابق الحیانی سرای عامره یه الحاق مراد ایدنجک نظم وشکوانی شعر

قطعه

برشعر دیوب سلطان مراده کوندرمش مقطعی بودر	عدلیله صغر یدی ظلم زمانه دن
ای شهدی عطائی به کوچی سلطان ایدر دریغ	اولدور که شعرا سنه‌ها حوم شحنه‌دن

کلیجک بو نزن تشبیهی بوقدر زیرا اول عصرکه مترجم قناده کوی شاعرلری چوقدر

حسدانی

بو مطلع انکدر مطلع
زاهدا اخلاص ایله کل سجده قیل اشبو صنمه

وار ریا بیله هوس ایتمه طواف حرمه
ولی دوکلمه‌یی ارغوانمش بیلدک

مطلع شعر

زمانه غنچه‌لری بی کرانمش بیلدک
کنمش قصیده سلطان مراد آدینه

اول بو دیمشدر احمد پاشانک کی اکا نظیره واقع اولمشدر عطائی در که

بولدی بحر دلده مهرکدن عطائی نظم دین
احمد پاشا نظمه بسنده اعتراضا در که
بس نه دن دیمش عطائی اولدی دربرور کنمش
لؤلوی قیلور رخ ده بیله دیشلری بنده

بیت مطلع

عادتی مشهور در اوله غبی زیور کنمش
انجم غمزه کورمدک مهرکدن آفتی کوز یاشن
ذلفی دوشر برقلیله سنبلی بنده

عطائی الحربی تحصیل علمدن تقاعد ایدوب نقش بندیه طریقته سالک و سلوکنده نیجه معارفه مالک اولمشدی سلطان سلیم خان دورنده فوت اولدی شوانک مقبول و مجلی بندن در بو مطلع انکدر مطلع

سنک بر غنچه دن نازک تر دلینه بن دمانک وار
دله بنده اولمه نفکر ایکی جهانه شاه ایکن

شکر دن طنبور کلکی رنکین زبانک وار
جعفر بتخانه قیلمق قلبی بت پرست ایکن

و تخیسات کاتبی اوسلوبنده منظوم بر رساله‌سی و احوال طریقته غنابه بر مقاله‌سی واردر اما اول قدر مشهور و مذکور دکلدر بو بیت اول مقاله‌دندر بیت

خدا انکله اولمه توفیق همراه
کیمسه توتینه بولمز راه

علوی مشهور در سلطان مراد خان سلطان محمد خان ایام دولتلرنده بکیده هفت پیکری جنیفت و جازه ملبس غزه‌لری وار طرز و روشی قدما شهوانه

محل و داعه بو برج بیت انکدر
همت اهل نظر قافله سالار کرک اولا

شعر

ای سفر غمزن ایدن یار خدا یار کرک اولا
یول اوزرن کیتمشی واقی کوزلرمدن ندنک

جان عشاقی کبی زار و کرفتار کرک اولا
غمزه‌لر تیر کشنک چشم کمان دار کرک اولا

کر بکک او قیله قهر ایتمکه اعدا قلبین
اوصاف شراب و صحابت ساقیده بو برج

بیت انکدر نقل میدن ترجمه سیدر اوصاف شراب و توصیف می ناب

کتور ساقی شراب ارغوانی
جوان ایلر او پیری نا توانی

که پیر اولدم بنی برنا ایده دوندر
رخ زردم کل حمرا ایده دوندر

شفا بولور اکر نوش ایته خسته
صفا بولور اکر ایچسه دل شکسته

علوی مدرس بروسویدر علوی بکان اوغلی دیمکله مشهوردر سلطان سلیم دورنده بروسه مزبوره ده مدرس ایکن فوت اولدی عصرنده سردفتر بلغا و سرآمد فصحا ایدی رنکین نظم متنوعی و شیرین شعر مصنوعی واردر دهرک دنائتینی و دورک شتامتینی شعر بو شو ایکی اشعار رندندر غزل

دار دنیای دنینک کم جفا بنیادیدر
محنت و درد و بلا و غم جهاندار رکابیدر

دولته ایردم دین دنیاده زحمت ایلیدر
خواجه سودا ایتدوم دیو زعم ایتدوکی

غول وشق کورکن کیوب مصلح کچنلر خلقه اکون
نیجه مصلح هر بری کوهتم قیلا بیلدر

شهرک اصلاحی نیچه اولسون که مفسد کار
یا افندی محرمی یا محتسب دعوا ایدر

هر نه وضع اولور اصلاح جهانه ضد اولور
غالبا دوران دهرک آفت آزاد بیدر

خسرآبیدر

علی چلبی قلبو یدر بنی الموالی و اسمی علی دیمکله متعارفدر بو دورده بو بره بروسه قاضیسی ایکن فوت اولدی شعر و قصیده ایله مشهور دکل شاعر لکله مذکور دکلدر منشئی الفاظ بلیغ و محشی متن معانی بدیعه در تسهیل و اغلاق کلیله و دمنه‌سی رنکین الفاظ و حسن ادا ایله واننه دکن بیله فارسیدن

ترکیه ترجمه ایدوب چوق معارف ولطایف ضم والحاق ایتمشدر حقا بو درکه
برانت بحلی الشان وجمیل البیاندر که منشیان سخن وران وبلیغان
نکته پروران طرح تعبیرات مطبوعه سنده واله وحیران وطرز تعبیرات
مصنوعه سنده زار وسرکرداندر قلورلر شوی ندرت اوزره واقع اولمشدر

شهر ادرنه حقنده واقع بو شوق آمیز الکندر **نظم** اسدی جان باغینه باد عطرسای ادرنه
فیض روح ایتدی فضای جانفزای ادرنه دفع ایدوب دلدن غموم کهنه عیسی صفت
تازه جان وردی دم معجز نمای ادرنه غنچه کبی تنکلکدن درهم اولمشکن کوکل
کل کبی اچدی نسیم جانفزای ادرنه **نثر** وبو قطعه بو نصیحت نقاب دخی اول کتابدندر
قطعه بربلا نازل اوله ایتمه فزع که اندن واراکی خیراتك بندن
اولاد دوستلر اولور غمکین نا نیاتنا شادمان اولور دشمن **عربی**

عبد الله اوغلی وعبد الکریم اوغلیدر قولیدر سلطان بایزید دورنده روم
ایلنده قاضی وخلق خلقندن شاکر وراضی ایدی اعیان شعرادن
وارکان بلغادن شاعر شیرین کفتار وصاحب دیوان محنت کذاردر
اکثر اشعاری تنك بحرلرده وغریب قافیه لرده واقع اولمشدر بو برقج مطلع
انك اشعارندندر **مطلع** فنی یاغرلی کاشی قباسن سرمزم کیم کوکل پاسن
مطلع خط لبلر سکر دخی دهنده کوزم کریان اولور ناله دوراتنه قرا طرافنی یاران اولور
مطلع دلبرکه اویخویه وارا کلم کوزه خواب اوسیم لونیا پی دیبو جکر جانم اضطراب
ودهر دوکنك دون پروزرلکنی شعر بوشنوشکوی شعار انك اشعارندندر **غزل**

ناملك اولدی شیمدی زمان وزمین دخی	بی زوفنك اولدی جای وناز نین دخی

هیچ آفریده اهل نظر ایلمز دریغ	احسان دوکندی قالمدی بر آفرین دخی
کیم چراغ اویارمغی یاد اتمز اولدی هیچ	مهری نهان ایده کبی وخ برین دخی
هرکز زمانه بکه بتور ما دلی کورب	فور قم بودر که سبزه بتور فرزمین دخی
بو غصه دفعنه کرم حق طاینوب	عمری جی اچ اکرچه که اتندك یمین دخی

عندلیبی قسطمونی سنجاغندن سلطان محمد ماحلرندن در نغمه وصغیرده
بلبله تقلید ایتدیکیچون بلبل حسن دیرلردی بو مناسبتله عندلیبی تخلص ایدردی
زمین ورکابله مشهور دانشمند والحان وادآده بی مانند ایدی آوازه
خوبی قوت القلوب وحسن صدای روح افزاسی بزم آشوبیدی
صدای سرودی نغمه داود کبی آب حیاتدن ومرغی طیر آندن کیرو
قوردی اما بو فندن اول قدر بهره مند وطبیعت شعریسی چندان بلند دکلدر

بوایکی مطلع انك اشعارندندر	**مطلع**	خوب سولر حدکه ورد سمنبو دردی
رآست ایدر قدکه بر سرو دلجو دردی	**له**	کوردم او کلغاری بر باد بایه بینمش
کویاکه برك کلدر باد صبایه بینمش	**نثر**	سمو عمدرکه مزبور اول عصرك

اعیانندن برینه برام ایچون مراجعت ویردوغی مصلحت ایچون برنجه کون
ملازمت ایتمش لکن اول وارد قلری شخص مرتشینك مذهب باطلنده تحفه
وهدایاسز وبادهوا سز کیمسه نك مصلحتن کورمك وجهی دکلیدی الله بر ایشی
بتورمك یانندن اصلا جایز دکل ایمش باب رشوت تا بونجه کون کلورلر
وخبایث وقبایحنه منتظر اولورلر کوررلرکه ذره اولنی در بابنی
واخذ واکل ایچون تعیین اولنان اعوانی نحو ایله کلنه بویور ونحونسی ولمیالره

افندی ادیور دیرلر. غالبا بو بیت مشهور انکه حقنده واقع اولمشدر بیت

الوکه زر الوب وارسک افندی کلیور درلر	اکر دست تهی وارسک افندی اویور درلر

آخر ولا مر. ایکی باشی شکر ایله بربال مومینی اول دوزخی یه یا ندرز ودکوز لرینه
ایکی دانه زر صوب اونلر صورتنی اونایدرز بو قطعه اول مرتشینک حقنده
دیمشدر قطعه خلقه کیبی ایکی کوزی قپوده. هر کلندن بکوم در آمد ادمز.
ایکی التنه بقر کلنک. کندو ایچون کمرکه وصله سنرز. لعنت ایتدی رسول مرتشیه
لعنت اکا کرانی قبول ایلرز. عندلیبی حافظ شهر استانبولدن بو دورده شعر ایلمشدر
نظم کلامنه فی الجمله اقتداری. وحوش آینده وساده جه اشعاری واردر.
بو مطلع انکدر لع نه صفا صونسی وار کونه میخانه کبی. نه مصاحب بولنور عاشقه جانانه کبی
تر دو بیتی دخی اصغای کلامده قاصی و قاصر اولان قولاغی قاتیه مولانا
ذاتی حقنده ایدوکی لطایفندر بیت بیک کرتین سویلیلر کوشنه کیرمز بریسی
دیر کورن ایکنچون ذاتی قولاغنه دوکین جواب ذاتی

عندلیبی اکرچه شاعر چوق	سنکدن ار توغنه قوشم دیدرین عهدی

ادرنه ویدر سلطان بایزید دورنده ارکانده احکام کاتبلرندن ایدی.
رنکین اشعاری وشیرین کفتاری واردر بو مطلع مشهور انکدر مطلع

قنده وارم سایه ء سرو بلندم وارکن	کیمه قول اولم سنک کیبی افندم وارکن

فصل فی الغین غباری قرامانده لارنده دندر طلبه طانیوسندن.
و بو عصرده سندن در مدینه ء منوره ساکنلرندن. و روضه ء مطهره زایرلرندندر
نجه مدتدر که انده متقاعد و متمکن اولوب اول اثناده استانه ء سترنفک

فوزلیبی

فوزلیبی سلکنده منسلک اولوب فراغت و عزلت اختیار ایتمشدر بو بیتی سابقا
استانبولده کوی وفاده ساکن اولدغی زمانده دیمشدر بیت سرکوی وفانک خاک ری

ابعد طپرغی مسکین غباری ولا قطعه ای غباری بو جهان اجره بنم
کیمه اشعارمه توز قوندرمزم. مکر اول کاتب جنجل کیم
خط شومم قور نیجه طوره مز. و بو برقچ ابیات محققانه دخی انکدر الهیه جمیع

نظم

نظرات دیده جانله جهانی اکله	منظهر علم لدن محرم حکمتدر جیب
حکمت و عبرتله رمز و اشارت نه که وار	جیب خدادن سکه تعلیم هدایتدر جیب
فهم ایچون عالم کبرای اولوا الالبابه	صور عالم صغرا همه صورتدر جیب
غافل اولمه کوزک آچ عالم کبرا ایله سن	سدره و لوح قلم عرشی معلا کبی سن

غریبی روم ایلنده بکیجه دندر. بودر شعر سنسون ایدی درویش صفت
واهل معرفت کمسنه ایدی. اسلوب شعره کم دکلدر بو مطلع انکدر مطلع

کزدر قرص مهی طبلا ایچنده ماله	مشتری در هم انجمه دیلر کیم آله

غزالی بروسه بدر. آبایی شوخ طبع اولدغی اجلدن میان ناسده والسنه
اناسده دلی برادر دیمکله ملقب و مشهور. و فنون علومده هر جهتی معمور
مدرسه دن متقاعد اولمش مرد کامل وفاضل ایدی. اما هجو و هزله طبع شوخی غایتده
مایل ایدی. سلطان نشانه زاده لردن سلطان قورقوده تقرب ایدوب تألیفاتنک
مقابله سینه اکثر احمق حواصی اولنی یارله یک نامه دیمشدر مثنوی

شهر فضله اول شاه کبی آی	کتنش الندن اول برطلو آی
بی صافی کبیدر اعتقادلک	بو معنیدن پیاله بکدر آدلک

نثر اللغة شلغية طرزنده دافع الغموم ورافع الهموم آدلو بر کتاب
مسرت مآب تألیف ایدوب آب جی عده وانفصال واجتماعده ذوق آمیز
وشهوت انگیز لطیف لطیفه‌لر ونثرین حکایه‌لر ایراد ایتمشدر ومحبوب دوستلر
ایله زن پرستلر مابیننده مطبوع مناظره‌لر ومعقول مباحثه‌لر ابراز ایدوب
هر برینک مدعاسنه دلیل ایله کلامنی اوبل ایتمشدر ومهرباب مقتضیات
ومشتهیاتدن انواع لطایف وظرایف ایراد اوزره منطوی ومفصل خطابی
اقسام نشاط وازدیاد انبساط اوزره محتویدر اما غایتده غلیظ وفاحش
فحشیات وهزلیات اولدیغی باعثدن من حسن اسلام المرء ترکه ما لا یعنیه فحواسنجه
کتماعندن طباع فرار ایدر حتی کتاب مرقومی مرحوم سلطان نوروده عرض ایتدکده
اول مرتبه ده هزله رضا ورخصت ویرمیوب مذکوری درگاهندن طرح ایتدیکنی
روایت ایدرلر اول زمانده برادر دخی بو وارت ایله برآزار اولوب
بروسه‌یه گلمش وگیکلو بابا نام زاویه‌یه شیخ اولوب بو مقتبسله غزالی تخلص قلمشدر
بو مطلع مشهوری اول زمانده دیمشدر **مطلع** گوزی آهولرک آشفته حالی
هوا آشوب دیده‌سی مکین غزالی **وله** خیال چشم آهولره هر بار
گیکلو بابایه دونرک بهی بار **نثر** بعده ینه صدره سلوک ایدوب سوری حصار نام
قصبه‌ده مدرس اولدی آب وهواسیله امتزاج ایدوب بر مدت قرار ووقت
عرفه‌سی نتیجه سکون اختیار ایدمیوب ینه در دولته گلدی اعیان وارکان
تبنر گلدک ومنصبکده اوتورب قرار ایده مدکلردن بیخبر اولدک دبو سؤال
ایتدکده سوری برا ولمغن اوتورب حضور ایده مدم بردوزجه برجگر غبات

ایدک

١٠٦

ایدک دبو جواب ویردی بو لطیفه ایله التی آقچه وظیفه ایله آق شهرده
بر مدرسه‌یه مدرس اولوب وجهت تولیتی مدرسه‌یه ضم ایدوب التی آقچه ایله
منصبنه منصرف اولدی مسموعدر که اول زمانده بر خصوص ایچون قاضی عسکر
متردد اولدقده بو قطعه‌یی یازوب قاضی عسکرک تفکر وترددینی دفع ورفع
ایدوب منصبینی مقرر ایتدردی ومدرسه مرحوم حسن پاشانک اولوب تولیتی
عتقاسنه مشروط اولدیغی سیدن الذین الفلر آمدی **قطعه** فتح باب اولمغه درشتهون

نصب نعلی ایلدی ینه بو زلیل	ضمی رفع اولدی جمله مدرسه‌نک	کسری وار نوله تسمیه جو تعلیل
دمنده نغمه باران احسان	لطافت سبزه زاری تازه اولمز	جهانده کوچکی بزرک قسنده
کرمدن رآت هیچ آوازه ولمز	اقندی لطف ایدوب دلجوئلکی فو	متاع همته انداآزه اولمز

نثر زبور ندیم شیوه شوخ ولیف وناز ک طبع خنده وظریف ایدی توارخ ولطایفدن
بیحد معلوماتی وحسن تقریر ورنگین کلماتی واریدی بو واسطه ایله سلاطین
واوزرا ایله صحبت وملوک ووزرا ایله مصاحبت ومجانست ایتمشیدی پادشاهیم زمانده
دخی فخر الانجبا مرحوم ابراهیم پاشا ومعین دولتی مرحوم ومغفور اسکندر چلبی
طاب الله مرقدهما خوب حتلر وعالی رعایتلر ایدوب وحضرت خداوندکاردن
بیحد جوایز وعطایا واحسان لایحصی الوبدوب منصبنه بدل التی آقچه علوفه
علوفه‌سنی اتدردیلر آخر عمرنده کعبه شریفه زاده شرفها الله تعالی‌یی منعاعد اولوب
انده فوت اولدی اشعاری نادردر اما خوب لطیفه وقطعه‌لری ونادرلری واردر
بو رباعی مرعی طواف حرم محترمده وآب چاه زمزمده ومحضر حجر الاسود ذکر مده

قایبی ودوار داود اهنر **رباعی** کعبه قبلم سنک جمالکدر	حجر الاسود انده خالکدر

لکعه اور تیبدر بینه زلفک ؛ زفرم اغرکده کی زلالکدر نثر بو شعر دخی انک ؛

اشعار رنگیندن وجمله‌ء گفتارندندر شعر اوردي خزان عمرمه وه که دخی بهاري يوق

صبح صفایا یرم غم شبنک نهاري يوق
چشم براتمکه دیده‌م عکس رخي دوشر دیبي

صولر اجنبه‌ده کورینی صو رنگک اعتباري يوق
بر یکه التي عجب فلک دلي بور وزگار

بحر غم زمانه‌نک ساحلي وکناري يوق
مهر یوزني کوسترر عاشقه دم دولادوبي

آینه‌لرده کورینی صو رنگک اعتباري يوق
وبو تاریخ دخي اول ارباب فضلك

معین وسببي مرحوم ومغفور اعني اسکندر چلبي ؛ رحمة الله عليه رحمة واسعة ؛ دار دنیاده بري دار ؛ ومنصوصفت دیار بقایه آدده بردار اولدقده دیمشلردر ؛ واو ذات ملکي الصفات ایچون هزار کریه وآه ایله چوق غم یمشلردر ؛

تاریخ کشته شدن اسکندر چلبي از خاک وعروج کردن اوجانب افلاک

میر اسکندر اعتباري کورب
ای کوکل عبرت آل بو حالندن ؛

حاصلي نولدي عاقبت کورکیم
بو قدر عزت وسعادتندن ؛

دادبن زهر قهري اغزنده
قالمدي هیچ اثر حلاوتندن ؛

اولوبن نجم طالعي راجع ؛
بعده واردي کمال فرتندن

قوندي نور چهره‌ء امانتنه ؛
صرصر تهمت خیانتندن ؛

رفعت وآرد اولدي حکم شریف
ناکهان درکه عدالتندن ؛

چکدیلر سوي آسمانه همان ؛
کوتریب آنی خاک ذلتندن ؛

کتدي دنیادن سماع ایدرک ؛
دار انه دیار حشمتندن ؛

بعضي برا باغي شاد دیدن
بیشي قورتلدي چوق مذلتندن

بوني بغلو قول اولدي درگاهه
اولدي ازاد بند محنتندن ؛

آغدي معراجه خوش لطافتیله
قورتلوب عالم کثافتندن

اولسه دربیي انک اصلا
اولمدي خالي هیچ رفعتندن

دي امل سما اکا تاریخ ؛
٩٤١ قلدي عزم سمو لطافتنه

آخرنده دخي امید اولسدر ؛
اوله برعالي برده جنتدن

نثر بونلنک رغبت ورواجي ومعرفتک ؛ قدر واعتباري حرفوملک مبارک دورنده وفرخنده زمانندن ایدي فارسي بروانکان بلبل امید اهل فضل ؛

در بوستان دولت جنت سراي اوست
نثر چونکه انلر جهان فاني به وداع ایتدیلر بونلنک بقیه‌ء قدر ورغبتي ؛ وشهنامه‌لرک وخمسه‌لرک لطفیل ؛ وصنعتي انلر ایله بیله کتدي ؛ کویا که فنون ومعارفک ؛ ونکات ولطایفک ؛ اعتبار ورونقي انلرک وجود بر جودینه منوط وموقوف ایدي قطعه کسر فراله بیک آره بو انسانک ایو سببي بولورکتور ریرینه دوران دمسونلر ؛ آدم اولدرکه ایلکلک کوره آدیني بو خصلتي اولماینه انسان دمسونلر نقل اولنور که مولانا معیدي به مرحوم اسکندر چلبي تقاعد اقچه‌سن اینرددکده ایاس بابانا منفعل اولوب بو ظاهر بونک امور سلطنته معاونت ؛ ومظاهرتي بودر که خزینه‌ء عامره‌دن ؛ بونلره اقچه ایدرسن ؛ وبو محافظه‌ء ممالک تجربه‌اچون جمع اولنان بیت المال خزاین بطانته برطابوه‌ء باعنه قلوب طریق اتلاف واسراف کیدرسن ؛ دیمک جمیع از زمانه ملوک وسلاطین ؛ وشاهان روي زمین ؛ ارباب نظم وانشادن تبری ومتنفر اولمش دکللردر ؛ زیرا دورادمدن بودم کلنجه ؛ سلاطین عظام وصاحب نظامک

آثار فنون خابقه وقصص وحكايات فى ارباب نظمك نظم دلكشلرى وشعروان نسبى ايله صحايف روزكارده مرقوم ومسطور ومرسوم ومذكوردر دو جواب ويردى بشهنامك بو بيتنى اوقوردى

بيت سخن ور نبودى اكر در جهان	كه مى‌كفت احوال شاهنشهان

ولمؤلفه نظم وانشاده سلفا حوالنى ذكر ايتديلر

شاه اولسه كيم بلوردى شعر سلطان اولمسه

فصل فى حرف الفاء العجمى فانى

قلبو بدرجه ده مزبوره ده عيسى خواجه ديمكله معروف ومعلوم واصناف معارفيله موصوف ومرسومدر عنفوان جوانيده ميلى تخلص ايدرديلر پيرلك عالمنده ده كلرى اشعارده فانى تخلص ايتديلر خوب فارسى وغرا عربيلرى وسائر فنوندن دخى وافر كلامى واريدى ومهم خوب خطاط وفارسى دان وصاحب فضل واهل عرفان كشى ايدى بو كمينه كلم بضاعه ايلردن تصوفه متعلق لمعات عراقى ولمعات جامى اوقومشيدى فن فرسكا مثالى خوب بلوردى ومشكل وغامض محللرده بجه وجوه وجه اوزره عقل ونقله ملايم وموافق وغرا معنيلر بوكوردى بو جمله دن غيرى خوب اشعارى ومرغوب كفتارى واردر بو مطلع انك اشعارندندر

مطلع مطربا وقت طرب در الا رفع دخى	ساقيا جامى كتور مجلسك اولدر شرفى

نثر وبو مطلع فارسى دخى اول كانك كهرلرندن واول دريانك دررلرندندر مطلع

آن پرى از ناز با من چون تكلم مى‌كند	مى‌كند دكاهى لبش كاهى تبسم مى‌كند

نثر اوجملة نظمه قادر وفن شعرده ماهر شاعر دلرى وآثارى بونلره شعر كوكلك بابنده بر نيجه نوع نصح وپند وبيدوى كوزندمش ايدى اول وصايا ونصايح

بوفقير

بو فقير وحقيرك هنوز يادنده وخاطر ناشادنده در فن شعره هوس ايدن جولانى عرفانه استماع الزم واهم اولمغين كتب وثبت اولندى جمله نصيحتى فى بريدور كه نظمه مباشرت ايدن كيمسنه به فارسيدن وعربيدن معلومات وخاطرنده وافر لغات كرك تا كيم بيوت ابيات معمور وقصر نظمى قصور اولمه نته كيم اسباب بنا متاعد ومهيا اولمسه مراد بجه برنائى خرم (?) ناد بنيا ايده مز وآلت واسبابده قصور اولسه زيبا طوتوب آباد ايده مز نته كيم فضلاى فرسى تمثيلدر

ع چون معانى جمع كرد شاعرى آسان بود نثر ومرحب معرفت شعر دخى نته كيم شخص عريانه كيم بر شمشير فارسان ميدان فرسى بو بر مثلدر بيت

شاعرى بى علم بود فى المثل	كون برهنه كرى در جهان

وبرى دخى بودر كه شعر شناسلق شاعرلك پايه سى وشعرك صنايع وبدايعن فهم ايتمك شاعرك سرمايه سيدر دكمه بر شعر كوى بلكه دن سخن شناسلق افضل وشاعرلكدن اوذلكه دان اولمق اولى واكملدر

بيت شعر كفتن كرچه در سفتن بود	ليك دانستن به از كفتن بود

وبرى دخى بودر كه شاعر كندو زعم بندارنده اجتماع وهم نادان وناشناسك پسند وريش خندنه اعتقاد ايدوب كندوينه غرور ويرميه وهر فاى زمانك تحقيقسز تحسينى حمل ايدوب كندوى كوريمه

مكن غره بر حسن كفتار خويش	بتحسين نادان وپندار خويش

برى دخى بودر كه شاعر شعريله تعريف وكندوى توصيف ايتمك مناسب ولايق ومقتضاى كماله موافق دكلدر ديدى بيت

اكر هست مرا از هنر بهره ور	هنر خود بكويد نه صاحب هنر	ولمؤلفه
كندوى چونكه مسك ايدر اظهار	ونمى نافه نسته حكم وار	وبرى بودركه

شاعر نکبته وذلته منسوب • ومصیبت ومذلتنه مورد وموروث کلمه ولفظی علم

ومخلص ایدنمه • ومیان انامده • واثنای خواص وعوامده تخلص ونامنه

زاری • یا نزاری • یا فغانی • یا فقیری • یا حقیری

دیلیه • زیرا بو کونه الفاظ واسامی البته شوم اولور واسمک حاصه سی

واقتضاسی ایله مسمی مشئوم اولور • وبو فقیرک ممتحن ومجربیدر که زاری دخی

مصیبت زده اولوب • دنیادن زار ونالان کتدی • وحیرتی لغت ومعناسی

اعمالق ومفهومی ناحقالقدر حیرتی • عمر آخرلرنده اعمی ایتدی • بیت

ایدنمه کلمه تاکی اسم ومخلص • مقدر در اولور تأثیر ایتمک • ودیری بودرکه

بر شاعر مشهورک تخلصنده اشتراک وانبازی اختیار ایتمک • واول تخلصده

ابیات واشعار دوکمک جانان ایکیسینک صفت محبتانه بیهوده ارغادلق ودخی

وصل شیرین کوهکن خارا شکن کبی خسرو ایچون خسرانه ذهاب ولقدر دیو بیورر دیدلر

قطعه هر که غیرک تخلصنده جهل ایدوب اشعاردر	انی بیل کیم صفت وجان اول آنک آغازدر
ایو دیرسه آدانک وخلق اکا اسناد ایدر	کم دیرسه بو بو نکدر دیر شو کم افسد آبدر

نثر شاعر اولدر که تخلصی کندوبه مختص اوله وشانه ملایم کندوبه بر تخلص بولا

ودیری بودرکه هر کیم بو فنی ایله نوعی میانه اقیاز دکشنماز او عاشقلر عاشقی

ایده • کرکدرکه کندو زاده طبعنی • وخاصه فکریسندن جدید معانیلر وخاصه

خیاللر بوله • وغیری سخن پرور ونکته کسترک صنعت ومعاسندن مستغنی اوله

زیرا انلرک که نکات وابیاتی غیرلرک ندوینانندن مأخوذ ومسروقدر

بازار سخنده خواجکان نظمک متاع معارفنه دلال سوقدر • انلر کیسه لرک اشعاری

عزالفضلا میان قوارده شبیه • یعنی انبان سایله فی المثل عائل ومن بهدره

که اکا بر تکمیل ابیاتندن خبر جذب ایدوب سائللر مصحوبی کبی برده جمع ایتمشدر

وبری بودرکه شعره کثرت اشتغال کوسترد باعمال صبر ورأته مانع واوراد

وتلاوتی • واوقات صلواتی ضایع ایتمیه • ولمرز شعرده طریق مناهی وملاهیه کیتمیه

بیت	در قیامت نرسد شو نفریاد کسی	کر سر استخشش حکمت دعبرت کرده

فخار فرمان فرینده بر فرنه دن غربت قومندن ارباب طریقتندر مراد خان غازی

دورنده وفرمان اوغلی عمرنده واقع اولمشدر • حدودن متجاوز قصاید وشعاری

والهابه متعلق کفتاری واردر • آدم عالم کبری • ونتیجه مقدمات عظمی اولدیغی

جهتدن نسول نسخه که آفاقده • واقع اولمشدر • فی تمثیل البنیان علی ترکیب الانسان

انی انفده بولمشدر • بو برنج بیت ایله انی بیان ایدر مثنوی مگر بر خانهٔ معموری عاقل

قلوبدر جسم انسانه حائل	ضن بهدر دماغه غرفه دار	دخی دهلیز درخلقوی پار
در انک بینه اغزیدر مرتب	ایکی قاتنت قپوسیدر ایکی لب	اوک سقفن بانه بکزتدی اوتار
بو زنبه صدر دیدی اهل بنیاد	نکر کوزلر درر اوله دده منظر	اولورتن حاسیتی اندن منور
فلکده عرش وار آدمده همت	سماده علو وار آدمده قامت	خدا خلق ایلمیوبدر لوح محفوظ
کوکلکوار آدمده خلقه ملحوظ	قلم یازتدی یارادن جهانی	بشرده لهجه وار ایلر بیانی
فلکده ملکلر وار حقیقت •	دماغ آدمیده علم وحکمت	مکائل اشتسنک دار حبانه
نظر قلدات انسانده جبانه	اولوبدر جنته رضوان خازن	جنان آدمده رضوان خازن
فلکده کرچه کیم شمس وقمر وار	بنی آدمده عقلیله نظر وار	سماده نجم وار آدمده عرفان
فلکده دوروار آدمده سیران	جهانده معدن لعل وکهر وار	بنی آدمده ده رلو هنروار

فخری چلبی بروسه قضاسیله اجه زاده محمد چلبینک اوغلیدر رحیمی مدرسلرندندر
ابراهیم پاشانک ولیمه‌سی جمعیتنده فوت اولدی بو مطلع انکدر مطلع

چون سیه پوش اوله اول دلبر شیرین حرکات   قلمنه صنورم آب حیاتی ظلمات

فراقی واعظ کوتاهیه‌دندر بو دوره شعراسندندر محدثین و مذکرین زمره‌سندندر
انفاس شریف و دم آثاری دوا و مواعظ ایله دم غفلته انتباه و انتعاظ
اولوب و شموع آیات حکمتی بوادی ظلام ضلالته دوشنلره هادی طریق
هدا اولور واعظ علو وسنیدر مثنویده بر تخ یاری تالیفاتی و تحسین و پسنده قابل
ابیاتی واردر بو مطلع انکدر مطلع گلشنده بو عالمک بو شره ایر فرح کش
زاغلر آزاده و بلبل گرفتار قفس نثر و بو ابیات دخی انکدر اشعارندندر شعر

قیلوب یاشم دمبدم دریا کبی بلر دوش   بلمزم قندن گلور هر دم بکا یارب بو جوش
خلوه خلوت داغلر یعدم تمره معطر با   یا دکلت کل بکا دف کبی ولدم جمله گوش
عشق بول بولوب اغلر زبنی آنده عربان جسمی   اولدم ابراهیم ادهمدن فراقی ژنده پوش

نثر و عالمده زن و فرزند و خویش و خوبان مشکل بلا و عزب ابتلا ایدوکی
بیاننده انک ابیاتندن و جمله منظوماتندندر نظم

غم خوردن انک رنجی بو قدر   سعادت دولت انک خوبی بو قدر
حصوصا کیم اولا دختر بد اختر   بتر کبتی به ننک عار دختر
اولور رنج و محنت اولمز بلا در   غم فرزند مشکل ابتلا در
آنا به رنج اولور کند و محنت   ولد چونکیم اولا بد خلق و سیرت
تعبد رجانه اندن فکر بهود   چو بد اولانه ایتمز تربیت سود

نثر بو لطیفه دخی انکدر ابیاتندندر قطعه

دوی چلبیده

استر

دوی چلبیده برکون برمباحی   بنی ای شیخ ایدر بو خاطر اشغال   فلان درونک اغلی صرف
صنوکو کلم بنم بهره دهر سال   جوابنده دوی دلی شیخ واسع   بوری وار خاطر کل دفع ایله بی اکال

فرحی شهر قسطمونیدن بو دوره شعراسندندر روزگار دیده و فلک زده لاابالی
عجب شخص ایدی عالمده اندوه غم نه در بلمزدی و جمیع حالتنده حالندن متألم و متحیر
اولوب همیشه نکات قلمزدی خندان رودی دبدبه کوی ایدی بو مطلع کندو حسب حالیدر

لع عالمک چون گذران اوزره در عیش و غمی   بنی مسرور و ملول ایتمیه ذوق و المی
دل اول آهو چشمه انجنوب رقیبا   دیارک ترک ایدر سک سگ صحرا

دبو قطعه‌لر دخی انکدر لطایفندندر قطعه   کنجه اسینه دم بدم بر اولونک   بنجه اولیجق ابر منفعت ال

دوی رعزله بکا چاره بودر   طولش اول بر قبوبه اوذنکل   بو بیمز سن درون خلوته راه
اولولاره بیک ابر سک طبوبی   برابکی باده رو قول اش کش چل   کو نکله احمق اسرسک قبوبی

فرخی ولایت صارخانده آق حصار نام قصبه‌دندر ولایت مزبوره‌ده زاویه نشین
متعرف درویش صورت و فاقه سیرت کیشی ایدی شعرای سلف خدمتنه یتشمش ایمش
بو دور اوایلنده فوت اولدی اگرچه بین الناس نظمی نا هموار و غزلیه بی اعتبار در
لکن تخییل مقالده و تصنع خیالده جولان طبعی جنبان دکلدر اشعاری بیتا بیت
ساده و خوش آینده در علی الخصوص نقد اوقات روزگارین انواع عمرنه دک
بو فنه مصروف و معزول و خصوص عطوف قلمشدر و ابیاتی طبع عوام الناسه
ملایم اولغین بین العوام شهرت تمام بولمشدر بو برقاچ مطلع انک اشعارندندر مطلع

دل دوشدی غلیمه بنه بر سرو قامته   ابر دم هوا بولنده بو در کن قیامته
مطلع هو دکلدر گورینن بو سینه صد چاکده   دوستم تیر گورر بر بر دکلمش خاکده

نثر زمرهٔ عرفان سخندانلردن مستور ومخفی دکلدر که شعردن اکثر مراد مباحثهٔ آثر بره
وشاهد محبوبدر بو تعریف وتوصیف اشعارلکاربلفده کورت انلره تقلید ایدرلر
وبو خصوصده انلره بی رواولوب مداح محبوب وبی سمعنه کیدرلر انلرک
طریق سلوکده واقع اولان غرض غامضن ملاهی ومجازی ملاحظه قیلورلر
واول مجازی صرف ملاهی برله نعوذ بالله کفر وکبایره مرتکب اولورلر بیت

کافر اولسونمی ایجوب عالمده دلبر سومین   هیچ مسلمانلر بو یولده اختیار اولنمز بکا

نثر بو بیتی دده وکی زمانده شرع شریفه مخالفدر دیو فرکوری تکفیر ایتمشلر
علما وسادات قاضیه ایلتمشلر قاضی مرضی الخصال ابواب توجیه وتأویلی
مکشوف ومفتوح طوتوب بیت مرقومدن مقصود ومرادینی سؤال ایدوب کلامک
تأویل وغرضک توجیه وتعبیرات دده کی که شکل حو وفره وجزم وفوقه
بر برینه مشاکل ومشابه اولمغن لابد مشاکلت ومماثلت ووفره تشبیه ایدوب
کافر اولسونمی ایجوب عالمده دلبر سومین ددم دیو اداء خصماء دن خلاص
وخصمن تأویله تخصیص ایدوب معرض معارضهٔ معارضدن مناص بولدی ع

نوسوزنی شویلکه التندن چیوکسن   فردوسی کشهر شهنامه بولدن یادنامه هنوزه ایلر

ایدی نوجوان ونوهوس ایکن فوت اولمشدر وزماننده شعر ایله خیلی کشتار
واعتبار بولمشدر بو مطلع انکدر مطلع بنم ماه سیه چردم کیبر بر شبکلاه اکربه
انجمن باشم اوستنده اولورده دنیا اکری نثر بورک عشاقدن بری بو بیتی
لطیفه یوزندن الکناس وصال اتصال ایتمشدر بیت یالوکزلق والله بر اشور
کله فردی سنکه جفت اولالم   فردوسی ردی اسکنه الله تعالی فی غرف الجنان

برو سوید وارباب تواریخ بیننده اوزون فردوسی دیمکله مشهوردر وتواریخه
متعلق ابیات وتألیفاتی السنهٔ خاکپا نده مذکوردر تواریخ علمنده ماهر
واول بابده غایتده محیط ومستحضر کیمسنه ایدی ایته تواریخک اصح اقوالندن روایات
واخبار روسه کن نقل صحیحن حکایت ایتمشدر سلطان بایزید امرایله سلیمان نامهء
نام شریفلرینه نظم ونثر اوزره جمع ایدوب کتب منزله ده نقدر قصص واخبار
وعالمده نقدر حکایات واثار وارسه علم وحکمت وهندسه ونجوم انده درج
وهیئت وطبایع ایله علوم ومعارفده وارسه محل ومحاسبلر انده خرج ایدوب
اوجیوز التمش جلد برکتاب وهر کتابی اوجیوز التمش باب ایتمشدر اما سلطان بایزید
بو جملهدن طقسان طقوز جلدی انتخاب ایدوب ماعداسنی اوراق ایدیجک غایتده متألم ومتأثر
اولوب بو دخی فردوسی سابق کبی سلطان بایزیده ناشایسته ومناسب بر هجو بیت
املا ایدوب ولایت عجمه کیتمشدر زواری انده دره وتألیفاتنده مسکون انسانک
فواید بیان ایدوب ارضلرینک نافع ومرغوبنی وعکسنی تواطن ایچون مرابع ربع
مسکونک طبایع آب وهواسندن موافق ومطلوبنی روایت ایتمشدر بو بر قاچ ابیات انکدر تألیفاتندندر

مثنوی

کل ای واضع ابنیه سوزن کچمک   اکر کیم واریسه طبع سلیمک
دیلرسک وضع ایده سن بر عمارت   اکر کوی واکر شهر وولایت
کرک سیر ایلیه سن بو یریوزینده   یوریه سن بوجهتنده دوزینه
بولاسن بر یری کیم اوله عالی   شمالیدن یکا اولا جبالی
اچق اولاوی غربی هواسی   اوکی صو اوطاغ اولا وراسی
دولته بر اولوصو غربی یلینه   یوری یه انده حسندله سفینه

یوزندن هر قچن بچک اسه ریح ویره انفاسی اولار آیه ترویج
ایکنده صودوق اولمایه تشنه‌سی هم کسی اولمیا بازینی هواسی
دخی تیزاب شور اوله نباتی دونب تیز کچیه هم حضر و آبنی
مصافیلر اولا بیلامق ایچون مخنثلر اولا قفلامق ایچون
بولیجق ایشبو ضعیله مواضع روادر یاپسکانده مهر و جامع
بورسه برده یاپسک منزل دار قپوسی شرقه اولا دیدی معمار
نبانک کیم اولا قپوسی شرقی کنش طوغه دونتر اجیبه شوقی
بخارا رضدن اولن کدورت کنش کوره کیدر نته که ظلمت
شو یره کیم کنش قیلمز سرایت ضرردر ایلمه اغذه اقامت

زیدی اسکوبیدر • خواجه حسین دمکله معروفدر • ادرنه ده دار الحدیث متولیسی ایدی • سلطان بایزید بنده لرندن • و ما قرانی فخمله رونده لرندندر • سلطان سلیم دورنده فوت اولدی • طرز نظمده نازک طبع و خوش گفتار دکنه کوی و سخن گذاردر • بو مطلع مشهور انک اشعارندندر مطلع

بلبل بو دکلو نارئی ایدردی گل اولمسه گل نارینی کیمه ایدردی بلبل اولمسه

مطایبه مرحوم ذاتی ایله مزبورک خیلی معارضه و مخاصمه‌سی گچمشدر و بریک مطایبه یوزندن دست هزلیله پرده عیبن اچمشدر مزبور قرینه‌یی مذکور ذاتی یه دیرکه

بیت نه او قور نه یازار نه خود انشیدر وای انک صاغرغزینه یازانی
جواب ذاتی یازانی دبو سوکنور دلنجه مسلمانلر نه بیلسون اول زبانی
کلمه‌یی کرچه کافردن چوق اوکندی دخی ترک ایتمز اما اول لسانی

نه کافر د

نه کافردر دوزی هیچ دینندن دنینه کوره دریینه آنی
آنی بز بلمزز نه دیره دیسون دلنجه سوکدی قورسک بر جاینی
دیه‌سی اوستنه برجار طاقی نجابت اقچه‌سی چوق یپدی انی
فصاحت جوشینه اول کیجه اولور نظم ایلکنده صاحب قرانی
دله آه اول فریدی مکنک برنا فیکلی در ایدی برینه صحرا رکن صحراده دوشمش نادیه‌سی

فضلی زید فضله استانبولدن کتاب قسمندن بوده ور شعر لهمندر • ابراد نظمه طبعنک تمام سرعتی و فور تیلر قوه و فور قابلیتی واردر • شعرای عصرک قابلرندن وقتی شوک کاملرندندر • اشعار کثیره‌یه مالک صاحب طبع و قابل شاندر مؤلف کتاب و دیواندر • و بو شعر ذی القافیتین انکدر شعر

عشق و حسنده اولدن شیدا ابنی زیبانی اتدی قیس و لیلی یه هجا ابنی مجتانی
اصلوبن قرشوسنده قطع بیوند ایتمه دن انجمش خالی خدا اصلا ابنی قطعانی
خانی دولت ای پری باب سعادت آجیلو خانک ایچنده کورم پیدا ابنی تنهانی

نثر خسرو و شیرین طرزنده همای همایون آدلو بر نشیبک بیت بر کتاب نظم ایتمشدر بو برقچ بیت اول کتابدندر مثنوی

یارلمش کوردی بر تصویر دلکش
ویر نیلکون اوزره منقش انی یازدوقده استاد هنرور
ایدنمش کر بکندن قیل قلملر یازلمش غره دن ابروسی غرا
اولمره سنبل تردن مطرا کیرمش ماهه ظلمتدن زره‌لر
کل اوزره مسکدن یازمش کره‌لر دخی شمعن یازیجی جان ایرمش
کوزینی نرکس ایله بکک سحر ایتمش دردن دیشلرن زینده یازمش

گنشدن رخلرین تابنده ایمش ایدیجک رخلرین گلگونه دن آل

قلمدن طلعتی بر نقطهٔ خال قمندن گرچه کیم الماس نشان اول

صیلوریوق حسابنده همان اول نجه اویکنه انکا نقشن چینیه

نه جانی وار اولا انک قرینیه قالوبدر کنج دیرانده صنملر

تصویرنه اولا انکا برابر

فضولی بغدادی دام فضله سواکن بلاددن

بغداددیدر و شعر فسون وسحر نمونی مقولهٔ کشف و خرق عادیدر بو دور
شعراسنده نوآیین طرزنه قریب بر طرز دلفریبی و اسلوب عجیبی واردر
وابتشعرآده فی زمانناذمرهٔ اعلادن وطبقهٔ علیادندر طرزنده مبدع
و طریقنده مخترعدر بو مطلع مطبوع زادهٔ طبع و خیال خاصیدر **مطلع**

مقوس قیلدک کیم وسمه برله رنگ طوتمشلر قلیجلر درکه قاتمردن گلمکله زنگ طوتمشلر

دلا رنگ حنادن ایاغن اول پری آل ایلمش بوخه دوکمش قانمی خاکیله پامال ایلمش

شعر و بو مطلعی دخی بر نعوت ایله بر بت عابده وصنم ساجده دیمشدر **مطلع**

بت مهوشم غازه دون دکون که رغبت ایلمش بونه دیندر الله الله بت سجده واجب دیمش

بو ایکی مطلع دخی انک خیال خاصی و زادهٔ قریحه سیدر **مطلع** بور یمکر عرق مجلس ایچره باده ایله

حلال زادهٔ فوبیک و آم زاده لبیه **مطلع** براقدی خاکه جنگک آفتاب عالم آرایی

کوتردی بر یوزندن نخل لعلک مسیحاییه **شعر** قنقی گلشن گلبنی سروخرامانکجه یار

قنقی گلبن اوزره غنچه لعل خندانکجه یار **شعر** قنقی باغک وار بر گلی قدک گبی یار بر

قنقی نخلک میوه سی سیب زنخدانکجه یار قنقی بزم ایلمش منور بر گل و شمع دین

قنقی شمعک شعله سی خورشید رخسارنجه یار قنقی پرده بولنور نسبت سکا بر گنج حسنی

قنقی

قنقی کنجک ازدری زلف پریشانکجه یار قنقی باغک بلبلی دیلر فضولی بس لبی

قنقی بلبلک سروری آه وافغانکجه یار **شعر** زبورک بر طرز اوزره غزلیه جوابی

و ممدوح و مقبول بش پاره کتابی واردر بوبرنج ابیات بلاغت فنون انکا
منظوم بر فسونیدنده حکایت لیلی و مجنون نظم ایدر **خمسه** دهقان حدیقهٔ روایت
صراف جواهر حکایت معنی چمننده گل بکنده سوزرشته سنده گهر چکیده
قلمش بور وشده نکته دانلق گل ریزلیکی و گهر فشانلق **فغانی قرمانی**

ولایت قرماندن کتابت قسمندن سلطان عبد الله عادلندندر اسکندرنامه
شهنامه کبی نازک نظم ایدوب بر حقیقتده هفت پیکر دیمشدر صفت صبادا
و وصف نسیم غالیه سا ده بو برنج بیتانک هفت پیکرندندر **مثنوی** مرحبا ای نسیم نافه کشا

دمک ابرهوای غالیه سا تنک دل ولدی غنچه کوکلنی اچ ژاله تک دلبرلری دیشی صباح

هفت بیدن اول ساکه گذر وامنک قطره دکلو اولنر تر پاره ایلیت بیام و پیغام

قنقی گلشنده در گل اندامم **شعر** مرحوم اگرچه اهل فضل و صاحب بو آیندی اما بو فنده

بی انتها ر دعوا ایدی بو مطلع انکدر **مطلع** بشم مردم لر بن چشمم طوتردی بوبه غرقه

بولکده سایل دلمشدر بو رازم شهری دلکله **غزل** زبور شاهد زور له بهتان عظیمه

و عذاب الیمه اوغرهیوب کشی دشوار و صعبا و لوب نسبت و کذب و افترا ایله
صلب اولندی بو قطعه انک مقطعاتندندر **قطعه** دگل عیبنده بیک گراو رسه دشمن

ضرر یوق ماهه کلبک عوعوندن کوزه کوسترمه خورشید خفاشه

کم اولنر ذره مهرک پرتوندن **ولی** آه وافغانم فغانی کوش ایدوب دلبر دیمش

بن شهء عادل اکا ظلم اتمییدم کاکی **فصاحت گلشنک بلبل نالانی**

وبلاغت با فكر عجيب وطرز الطافي كعبهٔ گلستان نظام اعتوفه بان زاده عمر

دیار طرابوزاندن شعرای فصاحت افروزندندر • اصفهانیدن رجوع ایدوب
علم طلبه شروع ایتمشیدی • شعره ملایم قابلیتی • منظومات فرسدن وافر حظ
نشانی واردی • نازك و دردی نظمه متعلق هر نه که اوقنسه صفحهٔ ضمیرنده
نقش اولوردی • و فنیقه شعری که نظرا دعا ایله گوزدن گچورسه کنقش فی الحجر
خاطرنده قالوردی • فن شعرده هنوز نوهوس ایکن • اختراع مضامین نظمیه
دست رس بولمشیدی • و زمان سهل قلیل المهلده ظهوره ایدوب مشاهیر شعرادن
اولمشیدی • آفسلاف طبعنه مغرور • و کلمات سحر آثارنه مسحور اولوب صدف
زمینده درّ غلیتی • و خاتم کوهر کبی کندوی خلقه مشهور • انا فرید • دیوب
خامهٔ ف کبران کبی اعیان و اشراف وقف اتمغه باشلدی • **بیت**

دوا ابراهیم آمد بر جهان	یکی بت شد دگر بت نشان	**شعر**	بو بیت مشهور

مرحوم ابراهیم پاشا حقنده صدور ایدوب اللرده مشهور و دلرده مذکور
اولدی • **کل شعر جاوز الاثنین شاع** • موجبنجه افواه و السنه ده دوشوب عالمده اشاعت
و شیوع بولوب • عاقبت کمال زوالنه سبب اولوب • **بلاء الانسان من لسان**
[illegible] مفهومنجه • دلی اوجندن جهان واسعده بیری دار •
دستراتا المقدن راز احمدین ایلدوب مقصور و آزبردار ایتدیلر • بو بیتی
هنوز دیمش ایدی که بو واقعه واقع اولدی • **بیت** زلفی کسیلدن الدی اجلالدغره بیبی
بکزر رفقانی ظلمه بردار ایدرسنی • **شعر** وقت خیالده گرچه شغوفی کالیه بورده
اتا قال کمال • محل شرفدن معرض ملوك نوردی • **لمولفه** زبانندن زبانک غافل اولمه

بیلورسن کیم زبان شکل زبانه در • **شعر** مرحوم مرفوعك اگر عمری مساعد قیلیدی
و مدت عمری معمر اولوب اجلدن امان و زمان بولیدی • بو فنده تمام تعیین بولمق
دعوای روکمك مقبوللرندن اولمق مقرر ایدی بو بورجح مطلع اکث اشعارندن حسب حالنه
موافق دوشمشیدی • **مطلع** اولدر رسه کربنی اول یوسف کل پیرهن •
لاله وش صاررسون بکا درد اهلی بر قنو کفن • **مطلع** بو خارستان عالمده اچلمزسه گل مقصود
نه غم ای بلبل جان چونکه کلزار عدم موجود • قافیه رشمه جلاد غمزك ینجه فرقش منج
لوزمدن اوجلری صیغدی دکل مژگان خونالود • **فغفری** روم ایلندن فرقهٔ شعرادن
و ذرهٔ ظرفادن کوکلی غنی • و الکمالس و رجادن مستغنی • بر در مانده و دردمند
و مسکین و مستمند ایدی • سلطان سلیم دورنده فوت اولدی • فن شعرده نظم بابنکی
شعوسوزناکی وار ایدی بو مطلع مشهورا که اشعارندندر • **مطلع** حسته دلم بکشمه اه بندم بندم

بندم

بغدادی بنی بلا و غم آه بندم بندم بندم	**وله**	دولته لایق اولنلر کوره فرد دولت بوزنی
دولت انلك كیم جهانده دولته لایق دكل	**وله**	بغدادی فغفری بنده که ای نه كل ایدی

فقراتنه که بیدی جهنم عذابیدور • **مطایبه** فریدی تخلص ایدر بر شاعر مغرور که زعنجه زمانك
فریدی • دوران وحیدی کلنور • هزار لاف و خلاف و دروغ کذب افلاك بو بینی دیمشیدی
شعرا جمله بکس کیبی در رقالمده • قاف نظمك یالکز تهدی بنم عنقامی • **شعر** کوردی
بو قطعهٔ دیوب کوندرمش • و بادغر درون بور زنلك • بیلمین ایندرمش در • **قطعه**

فریدی قاف لاف جا ایدلدن	نه گستاخانه سویلمش سوزنی
مکس بریه قیوب غیرلمریه	قو شم عنقا یه بکزتمش اوزنی

فکری چلبی شهر استانبولدن قضات ذره سندن بو عصر شعرا سندندر •

ملازاده لردن ماشی زاده دیمکله معروف ومشهوردر صنایع شعریه ده
مهارتی وابراد معانیده قدرتی واردر صاحب کتاب ودیوان
ومسوده اهل عرفاندر بو مطلع انکدر مطلع ای کوکل اتمه بلنوز لذت دنیا ایله
بیلدی فرهاده کوز شول پیره زن حلوا ایله

فوری عبدالله اوغلی ونقاش علی بک قولیدر طایفهٔ علمادن وکمل شعرادن ووددر شعرا سندندر اهلیت
وقابلیت ایله معروف وموصوف بین الاقران ممتاز وقانونی آن کیمسنه در
علمدن فضلی نازک وشیرین شعر وانشا نظم رنکین اداء دلکشی واردر بو برقاچ مطلع انکدر

مطلع امواج قلزم عشق بو نه قبابه صیغمز	اهل دله نحفی دریا حبابه صیغمز مطلع
قهر دهری طعنه دن بکزر که اد عان اسنشم	کیم معانه کلدکوم دم آه وافغان ایتمشم مطلع
جام حسنکده صلا ایلر زنخدانکده چال	چاه انجنده کعبه ده کویا ازان فور تلال مطلع
اولکتاب حسنه اطرافده کی اول خط وخال	برکلستاندر کنارنده تبستان خیال

فهمی ولایت حصار خانه ده پادشاه زمانندهٔ الای بکی ایدی وفهم ودراستده غایتده
تیز فهم ونهایتده زیرک ایدی اما برتبه عاشق پیشه ومحبوب پرست ایدی که
زن وزنبارهٔ فتنه دن ودستان ایدی طایفهٔ زن برتبه ده منفوری وبر درجه ده
محذوری ایدی که زن بشور دکی ییکلکی بیمزدی وزنباره دکدوکی بیلکی کیمزدی
مقتضای طبیعتی واقتضای جبلتی … بو شعرا انک اشعارندندر شعر

زن اکر حسنله خورشید درخشان ایسه	قامتی طوبی وزی حور وزی غلمان ایسه
خار دیوار کل خورد دراکا ویره کوکل	بدنی ترکلیه برکلستاندن ایسه
دلبرک کون کیبی ظاهری دکل رجحانی	قنیغی … زنی ترجیح ایده اوغلاندن ایسه

فیضی زعمادن اسحاق پاشا نسلندندر … سوزینده قوللری قتل ایتدی
بو بیت کویا شاهد حالیدر … احوالی وقوع اولمشدر بیت قرم اوسنه کمندندن خوب اول
ظلمه اولمشدی نور ابیری بو مسکین اولنسنه

فصل فی حرف القاف قادری

ادرنه ده … مدرس ایکن سلطان بایزید دورنک آخرلرنده
آخرنه کتمزی بکر فکره وخیال خاصه قادر ارباب نظم ایچینده نظیری نادر کیمسنه ایدی
عمری وفا ایتمدوکی اجلدن اشعارینی تدوینه مجال اولمشدر واشعارینک اکثری چندان
شیوع وشهرت بولمشدر بو برقاچ ابیات انک اشعارندندر بیت لیلی کبی چمنده قونب کل اوناغله

مجنون بورکی کبی … لاله داغله	هنکامه کیر اولورسه مراجی عجب دکل
کیم غنچه پهلوآنی بعبرا باغله	دل طفلی کوزلرله دوشب مراشکه
اوکر ندی صوده بوزلمی الکی قناغله	پروانه لرنده کبوب انوار حسنکی
دروننکی کبی طولنوبلر وآغله	کوکده قادری رقیبله دیرکورنا
بلبل چمنده همنفس اولوری زاغله	

شعر سمومدر که قربورک نا … سرو آزاده دین
بدری مادری … ایدوب عنبره ورمک … برقاچ بیت سلطان بایزیده
عرض حال ایتمشدر مثنوی

ای شهنشاه که آشنا کمده	جمله مشکلات اولور منحل
عدل وداد کل احاطه قیلمشدر	ربع مسکونه ای شاه اعدل
نه روا درکه دور عدلکده	اید مظلوم ظالمله جدل
مانع شمع وصل اولوب عارض	پر پروانه ایدر وره حلل

قانعی افندی شهر قسطنطنیه دن علما طایفه سندن … مدرس
ومحدث وفقیه وفاضل کیمسنه در سایر فنوندن فضل شعوی دخی واردر …

شعر جام جم اولورسه لب جانانه برابر	دنیاده برابندر بوکه ناجانه برابر

یك یوزی دمر توركی آینهٔ كوردم … كه اولدی یوزنه یوزسن مه تابانه برابر
باشی كوكه ایررسه اكر سرو سهینك … اولمایه بكون قامت جانانه برابر

قدری افندی **علی چلبه قدر** اسم شریفلری عبد القادردر و مولویت و اهلیتده بین الموالی اقرانی نادردر پادشاهمز دورنده قاضی عسكر و مفتی اولدیلر و مناصب عالیه یه متصرف اولوب مدت مدیده اكرام و اعتبار بولدیلر عالم عالی مقدار و فاضل فضیلت اشتهاردر بو نجه فنون و فضایلدن فضلهٔ شاعرانه انعامی مطبوع و مصنوع كفتاری وار در بو برنج ابیات انك كلمات موعظت نشانندندر

شعر
صافی دل اولوب سنك روح اول ای روشن كبی … تیرطبع اولوب كیران دل اولمه دود دل كبی
ظلمتده كون كرمه قلعهٔ لبنان لین … مهبط نور صدا اول آدی آیینه كبی
خلق كبی كیمه یك قا بوسینه درمه قولاغ … بقمه هیچ یكسر آتندن یكار دور باسن كبی
آسیاوش بی تمیز اولوب اوكمه بولد علك … خرده بین اولوب دقیق كوزله پرویزن كبی
تیرباران كده دولیر اول كل كبی … اولمه لرزان صاغلو صولو تیغله سوسن كبی
استقامت ویرمك ایستر سك نظام عالمه … كاه زخم اور كاه مرهم فكرن ایت ارزن كبی
احول اولمه غیر عیندن صقین قرات وش … كند و عیبك كورمه ده اعور اولوب سوزن كبی

شعر و بو بیت مشهور دخی انك اشعارندندر

بیت دشت غم یلكیه كچمش نیچه بللر مجنون … ای در یغا بلوكز نولدی دل مبدا آنی

المؤلفه
پاك و صافی ایت قلبكی آینهٔ انور كبی … تا جهان معكوس اوله مرآت اسكندر كبی
بو طلسم تنده در كنجینهٔ عرفان و نبی بوق … مار اماره كه بهاندر بكا اژدر كبی
هر نه انسان كیم دلنده ذره عرفانی … قالب افسرده درشول روح بوق پیكر كبی
ماده قابل كركدر قابل فیض اولمغه

هر غزالك

هر غزالك نافی اولمز نافهٔ اذفر كبی … كیم بنی آزردلو ایلر سن كانافع اول
كلشن اثر یه میوه ویرر هردم درخت بر كبی … خشم و قهر لطف و حلمی كر ایدوب جمله لباس
صنعلمه كین آتش عشقنده خاكستر كبی … هر چه كوكلن طعنه كاشانه صمه بر كمینك
بر كون اولا یابكه خاینه جانشتر كبی

قدسی غلطه دن امنا ذمره سندن و بو دور شعرا سندندر هیچ سنوی اولدیغی تاریخنده فوت اولدی قدسی شیوه كثرت انتقاقی شعوادن عدا ولنجق قدر ملمعلی واربدی بو مطلع انكدر

مطلع یاغمسه قانه بو یاندی شراب بلیه بی … جكر سه اودلره یاندی كبابی بلیه بی

و بو قطعه دخی انك لطایفندندر

قطعه منفعتدر غرض انكا بردن … باتولو نفعی اولمیز اولو دل
كوزمیسن كه هیچ حظ ایتمز … شخیلی صوخی اقچه نز اولو دل

قربی ازنیقدن علما طایفه سندندر بو دوره اجنده فوت اولوب … فتاح نیشابورینك شبستان خیالنی فارسیدن تركیه ترجمه ایدوب لغز و معمایه متعلق حاجتیم قلم انشدر اما شو كوملكده چندان مهارتی و شعرینك اولقدر لطافتی یوقدر غایتده عیاش و عشرت دوست كیمسنه ایدی بو مطلع انكدر

مطلع رند اولن میخانه بامنده طور شبكاه عید … الده جام می طوتر كوزلر افقدن ماه عید

قندی سیرزی جم سلطانن شاعرلرندندر تخلصند قندا اولدیغی مناسبتیله قندی تخلص ایتشدر اكر چه شعر بله اولقدر مشهور دكلدر اما اسلوب شعری دخی حلاوتدن دور دكلدر بو مطلع انكدر

مطلع چون طولشدك زلفنه ای دل پریشان اول … قاره بختم وار ایش بی كیبی نالان اول كور

شعر و بو مطلع دخی انكدر

مطلع قنده قندم ای صنم جلاب لعلك قندنه … كیم بكا قندی دیو بهتان ایدر هر بر نفس

بوری

قندی برسوی بقیهٔ شعرای سلف و استاد فصحای خلفدر حضرت
جامی یی گورمش و میر علی شیر نوایی یه ایرشمشدر بو دخی شکر ریز و قناد اولدوغی
مناسبتیله قندی تخلص اتمشدر فننده استاد و در بلیغ و خوب گوی موحّددر بو مطلع انکدر

مطلع مهر آیین وفادر بی وفا دل اولمسون	ایدک اول ماهه کوکل فاش ولی بولمسون

نثر و بو تاریخی دخی اول ارباب نظمک ستوده صفاتیدر مرحوم و مغفور له

مولانا ذلیفی حقنده دیمشدر	تاریخ	کوچوب عقبایه رحلت ایتدی ذلیفی
اکا رحمتلر ایده حق داور		بهشت ایچینده جام سلسبیلی
اوله همره صونه ساقیٔ کوثر		چو گوردی قندی انک ارتحالن
دیدی تاریخنی گیدی سخن ور		قیلدی قطعه بندن طلبه طائر نو سندل

و بو دو شعر آنکدر علمدن زاید شعری دخی واردر بو مطلع انکدر مطلع

خاکک غباری جام سنک ای غنچه لب نگار	انکه بنی خاک ره کلمسین غبار

فصل فی حرف الکاف کاتبی بروسه ویدر سلطان محمد و سلطان بایزید مداحلرندندر
فن کتابتده ماهر و خطوط مختلفه یه قادر اولدوغی مناسبتیله کاتبی تخلص ایتمشدر
حددن متجاوز قصاید و اشعاری واردر اما اشعاری رکیکدن بیرون
و سمت لطافتدن دوردر جمله اشعارنده بو مطلع مشهوردن انتهی بو قدر

بنای جام مصفی سینه کوردم سلمه	مجلسک رونقین دینه ده ارث السلمه

کاتبی چلبی غلطه لیدر و پادشاه همر بنده لریندن بو دو شعر انکدر زمانک
قابلیندن و بو فنک کاملرندندر بو مطلع انکدر مطلع

سنکچون دوستلر بکا عجب جانانه دردیلر	مجنون سانکه دیمهلر عجب جانانه دردیلر

کاشفی متصوفه طایفه سندندر شیخ ابراهیم گلشنی خلفاسندندر علم ظاهر و باطنده
تکمیل تجربه لطفی بهره و جهلا مقبول کللیدر تا البقات هر وجهله کمال پاشازاده
بیننده بدر دی و علوم و معارفده بو کاعوارف ربانیه دن دیر
فرق فضائلده نکته افادیل و اختلاف فن مانند ایام و شهوراد نو ز باب بر کتاب
ایدوب آدینی تهذیب العقاید و ترتیب الفواید دیر شیدر اما کندونک
عقیده سنده دخی فساد و اعتقادنده خلل فهم اولنوردی تا خارجده نهالی
برابی چورک میوه یه و فاسد اولمش بیضه یه بکزردی تا اول علمدن دل جاهل یکدر
که ایده اعتقاد دیکی فاسد لابد بر سودای خام ایله عزلت عن الانام
ایدوب بر غارتارده مدت مدید یاتوب عاقبت غاردن خروج ایدوب
ابراهیم پاشا دورنده مهدیلک دعواسن ایتدی بعدیلرکه مزاجی اعتدالدن
انحراف بولمشدر و جوف دماغی وساوس هواجس ایله طولمشدر هر نه قدر که
نصح و پند ایتدیلر نافع و سود مند اولمدی و مال و دوابه زعامت ایدیم
دیدیلر سمت دعویدن عدول ایدوب قبول قلمدی مهدی عهدم سوزم ایشیدرک
اگر زر قالم خالص فهم اولنمزسه محک تیغله امتحان ایدوک که مهدی هدی دینی
تیغ کسمز و روزگار زر دکار رده اولسنه یا وزیل اتمز عاقبت بو قول
و قرار اوزره طورر بر نوری محک تیغه اوررلر چونکه اب دعوی غرض
امتحانه یتدی قالندی قلب ظاهر اولدوغی دم تیغ بران نزاع قطع ایتدی
ایمه دعوای دردنی کبر مه کندو قالنده ع عجب زمانه درکه هر غار نشین مهدیلک دعوی اتمش
و هر بی دین و بدآیین نبی اصغرلک سوداسن ایدوب هر برکوشه دن بر دجال

بد حال ظاهر اولور بو فتنه‌لر علامت اقر زمان کبی بو مطلع انکدر **مطلع**

الدانور اوکیم دنیه غدار ایله اوینار		دیوانه در اول کیمه که عقارب ایله اوینار

بو برج ابیاته معنوی اکمدر رساله‌سی مثنویسندندر **مثنوی** نیجه‌لر دوردی بهندر بو مکان
اکر بنم دیدوکی قالدی عیان | علم حاصل قیل کرایسترسک نجات
ملک و مال و عمره چون اولمز ثبات

کاظمی ولایت اناطولیدن قارا آباد قرنیدندر
سابقده دانشمند و جولان طبعنده پاینده ایدی طریق تصوفه سلوک ایدوب
مشایخدن بی حد عزیزلره ایریشدی و ارباب تاج و ردا ایله قرنشدیسی
آفواسنده اونده قصور و شرنده فتور اولمغین علم توحیدی تکمیل ایدوب موبه
الحاده و اسقاطه دوشدی و تکالیف شرعیه‌دن بری اولوب مباحثلر کلماتی
و ملاحده و زنادقه‌دن انی قلنور اولدی زیرا اتفاق مشایخ عظام بودر که
توحیدی تکمیل ایدن تکلیفه انکار ایلمز و مبدئنی بیلن کیمسه معادینی دخی ملاحظه
ایدوب مقتضای خلاف شرع سوز سویلمز بو بیت انک اشعارندندر **بیت**

زاهدا بالله تکلیفاتی عرض ایتمه بزه		بز خلیفه زاده یوز قوتلنق دلکدر نشانمز

بو بیتله زبوری تکفیر ایدوب خیلی زمان حبس ایتدیلر اصطلاحاته قادر و تأویلاته
ماهر کیمسنه ایدی سوزینی شرع شریفه موافق تأویل و توجیه ایدوب خلاص اولدی

کامی قرمانیدر علماء طلبه‌سندندر و بو دور شعراسندندر خوب شعر دلکش سی
دونه کی یوسف زلیخاسی واردر بو مطلع انکدر **مطلع** کلکه کوش ایتدر مرغ روحی پره طیل اکر
عشق دستانینی شمدی کیم اوقور کیم دکلر **نثر** صفت ایده بو برج بیتا و کنکدرلر

شعر بوله عزم اتسه هر بری سبک خیز		دور ایلردی بو کلک منثور تبریز

شناور دیده همچون مرغ آبی		دونده برده آهو وش شتابی
اوررلر پاره صوررسک همدنی		شکسته بال ایدرلر مرغ دمدنی
صفت اشتر دخی بیک خاص اشترکوه کوهان		بلندی ان پشنده پنهان برکوهان
بدنلر کوه اما یوق سکوتی		ستون ایله جکرلری ستونی
هم اصحاب قناعت کبی کم خوار		هم ارباب کرم کبی کم آزار

کامی چلبی ادرنه ویدر بو دخی علما طلبه‌سندندر و علما تکیه ازکیاسندندر
و بو دور فضلاسندندر مطبوع اشعاری و خجل کفتاری واردر بو مطلع انک
اشعارندندر **مطلع** جمال آینه‌نی آینه‌ده کورنجه حبیب
اورنده عاشق اولوب عاشقینه اولدی رقیب **دل** اسیر بند زلفین نکار دلستانمدن
الکی زنجیر ایله بغلو به بر شهر زبانمدن

کبیری روم ایلندندر اهل جهت
و صاحب معرفت کیمسنه ایدی سلطان بایزید زماننده زلزله اکبر آده فوت اولدی
کرچه اسلوب شعری طرز و روش خوب بیلوردی اما قلت قابلیتدن صنایع
شعریه‌یی آز بولوردی بو شعر تغیبس و غزل تجنیس انک اختراع جابجادر

شعر ای کوز دمیدر اشک فراقیله طولدی		که اغیار کون یار ایله یارا آری طولدی
خشمیله یه جور و جفا تیغی بیلندی		ای دل کیمی باکره آنی بلندی
دل فرقته اغلر یوزن اشنوب ایلدی		ویدی الکوم بزم الکوم ایلدی

مطایب مذکور کتنده بو تذکره‌ده معاصرلرین کرلمنه آخر و کوزنه کوسترمدی
انلر دخی بونی اعدادن اولدن عدا ایدوب وجود ویرمزلردی بزم ظرفای معاصرینک
صاحب ذوقی اعنی مرحوم و مغفور کاتب شعری بو قطعه انک حقنده دیمشدر

اسم نا معلوم

قطعه

کیسوی شبگونلر آره سنده	همان اعداد ابجدده صفره بکزر
ترازید و بر را عدد ایده اکرچه	حسابه صایلمز آنده اهل دفتر

کریمی بروسوی‌در علما فرقه سندندر بو دورک اوائلنده فوت اولدی سکون و وقار ایله شیرین کلام کیمسنه ایدی سخاعه قابل اشعاری و رنگین و نازک گفتاری واردر بو مطلع انکدر

مطلع اول یاره نوله عاشقنه جور ایسه عادت / معشوقه اولور عاشقنه جوری سعادت

شکر حکامدن بری ظلم و ارتشا طریقی ایله هر ناواده و ناشادلرک کوزی یاشین و جکری قانن الوب طرواقیله قصر و ایوانلر آباد ایدردی اما حج ایتدوکی هر براقچه نکا روغچه بیک بیوه و یتیم قرتاذ ایدردی بو بر قاج بیتی موعظه یوزندن اکا کوندرمشدر و بو نصح و پند ایله آکاه اولمغه دعوت ایتمشدر

طریق ظلمدن دوندرمشدر مثنوی روای آفت دارین یاقیش نه خود دنیا کوزن اکش کوزی یاشین ترتیمک دوزه سن دنیه ده دار نعیمک نه فواب اولور نه آب وکل ایله قلب

گلشنی صاروخانی طریق علمدن تقاعد ایتدی سلکا لینم قوآب وکل یاقش جان و دل آب دورنده فوت اولدی صاحب کتاب و دیواندر بو شعر مشهور انکدر آخر آعیدر

بیت

دل رقیبله کورب سنی صحنده آه ایدی	برج عمرده بنه سیرا ایدر اول ماه دیدی
باغ وکلشنده کورب شیوه رفتاری سرو	برابا غ اوزره طوروب یا یک ایقدده دیدی
شهیدی جان ملکنه ای دلکم امیر اوله دم	آه وزیاد وفغان اتیدی جکرخسته ایدی

کشفی استانبوللیدر بو دوشعر اسک مشهورلرندندر شعرا سلف کلی تتبع ایتمشدر مواد و معلوماتی چوق شاعر و فنی قسمده علم عروض ده ماهر کیمسنه ایدی اکثر اوقاتنده نصب نفس ایدوب سلاطین و وزرا یه و ملوک

داوآبه مال و مقاصد ایچون قطعه و قصاید دیوب ثنا و ستایشه مجبور و مشغول اولمغین فارسیه و ترکی قصایدی وافر و اشعاری نادردر واقعا اولمتذکر طرز غزلده شعرای عجم صنایعنه مقید اولمغین اوآی شعری اسلوب شعرای رومدن دور و شیوع و شهرتدن بعید و مهجور دوشمشدر بو شعر بدیع علی وجه الترصیع انک اشعاریندندر

وجهه گفتار رندندر غزل	اول لب شیرین	بو رخ رنگین	سن صنم جبین سرور وآمذر
تنگ شکردر رنگ قمردر	صنمه بشردر	حور جنادر	ماه جمالک اول خط و خالک
غنچه دهانک بو رخ آلک	مهر گزیندر	غارت دیندر	جانه جهاندر گلشن جاندر
عقده مویک کاکل بویک	گلشن کویک	لطف رویک	بند بلادر مسک خطادر
جای صفادر مهر عیاندر	نکهت بیه ظلفل	خدی بو یاکل	صبحی یپیل لیسی چو دمل
دانه جاندر درد جناندر	لکر جهاندر	جان وجهاندر	ای بت غرا دلبر رعنا
غنچه زیبا بلبل گویا	سن مه وآمیق	عاشق صادق	وار ایسه لایق کشفی همان در

بو مطلع دخی انک اشعاریندندر مطلع قبله‌ک قوس قضا غمزک بلادن تیردر / شیر دللر ای کمان ابروسکا نخجیردر

گلشنی صاروخانی سلطان محمد دورنده گلشنیدی یا تسلیم و توکل طریقن طوتوب امورین حقه تفویض قلمش ایدی بیدی باب دروزه منظوم متعارف آنتی و تصوفه متعلق کلماتی واردر بو بر قاج ابیات مثنوی دلکشانندر

مثنوی

کل وجودک علی الدن جیقیدن	دور آیام اول حصاری یقیدن	حب دنیا حجرکدن کیدور
تا که جان ملکندن الاس خبر	صورت و معنی ایکیسی بارکین	انکی عالمده قالکده وارکین
نور و ظلمتدن بو غیر مرتبه	جانکی نور اکله و ظلمت تینی	تن و یرادی بیمک ایچمک ملکی فعلی
جان تماشاسی جمال ذوالجلال	لاجرم ادنی بری ادنی نور	یعنی تن دنیادن جان مولا کور

عارت طوزرنشاون کوکلك تنك — ایله جاني عارت نکدر سنك
عالمك مقصودي سن جاني سن — حیف اولا کیم اولاسن نا کردنی
مجمع البحرین اوزکدر آج کوزلك — جام جمسن جه صنمه کندوزلك

نثر وبو مطلع ذو القافیتین انك اشعارندندر

مطلع
رات عشقه کیان ادوك ایدر انعام عام — اولالی ای ماه قمر کنارنه بهرام رام

مولانا کمال علیه رحمة الملك المتعال

ولایت صاروخانده برغمه نام قصبه دندر وجه کمال دیمکله معروف وفرز شعراي مملکت رومك مقبوللرندندر شاعر شیرین مقال وممدوح ارباب فضل وکمالدر طرز مقبولنه کیمسنه عیب وبهانه بولمز سخن سازلق ونکته پردازلق آندن الطف وحسن اولمز بو مطلع انکدر

مطلع طفل ایکن سودکم شوخ اغرمه ای یاریم

دخي یاد ایده در اول لذت کفتاریمی — دله ای کاشکی بوتن بولکه خاك قدم اوله
کاه کاه انیك اثرلري انده رقم اولنه — لغز ابرولرك کمانلرینه بینه قوردیلر
بکزر بیا قلم سنده یا نور آهو کوزدلبر — قوما دیلر صنوبري اوکلکه صالنه
اول دردمندك آیینه بالته اوردیلر — شیرین لبك حدیثني پنهان واشکار
هرکز صراحي دیمدي انته که صوردیلر

نثر مرقوم حالیا مرحوم محمود پاشانك معلمي ومصاحبي ایدي اول فوت اولدقدن صکره ملازمت اشراف واعیاندن مستغني اولوب کوشه فراغته توشه قناعت الله کتورمك ایچون ادرنه قربنده خاص کوي نام ناحیه ده توطن وتمکن ایدوب زراعت اختیار ایتمشیدي کاه کاه مرحوم سابق الذکرك شرف مجالستني وحسن رعایتني یاد ایدوب بو بیتي اوقوردي

بیت کمال اشعار روانك قومادي فکر وذکرینه

مکر صانور زمانیدر دخي محمود پاشانك کمال خلوتي قدماء دندر شیخ حاجي بیرامه ایرمش ومشاهده ایچون مجاهده ده ثبت ایتمشدر صوفیانه اشعاري وتصوفه متعلق کفتاري واردر بو مطلع انکدر

مطلع دوست اولمز نفسنه دشمن اولمیان مولاسنه

کمال اتي عمر دنیا جمع اولاني دولت عقبایله ولایت قرمانده لارنده دندر

کرچه کاملزیلردن وآیینه سینده جمال حقي کوزیلردندر بو حکایت ابدال دده ویشلردن مرویدر که مزبور کمال اتي نشیبي ایله سلطان شجاع تکیه سینه مهمان اولوب قضیه بابا سلطانك بر قوچن قربان ایتمشلر وجیران اکتفا اول قوچك بیمه سن قاورمه ویمه سن چوربه وبریان ایتمشلر باباسلطان دخي بونلرك بو فعلندن منفعل اولوب وجمالنه جلال عارض اولوب رمزلینه تخم بورنمون نشیبي یك اوکنده براوستره وکمال اتینك اوکنده برکمند درمیان ایدوب وار فنادن طریق انتقاللرینه اشارت ایتمشدر عاقبت نشیبي نك غنم قرباني کبي پوستن سلخ ایدوب مزبوري صلب ایتدیلر مدت عمر فاني سریع الفنا وقلیل البقا اولوب بو مهمان خانه رباط کهن ودر هکذار مهمان سراي بي سروبن دار عبور وجسر مرور اولدیغني ابنا ولغا واعلان واعلا ایدر بو رنج باباپانه ودرویشانه ابیات انکدر کما تذکر بیت

بوخان ایچره نیجه خان قونذي کوچدي — بو تخته نیجه سلطان قونذي کوچدي
بو دنیا بر کهن کاروانسراي در — که نیجه کاروان قونذي کوچدي
بو دنیا بر تکیه سنده برقونق سن — که بو منزله نیجه مهمان قونذي کوچدي
قنو ایسه اغلیوروق کلدي کتدي — ایت قانقیسي خندان قونذي کوچدي

میان بندقیوب

بولمادی اجل زهرینه تریاک	بو شهره نیجه لقمان قوندی کوچدی

کواهی کیوه نام قصبه‌ده توطن ایتمشدی سلطان سلیم نامنه کنز البدایع
و پندنامه نام رساله‌سی واردر زبان ترکیده اولان امثالک
اکثرین نصح و پند طریقی اوزره نظمه کتورب آدینی پندنامهٔ کواهی
ویرمشدر اما نظمنده اولقدر نزاکت و شعرنده دخی چندان ظرافت

یوقدر بو مطلع انکدر مطلع تا ایلدک بنفشهٔ تردن نقاب کل
واردی هوایه آتش حدّکله آب کل

ای عرعر نهال قدک	قدک نهال عرعر	شعر شکر زلال لعلک	لعلک زلال شکر
شکر لبوکه شیرین	شیرین لبوکی شکر	فرهاد اولوردی کورسه	کورسه اولوردی فرهاد
چاکر قپوکده دایم	دایم قپوکده چاکر	الصون کواهی شاها	شاها کواهی الصون
		نثر بو برج بیت دخی نکتهٔ	الحیا یمنع الرزق

والابرام یحصل المرام مفهومنی شعر ایتمکدر مثنوی بو بیتلر دخی انکدر

کیم اولمرا اوغلی قیزی اوتغانک	کرکدر هر خصوصه جد و اقدام
هرادا اوزره بولانا کار انجام	کرک اقدام عرض حال هر آن
همه ویرمز انا اغلامیه اوغلان	کیدر شرمی چون اولدی رزقه مانع
حیا اولورملو رسن رزقه مانع	نثر بو شعر دخی کندو زماننده شکایتنی بیان ایدر
بیت قوللرکه دایم بریره کرچه خدمت قاپوسی	شهدی قاپنذی ولی بکلرده همت قاپوسی
خانهٔ عزلت اولدی بکلینی مسکنلرک	اجیلالدن کوره‌ین بیقلا رغبت قاپوسی
کنج محنتده عجب ریکم قالور هر کامل آچ	آچیلور هر جاهله جاهله نعمت قاپوسی
نیجه بر منت کوکلهم دوندن قانی رزق اچون	کنج باقی کسب ایت احقور قناعت قاپوسی

دکلمز دونرم جهندن بکا کیدر حسیس‌ها	دیسک اول آچیلور جو جرده جنت قاپوسی
فارغ اول محنت اوبدر چون کنشنده جهان	کیمه آچلدی بلا دارنده راحت قاپوسی

کوثری بوده شعرا سندندر خوش آینده ابیاتی و تلمیحه کلماتی واردر بو مطلع انکدر

مطلع هر قدلر باشی اوزره بیرامدر چون آینه اولدی عیون دلبرا منظر جمالک آینه

بو بیت دخی انکدر اشعاریندندر بیت جانا محلک ایلری قارشون قپولری

شاید اوله نیجه بابکه بر بیرسه نژار اولا نثر و مولانا فغانینک دخی بو غزلنی تخمیس ایتمشدر

تخمیس بیلمزکمی بو عالمده جانانه عشق اوسون عشاقه وفا ایلم جانانه عشق اوسون
آتش کبی کلیزی کاشانه عشق اوسون ایام بهار اردی میخانه عشق اوسون
کل کبی کلر بو ربو میخانه عشق اوسون

فصل فی وصف کلام لامعی

توقادن ظهور ایتمشدر منجم و زبان قریبه فصیح متکلم کیمسنه ایدی سلطان محمد
دورنده درویش قلندری شکلنده رومه کلوب و منجم ایکن عجم جنوب
حضرت مولانا جامی سلامنی و عجم ازلری پیامنی کتوردی و کندو دخی
انواع کمالات و شیرین کلماتله شاهلر مجلسنه کیرمش و نیجه سلاطین ملوک
صحبتنه ایرمش و از تواریخ و لطایف و مناقب و معارف بلور کمسنه ایدی
بو واسطه ایله سلطان محمدک مجلس خاصنه دخول ایدوب عزّ حضورینده
عزت و اعتبار بولدی آخر الامر عجم اولدوغی و منجم اولدوغی ظاهر اولدقده
مکر اول زمانده طایفهٔ عجمه غایتده رعایت اولنورمش و آنی ایله ادب
فضلای عجمدن و ولایت رومه چوق کامل کیمسنه کلورمش و جمله چوغنه زبورک
رومی ایدوکن بیلدیلر قرب صحبت پادشاهیدن دور قلدیلر بو برج عنینی

اول خصوصده دینیلر **مثنوی**	اولمق ایستر سکا اعتبار رجال	به عربدن نه خود عجمدن کمال
کوهر قیمت اولیا کاینده	در بهاسن بولامی عمّانده	سو بیلنور نکته و مقلد ربو
که اولور البته واقی دیمی قره‌کو	اکر آدمده معرفته مراد	نه فضیلت دیو رشی اکه بلاد
طاشدن صادر اولدی اکرچه کهر	معتبر در ولی نته که هنر	رومده کلنمسونمی عجم
اولدی بو غزلیه چون اکرم	عجمکه بری که رومه کلور	به وزارت نه سنجق ادمه کلور

نثر بو مطلع دخی انک اشعارندندر **مطلع** خال لعلک شاه هندو دنکر درخوان اکا
سبزه خوان ملاحتدر خط ریحان اکا

سپهر فضل و کمالک مهر ساطعی فخر الفضلا و مفخر الاعیان اعنی مولانا لامعی نور الله مرقده بروسه‌یدر شعرای رومک فضلاسندن و امراء کلامک کبراسندندر • اسم شریفلری محموددر • و معارف و فضایلی غیر معدود در • بین الفضلا و البلغا فضل و کمال عدّ اولنن فنونک اکثرینه قادر ایدی • و شعر و انشانک • و لغز و معمانک • انواع و اقسامنده ماهر ایدی • شرف الانسان نسبه اولنور کتابنده منظوم • و منثور جمله مؤلفات و مصنفاتن عدد و شمار ایتدوکده • مانند ساعات لیل و نهار بیست و چهار • اولدی دیو یورمشلر • بو قدر تالیف و تصنیف • انلرک کمالات ذاتن تعریف و توصیف ایدر • تعریف غیره احتیاج یوق **ع** اول کیم عیان اوله آنی لازم دکل بیان • که بو جه نظم و انشا سبب • کمالاتی اطراف آفاقه اشعار و افاقه ایتشدر • کرچه ذکر • اولان تصنیفات و تدوینلک • اکثر و اغلبی ترجمه و ترجمه طریقی ایله • مؤلفات سلفدن مأخوذ و منقولدر • و السنه ناسده بو تهمت ایله مطعون و مدخولدر • لکن حاقه ترجمه سندن هر بیره بجد توقفلر و صنایع

بدیعه دن

بدیعه دن غریب • تکلفلر ایتشدر • الحق و الانصاف بودر که تازه و دری مشکل و معتبر کتابلرک تحریر و ترجمه سنده • اوستاد جهان • و کثرت ماده و معلومات ایله • دریای فضل و عرفاندر • ارباب فضایل علوم • وفور تألیفاتنی جهتندن • اکا جامی روم دیمشلردر • اکرچه دیوانی موجود و مدوّناتی غیر معدوددر • لکن طریق شعره چندان التفات • و طبیعتلرینک جودت و سرعتندن منظوماتنده اولقدر دقت ایتمشلردر • بو برج مطلع انلرک کلمات منثوراتندندر **مطلع** بی وفالقدن دکلدر جور و ظلم و خشم ناز • مقتضای عز و ناز حسن در هر نه که وار **مطلع** جدّدن آشر مه نازکی جان و دل دو کیمه سوکیبی بوجا غلرکه قالمز نکار ابو سکه **مطلع** کل بیرکلستانه آل اب رواندن حظ رغمینه جهانک سور عمر کذرآندن حظ **نثر** و بو بیت مشهوردر تقبیل آمیز دخی انکدر **بیت** با سمقل چون صبا غابری کلاهی کان دوی کاکلی کاری طاق اولسون جهانده بر کلاه اکسک دکل **نثر** مثنویاتندن • رساله و کوی و چوکان و ابسال و سلمانی • و حمه نوایدن تحریف در ترجمه اولمشدر • قصه فرهاد و شیرین تنیسی و غریب نظم و رنکینی وار در • و منشآتندن کتاب حسن و دلی و شرف الانسان عند الفضلا و البلغا مقبول • و معتبر • و ممدوح ارباب فضل و هنردر • علی الخصوص که کتاب شرف الانسان • جمع مجموع معارف و معاینیدر • کرچه کتاب ترکی زبان فرسده مأخذی انوار سهیلی • و شرف الانسان و طرف المجالس معانی و موادی بو اوج پاره رسایل نقلیدر • لکن کندولر دخی و فور کمالاتندن آیات • و اخبار • و امثال شایع

بوسکه

اخبار ایله نظم ونثرا وزره بی حد ولا یعد فواید علوم دینیه واسرار
فواید یقینیه الحاق ودرج ایدوب نه قدر صنایع وبدایع وارسه
ختم وخرج ایتمشلردر صفت وضعف پیریده بو برقچ بیت اول کتابدندر

بیت اوردی چون ای پیر بیکار غشه دست | آیغل الوب سرکیابم شکست
اولدی چو درج دهنک بی گهر | کیسه کبی براولدی طوت سیم وزر
آهن ایکن اولدی کلید کبی چو موم | فتح طلسماته یتر قفل هجوم
اولدی سبلان چو کوز کیشه وار | الیمه جانی چکنین امل برله جار
قددوتا لام الفدر عصا | نفی وجود ایتمکیچون اولدی لا

نثر مسموعمدر که برکون اعیان کرامدن برینک مجلسنده اکابر فخام
واماثل عظام پایه رتبه‌لری وتقنضای رفعتلری موجبنجه اوزره یرلر
وخدام مجلس هرکسه مقدارینه وقدر واعتبارینه یرلوین کوسترمکده
طورمشلر ایکن زمانه اولولرندن کندودن اولو برجاهل خودبین وخودپسند
وکندو زعم بندارنجه کران قدر وسربلند مجلس مزبوره کلوب
بی تردد وتکلف انتهای صدره کچوب صدر مجلسده کتزین
ویا لاشین اولوب اوتورر ودبو قدر افاضل واشرافدن تقدم
وتصدر ایدوب هزار تعاظم ودمدمات برله اموال واملاکی کلماتن
اورتایه کتوررز اصلا اعیان مجلسه عنت المبوب انک عاشق کبی
کرلکنه اصم وتیر فکر فاسدین یابانه اتوب کمان کبرینی هرکز یصغر
ارباب مجلس مولانای مشار الیه دن حسب حالی بیان برقچ بیت انشا

واقفان

داستان ایتدوکده بو قطعه‌ءِ علی الفور دیمشدر قطعه معتبر در جهانده دون ودنی
دائما ذلت اوزره اهل هنر حال عالم مثال دریادر کوهر پاک زیر وچوب زبر

لا یحی شهر قطمونیه‌دندر هنوز نوجوان ونوخاسته ایکن فضل وکمال اکتسابنه
ایدی طریق سورمش ودرس کورمش دانشمند فاضل وخطوط مختلفه‌نک
علی حده انواعنده کامل ایدی آخر کسب کفاف ایچون تجارته شروع ایدوب
سودی بی عدد وفایده‌ءِ فوق الحد امیدی ایله عمانه کیروب هندده سفر ایدی
عاقبت اول بحر عمانده ودریای بی پایانده کشتی وجودی وزورق
بود ونابودی غریق لجه‌ءِ فنا ونابدید ونا پیدا اولوب کتدی وجمع ایتدوکی
مال ودنیالیله امید آماله ایروب نه متاع دنیادن تمتع ونه عمر کرانمایه‌دن
تنفع ایتدی بو برقچ مطلع انک کلمات کوهربارندن وابیات دررنثارندندر

مطلع دیمک لازم دکل لعل والفلر کسدیکم پاره | زبان حالله سویلر اغز اچوب قنوپاره
مطلع اول صنم سرو قد وکل رودر | دهنی غنچه کبی خوشبودر
مطلع ای دود آه قاره بولت کبی کوکر اغ | دی انک دیده بحر اولوب قانر ره بر باغ

نثر بو قطعه دخی نا اهلک مدحندن اهلک قدحی افضل واولی ایدکنه انک
مقطعاتندندر قطعه اودر ممدوح اوکن اهل اولاسی مذمتدر بلورسن مدح جاهل
فضل وبر قرکبسبه مدح نادان که بل مدحندن انک قدح کامل

مولانا لطفی توقاتدندر روحی الجنان سریع الآن منجو وتجات کیمنه ایدی
اکرچه اوصاف ملیت ایله موصوف ایدی لکن لا ابالی وشوریده زلک
اولدیغی باعثدن بین الموالی دلی لطفی دیمکله معروف ایدی

انواع علومه شاملنے شامل و اصناف فنونده کمالیله کامل اولمغین
صحن ثمانیه ده نیجه کره درس عام ایدوب سلطان محمده بو مکرم مدرسه نک
مستعید و معیدی و مستفید و مفیدی لا علی التعیین کلوب بندن هر فنده
اوقوسونلر دیو کندودی عرض ایتمشدر اول زمانک افاضل و اماثلی
بو ارتفاع و امتیازه متحمل اولیوب اظهار بغض و عداوت و اضمار
کدورت برودت ایتمشلردر بو باعثدن که محل مباحثه ده نکات ذکته کذار
وحین معارضه ده سخن آفرین و صاحب گفتار یدی محافل و مجالسده
موالی یکرامه و اماثلی قاتنده محل و مقبول عجب نکته لر و لطیف
لطیفه لر ایدردی عربی قصاید دانشی سی چوقدر اما اشعار ترکی
اولقدر شهرتی یوقدر بو مطلع انکدر مطلع کوردی کوکلم که کوزی قاشی کوزل
سودی بر پری تراشی کوزل نثر سلطان محمد طاب ثراه حضوره سنده
بیت دیمیش دیو سؤال ایتدوکده بو بیتله جواب ویرمشدر بیت
فضل و حکمت ایسته کر اولسه اشعار عار   عرض ایدردم بنده پادشاهه اشعار لبید
لطیفه فخر عجم که عمدن علی قوشجی ایله رومه کلمشدر و اوتوز الی آقچه مدرسه
متصرف اولمشدر دار الحدیث واقفک شرطنده اللی ایلکن هر نور فخره
رعایت ترا ایدوب بو فرق ایله ویررلر و فق یا که ابجد حسابنده اوتوز
حروفدن کیده روب حدثه ایرکورلر اول زمانده ملا لطفی لطیفه
یوزندن بو رباعی دیمش رباعی ای دهر عجب حادثه در کیم حدث ایتدک
بنیادینی علمک همه بنیاد عبث ایتدک بر دم یه براولمغچون دار حدیثک

نفعی

نقص ایلیوب اونینی دار حدث ایتدک لطیفه لیس چلبی که علماء اشغلدن
صحن مدرسلرندندر سلطان بایزید دورنده دفتردار و اعیان و عمائله
استاذنسی مرجع و مدار اولمشدر اول زمانده علما ایله حاضر و ناظر اولوب
مباحثه یه قصد ایدیجک آن فی بحثدن خارج کوروب دیکه اسمک
افعال ناقصه دن فعلک بنه انجلین سن بو بحثده داخل دکلسن
وار عالملر ایله حسابکل ایده کیت دیوب علی الفور بو بیتی دیدی بیت
کورنلر ایتدیلر هب بکندی   افندم علمی ایله عامل اولمش نثر
بو کونه دخل و طعنه دن اول عصرک موالیسی منفعل و منقبض اولوب
سوی الیهه خصم اولدیلر اتفاق اول اثناده عشره محبتنه حادثه سی
واقع اولیجق هر طرفدن خصومته یول بولدیلر عاقبت الامر قتلنی
مقتضی و موجب نسنه اسناد ایدوب قتلی خصوصنده اقدام و اهتمام
و قیام تام کوستروب امرین تمام ایتدیلر بو شعری قتل اولنجغی زمانه
قریب دیمشیدی شعر عشقک قوبوزین اله آلامیه نه درسن
عالملره آوازه صلا ایمیه نه درسن رسوای جهان اولمغچون شیشه عاری
هی نوله کرک طاشه چالامیه نه درسن لعلی وطن اصلیسنده اختلاف
وار دور اما معلوم و مشهوردر که جم شاعرلرنک و تنوکویان ولایتی
رومک ساحرلرندندر احمر اللون اولدیغی مقتبل لعلی تخلص ایتمشدر
متانه موافق خوش آینده ابیاتی و رنکین کلماتی وار دور بو مشهور
انکدر شعر زاهدک کوکلنده جنت عاشقک دیدار یار لا و هر کیسنک باشنده بر سوداسی وار

عاشقک حالات وجدن اختیاری کتمکوز / دلربالر شیوه سی آیدمده قومز اختیار
ای مقلد کیشنده آیینه صاف اولمق کرک / قونمیا تا کیم اکا کرد کدورتدن غبار
دیدم ای کل وار میدر لعلی کبی بر بلبلک / کل کبی اول غنچه فم کلدی اودم دیدی هم آر
قطعه لغوبه صبحه خنده یارک کتمکوز خط غبار / ذره لر در کیم کنش رخساری اتمش انکار
زلف عنبر بارکی یوزدن کوترسک وجهی وار / چونکه ای جوری برشنمز کلشن جنبنده تار
زلف و رخسارک خیالیدر انیس و مونسم / اولدلر ار الکلنجم ای مه روزیم لیل و نهار
غم غبارن بر نفس آیینه دلدن کوتر / خاک کوی دوش اولمدین شهوتن چالکی غبار
ای لطیفی عمر فانی هر نفس کچکده در / شول قرصولر کبی کیم ایلمز بر دم قرار

لطفی استانبولیدر سلطان سلیم دورنده نقل ایتدی بزازستانده صحاف وحالیجه شاعر و صحاف ایدی طبیعت شعریه سی جنددان ومقبول اهل عرفان

بو مطلع انک اشعارندندر **مطلع** تیر غمزک یا فنکدن یادکار ردر سینم صیقلرم سینه ده بر راز دار هم دیم **بیت** سن شاه باز ینه قیلیدن دیو دست بوس نازکلکیده کنذ وایاغن طوغان ادر

فصل فی حرف المیم ما بلی

قضاة ذکره سنذن بود و شعر لسندندر بین القضاة یاد حصارا و علی دیمکله مذکور ودکوره نالی لکله شهوردر ظرفه روی ولطیفه کوی کیمسنه ایدی مقدون ایاتنی وخوش آینده کلماتی واردر بو مطلع انکدر **مطلع**

یالبرسن قنغی هی اوغلانجی / **مطلع** بو جفیه کنشن میس آیی اوغلانجی
کبسوی نابداری جان ایچره حیچم در / **بیت** صوکی کتان یاری قر ابچره بیم در
بوره کم باردی یار خنجر له / **تم** بن اولورهم اسن قلابار ان

دبو قطعه لر دخی جمله لطایفندندر | **قطعه** | دگردی طالع بختن ما بلی
دخی منصب دیو اغزینی اچمز | | نه یوزیله دیلرسون منصبی اول
که بیرکدر صقالی سوزی کجمز | **قطعه** | زمانک شیمدی بودر اقتضاسی
یاسن رشوتی هم یدوره سن | | اولماسن اکر بلکه خلقه کیسی
دیروب آدکی طوبی دیدوره سن | **قطعه** | قاضیلغی بیز صنان رشوت ییجی کیمه بر
تیز تیز ترقیلر ایدوب صیانی ابرار فضلر | | اما که عرضن کوزلیوب ولیب بو بولکده تنقیم
منظور ایلمز انکمیه نکی دو دشمنی ذلیلر | | **محرمی رحمة الله علیه** غلطه قاضیسی نیابتی

ابدردی پادشاهمز سلطان سلیمان صاحب قرانک جلوسی تاریخنی بغداد سفرینه وارنجه واقع اولان فتوحاتنی رنکین صنعتلر وخوب دقتلر ایله نظم ایتمشدر مثنوی سیه بیوک اثر خوبدر وصدرنه دعوبار صفت سجده بو مطلع انکدر **مطلع** اچدی چون اجنحه سن بازسعید کسوک آشیان عومه کتوردی ترک **مطالبه** رفوکل رجوم کشف ایله مهر یوزندن جوق معارضه سنی ذمنا

بجمند جمله دن بری بو قطعه در | **قطعه** | کشف منکوحه سنه بزالدی
الدغی بز دلیل سیر کایدی | | کوریجک انی دیدی خاتونی
بکه بوندن ایه صغی یکیدی | **جواب کشفی** | محی محرمک براو المش
صاتوب النوننی او تاغه سنی | | بو قاروسنی ساکه خاص اتمش
وقف عام المنزل شاعه سنی | **محوی چلبی** | استانبولدن طلبه طابه سنذن

ودبو عوغور استندندر نظم ونثرده هر وجهله قدرتی واهراد وایجاده تمام لیاقتی واردر لکن اولقدر فضلی کتورمش دکنذ و یه شعر ایله شهرت دیممشدر اول افتخار

مشایخ کبارک اعنی ملا خداوندکارک | دوش وقت صبحدم در روح پاکان یافتم
درمیان دانهٔ خشخاش سن آن یافتم | **نثر** قرلی که غایتده فاضل ومغلق عبارتلر

وارباب تصوف بیننده مشهور ومتداولدر هر بیتنه آیات واخبار
واشارات مشایخ کبارله محققانه تأویل وجه تأویلنی عاشقانه آفاقی وانفسی
تمثیل ایتمشدر بو بیت انک اشعار رندانه‌لرندندر **بیت** بزم غمده دمبدم بن قان اغلردیم ولی
غلغل جی کلمینی یاجبرا دیر یکا **محی الدین چلبی افندی** محیی تخلص ایدرلر غایتده

متشرع ودیانتده متورع کمسنه در اگرچه طبع شریفلری نظمه مایل وشعره شاملدر
اما چندان مقصود ومراد ایدیمکن شعرلری نادر نیله واقع اولمشدر بو مطلع مشهور

انک اشعار رندانه‌لرندندر **مطلع** اغزی نازکلکله قانم نوش ایدوب اولدی نهان
قطره جه قانم انک یرنده قالمشدر عیان **مرادی چلبی** غلطه ده متمکندر اهل علم طایفه‌سندندر

وبو عجوک شعر اسلوبندندر خوش طبع قابل شان جوانلردر بو مطلع انک ابیاتندن
ومقبوله اولنان کلماتندندر **مطلع** کوردیم ای کاشکی کمان غمزه که هر دم سوز آتر
تیر آتکجون بو زینه اکری یغر **مسیحی چلبی** ادرنه ویدر نوخیز ونوهوس ایکن

سلطان بایزید دورنک اوائلنده فوت اولدی صاحب جمال واهل کمال نوجوان
اولدیغی باعثندن نجابت فی خلق وخلق ایدوب جفنه غزل دیمشدر ومستانه چشم
ومیگون لب اولدیغی مناسبتیله مسیحی تخلص ایتمشدر وهم رندانه اشعاری
ومستانه گفتاری وار در بو شعر عشرت انگیز انک ابیات ذوق آمیزندندر

بیت بنم صراحی کبی تا که جدا آرم یوق | قولیمی ایاغی او یکه اقدارم یوق
جلهٔ پیر مغان تک کدورت عهد اتسون | حضرت کاسه‌سی کردونک انکارم یوق

بی الست صوندی الیمه روز ازل | ایچلدن اول می مستم دخی خمارم یوق

نثر مسمومه ره که عشاقه فنون بری اول مخدوملک آستانه سنده خادم ومصحوب
حجاب اولمن آلتنی قطع ایدوب کندوی خادم واغراض نفسانیه‌یی ارادن
رفع ایدوب مصاحبت روحانیه‌یه چکلف دیو توقف ایدر ادوم وملازم اولور

بیت هر که میدان غمده بی سر در | عشقاری اکا مشهور در **مشربی قلندر**

استانبولدن بو دورده شعرا سندندر فقر وفنا اهلی صورتنه طولنمش لا ابالی مشرب
درویش نهاد وقلندر مذهب کمسنه در علم ادوارده تألیفه قدرتی وفن موسیقیده
تصنیف‌لری وار در فن شعرده دخی طبیعت نظمیه‌سی بر درکه در بو برقج بیت

انک اشعار رندانه‌لرندندر **شعر** فراق فلکله ضعیف وناتوان ودردناکم بن
عمکدن شرحه شرحه پاره پاره چاک چاکم بن | حرارت حسرت آب عشقیدن خاکه کوز اوردم
وان وقتنده کوپا پیره دوشمش برک تاکم بن | کیمی اولدر یا جابرا اولعیسی صفا تاکه
بو بن اولملوش قتل ایلم اکا هلاکم بن | شعرک بلبل کوپا و **فصیحی** ناظم نظم اوجی

اعنی مسیحی رحمة الله علیه روم ایلنده اسکوب قربنده پرشته نام
قصبه دندر دقت خیالده بکر فکره قدرتی وحاصه معانی ابراده
مهارتی وار ایدی اما تخیل طبیعی غایتده دقیق اولوب طرز خاص
خواصه مخصوص اولغین نظم بلاغت نظامندن طباع عوام الناس
چندان تلذذ زیاده ایمز بو برقج مطلع انک اشعار سحر آثار رندانه‌لرندندر **مطلع**

ای یوسف ثانی کل اولو تو رجان کبی تنده | تنها قومه یعقوب دلی بیت حزنده
مطلع ای خسته دل قلمزبی نازو عتابله | کل کوکلمی خوش ایله بنه جوابله

لع ایکی عالمده غرق ایتسون او تنتزریکتی جام
جم ایچون جانی الدن قومدی ایچوی مدام

لع سوزیمزده بی نوالک ایکن ایزنه سین سنز
کلزار جهان ایچره کل اولمز جود کبی تیز

لع انیکلک بسل اشکه منزلدر
ای منجی ایله که حایلدر نثر وطرز قصیده ده

دخی مانند سلمان وظهیر مخترع بی نظیردر بو برج بیت ناجی زاده جعفره
واقع اولان صفت بهار قصیده سندندر نظم هبر اقلیم سخن اعنی نتاجی پاشا
ایره فرفکری نثانینه حدیک افکار ژاله کل صفحه لرین مهر لیو پر تاکیم
یازه رنکین سوزن اول صاحب تمکین وقار ای لسانک جو کلیم و کلی کل معجز
وی دو اکی جه بابل سر کلکل سحار نثر و ترسلات منشاتدن وصورمناشیر
دیوان سلاتدن کلشن انشا اسلوبنده عبارات واضحه ایله کل صد برک
تسمیه اولنور بو زعد وصور مکاتبی واردر قوانین علم وانشا بی
قواعد اسلوب املا بی انده تحریر و تقریر ایتمشدر منشیان دیوان سلطان
بینده خیلی مرعی و مرغوب رساله در هر کیفیتنک مقدارینه لایق و مرتبه سنه
موافق اولان القاب والفاظی انده درج و اصول مراسیمی و مکاتبی درج
ایتمشدر جمله دن رئیس رؤسا شاه اسماعیل برج مراو زره واقع
اولان نثر ظفر اثر کی فتح فرخنده سی ایچون املا وانشا اولنان مکتوب
مرغوب بلاغت کشادر که بو مطلع مطبوع و تجنیس و توشیح ایله مصنوع
انده مندرج و منوج در مطلع میدانی ایله طوتشیدی اردبیل لشی
زاغ و کلاغ ادشوب دوشمش برلشی معما مذکور مسیحی ایله مرحوم ذاتی
بینده شعره متعلق بعضی معنیلر تواردی واقع اولوب ذاتی مسیحی یه

سرقه

سرقه تهمتن ایتمشو بو قطعه یازوب کوندرمشیدی
شهر شوکک مهمنس بر ورلو داخی اولدی اتس
کیروین دیوا که تبدیل صورت الملبس

صنمه کم معنی نادانه بنی الاوزه دم
تنده کی روح بکا عاریتی اولدی غنچون
دله شاعرک برسی کوترر ایدی
بالبداهه دیدم که فایده نه

قطعه ای مسیحی هر بری غرض ادغریسی عار در
ملک نظم ذاتینک اوغر لنوب معنیلری

جواب مسیحی

دکلم طفل که خابیده ایدر نظم قطار
کوندر بکی کرایده رم کنور حیاتمون اعار
فلک ایجه سندن ادج بوغونی
فلک ایجه و سوزک بوغونی

معمای سلانیکی درویش مشرب و آسع مذهب کمسنه در تازه لکنده
درویشلر ایله چوق سیاحت و عجم ارلری ایله خیلی مصاحبت ایتمشدر فرسدن
ولغاتدن تتبع و معلوماتی جو قدر اما شعر کو بلکه حیوان الی بو قدر
وفن معمانک دخی علمیسنده ماهردر اما عملنده تصرف وایجادی غایتده
نادردر خاصه که فن شوده کندویه غایتده حسن اعتقادی و طبیعت
نظمیه سنه نهایتده اعتمادی واردر بو برج بیت انک غایتده مطبوع و مقبول
اولن اشعارندن و ممدوح مسلم اولن کفتارندندر بیت قرات صفا ایتدی خط صورت ایاتی
آج کوزکی خانم بی کو صورت رحمانی بکلشی ادقومه صاقن الله کلامیمی
بارک یوزینه باقوب زیرلیه قرآن فی جین سویله بیت حینم حین حین یدن او ملمشدر
بو سنبل سر آبی بوکا کل رخانه معیدی اسکوبدن بودو شعوا سعیددر

مفتی علی چلبی نک معیدی و افاده و استفاده اهلنک مفید و مستفیدی ایدی
سخن در لکده طبع کهر سنجی و زبان ترکیده جواب پنج کنجی واردر اما عندالشعرا

والفضلادر کوی مقبول ایدی نظمی اول قدر نازک و رنکین وشعری چندان پسندیده ودلپذیر ایدی

غزل

دکلدر بوشهوا انک اشعار رندانه‌در • زینت کلزار وصحرا کلمیدر بلبلمیدر •

ایلین کوکلمی یغما کلمیدر بلبلمیدر • کوله کلدر سویلینه بلبلنه بیلسون آدمی

یارب اول شوخ دلارا کلمیدر بلبلمیدر • درد دل سویلنمی یا بندن طوبلیدی بلبلم

عشق رازن ایدن افشا کلمیدر بلبلمیدر • بلبل اغلر کول کلر هر دم حریم عشقده

بو خسته مجنون ایله لیلا کلمیدر بلبلمیدر • ای عبیدی سویلینی دلبرمی دلده همنشین

اللّٰه شیمدی تماشا کلمیدر بلبلمیدر • وبو قطعه دخی انک ابیاتندندر

قطعه

دولته لایق اولانلر کورمز قولنی زر • دولت اکثر کیم جهانده دولته لایق دکل

دولت اکثر کیم جهانده دولته لایق دکل • هر دم عالمده کهردن بولدی قدر واعتبار

انلرک کیم ذاتی کامل شانلری لایق دکل • [illegible] بشبه جاهللرک فوق العلاده

بوزی کاملرک تحت الثراده • هنر اهلی جهانده جور ومحتاج •

سراسری هزار غرق دیباج • نه دکلو ایله کسب فضایل •

بولنمز مرتبه هر مرد کامل • هنر اهلینک اولدی حالی معلوم •

هنر عنقا کبی عالمده معدوم • [illegible] توقات ناحیه‌سندندر •

علما زمره‌سندندر فنونک اکثرنده ماهر ومرحوم احمد پاشا ایله مصاحب ومعاصر ایدی انواع معارفیله معروف اولغین احمد پاشا تربیه‌سیله سلطان محمد خانک مجلس خاصنه یول بولمشیدی وتقرب تحصیل ایدوب معارف ومعارفی ادبیه اما غایتده عیاش ودمی پرست وروز وشب کاه مخمور وکاه مست ایدی جام کلفامی الندن النجه نرکس کبی کوزی اچلمز ودر مقدار مستی اولنجه کندوی

بیلمزدی

بیلمزدی نیجه کره جبه ودستاری می فروشه رهنه قومش ونیجه کوزه می ایله توبه‌دن ال یومش ایدی مکر روشنی خبرلری ایله زمان تحصیلندن مناسبت سابقه سببی ومصاحبت صادقه سببی دائما مرکوز خاطر روشن ونبوره خبر کوندررکه بو فسق وفجور ولهو وشور نیجه دکل کلسون انکا حجت جاهدن عشق شرابن ایچوره یم کورسونکه ذوق وحالت وشوق وکیفیت نده اولوردیر بو دخی خبر کوندرمش که اکر انکی قدح شرابک ذوق وحالتن وشوق وکیفیتن ویره بیلورسه خدمت پیر مغانی قویایین واول نیجه آستانه خانقاهنده مرید ارادت پذیری اولایین دیر بو وجهله شوریده وخرابات اولوب خراباته دوشمیجک سلطان محمد کتورب انواع تاکید وتهدید ایله توبه ویرر من بعد جام میدن ال یوب وتسلسل جام کاسه فرجاجی الدن قوبه عمری اولدقجه سمت صلاحده وطریق فوز وفلاحده کیده بو شرطیله احسان فراوانیله منصب عالی ارزانی قیلور بو دخی انعام تجلیله مزلنه کلور شرابا دردن کسلمش لعل رضیع کبی برایکی کون شراب صبر وصبر ایله جان درد ایله تحمل جبر اتدی حسرت باده‌دن کاه بوزه وکاه بوزنه بوزلدی وکاه دپنکی وکاه بر آتشن اولدی اخر آب تحملک لذتن برینه بولمدی دا اتشن انکمنز اولدی آتشن اولمدی اخر غوغا حسرتندن برک تاک خزان رسیده کبی چهره‌سی زرد واوازی درد اچینه درد اولدی نفس اماره خصوصده مبرم وتقاضاسی اولدقجه عهده‌سینه اولان عهدک نقضنه جرات واقدام ایده معیوب عاقبت اصلاح مزاج وجان علیلنه علاج ایچون طبیبانه رجعته بولور دا اول حقنه ایله شرابی کندولیه حقنه قلور

بر وجهله کیفیت حاصل ایلر که اول کلبه‌دن دخی تر مست و بدنام روزکار اولوب
تخت القلعه‌یه کلورلر بو جانبدن پادشاه دخی زبورک کیفیت حالنی بیلمک ایچون
هر طرفه آدم صالمشیدی مصطبه‌لرده و میکده‌لرده و قوبی ارایوب اره‌لرده
کلمز تخت القلعه‌یه کلمشیدی اتفاق بو دخی سورت شراب و کیفیت نابیله خم کبی
جوشه و جراحی کبی قودت کلوب و منافع للناس دیو اوصاف شراب صافی افشا
ایدوب بو بیتی اوقوردی بیت آفرین بو شرابه کلمز که لعنت اولسون بوزا ایله بنکه
نثر بو وجهله مست و مدهوش و لا یعقل و بیهوش میان تخت القلعه‌ده کوزه‌لنور
و خلق هر طرفده اوشوب بو سفیه نره‌لنور کن اول شخص که بو کلمکی و بو نیده
و جست و جو بنده ایدی بهانه‌ده حیوه کلدی و میان تخت القلعه‌ده مولانای
منکر الیهی مست و ملامت بولدی اولدم برقج اهرمن دیوسیرت ایله
مولانای زبوری کتوردیلر و حضور شهریاره یتوردیلر پادشاه کیتی پناه
مولانای زبوره نکاه ایتدی کوردی که شربت شراب ابدن رنکی ردی لاله سیراب
و حمرت خمر ایله کوزلری میکون حبابه دونمش ایدی جبه و دستاری نی فزدن
الدرمش و نقد بیشماری طرطاره جالدرمش نه رفتارنده استقامت
و نه کفتارنده فصاحت و آرام شهریار و الا تبار خشم و غضبه کلوب
امر ایتدی که موی الیهک کهر کباب و در خوناب کبی ماه و اسینی و مکاننی
فوردبا ایده‌لر مسغور دخی درت مصحفه و بو زاوون درت صحیفه و عرش
اعظمه و کوبه معظمه غلاظ و شداد ایدوب دد که عز و حضور شهریارده عهد
و یمان ایدلدن پیمانه‌یه الالمدم و جام می کبی عهد مده اولنی عهده شکست

ویروب پیمانی شکنی اولمدم دیو منفعل یمین ایدردی اما اپاغی اوزره
طوره‌جق حالی دکلدی جمع ایده‌جک مجالی یوغیدی آخر کیفیته واقف
اولمق ایچون حواشیه و خدامه باشنه جوقدیلر و کلمه معدلت شاهیده
اول رندک اغزینی قوقدیلر رایحه راحدن اثر احساس ایده میوب
متحیر و متعجب و ایجق پادشاه رفعت دلبستنله خبر صحتن صورودقده اول دخی
هزار نیاز و اعتذار ایله کیفیت حالی حسن تعبیر و برجوقنه بولوب می اختفا
ایتدوکن خوب ادا ایله تقریر ایتدی بو مزاح مزاج پادشاهه خوش کلوب
و ایدجرایمنه قلم عفو چکدی اومیدوارکه اول ماحی سیئات دخی و غفور
رحمتندن خطیئاتنی عفو ایدوب کناهلرین محو ایده طرفی شوکت علیمی خوب
بیلوردی و شعرا کبی فضلا اسیله کامل و کمالده فنی بیایتدن بحث قیلوردی
بو مطلع انکدر **مطلع** بچمر کورو بن سوزدرونم اوده یاندیسی
شمع اغلدغم کوردی قنغی یاپ بو یاندی **مطلع** دوشدی ینه داغ درونه بوزه جوانک
کیم آفت رخسارنک و آشوب جهانک **ولـه** کوکلم دوشدی عشقنه دیر کوزمه هردم
دلکوک بره قانمی بره دوکلی قاتل **ولـه** زلفکله رخک مصحف خسته‌ده نکار آ
تفسیرن ایدر آیت نور ایله دخانک **قطعه** بو ملیحی ایکی عصا کوتور
بری جسمانی بری روحانی اول که جسمانیدر اغمجدندر اول که روحانی لعل رمانی
شیم و کور که اغزنده دندانندن اصلا اثر و درج دهننده کهر قالمشدیسه
سلطان محمد قرقومه بر کون سن خودسن دکلسن بوسنده سنکه نولدی
دیو سؤال ایدیجک بو بیت ایله جواب ویردی **بیت** ماه رولر لبلرینه خصم اولدغی بلوب

اولقدر طاش اوردیلر اغزمده دندان قالمدی مبری کشهر اماسیه‌دن سلطان
احمد بن سلطان بایزید واصفلرندندر واول عصرک کامل وعارفلرندندر
وفور علم ومعرفت ایله طبعی نجه فنونه شامل ایدی اما مشاهیر شعرادن اولمدوغی
اجلدن خلق کمالات ومعارفندن غافل ایدی فارسی وترکی ایکی پاره
دیوانی وار دیوانده خیلی اثار عرفانی واردر بو مطلع انکدر مطلع

دوکدی جواهر بن صوکبی چشم اشکبار	کلزار کوکه کتوردی ایکی شکار

مهدی بروسه‌لیدر شعرانک قدماسندن وقدمانک فضلاسندندر سلطان محمدک
ندیم خاصی ومقبول خواصی ایدی شاطر طبع وخندان روی وسریع الفهم
وبدیهه‌کوی شاعر ووفور یاتنده ماهر ایدی اتفاق برحیدری صاحب جمال
شیر غرین کبی سلاسل وخلخال ایله اطرافنه زنکل آصمش اثنای راهده
کیدرکن سلطان محمد ایله راست کلور وعلی الفور بو شعری بداهة پیدا
قیلور غزل

برکون فلکک طبلی کیبم اوتردی کم کم	سنجاب سنجاب وزره کبی کیندی قاقم
بن سیر چمنلرده کوکلرده ایدی کشتم	جام استرایدم کوندن وحی صنوبر یدم خم
تا که قولاغیمه برزمزمه تنشدی	مهر باکه نظر قلدم جان کوزیله کوردم
برحیدری کرز اوغلان ارده لعل اوزره	زنجیر ایله زنکل آصمش صانکه شیربیدی آهنودم
اول یاری پری پیکرا دل ایله ملک منظر	کیم مثلن انک مهدی کورمدی دخی مردم

معنی تسمیه‌لری در مهری وانوا
سخن مطالعه‌سنک افق سپهری درج در فصاحت اعنی مهری نور الله
مرقدها وطابت ثراها اماسیه‌دندر حضیر منیر قرتنو برله برج ملاحتک

مهری

مهری وآفتاب ایله شهری ایدی وفن شعرده بی قدر وپایه وما یه موفقه‌ده
کم مایه دکل ایدی طبع سخن اربابی کلکونهٔ نظم رنکین ایله منقطهٔ عروس
مقال ودوشیزکان بکر فکر خیال ایدی اکرچه عشوهٔ اشعاری زنانه وشیوهٔ کفتاری
مؤنثانه‌در اما جهت سوز وکدازده عاشق وبیان شوق ونیازده مردانه‌در

بو مطلع انکدر مطلع عشق بابنده برزطه ایلدی دل یارجت جانبه دیدوک جوابن اخدی
ولهٔ دیدم بو زکی کورمدم اولکی کورنشه کشف اتدی نقابینی اودم دیدی کور

کوز کوردی کوکل بیلدی که بن کشتهٔ عشقم	کیمه بکا رحم ایتدی کورنشه بلیننده
بر روح مصوردر اول نور مجرد	بیلمن اودی حور دملکمی یا فرشته

روایت ایدرلر که قومه بو قدر محبوبهٔ محبوب پرست وبی عشق وهوا ایله مست
ومهوست ایکن دامن عصمتی وذیل عفتنی الایش تهمتدن پاک وجهٔ دریا
سافنه کلمز پاک بی باکش عفت وعصمتنده اول قدر مبالغه ایدرلرکه حرم وصلن
نامحرمدن واول کنج نهانی مار اغیاردن حفظ وحراست ایدوب قطرات
نیسان اتصالدن صدف سینه‌سی سیراب دنه شبنم اجتماعدن غنچهٔ رنکینی
پراب اولمامش وبلجمله کیمه اثار دوشمندن داد المنش وکیمه حوض سینه‌سنه
ماهی صالمامش شایع ومشهوردرکه برقومه تازه‌لکی دمنده کوزه‌لکی عالمنده
سنان پاشا اوغلی اسکندر بکه تعشق ایدوب حقنده نجه اشعار دانشعار دیدی

عشق اشعارنک مشهوری برغزلده بو قطعه بودر مطلع ایردی جون آب حیاته مهری ادکن خضره	
کوردی جون ظلمت شبنده دل عیان اسکندری	نثر بو خصوصده مذکوره به انکله تمت

اثنا ایدوب سلطان احمد مجلسنده ظرفا وشعرا انکله ایله بو ماده‌ده بی

کمرابیت النسه

اثنای معارضه ده یاد ایدیکی قوریجه بو بیتله جواب ویردی بیت

نجه اسکندری لعلک زلالی	ابلنڈی صو به و صو سز کو تردی

اکثر اشعاری

مرحوم نجاتی یه نظیره واقع اولمشدر و ایجاد و نعتده فی الاکثر انظار ده بولمشدر
نجاتی نک شو بیتکه کرچه دو نه دو نه نظیره سن دینلدر اما جمله نظایرینه
بو نکیله نظیر اولمز شعر

آتش غمده کباب اولدی جکر دونه دونه	کوکلمه چیقدی دخانمله شرر دونه دونه
دل در وغمده طوتشدی نیه برشمع کبی	تن خیالکله قفز اولدی دونه دونه
جان جانانه زنیمی کورلعلکه ایرمکل اچون	رالسجان سز لعلکدن ایز دونه دونه

شاعر قومه دن بیشنو که صادر اوله نجاتیه ایرسال و وارداتدن بو نه که متواتر اولش بهر حال فی ایصال ایدردی
حکایه برکون برظریف و یعندن سؤال اتدرکه نجاتی نک بزوم صنایع شعریه دن
نمرکنبوز اولمشخص ظریف دخی کلامنده ظرافت و ایهام قصد ایدوب
شاعره شیرین معنی در دیوانها لکی کنبوز دیو جواب ویردی و بو قطعه ایله
فوری اوقودی قطعه

مهری وجود کل اولدی علامه عین معنی	شاعرلری زمانک نحوی بیتی اوکرلر
ارباب نظم ایچنده الا چوق اولدی کنبوز	معنی حالدرسن انهالی دوکرلر

میر رومی اسکوب شعرلمرندن و بوده رشعراسندن و سادات ذوی مسندندر
جوق نوع عجایب و تماشای غرایب اتمش سیاح ربع مسکون و جهان دیده
بو قلمو ندر و هم صنایع فنه نک اکثرنده کامل استاد دیکن بو بیت فی نسخه
مفلس نه شاد در جنت شاد اولدی عشق ایشنده استاد او کرمی ادلورمش اکر اتفاق
نوله بیکانه انسه عالمکی بو نکلدر شهر بوابه بر آرشعر اظهار کمال ایچون

بو ورقه اینم طبع حطوط مختلفه بی درج و فضل هنردن عقد درفی حج ایدوب
مرحوم اسکندر چلبی یه کتورمشیدی سلمانک بو قطعه سی انده مرسوم و اتبع بیتک
و خیال مقطعات و رباعیاتنڈن نیجه ابیات انده مرقومیدی هر بری حسب حالندن
نشان و درد و مافی البالندن بیان ایدی قطعه

سرور اعم سیت ناعنقای عالی همتم	قله قاف قناعت راثشمین کرده است
روزکار خاین کنذم نمای جوفروش	طوطی طبع مرا قانع بارزن کرده است
ای دو دستان بکام دلم نیست روزکار	آری زمانه دشمن اهل هنر بود
سهلست اکر جفا کشم از دهر بی وفا	زحمت نصیب مردم والا کهر بود
در آسمان ستاره بود بی شمار لیکن	رنج کسوف بودل شمس و قمر بود

قطعه

عجم زاده در و بو دور شعرا المشهور

وسرای عامره الطاسندندر مثلا بعض اشعاری و خیال اکثر کفتاری و آثاردر
بو مطلع انکدر مطلع نقد عمرین کم ایتدوکی جانک چونو زنده بولاز نجوانک

فصل فی ذکر طبقه مشهوره شعرانک کامل الثانی و کمر و نظمکا مشهوره صنعای اتقوم حمیدی
و مغفور نجاتی اغا رحمه الله تعالی من الغفران واسکنه فی غرفات الجنان

اجماع و اتفاق بونکل او زرینه در که عبد الله او غلیدر و شهر ادرنه ده بیلی نام
بر شاعرک خانه زاد قولیدر اما کمال ظهوری شهر قسطمونیده واقع اولمغین تحریر
ایتدوکی رسایلده کندو دی بلده مزبوره یه نسبت ایتمشدر میدان نظمک
پهلوان جوش کوبیسی و شعر روان بخش آب ادبیله شعرای روم کل یوزی صو بیدر
خسرو با خیاله متعدد و مخترع در و اسلوب مقاله ده موجد و مبدع در شعری سلیس
و نفیس و الفاظ سلاسته ده حو آرو بالادست و غیر لرک اشعاری انکا نسبت

بعضی بلند و بعضی پستدر • بر طرز مخصوصدر که کلامنک کلام آغوه قطعا
مشابهتی و مماثلتی یوقدر • لا بد سستنده طرز خاصی عوام کبی • و نظایری
نظم ترکیده لا نظیردر • سوزک اول روحی اول بولمشدر • و بو خصوصده
ماعداسی اکا بی روا اولمشدر • نته کیم دیمشدر بیت سندن اوکرندیلر هپ افسونی
غلط ایدوب قافیه یازدرمه نثر نکته شناسان فنون و علوم مثل کوکلکی
جهتندن اجماع و اتفاق اوزره اکا طوسی روم دیمشلردر • و تواریخ آل
عثمانده سلطان محمود بن سلطان بایزید • و صغرده منشیان مناشیر بلاغت
براعت دلپسی و رئیسی اولان مولانا ادریس بطلیسی بو قدر ابو الفضل
و صاحب تدریس ایکن حرقومه سلطان شعرای ولایت روم و خسرو صاحب
طرز رسوم دیوب تعظیما بو بیتی مکتبلرده حقنده بویله یازمشدر بیت
سلطان سخن وران عالم • در دین سخن ورست خاتم نثر و دخی اولا
عمدهٔ علماء آفاق مولانا مرحوم اسحاق • بونجه فضلک مسلمیتنه تسلیم ایدوب
حقنده بو بیت ایله شهادت ایتمشدر بیت شعرک دیلر سک اوقته مقبول خلق اولا
صافی نجاتی شعری کبی بر مثل کرک نثر طرز غزلده خروب امثاله متعلق بر طرز
ظریف و اسلوب لطیف پیدا قلوب • اسالیب شعرای سابقه یی کند و زمانه
کلیجه کتب منسوخه کبی نسخ • و اشعار قدمانک عقدیبع اعتبارین بیع فاسد کبی
فسخ ایتمشدر • و مقال پرخیالن مانند سحر حلال ایدوب سحر حد اعجازه
ایلتمشدر • و زبان ترکیده سخن درلک و نکته پرورلک شیوه سنی انده تمام
و اکمل شعر شیرین و نظم متینی وار ایکن غیرلره دفتر و دیوان تدوینی

اتمکل و آمدزیته کیم دیمشدر بیت حیف اوله شعرکانی وار ایکن عالمده
خلق یازوب یکلوب دفتر و دیوان یره لر نثر طرز کلام شیرین بجامیه عامهٔ
انام مایل و قایل اوله قدری بودرکه حلاوت اشعار شکربار زبان و لطافت
گفتار شهد نثارندن طباع انام • و ازجمله زمرهٔ خواص و عوام لذت
و حلاوت بولمشدر • و هر شعری حسب حال عاشق • و هر بیتی مثله موافق عالم کیر
دلپذیر اولدیغیچون شهرت شعر به مشهور عالم • و عند الافاضل و الاهالی
مقبول و مسلم اولمشدر • بو برج مطالع مطبوعه و کلمات مصنوعه اول حضرتک
نتایج طبع شریفی و زادهٔ رهین الطبیعی در مطلع صبحکه اکلمور زای بته جفا پیشه
که خلقه خلقه در رحون کلید اندیشه مطلع بک صبوا برخه بانیی پهلوان آصر
قانک بو رسمه کون باشینه بک کی ن اصر مطلع ای پری آینه ده کیم کورر تصویرک سک
آسمان اوستنه صنوبر عجب صفت سرک سکل نثر و واردات نظمیه سنده وار داولن
مثل زیبا قنالکل • هر بری اکی دیار روحده مثل دکل بلکه کلام عربده دخی تمثل
و ولایت عجمده ممتد اولور • بلغای عرب که شرابه بنت الکرم • و فصحای عجم دختر رز
دیرلر حرقومک بو مطلع مثل آمیز السنهٔ • انک امثالینی متضمن و مشتملدر
مطلع بن اوزمکل صوبن سوربن صوفی دانشن • زیرا کیمی قرین سوردکیمی آتشن
نثر و تکلم زبان فرسده دخی متکلم فصیح • و شعرای فرسی کبی تعبیر واداسی
غایتده صحیح واقع اولمشدر • بو ایکی مطلع فارسی دخی انک انفاس تغزلسندندر
مطلع همناوک بی کر تورسد بودل حاکم • نای شعر دو ناله کند بر سر خاکم
بسته اند انکشت بی زار لیمان زب غم • تاکه با دلبرآرد ناله ها را دم بدم

ترز وكل وصبا نام رساله سنده خطاب صباده بو برنج بيت دخي خوب واقع

اولمشدر مثنوي اي ايكي نسيم جان پرور بدي دريادن اولنلر دامنك تر

كزرسن بر و بحري بر نفسده سنك كبي كرك فرياد رسده طبيب سرو شك حال نركس

سن اولماسك قولور دي حال نركس	معارك مقدمك چون بعدي باغه
اولورمي احيا بو بيزي آيا غه	هوا دارك اولور سرو كلشن
سنكله كوكلي آو سرو سوسن	دمكدن چون بولور غنچه كشايش
آغز آچوب سكا ايلر ستايش	ويرورسن عندليبه كل سلامي
نه ايتم عاشقه جانان پيامي	كيدرسن غنچه كل كوكلنه نازك
ضميرين صيد ايدرسن جيب و چاكي	كوتررسن كوكه خاك غبارم
ايرشدر كوي ياره چاك آرم	تمت سفورك ديوانيده مسطور اولان

اشعارك اكثري ديار قسطمونيده واقع اولمغين ابياتنده وارد اولان امثالك

بعضي ولايت مزبوره نك عادت قديمه سنه واصطلاحاتنه موافق واقع اولمغين

اما اول عبارات سماعيدن غافل اولانلر نكات وابياتي تحقيق ايده ميوب تزريق

تصور ايدرلر لا بد ايضاحي لازم اولمغين شروح قلندي وبو مناسبتله بر نكته

اولدي اع كوردك چوق دلبري اي غبان لطف دارسنده وشفتلكي بر وردان اصر

ترز ولايت مزبوره اصطلاحنجه اصرمق تغنيت وتربيت معناسنه در فلان كيمسنه ايو غلان

نهال پرورده تربي درخت بودر اشجار اغاره واغصان ثماره خوب قللر

بوند ايدر ديكك قلندي بو قدر اصرز ديرلر وبو بيتك دخي معني ومآلي

اول ديارك اطلاقاتنه متعلق سماعه موقوف عبارتلردر بيت

طلعلر قدر نيازدن توقع بر يكا	فرهاده بي ستون تمنا قيلسيدر

ترز تمنا قيلسي محروسه مزبوره نك مبانيده سنك سياهدن خلق اولمش

كوه بي ستونه مانند بر قلعه بلند در وبري دخي بو بيتدركه بر معناسي

اول ديارك اصطلاحنه ايهام ايدر بيت آچ بسلك كل نجاسنه درمندي اچيلم

نه لب دلبر نصيب اولدي نه حلواي رقيب ترز بو بيتك بهاني اولدركه اول ولايتده

هيت اچون حلوا ايدوب كرده لره وبوقولره صدوب ايتامه ومساكينه

اولشدررلر اول ديارده اول حلوا ايكي آدنه نصيب ديرلر ومرحوم مرقوم كچي

اسمي عيني در بعضيلر اسمي نوحدر تخلصي عيني تخلص ايتمكه وجه مناسبت

واسميله تخلص بيننده مطابقت بودر ديرلر اما بو كمينه كمترين مرحوم مزبورك

دست خطيله بو بيتي كوردم وحضور شريفلرنده ملاقي اولمش عزيزلردن شويله

ايشتدم كه بركون مجلس عظماده اشراف كرامدن مرقومي مرحوم احمد پاشادن

فن شعرده تفضيل وترجيح ايدوكده مذكور نجاتي بكه كمال انصافلرندن

تنزل وتذلل كوستروب سابق الذكرك مرتبت فضيلتنه بو بيتله اقرار واعتراف

ايتمشدر بيت

نجاتينك دريغن اولوسي احمدك بكدر	نه عيبي كوكلر اغمه بندم اوزره احمدك

ترز مرحوم نجاتي ذاده لردن قرامان ولايتنه متصرف اولان سلطان عبد الله

بن سلطان بايزيده ارتباط واختصاص ايتمشدر انلر دار دنيادن سراي

آخرته انتقال ايدنجك سلطان محمود آستانه سعادتلو نجاتي اولدبلر

وخدمت توقيع ايله قدر قبول ايدوب شرف دعنوان بولدبلر انلر دخي

فنادن بقايه انتقال ايدنجك دردولتلو باقي عمري سلطان بايزيد

خدمتنده کچوردیلر و هیچ بر کمسنه طوتوزلر اونی دردنده مرغ روحی قفس تندن اوچوردیلر
کتدک نجاتی آه سنه تاریخ واقع اولمشدر ۹۱۴ نجمی جانیکلی جانیلر بیننده در
سلطان بایزید دورنده فوت اولدی علم نجومده دانشنده احوال سپهری
دقیق اصطرلابده مانند زرجهر بدیع نکل و بدنه حادثه که حادث اولسه
نجومک مقتضای سپهری و اقتضای تأثیر دلکیر بدرر دیدی بو مطلع انکدر
لغ ندر ابلک کیشینه طالع بد اختر سعد ایلمزسه مدد نجم و بو غزلدن در
دخی بر دلبر قصاب خونریز حقنده انک اشعارندندر شعر

بو کون بر دلبر قصابه اولدم قولی قوربانی	انوی جان نشتر ایله شرحه ایلسلر کلی آتوم آنی
شراب نازه اچوب سرمست اولنوبدر دکاننده	قیوبی بکه تمشدر کروالرکبی قانی
ترازودن اینر دلبر بو در یارب سن صقلا	حسد قوردندن انی کیم اولوبدر یوسف ثانی

نجمی رومی بو دخی رمل و نجوم طریقن طوتمش فلک زده ظریف و نکته دان
وسخن کذار کلده خنده ظریف ایدی فن شعرده دخی بدیع کار شوخ طبع و لطیفه
کوی و بذله کوی و مهرال وکش ده رودی کمینه ایدی سلطان سلیم شاه باب تراهه
برنج دانه غزل صونادی بو بیت اننده بلیه مرقومدی نجمی رقیبک اولمه سنه جاره بولدم
وزیر اولالکمز سلطان سلیمه نم و بو قطعه دخی انک مقطعاتندندر قطعه

غنی دیدیلر خلقک بو زمانده	کورورسن هر نیچه دنی یوخسولیدر
یعقوب دیدیلر دنیاسینه یاپشی	سنجهان دیدیلر یعنی اولیدر
نه کیم دنیا اکون عقبای ایقدی	اکا عاقل دیدیلر غایت دلیدر

عشق میداننده سرباز ایمی و طبت کعبه بکده فدا ای اعظمی قدس سره

قدوت اعنی

132

اعنی سید نسیمی قدس الله سره العزیز

سادات صحیح الانسابدن و اولیای ولایت مابدندر دیار بغداده
نسیم ادلو ناحیه دن اولدیغی مناسبتله نسیمی تخلص ایتمشدر اسم شریفی
اصلده سید عماد الدین و ملامیه زمره سنک رئیس و رهبندرندن کی
شویله روم ده اول اول شهرت بولمشدر و مراد خان غازی دورنده روم
کلمشدر لسان ثلاثه نک هر برنده بر دیوانی علم سلوکدن و اسرار حقایقدن
چوق عرفانی واردر اصل حضرت شیخ شبلینک جمله فقراسندن ایدی
حکره فضل الله حروفینک خلفاسندن و جمله ارباسندن اولدی ایکیسی دخی
سلوکلرین حروفیه قلمشلر و ادنوزایکی حرفی شکل انساندن بولمشلر در
بو مسلکلو مفهومی علم حروفه متعلقدر مطلع بوزک مصحفدر ای روح مصور
تعالی شأنه الله اکبر شعر مناقب الواصلینده بزارکه سید نسیمی حروفی دکلدر
اما علم حروفدن خبردار و خواص حروفه واقف اسراریدی اول مغلوبی
نه مشاهده سو ایمشدر بلمین و توحید ذاته ایرد سیر فنا فی اللهده فنا بولمین
خر کورک اسرار سلوکندن فی الجمله خبردار و واقف کیفیت اسرار اولمشلر دیو
بیو ایمشلر عمری آخرلرنده عالم غیبدن و جذبات بی ریبدن انار انوار غیبیه
ایرشوب نجه زمان کندودن کندی و فهم حوصله فقرادر المحبوب اسرار
واجب الکتمی اظهار و اکشاف ایتدی نته کیم دیمشلر بیت هجوم انبه قچان کیم که آسا
صوی بر دفعه امواج دریا و قتلنه باعث اولنلر ایباتک دخی بری بو در دیو
روایت و حکایت ایدرلر بیت منصور انا الحق سویلدی حقدر سوزی حق سویلدی

انگ که خواسی غم دگل بیکاندن برداراتش نثر اصطلاحات مشایخده بوکا
قرب فرایض دیرلر. عاشق کندودن گلکندن گوب عین معشوقی اولدیغی مقامدر
قطرهٔ باران دریا یه ایروب محو اولدیغی کبی ظاهرنه بقن گوگورر ارباب
سر قتنده ایمان کاملدر. اهل ظاهر قتنده کفر اولدیغی بودرکه مقام کفره
قریب گرداب عجیبدر نعوذ بالله اگر بومقامه ایشمیوب نوفت بولمدین وجذبهٔ
الهی برله واصل حق اولمدین بو گونه کلماتی تقلید له سویلر سه کافر دیمی
متور دنه کیم بو معنیده در بیت ای مقلد اهل تحقیقه ایرشن تقلیدی قو.
اهل تقلیدک بیلورسن اولمز ایمانی درست نثر مذکور اولان برادری شاه خندان
زولیده موی. که مجذوب صفت سالک خداجوی ایدی صحبته یوسیتی اروب گوندردی

بیت گل بوستری کیمسه فاش ایلمه.	خوان خاصی عامه آتش ایلمه.

بودخی واردات قدسیه دن بو ابیات قدسی سمات ایله جواب ابراد ایدوب

ایصال ایتدی مثنوی دریای محیط جوشه گلدی. گوینده مکان زودنه گلدی
سر ازل ولدی آشکارا. عاشق نیجه ایلسون مدارا. بر گوک اراسی حق اولدی مطلق
سویلر دف وچنگ ونی انا الحق. عاقبت ایمهٔ عرب شهر حلبده بو کلمات کفر آمیزی
ظاهر سی شرع شریفه مخالف اولدیغی ایچون فتوی ویروب اول عشق قورباننک
بوستنی چوزدیلر. دیو زکی ظاهرنه نظر ایدوب طریق شرعک بولنی واردیلر.
زیرا ارباب شرعک مصطلح نظری ظاهره در. نه سرائر وضمایره در. وفوقنک
اسرار سلوکنه اطلاع وشعور کسبتمیز دیوانلر بنده رسوم ومسطور اولان.
منقطعات ورباعیاته امعان نظر انسون. ومعارف وعوارفی اول نه مقامدر

ابراد

ابراد ایدوب. اول مسلک دقایقی بولسون. بوخصوصیه نکه رتبه ومقدارین
بیلمدین صوابنی بیهوده خطایه حمل ایدوب سب وقدح وسوی ظننک
وجهی بوقدر زیرا ظاهر باطننگ برهانیدر ولسان قلبنگ ترجمانیدر بیت

هر که بو کره طالب ی. ما ظهوری بولدی. طلب وطاهر اولمدیسه
بوقدر اکل ظاهر رتبه نثر ودبو برج ابیات فارسی انک دیوانی نا نسبتدر مثنوی

طالب توحید را باید قدم بر لا زدن	بعد ازان در عالم وحدت دم الا زدن
رنگ وبوی از حقیقت گر بدست آورده	چون گل صد برگ باید خیمه بر صحرا زدن
ای نسیمی با مقلد سر حق ضایع مکن	از تجلی دم چه حاصل پیش نابینا زدن

نثری نسبت ایله یه ده قوی اما فنی دبو فننگ شاعر صاحب دیواندر.
اما بو فندن چندان استطاعتی وایراد الفاظ ومعانیده اولقدر قدرتی
بوقدر سلطان سلیم دورنده نقل ایتدی بو مطلع انکدر مطلع رودبار فی طوفنه حرب طلکلی جا بکی
صرباصی صبح انی سنگی سبا بهار کبی دله کوزلر مدن اقدی دریالر کبی یاشم بنم
دوستلر چوق تشنه گوردی او کدی یاشم بنم نثر بو نثر مشهور مذکور رک دیوانده اقوام
ومسطوردر اما عوام الناس عموما سلطان سلیم اجوبه اسناد ایدرلر بیت

مجلسجون سیل اشکمدن جبالک عسکری	ابلمی گوزلو بو دیر کلوگو بیدر قانسم بنم نثر

علی الخصوص که بو بیت ترزنی با کدرا اگر چه ممدوح ومقبول عوام دائرا کدر.
زیرا خیال گوزدن کر قانشه ن نحم. لکن بدایع شعریه یه شعوری اولمیان الفاظه نظر ایدوب
معنانگ صحت وسقامتن فرق ایدوب تمیز ایلی وار در مراتبنگ انی مقلد بیلور.
ثنانی محمد پاشا ولایت زماندن ملا خداوندکار سنندندر سلطان محمدک

درآستانه‌دن وزراء انك فضلاسنه مدار. ندرلیدن نشانجی اولمشلر واول دورده
نشانجی پاشا دیمکله عنوان بولمشلردر. انشاده تخلص ایتمکه وجه اولدر که زمرهٔ بهی
فن انشاده در. نه نظم دکلدر. سلطان محمد غازی جانبندن دیار عجمه
سردار اوزون حسنه ارسال اولنان مکتوب مرغوبی بو احلاد انشا ایتمشلردر
اتفاق فضلا وفصحا بودر که ولایت عثمانیه‌دن ملوک ممالکه اولان منعقد ومختم
برنامهٔ نامی تحریر وتسوید اولنوب ایصال وارسال اولنماشدر. مکتوب کورك دیو
منصب وزارته ومسند صدارته وارمه‌سنه باعث اول مکتوب اولدیغی
روایت ایدرلر. کم اول زمانده کمال رغبت وکمال رعایت اولنورلرمش
وهر کس مرتبهٔ استحقاقنه کوره بولورلرمش. کویا که بو مقطع انك حسب حالیدر

واجمال بیان احوالی واقع اولمشدر **مقطع** قعر بحر دلده فالوردی بو درنا جوهر

ای نثانی اعتبار حضرت شاه اولمسه **مطلع** طالعم دولت اولمز خدمتنه فائده

حقدن عنایت اولمسه طاعتنه فائده — دارث خلق بنی عینی جمال اولده

نشانجی مصطفی چلبی رفع الله جلال قدره کانونی لواسنه تابع

توصیه نام قصبه دندر. درکاه جهانمطاع وبارکاه واجب الاتباعده
خدمت توقیع رفیعه منسوب اولمشلر. ونشان عالیشانه شرف وعنوان بولمشلر
بولمدخی نشانی تخلص ایتمشلر. در منثنیه ومنثور شرح بلاغت. ودر نخبیه
منثور متن فصاحتدر. اجوم تاجی زاده‌دن صکره نشانجیلق مقامنه
نشان عرفان نشانه عادل وعادل آراستهٔ فنون وفضائل بر ذات کامل
وفاضل. صاحب وجود وجود کلمشدر. ومکارم اخلاقده وخصائل انعامده

اول ذات

اول ذات کریم الصفاته عدیل ونظیر اولمشدر. بر کریم الشان صاحب
احساندر که باب جود وسخاده وفور انعام وعطاده خاتم زمانه در. **بیت**

خاتمك دفتریني جودی الی طی ایتدی	اولقدر ایتدی نوازشلر احسان ونوال

نثر حالیا بو روزکارده وبو دار ودیارده منقبت مروت ایله معروف
وموصوف اولان انلرك وجود پرجودی وذات کریم الصفات پرسودیدر.
بر ذات کریم ومشفق وحیدر که لطف بلیغنی ومعدوری دریغنی ایکسه دریغ
ایتمز وارباب رجا وامید آستانه‌سندن دکه کز نومید ومحروم کتمز. بر صحابی
فلودر که دانهٔ احسان ودام احسان انعامیله مرغ عالم خاص وعامی صید
ودرام ایدوب خلقیله خلقی بنده. والطاف وعطایاسیله عالمی شرمنده
ایتمشدر. وبالجمله بو عهد وعصرده سخا وجود انك وجود پرجودی ایله قائمدر
ودخی زمانناکرم ذاتنده ومکارم صفاتنده عدیل ونظیری وار دیمك
نامناسب ونا ملایمدر. دریای فضل وعرفان. ومعارف وعوارفی بی پایان
کتب معتبره‌نك مطالعه‌سنه قادر. وعلم تفسیر وحدیثده ماهر فاضل دانشمند
وجولان طبع لطافت دثاری. وشان شرف شعاری نهایتده بلنددر. زماننده
حسن عبارات ولطف استعارات ایله انشاء دکل بر اتحاد ایتمشلر.
ممالک عثمانیه وعساکر منصورهٔ سلطانیه حقنده طبقات ممالک تسمیه اولنور
کتاب بلاغت نصابه مطالعه قیلنسون. والقاب والفاظ معانی قنده اولور
کورهسون بر کتاب کیمیا ایدر که املاء انشاء سمت قوح وغیبتدن معرا ومبرا
اولوب الفاظ بلیغه‌سنه ومعانی بدیعه‌سنه منتشان مثنیر دیوان بلاغتنك

وملیان لطوا میرا کان فصاحت قلم و دوات لسان انگشت دردهان
ایدرلر • کثرت قیود و وفور امور دن فرصت رخصت میسر اولمغین فن نظمه
مداومت و ممارست ایده ممشلردر • بو باعثدن اشعار گهربارلری نادردر
اوزره واقع اولمشدر • بو مطلع انلرک جمله اشعارندندر مطلع ای جبینی محو ایدن نام شرک برونی

روشن ایله نور رخسار کله گل گوگلم اوین — فن عشقه باشلدم دقتله گوردم نیجه باب
متن درد و فصل هجر ایله طولمش بر کتاب • — مختصر قلمش وصال ابوابنی لیکن عشق
شرحنی املمش مطول بی نهایت بی حساب • — ای نسیم آه افغان شاد ایلدی اشعار عشق
حل اولنمز مسئله معشوقه رایحه جواب — شعرای رومک شاعر بینظیری لطیفی

ناظم نظم بدیع اعنی مولانا ناطقی رحمة الله علیه فنون پرور سلطان محمد دورنک شاعر بلند خیالی
وماه وشی بیا بندر • و چشمه حیاتدن سیراب • ونصیب عمر طویلدن بانصاب اولمیوب
جوان نو اسال • وساده رو و صاحب جمال ایکن فوت اولمشدر • شعرای متقدمیندن
ولایت رومک گندو زمانه گلنجه طرز غزلده جمله سنه غالب • ونکته شناسان
دوران شعرای سابقدن انک اشعارنه راغب ایدی • قوت طبیعت و وسعت
قابلیت ایله اززمانده چوق کماله قادر اولمش • و شهرت شعریله مشهور آفاق اولمغین
تعین اولمش ایدی چنکی مرحوم محمود پاشا سلطان محمده خوب طبیعت نظمینه
دن فضلیه معرفت زایده سی وار در دیو تربیت ایدوب جهت شعرده
احمد پاشادن ترجیح ایتدوکده سلطان محمد طالب تراه مذکوری گورمک مرادیدوب
سده سعادته دعوت ایدنجک منازلنه دخی احمد پاشایه غلبه ایتمکه قصد ایدوب
قصر قصیده سنه ولعل دلکش قصیده سنه • ویدی دانه مقبول غزلنه دقیق دقیلر

دنازک

ونازک صنعتلر ایله نظیره لر دیوب • سوی مقصوده روان اولدقده •
تقدیر ربانی نه بوله اجل یولن الدی • ومقصده واروب مقصوده ایرمدن
موت ایروب اول فکر و امل • و قصیده وغزل قالدی • بو شعر فصاحت شعار

انک اشعار رنگین و زاده طبع گهربارندندر — شعر — ساقیا ساغر بلوره دوک ال یاقوتنی
گوسترر قوت تیدر روح روانک قوتنی — زلفک چاهی نه سا و دراز بهر حسین
گر صویه الترز وصونز گوزرها روقنی — حبس تندن دل فقور ترنه رود دگر اولا
زاغ لاهوتی ابنز قفس ناسوتنی — شیوه سنده حطکل اولدی بو کیم و افغور
نلتی دکلو دکل حسن خط یاقوتنی — قشلرک بابنه فراقیل نطامی کراوله
حسرت اوقلارینه صندوقه اولاتا بوتنی — شعر — دواوین فوسکل اکثرین متتبع و صنایع

وبدایعندن مستفید و متمتع ایدی بو برج مطالع مطبوعه انک اثار تتبعی و نتیجه مطالعه سیدر

مطلع — گوزلرم یاشینی گوزلر اولیت بیمین بون — نبه کیم گوکده ثریا گوزلر آهوی ختن
له — بل یعقوب که قتلمه قصد اولجبب ایدر — نازک خیال نغلار و قصد غریب ایدر
بیت — جان ویردی بلکم سرو سهی قدی بولنده — که ایلر باشی اوتنده فغان زاغ سینم خنجر

و بو مقطع مقبول دخی مرحومک زاده طبع لطیفیدر • ونتصرف ذهن شریفیدر •
مرحوم احمد پاشا گوردکده بی حد تحسین و پسند ایدوب جبلی رشک و غبطه •
واقع اولمشدر • و بو روایت ایدرلر مقطع منتها قدینک اوتنده نطامی رأیت
سدره طی و سینه بکزر کاکل منکین دمت نظمی محمد چلبی ادرنه و بندر سلحدارلر
زمره سندن بو عمرتم اشتدندر • سابقا احکام کاتبلرندن ایدی حکمه بلوکه
الحاق اولندی • طریق سور مشکت منتدا اولدن نسخه کورمشدر • و نظمک انواعندن

اقتداری اوج بیکدن متجاوز اشعار فصاحت شعاری واردر وشعرای روم
نه قدر نظایری واریسه بغداد مسوی تاریخنه کلنجه انواع قوافی دکور اوزره
جمع ایدوب آدینی مجمع النظایر ویرمشدر وهر بر کرده کنده ودخی تخمیس وتصنیع نیجه
نیجه شعر دیمشدر بو برج مطلع اکثر اشعار رندانه‌در

مطلع باده قارشو دوداغم برشرار اولمق ایچون
کون کوربنور کین کواکب آشکار اولمق ایچون

مطلع دختر رز دیو ایدن باده‌یی اولدی ذکر
نیجه مرد اولا که بولمش بو اصل معنای بکر

مطلع دهکندن کلن سخن جانا ما
غیبدن بر خلل بدر کوینا

نثر وصدر تبریزی‌نک رساله‌سی وقصنده اولان بحورک هر برنده الف قافیه‌سنده بر غزل دیوب کتبنده ودخی چوق بحور اختراع ایتمشدر واول بحور متنوعه اوزره دیدوکی اشعارک بعضیسی سمط وبعضی بر نقط وبعضی بی نقط دیمشدر بو شعر بی نقط انکدر

شعر بی نقط

لعل کعل سعد اولا عالمده دلا	همدم اولورسه اکر اول مه سکا
وارد لا اسم دله دردوکه کیم	لعل دلدار اولور اول درده دوا
محرم اولور حل هوام اهل دله	همدم اول کل واردلا هر دم اکا

مطلع بی نقط قتی نقشی حسنی زینت چین ما نقشی شن نظیف تن بت چین

نثر وبو برج مقلوب بیت مثنوی دخی اکثر ترکی عبارت ناظملرینک برینده صاحب اولمدی بو بنلر دخی برابر لفظ یا بر بیت بولدی زیاده قادر اولمدیغی

نظم

الیبی لعل دردلعلی بلا	اودر اور وجه حور وار دوا
خوش کلا کل مه کلا کل شوح	آشنای لا آبی انا
شوح بالال آب حوش	آتش راهب وبهار شتا

نثر فارسیده مقبول اولان مقبول مثنوی بو ایکی بیتدر بیت شکر دهنا غمی نداریده
دیرادینی مغانه درکش بیت شکر بتر ازوی وزارت برکش ما

نظیفی شو مهره بلبل لب هر مه‌وش رومیدر طلبه طاینوسندن بوددر شو اسندر معدن علم وعرفان وشاعر رنکین بیاندر بو مطلع انکدر

مطلع تیرکی جانمزن نولا ایسنه سوزای غمزه کار ما دکمه کنز دنیاده زیرا کیم بو تنمز طوغیبار

نثر وبو برج ابیات دخی عالمده هرکه کیمسه کیبی یار وفادار فرد مانده لکده ودر مانده لکده قوما درس وعده دکار اولدوغی بیانده‌در

مثنوبی

دیمه یار مددر موسی وعیسی	بو تنمز یا رصادق هم کبی	اولعق مال ومنصب یار اولورلر
ولی اولمایجق اغیار اولورلر	دریغا مثل عنقا یار صادق	مثال کیمیا یار هوا فق ما
فنی بر دوست عالمده غرض سز	برابر شی اوله اجتنسر عوض سز	

نقابی ازنیقدن قضات ذمره سندن بو عصر شعراسندندر حواتین اکا بره دن برینه انتساب ایدوب خواجه اولدوغی مناسبتله نقابی تخلص ایتمشدر وکندو شکل وجاهتنده ما دا وضاع ووقا قنده زمانه نقش ایدی شانه موافق اشعاری ومخلصنه مطابق کفتاری واردر بو مطلع انکدر

مطلع کوزلرینه سرمه حلکه اوحشمی آلر
کوز قرار درلر که هر دم نقد جانی آلر

مطلع بوسکه دل قانع اولمز وصلکل شیدا ایسیدر
ددنسم هنوز ورلوت دنیا طمع دنیا سیدر

نکاهی استانبولدن کتاب ذمره سندندر بو دوراخنده فوت اولدی اگرچه قلت طبیعتندن اشعاری قلیل وواقع اولمشدر اما بو قدر لطف نظمیله اشتهار بولمشدر بو مطلع انکدر

مطلع

ای قدس وحجازه کیدنلر قولنی	
یار قسمکن قو یوب نه فرسزا برق ایرق	رشته جان اوله هر تاری اکر بر هیک

دنزه یه اونکنزسا اولیه آزرده نکل	وله	اویکنت سا که سرولب جویبارده		
معذور طوت انی که بو بینش کناره ده	وله	شاهباز اتید دکیجون زلفکه کندی تشبیه		
الدی صبا دلرای کیل وام آنی ال	شعر	مذکور کنده وحسن اعتقادنجه کنده غائبنده		

غرور روزشبوی ورغم پنداری حسبجه نهایتده جود بین وجود فروش اولمشیدی
عاقبت الکبر شوم فحواسنجه دماغنه سودا مستولی اولدی مزاجی اعتدالدن
انحراف بولدی دیوانه را قلم نیست دبرکسی دیوانه را حط نیست دیوب
قاشی کبرلکی ترک ایتمش وقیل وقالدن کچوب قلندرلره یولداش اولدی بوندن دخی
انکل حسب حالیدر بیت حطن ترک ایتش ایدرسه عیب ایتمک نکادیه اهل قلم نولا دیوانه را قلم نیست
نهاری برزسیوندر بودورانده فوت اولدی سخن کذار و خوش
گفتار کیمسنه در بو مطلع انکدر مطلع غمزه ک دل تیغ اوره جگر قانی صاجلسون
سوسنلره قارشو کل قرآلر اجلسه نهابی بروسویدر غلطه قضاسندن
تقاعد ایتمش و سلطان سلیم طاب ثراه حضرتلرینه مصاحب اولمش ندیم شیوه
دخوح طبع کیمسنه ایدی اشعاری برلطایف و صنایع خلق بیننده مشهور
وشایع در بو مطلع انکدر مطلع حمامه گیردی نازله برسیم تن گوزل
شوشوله دیکل بری یوق جمله تن گوزل شعر و بو مطلع فارسی دخی انکدر مطلع
ای که خاک درکهت چون کعبه علیا شده　　خلقهای استانت عروه وثقی شده
شعر زمان ملازمتنده و عالم فلاکتنده بو قطعه ایله حالنی حکایت و قاضی عسکره
شکایت ایتمشدر قطعه کیمه کیمدن شکایات ایلیه یین سرگذشتم حکایات ایلیه یین
اهل علمک فقیرینه شیمدی کیمه دنمز رعایت ایلیه یین صنفلی بندی فضل و معرفتنک

کندوی

کندوی اهل صنعت ایلیه یین		منتج ایسه ملازمت بیورک		اکثم بلده خدمت ایلیه یین
لاف و رشوتله ایسه گر منصب		رشوت ولاف و قحت ایلیه یین		گاه تدریس گاه قضا ایچون
نیجه ذلت زمانت ایلیه یین		باکه بر نوبت عتاب ایدک		و فتوسی و کفایت ایلیه یین
منصبه گر اینا فنیم نوبت		اول جهتدن فراغت ایلیه یین	شعر	بو قطعه دخی انکدر

وجمله مطایباتندندر قطعه دون گیجه برلبر گکرز بله عالمده اید دوم
باقه وش مهرپاره ایله ویرمشیدی شعر انتر ترکیبی بوبیتنی اوزادیجه جهان
باقه وش چوکدی اوکیمه ده کوردکی ذهنی وله سایه ده باغن اتیدم نیار گوزل تعالدن
باغ اچی دیدو که باره طلو گلدی بالان نهانی مدرس عبدالله اوغلی
دار نو دا صلیبدر سلطان سلیم دورنده تدریسه متعرف ایکن فوت اولدیسه
خوب تاریخ گوی و معمی و اشعار و قصایده دخی موجد خیال و معنی ایدی
دیار عرب و شام و حلب فتحنه سلطان سلیم طاب ثراه مصراعی مصراعی
تاریخ مصنع و مسمط بر قصیده دیمشدر مرحوم و مغفور سلطان سلیم طاب ثراه
اول قصیده مکافاتنه ایچون ترمقی ارزانی قیلوب وافر جوایز و عطایا
وبرمشدر بو شعر مشهور انکدر عوام تحریف ایدوب سلطان سلیمه اسناد ایدرلر

شعر لاله‌لر جیغه‌ی قزل تاجیله شاهلر گبی	چکدی سوسن تیغنی ستیا اهلر گبی
راقصید رلاله تاجن باره بر یارب دیو	یاسمنلر حقه بوز نوتمش الله گبی
ای نهانی چار یاری سو محمد عشقنه	یا یزیدی شرب اول اوله یا اهلر گبی

مقطعده محمد و یا یزید ذکر اولنمغن لفظ سلیم آشنا دهانلر عبارتی لفظ بیگانه گبی
دوشوب خلقک تحریف و غلطنه سبب اولمشدر الطیفی مرقوم قول قسمندن و ازدور اصلندن

ادلمغین لغیته فاضل نجاق دیرلردی . اما تناسب الفاظ واتساق تجرده
نجاتی ایله نجاتیک مناسبتی اولدیغی باعثدن بو بیتی نجاتیده انشاد ایدرلر
لکن بو وجهله دربیت ثانیده بحق دیرلر کوزللر کرحکل ایدرلر . خوارج بو بیتی
ثانی قسطمونی قضات ذوره سندن بودور شعرا سندندر . اما جهت قضیه
جانبه قضا بلمتیدی . و عرف واضافتدن کوچت قضات دفترندن کندوی
اخراج قلمتیدی . موعظه وتقوی اسلوبنده مدون ابیاتی وطریق تصوفه
متعلق فنا و بر کلماتی واردر بو ابیات اکثر اشعارندندر نظم

صوفیلق تاجیله عبا اولدی — جیفه کیم معرفت هبا اولدی — دانش وفضل اهل علم اولدی
قبه دولتده بلبلی اولدی — صورت او غریبده کورنمز عجب — صیقلو زبونلر اولعادولدی
ابرانا بولنده ایکی اولدی . ش — علما عبد شهرتی اولدی . ت — فو کورک حجت قضادن ذا غنه

بو عجب واقعه سویلیرلر . و بو غریب قصه حکایت ایلرلر ابتدا قاضی اولوب منعد قضا
یکدوکی دملرده بر کیجه واقعه سنده کورر که عرصهٔ عرصاتده دیوانی داد
طورمش . واول داور دادگر میدان محشرده فمن یعمل مثقال ذرة میزانن
قورمش ابرار فجاردن صغیر وکبیر وعد و عیدن
مشاهده قیلوب قضات عصاتک و ولات طغاتک هربری بردرلو عذاب ایده
و بردرلو شدید عقابده کوردی و عرصهٔ عرصاتده بی حد و بی حساب
سنک سنکین ایله سریع الدوره بوزنک اسیاب سیر ایتدی واول بی حساب
اسیابلرانک تیجان و جون مظلومان ایله طورمیوب دونمده و زدوس قضات
و طغات دانهٔ کندم کبی اول اسیابلرده او کنمزه کندوی دخی کوررکه

سجلات عملی حروف حقوق وعصیان ایله طولمش . وجبینلری اقفاسیله برابر دکنه
الیمده حجت اولمش . و تخت قضاسنده اولان نواجینک ارازل و اتراکی
دیوان پادشاهیده بولنمش کبی . دادخواه و دامنگیر اولوب بوکا اوشرلر
بوخوف وخشیتدن . واقوسن واقع صنوت طورمز قرار دینه دوشرلر . بو خوب
هولناک کله جواندن اویانه کلدی . و بو عمل اگرچه واقع اولمش معاصد وقبایح
مطلع اولوب صمیم جان و دلدن توبه و استغفار قلدی . همان دم منصب قضادن عزلت
واول جهتدن فراغت ایدوب . کوشهٔ قناعتده تعقوبتنی . و توکل طریقین طوتدلر
اتفاق اول اثناده قضاتدن بری . مزبوره رآست کلور . و منصب قضادن
سبب عزلتنی . وموجب فراغتنی استفسار قلور . بو کز صوب صوابدن معرض خطاده
کورب غیرت اقرانیه تسفیه وتجهیل . وفسق وفاهسن بو زینه اداوب جورده دنیل ایلر

بیت
نطفیلر تبدلدی اتحاکل هدآیت — سن ای قویه ملت بوزیک هدآیه شد .

نثر بو دخی بونده زمانه امور قضاتک عسرتنی و اداء شرعک حق ادزره صعوبتنی
بیان ایدوب . دیدی که بو زمانده امور قضایه مسائل مشکله دن مشکل کوردم .
واول که بو عملدن پرهیز دکر ایتدی انی کامل و عاقل کوردم . اولا قاضی
اولان کیمسنه فاضلیق علمنده کامل و عامل کرکدر . و بعده تخت قضاسنده
واقع اولان اعیان و اشرافدن المرحوم قوی القلب حاکم عادل کرکدر .
تا که القضات فی زماننا منصبدن خوف ایتمیوب . و طریق جهل و هوایه کیتمیوب
اثنای فصل قضایاده خلق جانبن حق طرفدن ترجیح . و اخذ تحف و رشوت .
و پا خاطر صاحب دولت ایچون حقی باطل قیلوب حق اسنه ظلم صریح ایتمیه .

وحین محکمه ده امر نی شرع شریفه موافق و کتابه مفهومنه مطابق قلوب حقی عاده
واموال موقوفه ده آمدن اعتراض و پرهیز ایده و مظالم و حمایتدن حذر و کریز
اوزره اوله نه آنکه جلب منفعت و حمیت و جاهلیت واخذ رشوت ایله
من جعل قاضیا فقد ذبح بغیر سکین مضمونه ما صدق دوشب نعیم دنیا ایچون جانین
جحیمه آته بیت

بو جهتدن قضا نکر دو مرد		تو مبری اگر قضا نکنی

وقفا که جای طعنه
بو خطاب پر عتابه گوش ایتدی دریای خشم وحدته جوش و خروش ایتدی
دوکیه باب قضای نه عجب شوم و مذموم و اهلی نه طرفه معاتب و ملوم دور دکه
عدل ساعة یعدل عبادت سبعین سنة حدیثی قضات و حکام
وولات پر احترام حقنده دکلمیدر دکل . بو دخی اول سنکه دیدککه اصحاب
زماننده و خلفای راشدین دوراننده اولوردی . واول زمانده امور قضات
ایدن بیع میل و محاباقلوردی . شمدی عرف و اضافت و شهرت و بدعت
زمانیدر . نیجه لر حرص و هوایه اتباع ایدوب . واکابر و اماثل رخاصن گوزه دوب
نیجه دعوای باطله صورت حق ده . ونیجه قضیهٔ حقی باطله حکم ایدوب
فقرا وضعفایه غدر ایدرلر . واموال ایتامی مال موروثی گبی یرلر .
وارباب دعاوی سبیل ارتشادن ابرا ایدوب مال و حمایتی نخوه
وهوا بادردرلر . زمانه ده منصب قضا جو دکمدن الو یکینه ویرملو ارتشا قت
اولوب یبوب یبدرکمال ایله اوله . معلومدرکه بولنان نوکلر اغلب واکثری اخذ و
وارتشا ایله عاملدر . لعن الله الراشی والمرتشی حدیثی حکمنک تحتنده داخلدر بیت

یبوب بیدر کمال ایله منصب الدی		اقدم علمی ایله عامل ولدیسه

نثر اما انلرکه بو وطائفه دن قاضی حقلیسنی و عالم ربانیدر انلره نه سوز
اکثر الله وامثالهم بی ریب و ریا انلر ورثه ٔ انبیا و خلفای
حضرت محمد مصطفی در صلی الله علیه وسلم سوز انلره در که صورتنده عالم
و سیرتنده ظالم اولوب اتباع هوا و اتخاذ رشاده بی اجبار اوله

مثنوی

سعدیا گر همه علم عالمت باشد	بی عمل مدعی و کذابی
نه سیم ایله که نعلر جان گوزینی	که اونر گوز گوزینه جهل نور زیبنی
چون التون گوزه گوزکوه قاضینی	عکسه منده یکرد دعوایه رولر
زرا فرنکی کیم حکامه و آرر	فرنکی گوزه بجانی کولر
قولا غنی کر قیلور حقدن گوزنی کور	جاندم دیندن ایماندن بریدر
	قلور زهد اهلنی از ناجه زور

نثر پس بونکلر گبی زمانه ده اجرای حق ایتمک نیجه میسر
وعدل ساعه مضمونیله عمل ایتمک نه طریقیله متصور در . دیوب قضات طغات
وولات عصات حقنده بو ابیات . بر نکاتی اوقوردی مثنوی قاضینی دلجاده شرع اوزره

خدا خوشنود اوله و خلق راضی	بولارک اکثری فتنده جاهل
گیبی علمی ایله غیر عامل	نه در بلمزکن الفاظ و معانی
بکر هر بیری سعد الدین ثانی	علمدن اولمدین بر حرفه واقف
ایدر ملا اولنوب درس موافق	صبی گبی اولان منطقده ابکم
کلامه گلسه علمدن اورر دم	گورورسن بر بیک شکلنه فرزین
سوزه گلسه اولور جهل معین	بکر فورسک بینی نوعینه مغز
حقیقت گوزلسک اما که برفر	گیوب اکننه قت قت صوف و جبه
بنوش باشنی مانند قبه	کتابی فاقوادی افندیسه

ولیکن بر خونا وان کندی
ادی ملك و لی سنجر و آلب
کیبی چون اولمیه علمیله عامل
عمل ولمایجق علمیله ای جان
بنه ایلتر فنده خیلی مرعی
اولور بر سنجه داخی منقش
کلور باشنه بوز بیك درلو تشویش
مها لکله طولو در بو مسالك
نو غوغانی قو راغت اختیار ایت

دسوندر دبو یازمش رباب
حاصلش اوقلبی بالی بر و تب
دیمز ارباب تقوی اکه عالم
ندن فرق اوله عالم ایله نادان
اولوب هر مملکتده بانشه حاکم
اکا ده کلنها سنجه اوزر دلش
بولار کیبی اولمه سنده بیکش
هلاك ایلر سنده اولمه سالك
دل و جانیله اوله اکه طالب

ایدر ناحق بره جلوه یتابت
نه حاصل اولدن عالمده کامل
که وار ارباب فقره ایب مظالم
نه قانونی بیلور کیمی نه شرعی
الور و بر جلالنکم اوغانی کیم
ایدرلر آننده کاه تفتیش
بوری وار نفس نو مکاید ایکین
ارآیردن جیقوب عزم کفاز
قنا تجرید راننده قالمه طالب

نوزی قسطمونی نورکله قبر قصبات لطانو سنده بندر قصبه حضرت ابی ایوبده کی دار الحدیثه ابتدا مدرس اولان عرب چلبینك پدریدر عهدماضیده مقبول قاضی وجوی وحصلتندن خلق خوشنود و راضی ایدی سلطان محمد دورنده فوت اولمش و آثار و اشعاری حروف واپا میله او نود لمشدر بو مطلع انکدر

مطلع قامت شمشادکه اوکیمند کیجون نارون / باشنه اوشندی نه غوغا قلدی برغان جمن
نثر و بو مطلع موعظت انکدر دخی انکدر
مطلع نیجه لر بو منزلی جای اقامت صندیلر / اشبو خارستانی دهری باغ جنت صندیلر
دیکر انکدر نو الهلو سر بوجهانی دار عشرت صندیلر / بو بهجی لذنی عالمده لذت صندیلر
دولت سرمدونی و عمر ابددن کوزیوم اوب / اشبو فانی دولتی باقی سعادت صندیلر

نوزی کاتبه اهل علم قسمندن قول اطلقدر بو دو شعر کلمندندر نظم و انشاده و فن تاریخ و معماده متفنن و مکمل کمسنه در

بو مطلع انکدر مطلع اکر جان کورمك استرسك بدن تنز / بوری جانانی سن اینه بر چمن تنز

نثر بو برج کلمات ظرایف دخی کل کبی لطیفندر غزل

هی بو سلطان بلکه جانه جان اولور بر نغلر
بولکه جانمز و بر و ب قربان اولور بر نغلر
کیم اوده مه آتش سوزان اولور بر نغلر
لیکه نجه جنت روبی جان اولور بر نغلر
ایکیجون نیغ کبی حیران اولور بر نغلر
جو جو بنده عالمه سلطان اولور بر نغلر

جو جو بنده عالمه سلطان اولور بر نغلر
نم قبیرلر اوددن آنا کونلیکل جا طرزن
او نشوك کونلر لکلنده سوبلمه طیمه صفن
جو جو بنده اوقنك قالنو معلملر اورر
بو نلرای پیر مغان کجو جتر آب کنجد لند
بکلکل وار نو ر بالملی ن عالم سینی نیز

نوری طوادی ارباب قلمدن بو دو شعرا شعردر دیوانه نقش ابدال زاج تخلص ایدی اشعاری غاینده وافر و اخترا عانی نهایتده نادر ایدی صنایع شعریه دن انجی رعات نظیره قادر ایدی بو مطلع

انکدر مطلع در دیله زردالوشیدی بکمز در آبوابی کیبی / فلو باشم بر آل انوی وی الماکبی

نثر بر زمانده جهت ایکون قضاقدن بر بنده و آفر عملا رمتی و علا رمتنده بیداو لمش ایدی عاقبت و بر منجه آلیجوی او باب سردن اجر و کیر منجه افندی کوکلنه بول بولمدی بو بیت انکدر بیت بانیده معرفت ر بوله کیمز افندی حضرتی معنده جیران

قطعه بو دی شهری افندی رشوتیله / دیرم کیم اوبنی بکمری یوقه
چکدر راحتیایه مصرف قینی / دیلرز کیم بانندن انجه جیقه
محضر ایدر افندی جعفر تبز / ایل دعالر ایدر که تنلله جیقه
دلغز عالمه اسم بی مسمادر / اول جهت که اولدی بنده نامعهود
باوجودی وجود عنقادر / که اسمی موجود کندی ناموجود

یا مثالی شوکجی کبی در | که سوداده کیمسه اتمز سود | معله برادر رمحا ره قریب
بی خیلا ایشدر اکر بولور ره وجود | دامن سندیله ال برنز | باب احسان لطفیله سدود

نیازی برسوسی شعرای رومک قدماسندندر یلدرم خان مادحلرندندر واول عصرک شعراسندندر وشعرا الکی ممتاز وکستاسندندر وغزل وقصیده طرزنده جمله دن فضلا وکمالی اولیسی ولعلاسی ار وافر قصاید واشعاریله یلدرم خان نامنه مرتب ومکمل دیوانی واسان نکته ده رنکین نظمی وشیرین بیانی واردر بو برقح بیت انک مطلع قصیده سندندر

نظم
یلدرم خان ابا یزید ابو الوقت
حامی الملک وماحی الاعدا
نوبهمن تنی وآصف صف
توسکندر دری ودارا را

نثر احمد پاشانک اکثر قصایدی بونکا نظیره واقع اولمشدر لعل وآفتاب وشکار وآب قصیده لرینک مخترعی رومده اول بوادر ومطرز نونی بو اولمشدر مزبورک الف قافیه سنده مصنع بر قصیده سی واردر احمد پاشا قصر قصیده سنک بنا وبنیادینی اول طرح اوزره طرح وتقسیم ایدوب بو بیت بیتنه نظیره دوتمشدر

بیت نیازی
آهوی فلک چرخ پلنکندن امیندر
شیر علمک سایه سنی ایده لی ملجا

بیت احمد پاشا
آهوی فلک کوردی سحر شیر لوایکی
چون جکرندن دم صبح اولدی دم الا

نثر برکو ز زمانده معلوم ومشهور اولمشدر اما خلق بینده دیوانی کمیاب اولمغین اونودلمشدر بو بیت دخی انک اشعارندندر

بیت
زلفک کبی سندن یا نیچه کون طوغه بر کون
تحقیق ایسه کرکنه ء اللیل حبالی

نیازی قرامانی شعرانک عاقل وعارفلرندندر وسلطان عبدالله بن بایزید خانک آصفلرندندر ابداع وایجاده قادر معنی پرور شاعر وماهر وافسون سحر جنونه

افسونه ١٣٩١

افسونکر وساحردر لکن بو دخی اول قدر معلوم ومشهور والسنهٔ ناسده شایع دکلدر شعری جندان دکلدر مذکوردر بو مطلع انکدر

مطلع
ابروسی نیجه حاجب اولا حسنی تاغنه
الماس اکی ۹ اتی اکی قوجاغنه

مثنوی
غضب صحن ایلمک عاقل ایشیدر
غضبه صبر ایدر شوکلیم کشیدر
غضبله دوکدیلر ای نیجه لر قان
غضب کلدکده ولدیطر آتشمان
غضبدن اولمین تغییر حالک
بدملکیندن آزاد اوله سالک
اکی کیمسه ایشیدی حین غضبدر
بیل آنی اول مسلم محتشم ربدر

ولنیجی
غضب تعجیله جاهلدر کوره
تأنی حلمه عاقلدر کوره
غضبده کیم تحملدن ابا قیلر
قودن کیم تیز اولا عقلی قیلر اول
عصو کیم تیز اوله کوپی یقر اول
کمو بو بنده ده دیرلر حقدر

نیازی پسرداری پادشاهم بنده لرندندر بو دور شعراسندندر ایدی شعری انجق بر کلام موزون وواردر رکیک تصنعدن بریدر بو برقح بیت انکدر

نظم
دولت اله برزینه فعطا کتت باقی
عزت اولمز نه میسر نه ذلت باقی
منصب عالی نصیب اولمز ایسه عالمده
اسکیدن ذلتکه جیه منزلت باقی
غصه خود حاضر اولمز نه میسر شادی
غم اولمیق یوغیسه نه قساوت باقی

فصل فی حرف الواو

واحدی رحمه الله کلیبولیدن کتاب زمره سندن ایدیلر شعراسندندر واحد العین اولوب بر کوزه محتاج اولدیغی ایچون واحدی دیرلردی خوش آینده ورنکین وافر غزلیاتی وتخییل ومصنع تألیفاتی ومنظوم برقح پاره مصنفاتی واردر بو مطلع انکدر

مطلع
سر سوره لری مصحفک اکثر اولور الغون
زرد اوله بو لافا شکای رخلری کلکون

دیل
شیرین لبی نکارک شیر شکر در اتمام
لطفیله عاشقنه برکز دمرکه الم

دیکر
ارکلیه حون وار خلوت دلا ارزنه
قیمتی کوهرسه آنی المقل براز زنه
سن سنی اول بندن امانت ای اخی طوتمه

چون سنکله طوتشوب عورت بحر سنه بنه	بر صقل کیم عورت النده وله دکلسون اول

بو کمه عورت یولا راولمیه اول کرده نه واسعی چلبی رحمة الله علیه رحمة واسعة

ادرنه قربنده دیموقه نام قصبه دندر • مرحوم مولانا لطیفینک عشره سنددندر •

اول زمانده عشره حادثه سی • واقع اولوب تفتیشلر اولدقده همان واسعی

دکل هب بوندر واسع اولجق دیدی سلطان بایزید اول لطیفه یه قهر و غضب صوزلرینی

کوستره حکل بونلرک هر بری اضطرابیه فرار و ترک دیار ایدوب کیده بو دخی غربت

ولایت عجمه کیتمش ایدی و مدت مدیده انده عظیم شغل اکتسب ایدی چونکه اول حادثه

دورده دوران انلر نسیان اولدی یینه دیار رومه عودت ایدوب قاضی لک و قاضی

عسکر اولدی اشعاری نادرتا وزره واقع اولمشدر بو مطلع انکدر مطلع

چاک اولسون دست جفا ایله کریبانلردر	الیمیش خار غم دیمتنه دامانلردر
وله فانکی که انرله عمر که آته اوقلر	عشاقی سینه سنده سنجه بله بربر اوقلر

واله‌ی نوقات سنجاغندن بر عجم زاده در سلطان سلیم دورنده فوت اولدی

غزلخواه و خوش آواز و شوخ شناس و نغمه پرداز کمسنه ایدی تغنی الحان و آواز

چارسولرده و دروازه لرده دی قلیا نجاتینک شعری یادنده در خاطر پاک نجاتی دن

ایدی ترکیده شوق نجاتیه نظیر اولمز دنظیری ولایت رومه بر دخی گلمز دیو دعوی

ایدردی دنظیره دیه اکل شعره دیردی مرحوم نجاتینک مطلع

نز رایحهٔ صبا و چو غنچه برانکدن	نوله کر اکر رسک نه کیدر یانکدن

بو غزله شوق انظیره دیدوکده اول دخی دیشیدی بو بر قچ بیت انکدر شعر

کیمه لر سوز ازکر غنچه خنده ایتکدن	کیمه دل قوزیر غرده فغانکدن

١٦٧

کونکلم اولدی پریشان بنه بیک حسرتیله	بر خبر ویردی صبا زلف پریشانکدن
اوله سایکده بکیم هر بری سرو بلند	نه بره سایه دوله سرو قوامانکدن

نثر سابق الذکره نظیره دین اصحاب نظایرده بو کمسنه دخی داخل ایدم

نظیره لر سرمه چکسون اوزنفی نرکس فتانکدن	شانه تک کتسون الی زلف پریشانکدن
بوزی گلشنده کلک بر لره دوندی صحا	اولدی شرمنده بکم غنچه خندانکدن
دهن غنچه بر اولدی بوده رزاله ایله	یعنی کیم دره نشان لعل درافشانکدن
کوزی ایوایله کسون بو جهان باغیزه	باغبان به دیه کیم سیب زنخدانکدن
لطف طبعکده لطیفی نه لطافت قودی جی	اهل دللر بله لر دفتر دیوانکدن

واله‌ی بنو آدی بودورک معلقد و مدت عمرلریندندر • بلده زنبوره ده نجلده کاو چشم

دیمکله مشهوردر • و برادی دخی احمدا شتر لب تغیبله مذکوردر مصرع

کاو چشم و وصدا اشتر لب و بز غاله روی نثر شاعرلر ده بو مصراع واقع اولمشدر

ابکیسی دخی کندو رغبته مفصل و مکمل • و عقل اول حینوب ساعده و خلعده قطعا •

بر کمسنه تک وجودینه قابل دکلدر • و بو قوله بیک حجت قاطعه • و هزار براهین ساطعه •

ایراد و ابراز ایتسک کندو اعتقادده عنادلرندن • دو نکی قابل دکلدر •

تقطیع و اوزان • و احوال بحور و میزان بیلمدکلرندن • بری شوک و وفن •

دجزم دوفوفن مستثنی • و بری دخی چوبین اندازه دوز ب دیدوکی شوک و فوعلن

اولجد دیوا ایکی حرف زیاده کلیه بر کلمه زعمیدر • دیوا ایکی بولر • هر بری کندو زغمجه

بر دلبری مدح ایدر اما مدحلری ذم در • و وصفلری بنیجه بو مطلع انلردکدر

انترا کاو وزره مثلدر بیلدرکه مصرع هر قچن اول ماهی کورسم آیی کوردم صانورم

مطلعنه میمون جهان آرایی کوردم صباح نوروزم نثر بو مطلع دخی انلرک الفاظندن بو طفلندر
نرمه معقولسی اولدیغی جهتدن تحریر اولندی مطلع کورنتدی ای صنم بنه شهلا کوزک بزه
دکدی عصای غمزه دن الا کوزک بزه لطیفه اول دیارک اعیانندن بری فوت
اولدقده برینه دیدیلرکه فلان کیمسنه اکا بردن خیلی بزرکوار و عالی مقدار کیمسنه
ایدی برقاج بیت مرثیه دیمکوز غایتده محل و مناسب ایدی نه خوش دیدی کوز
دیدکده اول دخی کیمسنه حقیقتده فوت اولیجی مرثیه دیمه دیموم و اول حیاتده
ال یودی مرثیه ایله بزکیمی ادکلم دیو جواب ویردی زمانه مزده بونک کبی دکارلر
وظرفه روزکارلر چوق اولور هر بری فن نظمک عرضنی و ارباب شعرک بینی
بوزوب انا قیدیه دعوسی قیلورلر بو زمانده بو فقیرک حقنده برنیجه هزره مثللر
مولسندن قطع نظر بی وزن و قافیه قورسک برقاج بیت هجو دیشلر کوردم که نوعلر
بوفنده بخیدن خارج التفات ایمیوب کوندر دکلری مهملاتی زیرینه نصیحت مرحوم
احمد پاشانک بوقطعه سن تحریر ایتدم قطعه ظالم شاعر آکینه سب کیبی
صنعتدن بر صفا کیهر کوزنور صیقلجی کبی صنعتی ولی ندن باشندن ایاغنه شهر کوز نور

وحدی اسلامبولدن تاجی زاده کی اوباسندن پاشنام بنده ولدیندن بوده
شولسندر برادرلو خواجه عبد الرؤف حکاینک موحدیدر بین الانام
انابا جی حکاینی دیمکله مشهوردر و دنوان لطیفه سی دیمکله مذکوردر اوصاف
نعت ورنده خوب نعتلری و اقوال احوال سرزنده لطیف نقوللری و آثاردر
اما غایتده قلت و نهایتده ندرت اوزره واقع اولمش شویله جنداکی شهرتی یوقدر
بو مطلع انک اشعارندندر مقطع بزم بلاده وحدی ایچکه غم شرابنی

باشی اولدکه اهل عشق ابادنکه چکر یوق مولانا وحیدی قره مصی لواسنه تابع
بلبل کسری نام قصبه دندر بین الانام حاجی حسن زاده دیمکله معروف و مشهور
ودیار موالی ماضیه ده مولویت و اهلیت ایله مذکوردر مرحوم سلطان بایزید
خان غازی دورنده قاضی تخت و قاضی عسکر دورکاه فضیلت پناهی مجمع مجموع
اهل هنر ایدی عصرنده بین الانام اهالینک متصف و موالی عظام مولویتنه
مهر و جهل معلوم معترف ایدی حتی تاج الفضلا تاج زاده کمال الکملیندن الکی
هوسنامه کتاب بلاغت انتسابنده مدارس ثمانیه نک دورت نفر موالی عالی شانی
انتخاب و افراز ایدوب بو عالم عالم ده دورت عنصره تشبیه ایتمشلر اول تفصیل
و ترجیح ایتدوکی موالی صاحب معالینک بری بودر که کمال فضیلتنه بو برقاج بیتکه دال در
ایتمشلر مثنوی بری حاجی حسن زاده وحیدی زمانک مقتداسی و فریدی
فضیلت معدنی و علم کانی شریعت مسندینک نعمان ثانی اما کندوی شعر ایله اولقدر
تابع و شهیر و اجانب جنداکی دکلدر بو مطلع انکدر مطلع بر آه شعله غم کوی باغ اسلام کرک

مهرم اولا مهربان ایتکار ایتسم کرک	دله	ره آه غنده اولالی کوکلم روان ایتکا
ترک ایلدی علاقه سنی کتدی جان ایتکا		مطایبه مسموعدر که مولانا تاجی بوردی کون

حشمه للیل روی دریاده کشتی سیری ایلرکن بر فلک فلک ییکر و بر سفینه
هلال لنگر کوروب بو بیتی بالبداهه دیمش بیت کشتی دل بو شفقتون بحر غمده خراجی
کاکل دلبر خیالندن رسن بغلمش شمع اتفاق بر شاعر نکته سنج بو بیتی استماع ایتدکده
تشبیهن معقول و مقبول کورمیوب دخل و تصحیح آموزندن بو بیتله اعتراض ایتمشلردر
بیت شول قرار ایا رجه یه طاقیلمش بو غوندور عالمره لطف حسنندن افندم کاکل دلبر رسن

دل گشتی سینه پارچه دین نور که نه دیرسن	اورغانه قویوب آنی همان اتوکه صبو ایدی

وجیهی ازنیق نام قصبه‌دن قضات طایفه‌سندندر سلطان سلیم طاب ثراه دورنده آونده آونه نقل ایتدی سخندان عارف و صاحب فضل و اهل معارف کیمسنه ایدی مختل اشعاری و پسندیده گفتاری واردر بو مطلع انک اشعارندندر

مط اگسک اولمز کوکلمک چشمی تن صد چاکله	فی المثل بر لحظه گزر دایم اوغار خاکله
وله مهر عالم زخلر کردن الدی چون بر ذره تاب	حشره دک بازو اعکس سوینمز آفتاب

وصالی ولایت ایدیندن روشن نهاد بو فنده کامل و استاد کیمسنه ایدی سلطان سلیم زماننده ادرنه‌ده سرای عامره خواجه‌سی ایدی مدتدن ابنای فنی واسای حمایه‌دن مراسم ایچون دیلمش غزلیاتی واردر بو مطلع انکدر

مط ای بنم کوکلم سروری کوزلرم نوری جان آد	بن قولک ایر کور حرآده کیمه کل آحراد

تر وله بو مصنوع دخی انک جمله ابداعندن خاصه اختراعیدر غزل

کوزلرم کوزلرم کوزیکی جانبه سون	کوزه کوستر کوزکی کوزدن ایراغ اولمه ایکن
اغلمقدن کوزکه لولی قان اولدی کوزم	چیق کوزدن کوزاوجیندن عجب کوزه اوین
کوزکل اولدی ایکی کوزم ایی کوزکه دینی	کورمشم کورلمنی کوردکده ایکی کوزدینی
کوزاال کوزلرمکن اولدی کوزم کوزه طوتش	کوزاوجیله کوزدرکن کوزه کوز اولدی فتن
کوزلرک اتدی وصالی دلیمی نوردن ایراغ	دیمدی کوزه اولوب کوزنی کوزلمه سن

مطایبه علم بابنده و فن عروضده کامل و ماهر اولمغین شعرا بینده نکات و دلایل و مقاعده مقالاتی بحث و قیل و قال ایدی هر شاعرک شعرینه دخل ایدوب بو تمثیل دانشیه بو موقعده صحیح دکل و بو قافیه دلخواه بو لفظ درست دکل و بو معارضه

ومنها قصه

ومنها قصه اوردی مرقوم مکر که کسی عیسی وکند و مانند ملت مسیحا سنت بر لکه متهم ایتمش شعرادن بری بو خصوصی بو قطعه ایله تصریح ایدر قطعه

نالشخ فن بیان اعنی وصالی خرف	صفوت شعرا کره‌ده اوچیدر دانشور
شعرون ایشتمش نچه کیم که هر یوزدل بوزه	تهمت عالیسنی باالله کوغیر تشنرک
شعرا کیجه غیری فضیلت فی عرض ایلیر ره	بو مثلدر سوملیر خلق ای هوس شتر

تر وشعرادن بری دخی آنی بو بیت ایله تصدیق ایتمشدر بیت

ملا وصالی جهنمی عیسی دکل عبادیر	دیمک که بو قوی شنیع متقلب متوسایدر
جواب وصالی اهل سنت مؤمنم ای باکه سنت	کوستره بن هم سکا کوزباری شیعه کافرسن

وصفی چلبی روم ایلنده سیروزدن قضات دوره‌سندندر فن شعرده لایق وصف و تعریف و محل مدح و توصیفدر شعرلرینک در نکینی رنکی وجاشنده مطبوع و دلپذیردر و عام کیرلکده و دلپذیرلکده شعرانه‌یه نظیردر بو بوجه مطلع انک اشعارندندر

مطلع جانب جانانه قدر تیر که ایره جانب جانانه غمزن	
جانب کوینه روز لرآه جان غمزن	کوکل بلا اوقنه قلدیلر نشانه سنی
بلا ایچون نی گتوردی خدا جهانه سنی	ایکی جهانده چو جان و اوکورسم ای دلبر
نه جانانه دیره بن بن ایکی جهانه سنی	بهانه عشقک اولوب بن فقیر بیجاره نه
اکل جی که تنها ایتدی بی بهانه سنی	

تر سلطان بایزید طاب ثراه دورنده مذکور محروسه‌ده قاضی ایکن مهر قاضی تحت قضاسنده واقع اولن اموال نامیه ناظر اولمق قانون مقرر اولدیغی باعثدن امنا ایله متفق اولوب مال میریدن نسنه اکل ایتدی دکری زمانه‌ده شعرادن بری حبس ایدیجه حسب حال دیمشدر شعر

بر جبه بی مهرا ایچون وحاتدی کردان نی	کوزنکلکسی کون ایچون صغلدی دوران

بیدیلر شیدا الم غنچکده زندان انیدیلر ‌ سینه‌سنده جان کبی صقلادی بو دوا نیبی
هجره دوشدم درد ایله غم غصه اوشدی یانمه ‌ حسنه بم صورمانه کلدی یعنی کیم یارانیبی

نثر رحوم حیال حیاتنده غایتده ضعیف مدام و پیرهٔ صحتدن ناکام ایدی ضعف و ناتوانلقدن قامت الفی جیمی لام الف کبی بوکلمش و پیرلکدن اجل عصاسی اکا دکلمش ایدی عیش المریض نزع الروح مضمونجه حیاتندن مماتی ترجیح ایدر ایدی و اولدی دیو دردولته ایلتی لوغزه برادم کیبوردی لطیفه حرقومی فوت اولدی دیو ارباب مناصبدن بری بو مضمون ایله منصبن آلوز اول دخی دودت طوره در دولتده مرقوم علی باشایه کلور بو قطعه ایله عرض حال و بسط مقال ایلر

قطعه
وصفی پیر ناتوان ایچون ‌ خبر تندن کفایت ایتمشلر
اولدی دیو روایت ایتمشلر ‌ کوردیلر کونده بیکلر اولدیکنی
غالبا شر ملیحه حضور کیدن ‌ بکده بیر بن حکایت ایتمشلر

فصل فی وصف الهوا عاشقی الکاتبه جانبلرندن تجار قسمندن بو دوز ... خیلی ظریف و نکته دان و عارف صاحب عرفان ایدی اما شو ... مشهور والسنهٔ ناسده چوکور اولمشیدی بو مطلع انکدر مطلع یا که ای سبب رقیب اولمه هم درد ...
رنکم رو بیمی مدن ایلر بدی زرد ابوا

نثر بر نور غایتده وجه ورنیق و کیدو کی ... ملبس و مالدار و مصاحب و ذونهایت مرتبه ده ... ایدی آنعافی عجایز روزکاردن بر عجوزه ستاره و دلاله مکاره بوکا تعشق ایدوب زیوری نکار وصید کمند کیدنه قید ایچون جمله باغم و باغجم و بو غنجم و انجم هب سکز اولسون کل بنی آل تحت نکاحکه اولاین بوکون یارن اولورین یارز اوکلدها دلرین و جاریه لرکی حسنی لرندن تمثیل ایدوب سکا و یره‌یین و دلبر یکا

احاذان

165

برحاندان عظیمدن برجمیله دختر الیو بر وین دیوب بوکمرلیه اول بوالهوسی شکار و دآنه افسونیله دام سحر و فسون آتش نابیدن جلوب کالای حسن کساد ... رواج ویرمک ایچون سرخ سفید آچیله زیور زر ویره مشغول اولورلر ابروکی وسمه لیوب وکوزلرینه سرمه چکوب دست و پایین حنا و اندامی بی اندامین غریق زر و زیور و دیبا قلورلر و آردنجه درو مندکه حرامزه و دیره ستاره یه نظر ایدر اول عجوز فرتمادکش بوکا برمرتبه شیرین ... وبر دجله نازنین کورینورکه غلبه شیمه و فسون ایله بی اختیار اولیبره زن فی زانو سنه الوب و هزار شوق و محبت ایله بوس و غنج مشغول اولوب عرض محبت و اظهار مودت ایتدیکده عجوزه ... بنده انترا ایتدوکنی بیلور دخی کوزک توجه و غنجیندن تهنیعا قلور مال و نعمتدن نسکینه نسنه وادر مز و باغندن کوزنه قورق صدورمز بلکه ولایجه طلکی البدن الور و کیندوی سود زده و دیوانه قیلور آسفی کورت برحردد آنا بوبری قحبینی املاوان اتمش

مثنوی

دنیم و دا که عالمده زنلر که مال ایچون زنه مغلوب اولالر حصوصا کیم ولا ایش جادو
ایده سحر ایله بر کیشی آهو ‌ قرنکل اولت قارون دکلی کنجی ‌ بیکندن بیک زنکل عریان و بی کنجی
زن ستاره و زینت فسون باز ‌ عجوزه دو بوشکل و حیله بردآز ‌ اکر فتنه سه چو لکل طاقت درباز
ارهکیم کورینه زینت ایله زیبا ‌ نه زندن کیم حلکه ارز بونلق ‌ جهانده کیم آنلدن سرنکونلق
بوانسون اول خود دل حسیمی قانه ‌ زبون اوله یشه ماکیانه ‌ زنه کیم قارلق عارضی ولا اول
اولور جادو لطف سحر مشغول ‌ اری افسونیله ح انجیل ایستر ‌ صنعالندن دمادم بد کل ایستر
بودرزنا شو دلکولکس کنابی ‌ کورینور اکر عالم افتابی ‌ بوردرلابد صعالن زن الیند
دل دانه بیل بغلر بولینه ‌ ایدر سحر آتشی اهن دلی موم ‌ اولور اول عورتک اربنه مظلوم

ار اولا چونکه سوزه مسخردر • وار عورت جان بیلدوکن انلر • یعنی ار عورتی سوزنه اویمز •

بنده هر کس کتابی دخی اوقومز | بو دلرده خصوصا عورت اردر • | ارکه انجق جهان بر آدمی وار
بو جهانی فکر ایدوب بر کمسه سیجز | چو عشقک عورتنه سوزی گچمز | جهان زنیله شعری بر هوادر
بو دلرده نا اهلکی خطادر | عذر ایله چندر سحارلردن | طلو دردهر انجق مکارلردن
ایلارکه الفدن داد و فریاد | بولارله ویری باشدن چیقدیکی فریاد | **قطعه** ما بیچون چیقدقا بونمه بیره رفنی

کربو بیچه بازره التونه • لعنت الملعون اکا وما لبنه • مایلی ملعون و کذبی ملعونه •

نقل اولنور که غزللردن • بر بیته نه اجون نا اهل ایدوب • اراقه اشغال اتیم سز • دکلر بنده بر شیطان وار ایکن اوده • بر شیطان دخی کتوره بن • دیو ضعیف ایله • ایکی بو بر ربوه جواب ویرمکه نیجه طاقت کتوره بن • دیو جواب ویردی **بیت**

ادمه شیطان بس ایدی بر زن بر شیطان | نیجه چیقیسون باشه بر خوش ایکی شیطان ایله

ماشیمی ولایت عجمدن • سادات زمره سندندر سلطان شاه طاب ثراه • چلبی سلطان ایکن شاعری و مصاحبی و ابیات قدسی سیماتنک کاتبی ایدی • پدری سلطان بایزید ایله اتدوکی محاربه ده قتل اولندی • بو شعر ابداع حاصیدر •

واخبرا عید **شعر** بزم بی المنسم دون کیجه سلطانلر ایله | نیجه سلطانلر ایله بیر دعانلر ایله
وای نه خوش بیلدی که بو قدر یحییا دموده فا | شول که انسی بیلدی مجنون کبی جولانلر ایله
نه بکا صبر مستر ونه جود وصل حبیب • | دوشتی بن شهرنده شیدا اولوب افغانلر ایله

نثر بو شعر اول زمانده شهره آفاق اولدی • والسنه جهانده زیاده شهرت بولدی بولکه نیجه کم بضاعه دخی عهد صغرنده یعنی زمان حداثت و عالم صباوتده طبیعت شعره نهاده ده • و موهبت فیاضدن بو فن بو فقیره داد اولندی •

جلیتنون

چلبیّن امثال و اقرانی بیننده • بو فنّ ایله تعیّن و اشتهار • صورتلرین انغا هده ایدوب اظهار اثار • و محل حیرت و تعجب نیجه گفتار • ابراز و اصدار اتمشیدم • بلی وهبت و هابه • قابلیت شرط اولنمز • و مقدر و مقسوم اولمیننه • هیچ کمس سعی و جدّ ایله بولنمز • و بالجمله فن شعر و انشا • بو فقیره عارضی و کسبی • دکل بلکه جبلّی •

دو جهی در **مثنوی** کیم ابتدی بلبله الحانی تعلیم • | انلکه گفتاری بالطوطی تفهیم
ایدر هر شیئی حق بر شیئه آسان | خرامی کبکه و طاوسه جولان | کمالات آدمه حقدن عطادر

حمد انکا ربله اکا خلق در **نثر** والی حصل جواد مطلقک یعنی حضرت حقک بو اعطاء عبرت نموبی متعفناسی بو چنبه • دبیرستان نوآموز بده هنوز صبیان ایله صبیان ایکن •

ادقو مقدکل بلکه کلام قدیمی نصف اتمشیدم • دادحق را قابلیت شرط نیست • بو جنبه شعراء سلفین کبی رسوخ • و ملکه به مالک اولوب بو شعری شعر سابق الذکره نظیره دیمشیدم **نظم** •

انبوب مهر و محبت مه تابانلر ایله • | دخی جمع اولمیه بن زلف پریشانلر ایله
بجنم چونکه سینه در حط اشعار کبی | شرح اولنم غمم دفتر و دیوانلر ایله •
قطره خون جگردن بشمک سقا سی | کوزملک طاسنی زین ایلدی مرجانلر ایله •
اهل عرفان ایله ایلک گل دمل صحبتنی | عارف اولن لطوراب و نورینه داناملر ایله
بلبل طبع لطیفم چمنه قلدی هوس • | ایندی گل صحبتنی غنچه خندانلر ایله

ملاکی فرمانی طریق علمدن تقاعد اتمش • صاحب فضل و معرفت • و شیرین کلام و خوش طبیعت کمسنه در خصوصا فن فرسده غایتده ماهر • و مدوّنات فرهنکه علی حدّه افاده سنه قادردر • سایر معارف فنّدن غیری مدوّن اشعاری وار •

وخوش آینده گفتاری وار در بو مطلع انکدر **مطلع** طبیب چوده ایدوب فقر و فاقه دن زاری

دودم نه چاره بولوردی نه شراب دیناری **ملا رومی** روم ایلندندر
درویش مشرب بر مرد عاشق پیشه ومحبوب پرست ومحبت اندیش تخلص ایدردی
اولوردی بر بلور بهر حال بر دلبر ساده روی بولوردی ودلبرزادلنز
انسز ایمکسز اولوردی عاقبت مجلسنده بر جفا قلبچی شوخ دستمکر بی دریغ
تیغ چکوب اول عاشق هلاک کی هلاکم ددکیچون هلاک داول خونریز
چالاک سینه سینی چاک ایتدی اکثر زمانده مناقبت ائمه اعظام واثنا عشر کبی
دوازده امام دیردی رؤسای روافضدن حسن کاشی کلامنی
وحسرو دناصرابیاتنی تتبع ایدردی بو ترجیع بیت منقبت حضرت علی

انک کلامندندر نعت دوازده امامندندر
شعر خازن خلد برین شاهم سلام علیک
ساقی ماء معین شاهم سلام علیک
مدحک ایدوب مصطفی ذاتکه دیر لا فتی
کاشف هل اتی شاهم سلام علیک
فاتح خیبر اوزک جواهر قنبر اوزک
ساقی کوثر اولدک شاهم سلام علیک

ملا بردلوی سلطان بایزید دورنده
واقع اولان شعرادندر ولی بوزه ایله خطبادندر فن شعرده ایجاد صرفه
دخوف معارفه قادر کیمسه ایدی قصاید واشعاری مدون ومسطوردر اما
بین الانام غیر مشهوردر بوقافیه ده بوندن احسن شعر کیمسه دیمشدر **شعر**
کون کرم اولوب الکیده جسنی اتمسون عرض نسبت یوز کله کوننده بین السماء والارض
عشقکله سنم اتکه شول کلوفا درم کبیم
کعبه قپوک طوافی اولمنه ربکا فرض
برقطره یاشن قومادی چشمم شوق لعلک
کرحکه خوان دلدن چوق الدی گوزلرم
مطلع منصور نام امام حقنده بو قطعه اکا اسناد اولنور **قطعه**

اصلوسن بهانه ای منصور سکا کورمن امامی مقبول اسم مقبول اولدین قفندک چون
جایز اولمز امامت مقبول
ملا بی بنانی ارباب حرفدن بودر وشعره اسندندر هلالی اتباعی
وجودی ضعیف واندامی نحیف اولدیغی مناسبتله هلالی تخلص ایدردی
طرز غزلده مولانا آهی پیرو بدر واهی کبی جهت سوز وکدازده روحم حسرو بدر
بو مطلع انکدر **مطلع** جامه دن چیقدی کربانی قرلقان تاله کوبا پیرهن یوسف کنعان لاله
بو مطلع دخی انک تتبعیدر **مطلع** بیم اول صید قرا لکنده یار کل غرق خون اولمش

الی برستم سمندن ادیکیچون سرنکون اولمش
اللریکه فخن کل کبی اول نازک بدن
بینه قت قت قانه کیرمش دی بوظالم دم کورن
دلده داغ درد هجران دیده پرخون بسینه
دولت عشقکده نم اکسک جهانده لاله دن
قدبار اولیمنوب جالیندینچون نازبله
کلستانده هرو بالابه طولشدی یاسمن
نظم مولانا سیر باغ ایلردی بو غالب وقدی نازو
سرو قمتش رسمانه پاشنوب مهر یاسمن
اولکنور رسسن کل اندام وسیمینا سیم
خامه رسن اکر قالم لطف اباای نازک بدن
طوتمدین زلفک سنک دلکیم زنخدانک دیلبر
تا شو دکلونسنده درکیم سنم جانه رسن
قدور خساری غمدن جان دیر ایچم ای رفیق
سرودن تابوت اتسونلر بکا کلدن کفن
نسبت ایلر که کلامی شو نکم باشنده
اوزکه قوشنده ای لطیفی طوطی شیرین سخن

جامی بروله قرنده ازتیق نام قصبه دل
وآد خان غازی ما دحلرندندر شیخ واحدی ایله رعم ده کلمش دیبی نا
کتاب حلیل ثناسنامه سیدر هامیدن ترکیه ترجمه قلمشدر طالب دوطلوع
وحبت محبوب بینینده لازم ولازب اولان احوالی دخناسب اولی حسب
نظم ایدوب حسرت نامه لر وفرقت نامه لر امتنده رعشاق مشتاق انتای هجوم عشقده

چاک

انکه محبوب ومطلوبنه عرض اشتیاق وشرح افتراق ایدوب حبیب دلفریبندن
تمنای وصال وتوقع مشاهدهٔ جمال ایلر بو برنج ابیات اول کتابدندر مثنوی

آلا ای سرو قد ولاله پیکر مبارک طلعت ودرخشنده اختر بکانی لالهٔ باغ لطافت
عذاری در گلزار ظرافت بدی اقلیم حسنک شهریاری طفولیت زمیدان وخیلک شهسواری
محبت اهلنک روح حبیبی دواسی اولمیان بر کل طبیبی سلامی چون نسیم سنبل وگل
بیاتی چون نوای زار بلبل یتیم بر فراق درد وحسرت که اندن قیض اولور مهجور محنت
کورلدن حسنک نوبهارده اسیرک اولدی کوکلم زلفک ده مه نوی قاشکه دیوانه اولدم
چراغک شمعنه پروانه اولدم بدی طاموز الکدن عبارت شکر جنت وصالکدن کنایت

نثر لسان ترکیده قصیدهٔ مصنوعه بی بوندن مطبوع ومصنوع کمسنه دیمهمشدر

برنج بیتی بودر حسن مطلع دالته صنیع ای سکندر در سلیمان سطوت ودارا آب وآز
وی غضنفر فریمان زینت دیهم آب وآز دشمنک بهرام وشن کوار اولوب الهدیری کور
نو الجون نسق حسرو نگارا انجل اولدی کارزار تجنیس مکرر رایتک شعبانی قانندن اولور تمور بور
مدحنک غیری شعار ندن ولور شعار عار موسی رحمة الله علیه روم ملکنده بکوبیدر
طرز شعری شعرادن غیری دخی شمعی اسکوبیدر حسن محاوره ده ووقت نظامده
مکالمه سی مرغوب کیشی ایدی وهم بو فنک مدقق ومتقریدی وصنایع معانیدن خبر
ایدی بو مطلع انکدر لع سینمه تیر مژگان فتنه دالیدکجه صدره لابد کیشی قنده لبک کالیدکجه

فصل فی حرف الیاء بایزی عجم زاده دخی وقیو وسنتونیه نک اکثرندن آزاده ایدی
بو کذرکاه فانیده عمری اولدقجه تأهل وتوطن دمسافر اهل سفر کبی بر ایکی کون
تمکن اختیار ایتمیدی داود بن فرسک ابیات معتبرسی اکثر یاد ایدنده

ومطالع لع محلیهٔ خاطر پاکنه نادر دغده ایدی اما کندونک تصرف طبیعی غایتده کمیاب ونادر
ویعنی جیدیده غیر قادر ایدی بو برنج بیت انکدر لغز که حظی جابل اولور رخساره زنجی کالم

باشمه کون طغدی قالدی سحاب انجنده ماه سیر باغ اتسم قیوب کرفته حقه دلبر بی
دل کلور سرو چمن ال اوزه در هر برکیاه پادشاه هم کرسنی سوکل کناه وجرم ای
پاشدن ایاغه کفاهر باشدن ایاغه کناه نظیره المعنی ظلمتی شب ایلیو بدر عالمی جشمک سیاه
بادآهدن سوکنشر چراغ مهر وماه جهنمک کلدوکنه طوتجه ایلر یاتم اکر
زلف خالک لباس جشمک اولدی سیاه ملک دلده غم طوررکن نور شادی گلمه
بو ولایت ایچره زیرا عنغرلکی پادشاه سیر ایدردی دون کیجه کوردم مه تنمیر دیدی
اول هلال ابرو قریبی کیوبر شبکلاه روی زیباسن مقام اتمش لطیفی جرخ تنعیم یار
بکزار اول آهو یه کیم کلزاری قیلمش خوابگاه

بینیم علی چلبی استانبولدن صلحا ارباب زمره سندندر
بودور نشو ونما بولمشدر کلمات تصوفیه لر تکلمک ودرنیشی وجواهر لب زهر عظیمی زمانده منشی نادر
ونظم ونثره قادر کمسنه ایدی مالکی اکر خیر الدین پاشا که یدی دریانیک برحسنه لبله ضبطه قادر
بودر با علمنده ماهر ایدی اخ اکبری اوروج رئیس ایله دریاده واقع اولان غزالر ایچی
وسرگذشت وغالبه لرینی بحر بحر نظم ایدوبدر مصنوع ومجمل نظم اتمشدر عاشقک لطفنه قدر بنونده بایدی وارمش
غزلینه بوندن بلکه مرحوم حمیدی یه کمسه نظیره دیمهمشدر مطلع بودر لع کوزرشنیکی سوبی غم کیسی جای ازانش
قیس مجنون دیکوز عقل معاشی وارمش یحیی بک استانبولدن پادشاه عالمپناهنده لرندندر
خدمت کذار سپاهی وضع سپاهی وکلمات الهیه رشتوای عمرک ممتازلرندن
واهل اشتهار وصاحب اعتبارلرندندر خوب مثنویسی ومجمل ومصنع ابیات مطبوعه سی
وارد در اشعارینک بعضی رندانه وبعضی محققانه واقع اولمشدر بو مطلع انکدر مطلع

صبح صادق کبی یی غافل اغردی مشکلک ‖ خبرک یوق سنی نیلیو غزلر اجلك

نثر و بو مطلع دخی در دولتده دربان اولن رضوان طوبی قد و سرو سدره خرام
و منتهی قامت حضرتده واقع اولمشدر **مطلع** دربان پادشاه ایدوب دل بروفاسی
دوران بنه قپوبه کتوردی قباسینی **نثر** و بو لکی بیت دخی اکل شاه و کدا انام کتابنده
حضرت آدم صفی ابو البشر اولوب و حضرت محمد مصطفی صلوات الله علیهما
ابو الارواح اولدیغنه اشارتدر **مثنوی** انی خلق اتدی ابتداده خدا آدم
انبیا هب طفیل اولدی کا ‖ ظاهرا خاتمه او سرور اولور ‖ بیند اکاه ولور شو فخر اولور

در بیان خاتمة الکتاب بحمد الله الملک العلام بو کتاب فصاحت فرجام و بلاغت انجام
تاریخ هجرت سنه ثلث وخمسین وتسعمایه تجاوز ایتمدین اتمام واختتام بولدی و سر جمله سنه کوز
و سطور اولن اسامی شعرا عدد و شمارده تمام اوچیوز نفر اولدی اما نه فایده
کثرت وقیود وحزن وحرماندن و نوایب و مصایب زماندن بردم خلاص اولمدم
و ایجاد و تحریر فده اکا که قوت و قدرت واریدی فلک کتورکه فرصت و رخصت بولمدم
علی الخصوص که منازل کبارده واقع اولن اعیان روزکارک سخندانلری مختص
بر معین اهل هنر و معاون مرد هنر ور بولنمزدی و خلق جهان تزیینات زخارف قبیل
صورتنه ناظر اولمغین معنی کوزه قالوب معارفه نظر اولنمز دیو **بیت**
کیمسه دیوان و رساله الن اولمشدی اله ‖ کیمسه بقمزدی یوزینه خمسه ولنه نامه کی

نثر و بجمله مابر فنوندن قطع نظر نظم وانشانک ودرس دلفروز ومقالک **کلی کتبت الکتب**
دفتری دور نشر و عدم رغبتدن ایادی جور دوراله افواه سخن وران زمانه
مهر سکوت اورلمشدر **بیت** اهل دلی در همه عالم نماند ‖ معرفتی در کل آدم نماند

نثر نکته سی شوت بولوب جمله ء اهل دنیانک قتنده دنیادن غیری برنسنه نک وجودی
و طالبان دنیانک کمال میل و رغبتلرندن غیره پرستش و سجودی یوغیدی لابد فقیر
و غنی و شریف و دنی **فقیرها جبران و غنیها مکران** مفهومنجه حرص و هوای دنیا ایله دامن
در میان ایدوب شول یکی یوپان کبی دنیای دونک جست و جو بنده وتک و پوینده
مجد طالبلری و محب راغبلری اولوب نه زهد و تقوی به سو بدلری نه میل و سودالری
و نه خوف احوال اخرتدن ذره قدر پروالری واریدی **بیت** بولار کی عقلن المش فکر دنیا
قومامش دللرینه خوف عقبا **نثر** عجب بودر که اول تحملات جهان بر چهره اشفته
و زینته آلفته اولانلر **حب الدنیا رأس کل خطیئه** نکته سن بیلمز **و النهیه آذان** حدیثینه نظر قیلمز
کبی **قطعه لمؤلفه** بونه غفلتدر که جان و دلک ‖ ماسوی سوکو سیله طو بطلو در
گرچه چوقدر کناهک انواعی ‖ حب دنیا بوجمله دن اولودر **نثر** و الحاصل خطام دنیا به
زمانه خلقی بر مرتبه ده حریص و الکنس بولمشلردی بر درجه ده تحریص ایتمشدرکه
شیاقی چلبی زمان امتی همتهم بطونهم و دینهم دراهمهم معناسی عالمده ثابت
و ظاهر اولوب هر کسک محبوب القلوب درهم و دینار و محبوب و مطلوبی
اسباب دنیای غدار اولمشدر **مثنوی** زر ایدی خلق دنیانک مرادی
زر اولمشدی بولارک اغزی دادی ‖ دم اوردی کیمسه معرفتدن
اثر یوغیدی روحانی صفتدن ‖ وداع ایتمشدی خلق علم و عرفان
معارف دفترن دورمشدی دوران ‖ جهان مشغوف اولوب مال و منال
کیمسه میل اتمزدی کماله ‖ ایرشدی وارلبه اشراط ساعت
اکل آثار پدیده بو علامت ‖ **نثر** لاجرم سپهر کبود تا ببر دلکیرندن عالم پژمرده دل

وافرده خاطر • وابسر ارشش صورت ظاهر اولب معنی عالم معنیده کمونه وار ایدی

ع کندی معنی زمانه صورتدر • نثر • بن دخی عهد وپیمین ایتدم که منبعد تنظم ونثردن

بربیت وفقره دیمیم • واشراف زمانه قصیده ورساله دیوب منافع ومناصب غنیمتلری

ع چون یوق انشیدر نولور دیمکدن • نثر • بو سببدن طبیعته کلال وکسلان عارض

اولب بو خصوصده بذل مقدور • وسعی مشکور ایده مدم • وشول اسلوب مرغوب

که صحیفه خیالمده ترسیم • وتصویر اولنمشیدی • اول طور وطرزه کیده مدم • لابد

بو کتاب مرقوم سبب تألیفنده سابق الذکر اولنلر بارقد کمال الحاح وابرام ایله

چار ونا چار • بو اوراق پریشانی جمع ایدوب مهما امکن اتمامنه واخر

واختتامنه ایشدردم • بو امیده که اخوان عرفانک • بو کتاب شریف خطامنده

توجه ونظرلری واقع اولدقده • وسعت الطاف عمیمه لری مقتضی سنجه بو عبد ضعیف

یعنی که عبد اللطیفی حق تعالی رحمتیله یاد • وجان فرسنی خیر دعا ایله شاد

ایدهلر قطعه دعادن یاد ایدن جان فرسنم • جهان دارنیدن ایمان ایله کتسون

دعا اولنلر تباری جان ودلدن • دیه لطف ایلیوب حق رحمت ایتسون

م

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم

وَانْکِحُوا الاَیَامٰی مِنْکُمْ وَالصَّالِحِینَ مِنْ عِبَادِکُمْ وَاِمَائِکُمْ

اِنْ یَکُونُوا فُقَرَاءَ یُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِیمٌ

بسم الله وبالله وعلی سنة رسول الله بن وکیل بنی

وکیل قیلان قیزی فلانه یی سنی وکیل سنی

قلدم فلان ره علی فلانه تزویجه تنکیجه تملیکه الله هک

بنور غله پیغمبرک شریعتیله بزاکی مرک وکالتیله

طرفینک رضالریله عقد صحیح ایله نکاح شرعیله حاضر

جماعتک شهادتاریله قبول اولنان مهر معجلیله بش

یوز اقچه مهر مؤجلیله وکالتدن ویردم ادی دفع

بن وکیل بنی وکیل قیلان صغیره فاطمه نک ولیسی علی

وکالتیله وکالة بن دخی سنی وکیل قیلان ولایة

فضیلت او از شرح مستغنیست در فنون علم منزاله بوده باوجود فضل و علم از مشرب فقر با نصیب بوده است و در تهذیب اخلاق و صفای ظاهر و باطن زینت یافته و نسبی با عارفان صحبت داشته و مؤلفات او در اکثر علوم مشهور بخصوص در علم معما که حاضر اوست و جهت تبرکا از اشعار مولانا قطعه در تذکره ثبت افتاده است بدین نسق

اگر ابلق دهر در زیر کشی — دگر خنگ چرخت جنیبت کشد
دگر روضه غیب از خرمی — خط انس بر گرد جنت کشد
مشو غره کین چرخ دون ناگهت — قلم بر سر حرف دولت کشد
جهان بارهٔ عزت و گران ظلل — درین تنگ میدان بنوبت کشد
گهت بر نشاند بتخت مراد — گهت زیر بالای نکبت کشد
زمانه چو باد است و باد از نخست — نقاب از رخ گل بعزت کشد
بس از هفته در میان چمن — تنش را بخاک مذلت کشد
دهد مرغ را دانه صیاد خلد — بسش در خم دام حیلت کشد
چه آن کس که در بزم شادی بخت — می شادی از جام عشرت کشد
چه آن کس که در کنج دیوار و در — خمار غم از درد محنت کشد
سرانجام دست اجل هر دو را — دوان بر سر کوی رحلت کشد
مبینا دو ظل سعادت بچشم — که در چشم دل میل غفلت کشد
خلاصش ز جام محبت مباد — که از مهر دنیی مشقت کشد
هر آنکس که زد مهر سایبان دنیا — عجب گر ز خورشید منت کشد
بیا سا اگر بهرمندی ز عقل — که نادان به بیهوده محنت کشد
کسی یافت عزت که بگسست امید — دجاجه نا چار ذلت کشد
چو ناشیر مردی که پای وقار — شرف وش بدامان عزت کشد

و بروزگار شاهزاده ابراهیم بن شاه رخ بهادر بن تیمور خان مولانا شرف الدین علی در فارس و عراق عجم مرجع اکابر بوده و شاهزاده مرتبه الیه همواره طالب صحبت شریف مولانا می بود و اعتقاد عظیم و از مولانا درخواست تا تاریخ مقامات و حالات صاحب قرانی را در قید عبارت آورد و مولانا در وقت پیری آن کتاب را بالتماس شاهزادهٔ مرقوم تالیف نمود و بظفرنامه موسوم ساخت و فضلا متفق برانند که مولانا داد فصاحت و بلاغت در تالیف آن کتاب داده و احفاد و آل و ذریت صاحب قرانی را تا بانقراض عالم ازین خدمت پسندیده آن بزرگوار نام و اثر باقی خواهد بود و اکثر فضلا ازان تاریخ فضلا بهیچ مجلس ننوشته اند اگرچه بروزگار تو نوشته اند اما ظرفه تاریخست ظفرنامه بطبایع اقرب و از تکلفات زاید دور و گویند که مدت چهار سال مولانا دوزگار صرف نمود و آن تاریخ باتمام رسید و ابراهیم سلطان نیز مبلغی از اموال صرف کرد تا ریگه دو زمانچیان و نجشیان در روزگار امیر کبیر جمع نموده بود منذاد خزاین سلاطین از ممالک جمع نمود و بعض مردمان عدل و معتمد که در روزگار صاحب قرانی متکفل مهام سلطانی بوده اند بر قول اعتماد بود تفحص و تحقیق می نمود و حق تعالی توفیق رفیق گردانید و آن کتاب مبارک بر نهج صدق و راستی باتمام رسید اما شاهزاده ابراهیم سلطان بن شاه رخ بهادر در رجب المرجب سنه تسع و ثمانمایه بسلطنت فارس موسوم گشت و نجت طون نمود و هنرمند و رغبت بود در خط کتابت یگانه روزگار بود

[illegible]

اما صاحب قران عالی مقدار سلطان السلاطین قطب الحق والدین تیمور
کورکان که صد قرن در زمان گذرد تا زمام ملک اقبال در کف چون او صاحب
قرانی نهد و فضلاء مورخان متفق اند که در روزگار اسلام بلکه از عهد آدم
تا این دم صاحب قرانی و سلیمانی چون امیر کبیر تیمور از کتم عدم با معموره عالم
ننهاده و گردن کشان جهان حکم او را بسر نهاده اند و تاجوران زمان حلقه
بندگی او در گوش کشیده اند علم دولتش چون خورشید از دیار شرق
منصوب شد و باندک اشعه تا بغرب در ظل حمایت آورد
که داده است ز شاهان روزگار نکو تقسیم است ز نفاس و آب
از عمان و جالانست و مقامات او در حوزه ضبط شیر و نمی گنجد چگونه
این تذکره متحمل تواند شد اصل و منشاء آن حضرت از ولایت کش است
از نواحی سمرقند و او پسر امیر طراغای است که از امرای بزرگ برلاس بوده
در اولوس جغتای از آن مردم با اصل و مرتبه بالاتر نیست و امیر طراغای
نبیره امیر قراچار نویان است که امیر بزرگ چنگیز خان بوده و چنگیز خان
امیر قراچار نویان را همراه جغتای بحکومت و ایالت ماوراء النهر و ترکستان
و مضافات آن دیار فرستاد و حکومت و اختیار اولوس جغتای در قبضه
اقتدار قراچار نویان بوده است و او پسر امیر طغارجار است که بعم هلاکو
شام و مصر را گرفت و نتائج اتراک نسب امیر تیمور کورکان را از نسب چنگیز
خان را با الغو خاتون بهم ملحق می سازد و این خاتون را یکی از احفاد امام الهمام
علی زین العابدین رضی الله عنه بنکاح در آورده از وی این دودمان شرف
شده اند اما ولادت با سعادت حضرت او در ... سنه ست و ثلثین و سبعمائه
در جلگای ولکش کش است و از آوان صباوت و صغر سن آثار کیاست از لمعات
وفر دولت در جبین عالم آرایش لایح و واضح شد بالای سرش ز هوشمندی

می تافت ستاره بلندی و امیر طراغای همواره تیمور را در روزگار صبا
بتجمل معاش فرمودی و او بیاد رسوم سلطنت مشغول بودی و از
کارهایی که شیوه عوام الناس بودی در وجود نیامدی گویند که مردم
در رای و تدبیر و فراست او در تعجب ماندندی گویند که یکبار تیمور
در هفت سالگی بخانه یکی از خویشان خود نزول کرد و آن مرد صاحب
مال و استعداد در روزگار مساعد داشت حتی هفتاد برده ترک و هندو
قبل اموال بکار زمین توان کرد و آن مرد پیش پدر تیمور خان شکایت آورد که
خدا مرا بندگان و مال فراوان داده اما در ضبط و نسق او عاجزم
و غلامان مرا تمکین نمیکنند و فرزندان هیچ صلاحیت اند از این
سبب ترسم که نقصان باموال خداداده راه یابد صاحبقران در سخن
مدخل کرد و گفت ای پدر پسران را حصه از اموال تعیین کن و بعد
از آن در حال شان و مال شان مدخل مده مدتی تا بکار خود مشغول باشند
و غلامان ترک را بر هندو سروری ده تا هندو را از زیر فرمان دارند و بر سه غلام
محکوم یک غلام گردان که داناتر باشد و امیران سه غلام را محکوم آن
غلام گردان که امیر ده غلام باشند و آن هفت غلام که امیران
هفتاد غلام باشند بر یکدیگر شان شرف ساز گفته میگذارد که
بسیار بعهد یکر گفت و شنود کنند آن مرد فی الحال امیر طراغای را
گفت مژده باشد ترا این کودک ما شاء الله العظیم پادشاهی روی زمین
خواهد شد چرا که از این سخن معلوم است که این کودک از قدرت
رب العالمین است و دوات و قلم حاضر کردیم در مجلس حجتی از صاحب
قران بگرفت که چون همای دولت او عرصه اقبال را زیر بال آورد از آن
مرد و فرزندان و ذریه و اصحاب او کسی مال و اخراجات نخواهد و جرایم او
و فرزندان او بخشد و قوم او ترخان باشند و الی هذا الآن در دیار ترکستان
قوم او ترخانند و از این نوع فراست در روزگار طفولیت از صاحبقران

بسیار واقع شده اما در شهور سنه احدی و سبعین و سبعمایه صاحب قران
در سمرقند کامرانی جلوس کرد و از آن زمان اعلای سلطنت و کمالات دولت و امداد
خویش و ولی نعمت خود امیر حسین بن امیر قزغن را بقتل آورد امیر مذکور گریخته
بر منارهٔ مسجد جامع بالا رفت در اتفاق قضا و قدر بر مقتضای نحوست طالع
و ضعف ستاره از عسکریان تاتاری یاد بان گم کرده بجست و جوی بر مناره
رفت چون ملک حسین بدو منحصر شد قصد عدد در شه دانهٔ یک تسبیح حق سکوت
بداد و الحاح و بعد از خلاص وعدهٔ ایالت سمرقند داد و روی سوی بدبوی را
بسو سید حریف سوگند خورد و رفت نامردیه تا خبر بخرگاه تیمور آمد
و از تیمور حسین خبر داد زود هزار آن خرد و نامعدود فرستاد بر قسمند
و فی الحال دست بند کرده بمجلس آن کفران نعمت آوردند مضمون
شعر مثنوی گویا شد نقد
بر مناره اشتر رود و فغان بر آرد
که نهان شدم من اینجا مکنیدم آشکارا
و او در عهد امیر حسین پای از اد
لنگ و جهان عبدان برسر تنگ بود چون از کشتن آن تمام مراد یافت
و از دست تشویش یاد غم برش آزاد شد فراغ دل حاصل کرد و پای فراز
کردانید از خود بقوت طالع زوبش بزم از گل و زلیل گمار از خاک بوده چون پولاد
سخت تر و چون ابر جلیل پیوسته افلاک بخت تیمور صاحب قران شد
و در شهور سبع و تسعین و سبعمایه با نود هزار سوار با سر تقتمش خان
بدشت قبچاق رفت بعد از محاربهٔ بسیار خان را بشکست و منهزم ساخت
و در عقب او رفت تا جایی که در جانب شمال بمذهب امام اعظم نماز خفتن
درست نبود تا شفق بر جای بود طلوع صبح ظاهر میشود و دست برد بروم برد
از قیصر روم باج خورد و ایلدرم سلطان روم را موم ساخت و خطهٔ
شام را از گرد سواران ترک مظلم کرد و آل زبید را مخذول و گور معاویه را
عزم مصر با جنش داد و شریف مکه خراجش قبول کرد و کفار کرجستان
از صدای کوس غازیان لشکرش کر گشتند و آب گرا از زخم برانان

نسخه شیخ: و از کند او باج بدر بلخ امیر حسین ابن قزغن بقتل اورد

چشم ناز ساخت و هندوستان از مخیم عساکر منصورش ترکستانی شد
و خراسان از هنود هندستانی شد و از حلکو دهلی تا دشت قبچاق
و از اقصای خوارزم و از حدود کاشغر تا ختن و شام و مصر
بضرب تیغ آبدار در قبضهٔ فرمان قضاجریان او در آمد و سی
و شش سال در اکثر ربع مسکون بنشر ابادی و قهر اعادی سلطنت
کرد و رعیت را بنواخت و متغلبان را برانداخت و در هفدهم
شعبان المعظم سنه سبع و ثمانمایه در حین لشکرکشیدن خطا و ختن
در قصبهٔ اترار که از اعمال ترکستانست ندای شنید که یا ایتها النفس المطمئنة
اصغا نمود و طوطی روح بزرگوارش از قید قفص حواس میل
معمورهٔ جاودانی نمود با از صفای جنت جاودانی عزم دار الخلود نمود بر گرد
و هفتاد و دو سال و یکماه و هژده روز عمر یافت و قصر سلطنت او را
چهار رکن استوار بوده که عبارت از آن چهار شاهزاده که از صلب
نامبارک او بند چون جهانگیر سلطان عمر شیخ میرزا و سلطان میرانشاه
گورکان و شاهرخ بهادر و خلیل سلطان و احفاد و اولاد بزرگوار
صاحبقرانی و این چهار رکن سلطنت تا قیام قیامت جهاندار
و بزرگوار باد و بر سر این خانوادهٔ دولت و جلالت سایهٔ چتر فلک
فرسای این پادشاه اسلام خلد زمانه و ابد احسانه الی یوم القیام ممدود باد

سلطان تیمور تمر آنکه مثل آن شاه نبود
در هفتصد و سی و شش امد بوجود
در هفتصد و هفتاد و یکی کرد خروج
در هشتصد و هفت کرد عالم بدرود

در زمان او از مشایخ و علما و شعرا که مشهور بودند
سید علی همدانی قدس سره که در ختلان مدفونست و از علما امیر شریف جرجانی و فاضل
علامه قدوة الفضلا التفتازانی النسوی رحمهما الله و از شعرا مولانا قاسمی سمرقندی
و خواجه عصمت الله البخاری و مولانا لطف الله نیشابوری و جنید ربازی بوده
رحمهم الله تعالی

مرد فاضل بود اصل او از خراسانست اما در شیراز بودی منقبت ائمهٔ معصومین گفتی
و غزلهای پسندیده دارد و ده نامهٔ ابن عماد شهرتست فاتحهٔ آن کتاب اینست
الحمد لخالق البرایا والشکر لواهب العطایا و این غزل در نعت رسول خدا علیه

ای برحمت خلق را در مجمع محشر شفیع — پادشاهان جهان حکم مطاعت را مطیع
کار کفر از صولتت همچو مغاک خاک پست — قدر دین از دولتت چون طارم اعلا رفیع
دیده ات از کحل ما زاغ البصر آمد بصیر — گوش تو از استماع سر اوحی سمیع
بر سر کرسی چو پای عرش فرسایت رسید — پایه اش افزود از آن شد عرصه اش بس رفیع
پیش علم تو که شد جبریل را آموزگار — با همه دانش بود پیر خرد طفل رضیع
چون برافرازی علم در روز حشر آیند جمع — آدم و من دونه در ظل ممدودش جمیع
آید از یمن جوار روضه ات طوبی لهما — پیشگاهی از ریاض گلشن رضوان بقیع
در گلستان ثنایت روز و شب ابن عماد — با هزار آوا بود مانند بلبل در ربیع
در بیان مدحت آورد این معانی را بنظم — گر کنی گستاخیش عفو از کرم نبود بدیع

١٥٦

رحمة الله علیه ... افندی

کوکلر اکلنجه هر بر کشکیدن تا امید اولمز چون انشه بعید اولمز

بو سودالرالی [illegible] آبی بلدیکیم [illegible] عید اولمز

نیجه نوروزلر عید ایرشدم روز وصلک [illegible]

وصالک کبی روز [illegible] عید اولمز

نظیره لنفعی

بکربکدن تا فرخ تا اولنجه تا امید اولمز

بو سودالرله تا [illegible] بکنه بعید اولمز

ذ بلبول عید و نوروزک صفاسن ایلر زبان

اکر آدم سکدوکی کونلر نوروز و عید اولمز

١٥٧

نوا

اوراقم زلفک کبی [illegible] رحم ایله کلم جانا

دلخسته‌یم جسمک کبی [illegible] رحم ایله کلم جانا

غصه‌ک ایله دوشدم دله عشقک ایله کلم خطه

وصلک ایله ارشدم رحم ایله کلم جانا

نو بهار اولدی [illegible] صبا [illegible] نشیم

لاله [illegible] کلستانه [illegible]

[illegible] نقش نیبر [illegible] ارم [illegible]

[illegible] صبر و وعد [illegible] ارم [illegible]

[illegible] ایکلر بودل زارم [illegible] کالم

[illegible] شرا [illegible]

سکاه

دل در الدی یاری [illegible] جانا نیی

خاطر نقشم [illegible] دل [illegible]

عبرضعک آلدم [illegible] جام [illegible]

مرغ دل [illegible] دوشدم

کو یکیم [illegible] دل [illegible]

کوبا [illegible] نامه [illegible]

نوا

غم عشقله [illegible] دیوانه و درد

[illegible] اغلمقدن کوزلرم [illegible]

کوزلرم [illegible] جانان [illegible]

بوم [illegible] عالم [illegible]

نوا

[illegible] دلدار [illegible]

۱۵۸

بنده دل بلبلی بر خلدی گلزار ایشته
طوطی طبعم زاب لعلدن شکربار ایشته

جانان دلی نعجه الدی غمزه کی کافرم
ویرم نحنت دل الغه تاتار ایشته

پایمال اولمقده در کشور دل سرحدی
دست برد عشقی دفع ایتمکه صفکار ایشته

دل ویرنجه
صنعه در وقت دلدار ایله دل ویرنجه
صحبت بکعیب بر کوزل ایل یار ایشته

طرفه سبی دولانور بابعولی ایشته یار ایشته
عمر با عاشق دیدار اولا صباح یار ایشته

١٥